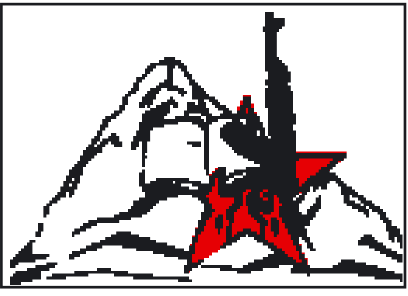

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 21 / Sayı: 242 / Şubat 2002

15 Şubat komplosunun bilinci Kürt halkını özgürlüğe taşıyacak

PKK Başkanlık Konseyi

15 ŞUBAT'IN DÖRDÜNCÜ YILI daha büyük bir başarı ve mücadele yılı olacaktır

● Başkan Apo bu günü, kendimizi sorgulama, geriliklerden arındırma, yenileme bu bakımdan demokratik yaşamı güçlü biçimde yaratacak bir kişilik haline getirme günü olarak değerlendirmemizi istedi. Dolayısıyla da Önderliğin koyduğu çizgide bu günün anlamına uygun bir iç sorgulama yaklaşımını kendi içimizde, kendi nefsimizde geliştirebilmeliyiz.

7'de

PKK Başkanlık Konseyi üyesi
Osman ÖCALAN ile yapılan röportaj

DEĞİŞEN KAZANACAK değişim karşısında direnen ise kaybedecektir

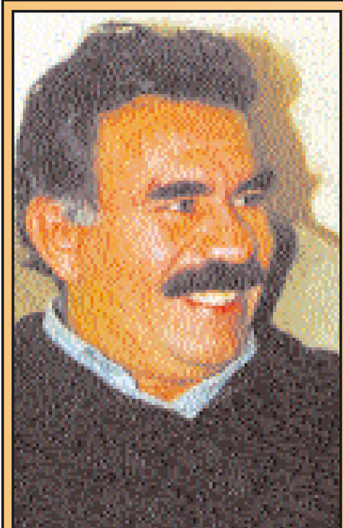
● PKK'nin, isimden daha öteye kendisini uzun süreli değişim ve dönüşüme uğratması, çözüm gücü haline gelmesinin temel girişimi olmuştur. Ortadoğu gerçekliğinde kaynaklanan sorunlar çözüme götürülmek isteniyorsa, mevcut durumu aşan sürekli bir gelişme çizgisini esas almak gerekir. PKK'nin yaptığı da budur.

5'te

DEMOKRATİK DÖNÜŞÜM İÇİN YENİDEN YAPILANMA ESASTIR

● Program ve stratejik dönüşümü yaptık, kısmen de örgüt dönüşümünü yaptık. Program ve stratejik dönüşüm Önderlik savunmaları çerçevesinde VIII. Kongre'de daha da derinleştirilecektir. Bundan sonra yapılacak olan, örgütsel dönüşümdür. Örgütsel dönüşümü sürdürmek açısından, geçmiş pratiğimizi ne kadar iyi çözümlersek örgütsel hazırlığımız da o düzeyde olacaktır.

22'de

Sümer Rahip Devletinden HALK CUMHURİYETİNE DOĞRU

Avrupa hukuku Kürt sorununda bir çözüm olanağı doğurabilir mi

ABDULLAH ÖCALAN

Yargılanan, halkımız adına kendini cayır cayır yakarak ve misli görülmemiş saldırı güçlerine karşı son nefeslerine kadar insanlık onurlarına sahip çıkarak direnen insanlarımızın tek şerefli ve korunması gereken özgürlük iradesi ve umududur. Her ne kadar bu iradeyi layıkıyla temsil edemediysem de, bu değerlerin benim şahsımda, hem de hukuk karşısında darbe yemesine ve zayıf düşmesine asla fırsat vermem ve alet olmam. Tüm bu gerçeklerin, Avrupa hukukunu adım adım çiğneyerek beni tam bir komplo zinciriyle kaçıran sistemin ve güçlerin doğru tanımlanmasını ve yüce mahkemenin öncelikle bu konuyu aydınlatıp karara varmasını çok önemli ve tarihi olarak görüyor ve talep ediyorum.

İçindekiler

21. yüzyıl Ortadoğu öncülüğünde demokrasi çağına yürüyüş yüzyılıdır

Son üç yıllık değişim ve yeniden yapılanma süreci yoğun tartışmalarla geçirdiğimiz bir süreçti. Fakat son altı ay, Parti Önderliğimizin AİHM savunmaları çerçevesinde çok daha kapsamlı, derinlikli ve yoğun tartıştığımız bir süreç oldu. Henüz aktif bir askeri hareketliliğin oluşmadığı bir sırada, kapsamlı bir siyasal ve askeri durum değerlendirmesi yapmak, özellikle 11 Eylül saldırılarıyla ortaya çıkan siyasi sürecin temel özelliklerini değerlendirerek yeni politik sürecin daha derin ve kapsamlı anlaşılmasını sağlamak önemlidir. Siyasi süreci değerlendirirken daha çok sürecin temel özelliklerini görmek, bunun için 11 Eylül ile birlikte ortaya çıkan ve uluslararası düzeyi olan yeni aktifleşme durumunu, ABD'nin üçüncü dünya savaşı ilanıyla başlattığı süreci, bunun karşısında çeşitli kesimlerin tutumunu, sürecin özelliklerini, yakın ve uzak vadede ortaya çıkabilecek gelişmeleri değerlendirmek gerekiyor.

11 Eylül saldırılarının, uluslararası düzeyde yeni bir siyasi süreç başlattığı, yoğunca değerlendirdiğimiz bir husustu. Uluslararası sistem çok güçlü bir etki ve sarsmayla böyle bir süreci başlatmıştır. Saldırılara hedef olan ABD, bunu bir dünya savaşının başlangıcı olarak değerlendirdi ve böyle bir savaş ilanında bulundu. Bu durum, eski savaşlardan sonra ortaya çıkan siyasi ve hukuksal sistemin geçerliliğini kaybettiği anlamına geliyor. Eski sistem, dünyada düzen ve istikrarı korumaya yetmemiştir. Yeni bir mücadele ve savaş durumu var. Bununla eski sistem değişecek, dolayısıyla sonuçta yeni bir uluslararası sistem ortaya çıkacak, yeni bir siyasal ve hukuksal düzen oluşacaktır. 11 Eylül sürecinin 20. yüzyılın ortaya çıkardığı uluslararası sistemin aşılmasında önemli bir başlangıç olma özelliği var. Aslında bu süreç '90'larda başlamıştır. 20. yüzyıl uluslararası sisteminin iki ucundan biri olan Doğu, yani Sovyet bloğu '90'lardan itibaren çözülme ve çöküş sürecine girdi. Bu durum, 20. yüzyıl uluslararası düzeninin artık geçersiz olduğu ve aşılmaya başlandığı anlamına geliyordu. Geçen on yılda 20. yüzyıl sisteminin Doğu yakası çözüldü. Mevcut durumda Batı sistemi denen ve ABD'nin öncülük ettiği taraf benzer bir sürece giriyor.

Çöken doğu sistemi değişmek zorunda kalan Batı sistemi demektir

Körfez Savaşı, Sovyet sisteminin çöküşünde önemli bir etken olmuş, hızlandırıcı ve açığa çıkartıcı bir rol oynamıştır. Körfez Savaşı süreci, Sovyetler Birliği'nin etki gücünün ne düzeyde olduğunun, yaşayıp yaşamayacağının test edildiği bir süreçti. Zaten bu savaşın arkasından yaşama gücü olmayan, kendisini yenilemeyen sistem, çözülme sürecine girdi. 11 Eylül saldırıları da ABD sistemini benzer biçimde etkiledi, test etti ve o sistemi böyle bir süreç içerisine aldı. İnsanlığın yaşadığı gelişmelerle çelişki halinde olanın, sadece Sovyet düzeni olmadığı anlaşıldı. Her ne kadar ondan farklı özellikler taşısa da, Batı demokrasisi denen düzen de 21. yüzyıla girerken insanlığın ulaştığı ekonomik ve sosyal gelişme düzeyiyle uyumlu değil; onunla çelişkili ve insanlığı ilerletmiyor, gelişimi önünde engel oluşturuyor. İlerlemek için bu engelin aşılması gerekiyor. Dolayısıyla şu bir kez daha doğrulandı; çözülen ve çöken Sovyetler Birliği, gerileyen, etkinliğini kaybeden ve değişmek zorunda kalan ABD oluyor. '90'ların başında "Sovyetler yıkıldı ve ABD zafer kazandı" biçiminde yapılan değerlendirmelerin doğru ve gerçekçi olmadığı ortaya çıkıyor. Parti Önderliği o zaman *"yıkılan Sovyetler Birliği, gerileyen ABD olacaktır"* tespitini yapmıştı. Bu görüş bir kez daha somut siyasi olaylar ve gelişmelerle doğrulanmış oluyor.

Uluslararası düzeyde değişim ve yeniden yapılanma süreci devam ediyor. '80'lerin ortasında Gorbaçov'un başlattığı değişim ve yeniden yapılanma süreci, uluslararası düzeyde tamamlanmış değil. Bu süreç sadece Sovyetler Birliği'ne özgü değil, bütün dünyayı içerisine alıyor ve genel bir süreçtir. 20. yüzyıl uluslararası sistemini aşmayı hedefliyor. Öncelikle gelişmelerle çelişen ve ters düşen, kendini yenileyemeyen, kendi demokrasisini yaratamayan Sovyet ucu çözüldü. Bu çözülüşün bir devamı olarak insanlığın yaşadığı ve çözümünün ertelenemez şekilde dayatıldığı sorunların tümünün Batı sistemi üzerine binmesiyle, bu sistemin mevcut sorunları çözebilmek için kendini değiştirmek zorunda olduğu ortaya çıkıyor. Batı, biraz daha esnek ve kendi demokrasisini yaratma yönünde bir adım öndeydi, dolayısıyla kendini reforme etme ve yenileme gücü gösterebiliyordu. Bu nedenle Batı-Doğu çatışmasında öncelikle çözülen taraf Doğu oldu. Fakat bu durum Doğu'nun gelişmelere tümden ters, Batı'nın ise tümden uyumlu olduğu anlamına gelmiyordu. Doğu daha fazla tersti, insanlığın yaşadığı gelişmeler önünde daha çok engel oluşturuyordu, daha katıydı. Dolayısıyla çözülme öncelikle Doğu sisteminde gelişti, ama aslında çözülme ve değişim geneldir ve bütün uluslararası sistemi içerisine alıyor. Bu noktada değişim ve yeniden yapılanma ile uğraşanın sadece biz olmadığımız, uluslararası sistemin değişim ve yeniden yapılanma sürecinde olduğu, bizim yürüttüğümüz değişim ve yeniden yapılanma çalışmalarının kendimiz ve Kürdistan'daki gelişmelerle bağlantısı temel olmakla birlikte, ikinci yanının uluslararası alanda yaşanan değişim süreci olduğu görülmelidir.

Savunmaları inceleyerek uygarlığın gelişim tarihini; küçük toplulukların çok dar bir toprak parçası üzerine yerleşiminden tarım ve hayvancılık devrimine, oradan köleciliğe, şehir devrimine ve zanaatçılığa kadar gelişmenin nasıl olduğunu, bunların Aşağı Mezopotamya ve Mısır'dan başlayarak doğuda Hindistan, batıda Yunanistan ve Roma'ya kadar nasıl yayıldığını ve bu alanları nasıl uygarlığa açtığını gördük. Feodal uygarlık, yerküre üzerinde yayılmayı genişletmiş ve toplulukları daha çok birleştirmeye çalışmıştır. Uygarlık tarihinin gelişiminin temel iki halkasından biri yayılma olurken, diğerinin uygarlıkta gelişerek ekonomik, siyasi ve askeri gücü elinde toplayan merkezler tarafından ürünleri ele geçirmek olduğunu gördük. Kölecilik, Akdeniz'in kuzey ve güneyinden Hindistan'a kadar yayıldığında, bütün değerleri ele geçirmek amacını güden fatihler ortaya çıktı. İskender'in 'Büyük' sıfatını alması buradan ileri geliyor. Bu işe en başta girişen olmasa da, ilk başaran olmuş ve bütün uygarlık alanlarını kendi egemenliği altına almayı başarmıştır. Feodalizmde de bütün uygarlık alanlarını bir imparatorluk bünyesinde birleştirme çabası oldu, fakat bunu başarmak mümkün olmadı.

Kapitalizm, bu iki alanda köklü değişiklikler yaptı. Birinci olarak kendi gelişimine paralel biçimde yerkürenin tümünü uygarlığa açtı, uygarlığa açılmamış bir toprak parçası kalmadı. İkinci olarak 19. yüzyılın ilk yarısında, sanayii devriminin gelişimine paralel biçimde bir Avrupa sistemi ortaya çıkardı. Birkaç devlete bölünse de, giderek birbiriyle çatışan iki blok haline geldi. Fransız Devrimi ve ardından gelişen Napolyon Savaşları, kapitalist gelişmeyi bir Avrupa sistemine götürdü. Arkasından, 19. yüzyılın ikinci yarısında Avrupa'da oluşan sistemi bütün dünyaya taşıma ve bir dünya sistemi haline getirme mücadelesi başladı. Bunun bir dünya savaşına yol açtığı ve 20. yüzyılın ilk çeyreğinde yaşanan bu savaşla ilk defa yerkürenin tümünü içerisine alan bir uluslararası siyasi sistemin oluştuğu biliniyor. 20. yüzyıl sistemi olarak nitelediğimiz bu sistem, Birinci Dünya Savaşı ve Ekim Devrimi temelinde oluştu. Dünya uygarlığa tümden açıldı, uygarlık da gelişmiş iki güç etrafında merkezileşti. İkinci Dünya Savaşı bunu daha da kesinleştirdi; Sovyet bloğu ve ABD bloğu gelişti. Böylece tek merkezli dünya yaratma arayışı gerçekleşmedi, ama iki merkezli olarak dünyayı birleştirme durumu ortaya çıktı. BM'in kurulması, uluslararası hukukun gelişmesi Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçları temelinde ortaya çıktı ve uluslararası bir düzen oluştu. 20. yüzyılın son çeyreğine gelindiğinde bu sistem, insanlığın yaşadığı gelişmelere cevap olmayan özellikler taşıdı. Yeni ekonomik ve sosyal gelişme düzeyi, bilimsel-teknik devrim ve ortaya çıkardığı ekonomik, sosyal gelişmeler yeni bir uluslararası siyasi düzeni gerekli kıldı. ABD-Sovyet çatışması, mevcut durumu daha da gerginleştirerek sorunları açığa çıkardı; çözebildiklerini çözdü, çözemediklerini daha keskin çözüm ister hale getirdi. Çözüm üretemeyen sistemin kendisi çözülmek ve yerini yeni uluslararası sisteme bırakmak zorunda kaldı. Değişim düşüncesini esas alan, sorunları çözme iddiasında bulunan Sovyet bloğu, öncelikle çözüm üretmekle yükümlü olduğu için çözüm arayışına girdi. Düşüncede bunu belli ölçüde geliştirse de pratikleştiremeyişi, giderek kendisinin çözülüşüne yol açtı.

Yeni bir yüzyıla girerken gerçekleşen Birinci Dünya Savaşı'nın ardından ilk defa bütün dünyanın içerisinde yer aldığı değişim ve yeni bir uluslararası düzen ortaya çıkarma sürecine girilmesidir, onun mücadelesi veriliyor. Bu durumda 20. yüzyılın düşünce düzeyi ve siyasi düzeni gelişmeleri karşılamaya ve ilerletmeye yetmediği, artık ekonomik, sosyal ve objektif gelişme önünde engel oluşturduğu ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla mevcut gelişmeler bu engeli parçalıyor ve değiştiriyor. Bu bakımdan uluslararası sistem açısından değişimin gerçekleşmesi bir zorunluluktur. Bundan feragat etmek veya bunu durdurmak mümkün değildir. Eski sistemin direnci bunu biraz geciktirebilir, ama nihayetinde eskinin parçalanarak yerini yeni bir sisteme bırakması, bir zorunluluktur. Eski uluslararası sistemin statükocu direnci sürüyor ve oldukça da güçlüdür. Öte yandan bu direnci kıracak düzeyde ona vuran olaylar gelişiyor; Körfez Savaşı çok dehşetli bir olaydı ve herkesi ciddi biçimde etkilemişti. 11 Eylül olayları daha dehşetli olaylar oldu. Neden bu kadar dehşetli ve şiddetli olmaktadır? Çünkü statükonun direnci gelişme önünde engel oluşturuyor. Onun çok güçlü bir sarsılmayla parçalanması gerekiyor ki, bu da kolay değildir. O nedenle 11 Eylül olayları ortaya çıktı. Demek ki olaylar, yapanların kendi durumlarıyla bağlantılı veya çok sapkın bir durum olarak değerlendirilecek türden olaylar değildir. Düpedüz uluslararası düzeyin, yani sistemin kendi mantığının ortaya çıkardığı bir sonuçtur. Parti Önderliği, bu olayların sistemin kendi sorunu olduğunu ve sistemin iç çatışmalarından kaynaklandığını belirtti. Bu, olayların en özlü çözümleme ve değerlendirme anlamına geliyor.

Batı sistemi açısından 11 Eylül ile birlikte böyle bir süreç içerisine girildi. Aslında '90'larda Doğu bloğu böyle bir çözülüşü yaşadı. Geçen on yıl, 20. yüzyıl sisteminin önemli bir parçası olan Doğu bloğunun çözülüşüyle geçti. Mevcut durumda 11 Eylül ile birlikte Batı sisteminin, Doğu'nun çözülüşü ve onun Batı ile birleşmesi temelinde bütün uluslararası sistemin köklü bir biçimde yenilenme ve değişme süreci başladı. Saldırıya muhatap olan güçler, olayı bir terör saldırısı ve şiddet olayı biçiminde değerlendirirken, ona karşı mücadele edenler, sorunun bir terör olayı olarak görülmediğini, düpedüz yepyeni bir uluslararası sistem yaratacak uzun vadeli bir mücadelenin başladığını açıkça gördüler ve kendilerini böyle bir mücadeleye sevk ettiler. Dolayısıyla kısa

> "Yeni bir çağa doğru yürüyüş oluyor. Bu gelişme, kendiliğinden ortaya çıkmayacaktır. Önünde engeller var, eski sistemden çıkarları olan çevreler statükoyu korumaya çalışıyorlar. Mevcut zihniyet ve düşünce durumunu, siyasi yapılanmayı değişime uğratarak yeniden düzenlemek ve çıkar düzenini değiştirmek kolay değildir, çok yoğun bir mücadele gerektirecektir."

> "ABD-Sovyet çatışması içerisinde kullanılan, kendini böyle bir çatışmanın adeta karakolu haline getirmiş olan, tümüyle askeri yapılanmalar içeren uç noktadaki oluşumlar vurularak eziliyor. Bunlar siyasi baskı ile tehdit altına alınarak değişime zorlanacaklar. Zorlayan sadece ABD değildir. ABD uyguluyor gibi görünse de, aslında zorlayan uluslararası sistemin değişim düzenidir."

vadede bu değişim olmayacak, 11 Eylül ile başlayan değişim süreci en az on-on beş yıllık bir mücadele sürecini içerecektir. İnsanlığın ortaya çıkardığı ekonomik, sosyal ve kültürel gelişim düzeyi ile çelişen, onun önünde engel oluşturan düşünce ve siyaset sistemleri böyle bir mücadele içinde değişecek ve parçalanacaklar. Yeni bir uluslararası sistem, bu mücadelenin sonuçlarına göre şekillenecek. Artık Birinci ve İkinci Dünya Savaşları sonucunda ortaya çıkan siyasi ve hukuki düzen işlemiyor, yeni bir siyasi düzen ortaya çıkacak. Bu, elbette yaşanan ekonomik ve sosyal gelişme düzeyini temsil edecektir, daha geriye gitmeyecek. Türkiye'de çeşitli çevrelerin iddia ettikleri gibi, daha geriye gidecek bir sürecin başlangıcı değildir; zaten geriden geliyor. Daha baskıcı, tek bir merkezin egemenliğindeki bir düzen olmayacaktır. İki merkezle sorunlarını çözemeyen dünyanın, sorunlarını bir merkezle çözmesi mümkün değildir. Baskı ve gericilik içermeyecek, bunları aşmayı getirecek, daha çok demokrasi, insan hakları ve paylaşım, özgürlük yeni uluslararası düzenin temel ölçüleri olacaktır. Çünkü insanlık 20. yüzyılda baskı ve şiddeti en ileri düzeyde yaşadı, herhalde İkinci Dünya Savaşı'ndan daha şiddetli ve dünyayı içerisine alan yeni bir savaş yaşamaz. İkinci Dünya Savaşı gibi bir sonuç ortaya çıkmaz; tümden yok oluş ortaya çıkar. Bu kadar tecrübesi oluşmuş bir insanlığın kendini öyle bir sona götürmesi düşünülmemelidir. İnsanlık milliyetçiliğin faşist düzeydeki tahripkarlığını yaşadı. Onlar artık aşılmış ve mahkum edilmiş sistemlerdir, dolayısıyla yeni uluslararası sistem, mücadele ne kadar sürece yayılırsa yayılsın, hangi yöntemler kullanılırsa kullanılsın, sonuçta daha demokratik, insan haklarını ve özgürlükleri esas alan bir düzeyde olacaktır. Yaşanan ekonomik ve sosyal gelişmeler, ancak böyle bir siyaseti ve düşünceyi taşıyabilir. Yaşanan küresel bütünleşmeye uygun ve onu karşılayacak bir ekonomik yapılanma hızla ve önlenemez bir çerçevede gelişiyor. Buna denk düşecek bir siyasal ve düşünsel yapılanma da ortaya çıkacaktır.

21. yüzyıl toplumsal özgürlük ve demokrasi çağı olacaktır

18. ve 19. yüzyıllarda ulus devrimleri gelişti; ulusal özgürlükler geliştirici oldu ve ulus devletler kuruldu. 20. yüzyılda Ekim Devrimi ile sınıf devrimi gelişti ve ulusal devrimle birleşti. Toplumları düşünce ve siyasette biraz daha ileri götürdü. Bir yandan ulusal çerçeveyi bazı alanlarda geliştirip sorunları çözerken, diğer yandan bloklaşma yarattı. 21. yüzyılın yeni uluslararası sistemi, daha özgürlükçü bir sistem olacaktır. Kadın özgürlüğü toplumsal özgürlüğün merkezinde olmak üzere, insanlık yeni bir toplumsal değişim ve özgürleşme sürecini yaşayacaktır. Bu sürece girilmiştir. Toplumun iç özgürlüğü böyle bir gelişmeyle birleşerek toplumsal özgürlük ve demokrasi çağı gelişecektir. Parti Önderliği bunu, ***"Demokratik Uygarlık Çağı"*** olarak tanımlayarak formüle etti. İdeolojik kimliğini, siyasi çerçevesini, ekonomik ve sosyal yapı düzeyini önemli ölçüde tanımladı. Böyle bir çağa ulaşma mücadelesinin nasıl verileceğini, nasıl bir ideolojik bakış açısı, teorik çerçeve, program hedefi, örgüt ve eylem çizgisiyle böyle bir çağın yakalanabileceğini ortaya koydu. 21. yüzyıl; '90'dan başlayarak 11 Eylül saldırıları ile yeni bir aşama kaydeden, eski uluslararası sistemi kırıp parçalayarak yeni bir uluslararası sistem oluşturmayı içeren gelişmelerle, yeni bir çağa doğru yürüyüş oluyor. Bu gelişme, kendiliğinden ortaya çıkmayacaktır. Önünde engeller var; eski sistemden çıkarları olan çevreler statükoyu korumaya çalışıyorlar. Mevcut zihniyet ve düşünce durumunu, siyasi yapılanmayı değişime uğratarak yeniden düzenlemek ve çıkar düzenini değiştirmek kolay değildir, çok yoğun bir mücadele gerektirecek. Siyasi mücadelenin ağırlıklı olacağı, içerisinde şiddet kullanımının da ortaya çıkacağı görülüyor. Körfez Savaşı, 11 Eylül saldırıları ve Afganistan Savaşı bunun bir parçasıydı. Ama bu, Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında olduğu gibi bir savaş olamaz, öyle olması bir felaket olur. Demek ki, ulaşılan gelişme düzeyine denk düşen bir savaş durumu, ancak böyle olur. Yer yer çok yoğun olmak üzere şiddet de kullanılacak, ama genel planda siyasi ve ideolojik mücadele esas olacaktır.

Sovyet sisteminin nasıl çözüldüğünü gördük; Sovyetler bir biçimde dağıldı, Doğu Avrupa'da çözülmeler daha farklı oldu. Balkanlar ve Kafkasya'da savaşlar oldu. Latin Amerika ve Afrika'da daha farklı değişiklikler oldu. Birçok devlet yıkıldı, yeni devletler kuruldu, yeni rejimler ortaya çıktı. Birçok alan kendisini ideolojik ve siyasi olarak yeniden tanımladı. Batı sisteminin çözülüşü Doğu gibi mi olacak diyerek mutlakçı olmamak gerekiyor. Sovyet sisteminin kendine has özellikleri vardı, çözülüşü bu özelliklere uygun olarak gerçekleşti. Batı sisteminin özellikleri ise daha farklıdır. Dolayısıyla çözülüşünün kendi özelliklerine uygun yöntemlerle olacağını düşünmek gerekir. Bunların neler olabileceğine ilişkin bazı işaretler var. Öncelikle ABD-Sovyet çatışması içerisinde kullanılan, kendini böyle bir çatışmanın adeta karakolu haline getirmiş olan, tümüyle askeri yapılanmalar içeren uç noktadaki oluşumlar vurularak eziliyor. Afganistan ve Irak bunlardandır. Bunlar, çok fazla askeri özellikler taşıyan, ABD-Sovyet çatışması içerisinde ortaya çıkan ve bu çatışma içerisinde kullanılmış sistemlerdir. Yeni gelişmelere ters düşüyorlar. Bu tür alanlar şiddete sahne olacaklar. ABD-Sovyet çatışması içerisinde ortada kalanlar, bloksuzluk siyaseti izleyenler vardı. Hatta kendileri de bir blok olmaya çalışmış, o noktaya kadar gitmişlerdi, kendi içlerinde çok değişik özellikler arz ediyorlardı. Bu biçimde olan bazı ülkeler, örneğin Küba, Kore ve İran ABD tarafından açıkça tehdit edildi. Bunlar siyasi baskı ile tehdit altına alınarak değişime zorlanacaklar. Zorlayan sadece ABD değildir. ABD uyguluyor gibi görünse de, aslında zorlayan uluslararası sistemin değişim düzenidir. ABD bir yaklaşım sergilerken, Avrupa, Rusya, Çin, Hindistan daha farklı yaklaşımlar izliyorlar. Yani mevcut durumda bu dünyada yaşamanın koşulları, baskı ve zorlamayı oluşturuyor. Zaman zaman bu tür ülkelere yönelik şiddet gelişebilir. Bu ülkeler değişmek zorundalar; kendilerini daha fazla ABD-Sovyet çatışması ortamında yaşattıkları gibi yaşatamazlar.

Diğer bir uç da; Batı sisteminin 20. yüzyıldaki yeni sömürgeleridir. Bunlar, ekonomik, siyasi ve askeri bakımdan sistem merkezlerine çok bağlanmış, ama geri kalmış ülkelerdir. Değişim mantığının gereği olarak ekonomik ve siyasi bakımdan baskı altına alınacak ve değişime zorlanacaklar. Kendilerini değiştirme gücüne ve esnekliğine sahip olanlar değişirken, katı yapılanmaya sahip olanlar kriz ve çözülme yaşayacaklardır. Arjantin çöktü, Türkiye ağır ekonomik ve siyasi kriz altında. Uluslararası sistemin yaşadığı değişimin gereğine uygun olarak kendisini değiştirmeye zorlanıyor. Doğu sisteminde kendini değiştiremeyenler çözüldüğü gibi, Batı'da da böyle olacaktır. Sistemin merkezleri ise muhtemelen kendilerini reforme edecekler. Avrupa daha şimdiden böyle bir sürecin sinyallerini veriyor ve adımlar atıyor. ABD ve Avrupa'da çözülüş veya çöküş beklememek gerekiyor. Mevcut yapıları yaşanan sorunları çözmeye yetmedi, değişmek zorundalar. Kendilerini dünyanın merkezi olarak görüyorlar, ama insanlığın yaşadığı sorunlara çözüm üretemiyorlar. Daha önce hep Sovyetlerin suçlu olduğunu belirtiyor, yükü ustaca Sovyetlerin üzerine yıkıyorlardı. Mevcut düzeyde öyle bir durum da yok, suç kendi üzerlerinde, dolayısıyla kendilerini değiştirecek ve reforme edecekler. Eğer bunu yapmaz ve bir çöküş gündeme gelirse, bu çok daha tehlikeli olur. Örneğin ABD'nin çöküşü dünyayı yok olmaya götürebilir. ABD, adeta bir silah deposudur. Sovyetler belli bir süreç içerisinde, dengeli bir dağılma ve parçalanma yaşadı, denetim kaybedilmedi. '80'lerin başından itibaren bir siyasi süreç olarak planlanarak yürütüldü ve yedi yıllık bir değişim sürecinin sonunda çözülme ortaya çıktı. Onun için tehlikesi az oldu, denetim sağlanabildi. Eğer öyle olmaz ve ABD birden bire çökerse dünya yok olur, neyin nerede ve nasıl patlayacağı, insanlığı ne kadar tahrip edeceği belli olmaz. Bu anlamda o ülkelerin böyle bir çöküşü yaşamalarını beklememek gerekir. İnsanlık öyle bir durumu önleyecek gücü gösterecektir. O, sadece ABD sisteminin sorunu değil, insanlığın on beş bin yıllık tarihi içerisinde yarattığı uygarlık birikimini ilgilendiren bir durumdur, dolayısıyla herkesin çöküşü önlemede sorumluluğu vardır. Gelişmeleri karşılamayan, engel oluşturan ve geriye çeken, gerici dediğimiz düşünce ve siyasi yapılanmaların değiştirilmesinden herkes sorumludur. Bu anlamda Avrupa ve ABD değişimi yaşayacak, Rusya değişime devam edecek, Çin mutlaka bunu gerçekleştirecektir. Bu devletler BM Güvenlik Konseyi üyesidirler, ama sorunlara çözüm bulamıyorlar. ABD savaş ilan etti, Afganistan vuruldu. Irak'a her an saldırı olabilir. Güvenlik Konseyi güvenliği sağlayamıyor, işlevini kaybetmiştir, dolayısıyla yeniden düzenlenmesi gerekiyor. Bunun için bu devletlerin değişmeleri gerekiyor.

Bu değişim bir diktatörlük veya daha baskıcı bir sisteme yönelmek biçiminde mi olur? Türkiye, ABD'nin çıkardığı bazı baskıcı yasalara bakarak, "baskı ve şiddeti istediğimiz gibi uygulayacağımız bir sürece geri dönüyoruz. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan demokrasi ve insan hakları insanlığa fazla geldi, mevcut durumda tekrar önü alınıyor" diyor. Bu yanlıştır. ABD'nin öyle kanunlar çıkardığı doğru, fakat onun nihai bir sonuç olduğunu düşünmek yanlıştır. ABD kendini ayakta tutmak ve korumak için böyle bir mücadeleye girdiği gibi, bu mücadelede o yasalara ihtiyaç duydu ve böylelikle çöküşü önlemeye çalışıyor. Yani bir mücadele sürecinin şekillenmesidir, nihai bir sonuç değildir. Dolayısıyla bu süreçten çıkacak sonucun baskı yasaları düzeni değil; tersine, daha fazla demokrasi ve özgürlük olacağı kesindir. Bu nedenle Parti Önderliğimizin gündemleştirdiği zihniyet devrimi ve demokratik siyaset hedefleri güncel, gerçekleşmesi gereken, insanlığın ekonomik ve sosyal bakımdan yaşadığı gelişmelere denk düşen üstyapı kurumlarıdır ve mutlaka gerçekleşecektir. Günümüzde yaşanan sorunların çözümü, dolayısıyla insanlığın ilerlemesi ancak bununla mümkündür.

Bunlar olmasa ne olur? Bir süre daha tekrar kabilinden insanlık varolanı tüketir, ama kendini yenileme gücünü gösteremezse çöker, adeta kıyamet kopar. İnsanlık, tarihi boyunca öyle bir duruma düşmedi. Bu kadar gelişme, deneyim ve tarihi birikim oluşturduğu bir süreçte insanlık öyle bir acizliğe düşmez. Kendini ilerletmeyi, 20. yüzyıldaki gibi büyük savaşlar veya daha önceki çağda olduğu gibi boğazlaşma şeklinde değil, daha demokratik yöntemlerle; içerisinde zor da olsa, daha fazla demokrasi, özgürlük ve paylaşımı hedefleyen yöntemlerle çözer. İster 11 Eylül saldırıları olsun, ister Afganistan'daki savaş veya benzer biçimde başka yerlerde kullanılacak şiddet olsun, şiddet kullanmanın ortaya çıkaracağı iki sonuç olacaktır. Bir, varolan statüyü kırmak için şiddete ihtiyaç vardır. Henüz kendini yenileme ve reforme etme zihniyeti oluşmuş, bütün insanlık böyle bir düşünceye çekilmiş değil; gerilikler içerisindedir. Geçmiş tarihteki gibi olmasa da, eskiyi parçalamak ve yeniyi kurmak için ihtiyaç olduğu yerde şiddet kullanılacaktır. İkinci olarak bu şiddet, aslında kendini inkarı ortaya çıkaracaktır. Nasıl ki Avrupa, savaşı en çok yaşayan güç olarak İkinci Dünya Savaşı gibi büyük bir savaş ardından en fazla demokrasi ve insan haklarına sarıldıysa; değişim döneminde yaşanacak şiddet, daha fazla şiddetten uzaklaşmayı ve daha fazla barış arayışlarını gündeme getirecek, böyle bir sonuç doğuracaktır. Dolayısıyla barış, demokrasi ve özgürlük yönünde ilerleme yaşanacak, böyle bir çağın ve uluslararası sistemin ortaya çıkması söz konusu olacaktır.

> "Ortadoğu'da oluşacak sistemin çekirdek modeli, uluslararası sistemin modeli olacaktır. Yeni çağ arayışı, en güçlü biçimde Ortadoğu'da sürüyor. Mevcut Batı uygarlığına alternatif bir uygarlık arayışı, Ortadoğu'da gelişiyor. Ortadoğu buna aday; kendi dışında gelişen uygarlığı kabul etmiyor, dolayısıyla yenisini yaratması gerekiyor."

Saldırılarda hedef alınan ABD, böyle bir sistem yaratmada daha radikal davranıyor. Sovyet sistemi çözülürken de kendini egemen kılma hayalleri ile kendisini radikalleştirmişti. 11 Eylül saldırılarına hedef olunca, bunu daha fazla geliştirdi. ABD, Sovyetler çözülürken YDD adı altında etkinlik geliştirmek istedi. Bazı alanlarda siyasi ve askeri mücadele yürüttü, ama bunu Ortadoğu ve Güney Asya'da ilerletemedi. 11 Eylül olayları, kendisine bir yöntem kazandırdı, şiddet kullanma fırsatı yakaladı. Uluslararası hukuk ve BM çerçevesinde işleri yürütemiyordu, 11 Eylül saldırılarıyla o engeli aştı. Mevcut durumda eskiyi parçalamada daha radikal davranıyor. Yeniyi oluşturma arayışının ne kadar güçlü olduğu belli değil. Avrupa, eskiyi parçalamada radikal değil, kısmen tutucu. Kendini değiştirmeyi araştırıyor, fakat henüz eski sistemi etkili bir biçimde parçalama yaklaşımı yok. Tümden eski statükoyu da savunamıyor, onun aşması gerektiğini görmüştür, ama çok etkili olmasa da eskiyi koruyor. Biraz da değişimi arayan liberal bir yaklaşımı var.

Rusya çözüldü, Sovyet sisteminin çözülüşü içerisinden çıktı ve uzun bir süre etkisizliği yaşadı. Mevcut durumda kendisini yeniden toparlıyor ve bir arayış içerisinde. Kendini toparlarken eski statükodan güç almak istedi, ancak 11 Eylül olayları, eski statükodan güç almasının ve onu olduğu gibi muhafaza etmesinin mümkün olmadığını gösterdi. Hala muhafazakar özellikler taşıyor. Geçen süreçte Rusya yaşadığı değişikliklerle önemli bir deneyim edindi. 11 Eylül süreci içerisinde Rusya'da önemli bir değişim ve yenilenme, Doğu-Batı sistemini kendinde sentezleştirme arayışları gelişebilir. Bu güç ve potansiyele sahip olduğu gibi, yaşanan olaylar da Rusya'yı buna zorluyor. Çin, Hindistan ve Pakistan Asya'da 11 Eylül ardından daha çok öne çıkan ve giderek daha fazla öne çıkacak güçlerdir. Çin, bir çatışma ve dağılmaya fırsat vermeden değişime zorlanıyor. Bu alanlarda çatışmalar gündeme gelebilir. Özellikle Pakistan ile Hindistan arasındaki etnik sorunlar çatışma doğurabilir, ama buralar da değişecektir. Değişim, büyük çatışmaya yol açmadan da gerçekleşebilir. Pakistan zayıf olsa da Hindistan'ın o yönlü bir birikimi var.

Ortadoğu sistemi uluslararası sistemin modeli olacaktır

Sorunlar esas olarak Ortadoğu'da çözülemiyor, mücadele ve güncel politika Ortadoğu üzerinde yoğunlaşıyor. Ortadoğu'da olup biten her şeyin uluslararası gelişmeyle bağlantısı var; hem uluslararası sistemin yaşadığı değişim ve yeniden yapılanma sürecine bağlı hem de uluslararası sistemi değişime zorluyor. Bu durum uygarlık merkezi olmasından kaynaklanmaktadır. Temel uygarlık adımları bu alanda gelişti ve yayıldı. Parti Önderliği, Avrupa uygarlığının bütün dünyayı değiştirip etkisi altına alsa da, Ortadoğu uygarlığı üzerinde köklü etkide bulunmadığını ortaya koymaktadır. Biraz değişiklik yapmış, kapitalizmi kısmen sokmuştur, ama tümden içselleştirememiş, yer edinememiştir. Ortadoğu, aynı sistemde kalmaya devam ediyor, dıştan gelen etkilenmeleri olduğu gibi kabul etmiyor.

Siyasi bakımdan da dünya, bir sistem haline gelirken savaş Ortadoğu'da verildi, Ortadoğu bölüşüldü, uluslararası siyasi sistem buna göre oluştu. Bütün dünyada savaş bitse de, Irak üzerinde savaş bitmedi. Irak ve Türkiye arasında Kürdistan üzerinde savaş, '26'da Türkiye-İngiltere anlaşması yapılana kadar sürdü. Bir uluslararası sistemin oluşması yönünde adım atılmaya yönelindi, ama onun da bir istikrar yaratmadığı, Türkiye-Irak sınırının ve Kürdistan'ın sürekli bir isyan ve çatışma alanı olduğu biliniyor. 20. yüzyılda bir dünya sistemi kuruldu ve dünyanın birçok alanı istikrar içerisinde bir gelişme sağladı, ama bu saha hep çatışma sahası oldu. Demek ki 20. yüzyılda oluşan sistem, sorunları tümden çözen değil, savaşı kazanan güçlerin çıkarlarına göre dünyayı paylaşan bir sistemdi. Bu paylaşım, sorunlar üretti, çelişkiler yarattı, bunlar da çatışmalara yol açtı. Yaşanan ekonomik ve sosyal gelişmelere bağlı olarak bu çelişkiler çözümü daha fazla dayatmaktadır. Oluşan sistem de çözüm üretemiyor, dolayısıyla çözülmek zorundadır. Sistemin üzerinde şekillendiği merkez ve denge sahası Ortadoğu, Ortadoğu içerisinde de Irak'tır. Irak'taki durumu Afganistan veya başka yerlerle kıyaslamamak, Ortadoğu'nun durumunu da öyle görmemek gerekiyor. Irak modeli, Ortadoğu'da oluşacak sistemin çekirdek modeli, Ortadoğu sistemi de uluslararası sistemin modeli olacaktır. Dolayısıyla yeni uluslararası sistem mücadelesi esas olarak Ortadoğu üzerinde yoğunlaşmış durumdadır. Yeni çağ arayışı, en güçlü biçimde Ortadoğu'da sürüyor. Mevcut Batı uygarlığına alternatif bir uygarlık arayışı, Ortadoğu'da gelişiyor. Ortadoğu buna aday; kendi dışında gelişen uygarlığı kabul etmiyor, dolayısıyla yenisini yaratması gerekiyor. Öte yandan yenisini de geliştirememiş olması, büyük çatışmalara yol açıyor.

Mevcut mücadele, Ortadoğu'da yeni bir uygarlık gelişiminin mücadelesidir. Bu nedenle 20. yüzyıl sistemi parçalanır, ABD-Sovyet çatışması sona doğru giderken ve Sovyetler kendini değiştirme arayışı içerisindeyken Körfez Savaşı yaşandı. Ortadoğu'daki çatışma uluslararası sistemde değişimin kıvılcımını çaktı. 11 Eylül saldırıları da Ortadoğu'daki çelişki ve çatışmalardan kaynaklanmıştır. İsrail'in politikaları, uluslararası sermayenin çıkarları ve güvenlik arayışı, böyle bir süreci ortaya çıkardı. 11 Eylül yeni bir süreç başlattı, ama bunun nasıl ilerleyeceği yönünde değişik güçler, kendi çıkarları doğrultusunda değişik çabalar ve arayışlar içerisindeler. Bunu sürdürecek ve bu noktada ısrarlılar. 11 Eylül süreciyle birlikte eski statükoyu parçalayacak şiddetin kullanımı, ilk olarak Afganistan'da oldu. Bu durum statükoyu sarstı; değişim önünde engel olan güçleri uyardı, engelleri kısmen zayıflattı ve azalttı. Mücadele, mevcut durumda Ortadoğu üzerinde daha fazla yoğunlaşmıştır. ABD bazı yerlerde arayışlar içerisinde, zaman kazanmaya ihtiyacı var.

Ortadoğu'da mevcut statükoyu değiştirmenin kolay bir iş olmadığı da gayet açıktır. Çünkü birinci olarak direnç gösterdiği için yıkmak kolay değil. İkinci olarak; yıkılsa bile yerine neyin konulabileceği, nasıl yeniden yapılanacağı belli değildir. Eğer yeniden yapılanma olmaz ve varolan yıkılırsa, dünya yıkılabilir. Denge Ortadoğu'dadır, sarsılırsa her şey çökebilir. Mesut Barzani bile bunu fark etmiş. Yaptı-

ğı açıklamada, yenisini görmeden eskiyi yıkmaya karar veremeyeceklerini söyledi. Yani varolanı da kaybetmekten korkuyor. Neyi var? Bir köşkü var. Düşünelim ki başkalarının elinde o kadar imkan var, kimse bunları kaybetmek istemez. Bu nedenle Ortadoğu'ya müdahale etmek ve değişiklik yaratmak, kolay bir iş değildir. Güç ve denetim gerektiriyor. İsrail bu müdahaleyi zorluyor, uluslararası sermaye kendi güvenliğini sağlamak için zorluyor, ama uluslararası sistem içerisinde etkin yeri olan güçler ellerindekini kaybetmekten ve denetimi yitirmekten korkuyorlar. Kontrolü kaybetmemeye çalışmaları, değişik politikalar ortaya çıkarıyor; tutuculuğu geliştiriyor, eski statükonun direncini artırıyor. On yıl önce Saddam Hüseyin yönetimi karşısında bütün dünyanın birleştiği bir durum varken, günümüzde Saddam Hüseyin neredeyse bölgenin tümünün, dünyanın da önemli bir parçasının güvenlik gücü haline gelmiştir. Herkes kendi varlığını Saddam Hüseyin'in varlığında görüyor. Açıktan ona karşı olduklarını dile getirseler de, alttan kendi politikalarıyla bu yönetimi yaşatıyorlar. Ortadoğu'daki bütün Arap devletleri, İran ve Türkiye'nin yaklaşımı böyledir. Avrupa yarı yarıya böyle görüyor. Rusya çıkarlarını buraya bağlarken, Çin bununla politika yapmaya çalışıyor. "Saddam yönetimi devrilir de bir değişim başlarsa, Irak ile sınırlı kalmayacak" demektedirler. Bunu herkes görüyor ve kendi açısından korktuğu için değişimi engellemek için çaba harcıyorlar. Demek ki eski sistemin önemli bir gücü ve bu biçimde doğal bir ittifakı vardır.

Bir yanda eski statükoyu koruma, diğer yanda da eski statükodan yarar görmeyen ya da insanlığın gelişimi için değişimi zorunlu gören güçler var. Bunlar değişik hedefleri amaç edinmiş güçlerdir. Statükoculuk denetimi kaybederek insanlığın zararına anormal gelişmelerin ortaya çıkmasını önlemesi açısından iyi olsa da, 20. yüzyıl sistemini çok az değiştirerek veya hiç değiştirmeden sürdürmeye çalışmak bir felakettir. Bilimsel-teknik devrimin ve iletişimin bu kadar geliştiği bir süreçte onu korumaya çalışmak, adeta büyük hız almış bir arabanın tümden durdurulması anlamına geliyor ki, o zaman araç devrilir. İlerleme süreci önünde çok fazla engel oluşturulur, takoz konursa mevcut sistem takla atar, bu da bir felaket getirir. Değişim karşısında çok fazla diretme, insanlığın gelişimi açısından ciddi bir tehdittir ve aşılması gerekiyor. Mevcut statükoyu 19. ve 20. yüzyılda olduğu gibi, yıkıcı devrimlerle aşmak tehlikeli olabilir. Daha değişik yöntemlerle bu değişim ve yenilenmeyi sağlamak gerekir. Evrimi işletmek, reformlar yapabilmek, siyasi ve toplumsal devrimleri geliştirmek gerekir. Toplumu özgürleştirerek, sivil toplumu örgütleyerek, üçüncü alanı geliştirerek aşırı askeri şiddetin ortaya çıkmasını önlemek, dolayısıyla onlardan gelecek tahribatı azaltarak böyle bir süreçte ihtiyaç duyulan değişimi yapmak gerekiyor. Değişim teorileri, bu maddi ortamdan kaynaklanıyor; sadece bir istek olarak ortaya çıkmıyor, zorunluluktur. 19. ve 20. yüzyılda olduğu gibi devrim yapılamaz, isyan ve savaş da yürütülemez, çökertme de olmaz. Ortaya çıkmış ekonomik ve toplumsal gelişmeye uygun değişim yöntemi; özgürlük devrimini gerçekleştirmek, sivil toplumu örgütlemek, üçüncü alanı geliştirmek, yönetimin siyasi, askeri ve ekonomik merkezileşmesini bu biçimde dağıtmak, daha fazla demokrasi ve katılımcılığı geliştirerek toplumsal ilerlemeyi sürdürmektir. Bu anlamda yeni sürecin çözüm ve değişim yöntemi olarak Parti Önderliği'nin geliştirdiği mücadele ve değişim teorisi, demokratik uygarlık çağını yakalama mücadelesinin temel değişim teorisidir. Mevcut statüko bu yöntemle aşılabilir ve değişime uğratılabilir.

Değişim zorunludur ve demokrasi yönünde olmalıdır

Değiştirme içerisinde Ortadoğu'da somut olarak yoğunlaşan mücadelede çıkarcı değişim yaklaşımları var. Örneğin İsrail'in dayattığı değişim, tamamen kendi çıkarlarını esas alan ve kendi güvenliğini sağlamayı öngören bir değişimdir. ABD'yi büyük ölçüde bu koşullandırıyor. ABD, 11 Eylül saldırılarıyla karşılaştıktan sonra statükoyu değiştirmeye daha fazla ihtiyaç duyuyor, fakat biraz da etkilendi. Afganistan'daki şiddet kullanımlarına bakmamak gerekiyor. 11 Eylül saldırıları ABD'de ürküntü yaratmıştır, ama buna rağmen kendi varlığını koruyabilmesi, uluslararası sermayenin güvenliğini ve gelişimini sağlayabilmesi için değişim sürecini ilerletmesi gerekiyor. Bu bakımdan ABD'nin değiştirici özelliği var; şiddet kullanarak eskiyi darbeliyor ve statükoyu yıkıyor. Mevcut konumuyla yıkma durumu yeniyi, daha demokratik ve özgürlükçü olanı yaratmak için objektif bir ortam yaratıyor. O politikalardan ve onların pratiğinden ortaya çıkan bu yapıyı görmek gerekiyor. Fakat ABD henüz kapsamlı bir demokrasi ve özgürlük programına sahip değil. Daha gerici yasalar çıkarınca Avrupa, yaklaşımını eleştirdi ve mahkum etti. Kendileri ise daha iyi mücadele edebilmek için buna ihtiyaçları olduğunu söylüyorlar. ABD'nin kendini savunma tarzı budur. Kendisi açısından doğru olabilir, fakat bu mücadeleden demokrasi ve özgürlük çıkmazsa, daha yeni bir egemenlik ortaya çıkar. Bunun olması da çok mümkün değil. Mevcut durumda varolan statükoyu yıkmak açısından ABD etkili olabilir, ama yeniyi kurmak bu biçimde olmayacak. Nasıl ki, 1914-24 arasındaki mücadele belli bir sistem ortaya çıkarmış, ama kalıcı bir istikrara yol açamamışsa, ABD'nin yeni yaklaşımları da geçici bir çözüm üretebilir; ama sorunları çözen, kalıcı ve istikrarlı bir sistem ortaya çıkarmayacaktır.

Bunun yolu daha fazla demokrasi, özgürlük ve insan haklarından geçiyor. Bu, Ortadoğu'nun demokratik değişim ve demokratik birlik stratejisi oluyor. Parti Önderliği'nin Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda ortaya koyduğu ve partimizin bir bölge stratejisi olarak geliştirdiği strateji budur. Parti olarak biz de uluslararası özelliği olan bir ideolojik çizgiye, siyasi programa ve perspektife sahibiz. PKK, uluslararası bir komplo düzeyine ulaşacak kadar kapsamlı yönelimlerle karşılaşmış, sistemle çatışmayı bu düzeyde yaşamıştır. İdeolojik ve politik çizgi düzeyinde mevcut sistemle böyle bir çelişkiliği ve sistemi değiştirme, yeni bir uluslararası sistem yaratma özelliği arz ediyor. Öncelikle statükoyu reddediyor. Otuz yıllık bir mücadele ile bu statükoyu en çok parçalayan, işlemez kılan ve statükonun değişimini dayatan bir güç oldu. Yeni strateji ile yeni uluslararası sistemin nasıl şekillenmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Önceki strateji daha çok eski statükonun nasıl yıkılacağı ve parçalanacağı üzerineydi. O, önemli bir sonuç ortaya çıkardı. Yeni strateji, yeni uluslararası sistemin ve bölge sisteminin nasıl oluşacağı üzerinedir. Bu temelde de parti kendisini örgütlüyor, mevcut uluslararası alanda ve bölgede yaşanan sürece bu biçimde bir çözümü kendiliğinden geliştirmiş bulunuyor.

Değişim yönünde bu biçimde iki çizgi var; statükoyu yıkma mücadelesinde objektif olarak değişim cephesi oluşuyor, fakat PKK önemli bir değişim programı ortaya koymuş durumdadır. Avrupa kendisini yenilemeye çalışıyor; ABD'nin tutumunu eleştirerek, daha fazla demokrasi arayışına girerek ve birliğini güçlendirerek çok ileri gitmese de bir arayış içerisinde olduğunu ortaya koyuyor. ABD de giderek buna mecbur kalacaktır. Eğer kalmazsa yeni gelişmelerle çelişecek, o zaman da daha fazla geri düşecektir. Uluslararası planda daha dengeli bir güç dağılımına dayalı, demokratik ve daha katılımcı bir uluslararası sistem yaratmak için Ortadoğu'da mevcut statükoyu değiştirmek, demokratik değişim ve birlik gereklidir. İslam Konferansı gibi örgütler, Arap Birliği 20. yüzyılın ABD-Sovyet çatışmasının ortaya çıkardığı örgütlerdi, dolayısıyla bu ihtiyacı karşılamıyorlar. Ortadoğu'nun bu çerçevede yenilenmesi gerekiyor. Böyle bir Ortadoğu'yu var edecek Irak sistemi, demokratik Irak federasyonu arayışı dillendiriliyor. Bu gittikçe öne çıktı ve mücadele Irak üzerinde yoğunlaştı. Farklı çözümler de var, örneğin halihazırda İsrail, Irak'ın parçalanmasını dayatıyor. Filistin sorunu tümüyle oraya bağlı. Bugüne kadar Filistin sorunu çözüldükçe bölge sorunlarının çözüleceği düşünülüyordu, mevcut durumda öyle değildir. Irak sorunu çözüldüğü ölçüde Filistin'de bir çözüm olabilir, aksi durumda Filistin sorunu çözülmez. Kendisini öne sürdükçe çözülür. Mevcut Filistin yönetimi gelişmeleri çok doğru okuyamıyor; kendisini öne sürüyor ve ezdiriyor. Dar milliyetçiliğin içerisine düştüğü tutum budur.

İsrail'in dayatmalarına karşı Irak'ın parçalanmasına karşı olan güçler de çok fazladır. Çoğu güç eski merkezi Irak statükosunu koruyamayacağını görerek bu noktadaki politikasını değiştiriyor. Giderek daha fazla bir federasyonla gücün merkezileşmesini azaltan, gücü dağıtan bir sistemle çözüm arayışı bir zorunluluk haline gelebilir. Irak'taki mücadele giderek ona yol açacaktır. Dünyanın demokratik bir sisteme kavuşması da zaten Irak'ta öyle bir sistemin oluşmasına yol açacaktır. Dolayısıyla Demokratik Irak stratejisi, Demokratik Ortadoğu Birliği stratejisinin Irak'ta uygulanması oluyor. Demokratik Ortadoğu Birliği stratejisi de yeni bir demokratik uluslar arası sistem yaratmayı öngörüyor. Bunlar birbiriyle bu kadar bağlantılıdır.

Irak üzerinde mücadele nasıl gelişebilir? Birçok çevre en fazla; "Irak, Afganistan değildir, başka bir yere de benzemez" söylemini dillendiriyor. Doğrudur, Irak'taki mücadele, başka yerlerde olduğu gibi gelişemez. Irak'taki sistemi yıkmaktan çok, yenisinin kuruluşu önemlidir. O olmadan eskisini yıkma güç ve cesaretini kimse gösteremiyor. Dolayısıyla tek yönlü ve hızlı bir müdahale ile Irak'ta değişimin olmayacağı ortaya çıkıyor. Afganistan'a bir ay vurdular, arkasından Almanya'da bir hükümet oluşturup Afganistan'ı askeri denetim altında tutuyorlar. Afganistan böyle duruyor diye, Irak'ın da öyle olacağını düşünmemek gerekir. Irak üzerinde mücadele, biraz daha uzun sürecek. İkinci olarak, tek yöntem olmayacak; ekonomik, siyasi ve askeri olmak üzere bütün alanlarda mücadele birlikte olacaktır.

> "Bugüne kadar Filistin sorunu çözüldükçe bölge sorunlarının çözüleceği düşünülüyordu, ama mevcut durumda öyle değildir. Irak sorunu çözüldüğü ölçüde Filistin'de bir çözüm olabilir, aksi durumda Filistin sorunu çözülmez. Kendisini öne sürdükçe çözülür. Mevcut Filistin yönetimi gelişmeleri çok doğru okuyamıyor; kendisini öne sürüyor ve ezdiriyor. Dar milliyetçiliğin içerisine düştüğü tutum budur."

Irak'taki asıl sorun sistemin sorunları çözemeyen yapısıdır

Ekonomik alanda mücadele uzun süredir devam ediyor. Körfez Savaşı bir askeri mücadeleydi, en aza çekilmiş olarak hep devam etti, bazı zamanlarda yoğun olarak yeniden gündeme gelebilir. Irak üzerinde çok yoğun bir siyasi baskı ve mücadele var. Herkesin bir Irak politikası var; adeta herkes kendi ekonomik ve iç politikasını oluşturmadan önce bir Irak politikası oluşturuyor. AB, ABD, Rusya, Çin, İran ve Türkiye'nin durumu öyledir, örgütlerin durumu bile öyledir. Bu bir mücadele demektir. Herkes yeni bir Irak arayışında ilişkiler kuruyor, ittifaklar yapıyorlar. Irak politikaları üzerinde güç birlikleri oluşuyor. Bütün bunlar Irak'ı etkiliyor.

Türkiye Başbakanı Ecevit'in ABD ziyaretinden önce Irak konusunun programda olmadığı söylendi, ama daha fazla saklayamadılar. Diğer konular on dakika tartışılmış olsa da, geri kalan zamanın Irak üzerine tartışmalarla geçirilmiş olma ihtimali yüksektir. "Dünyayı konuştuk" demeleri, Irak'ı konuştukları anlamına geliyor. Dünya, mevcut durumda Irak üzerinde, dolayısıyla dünya üzerine yapılan tartışmaların hepsi Irak üzerine yapılmış demektir. Tarihi ve uluslararası sisteme yönelik yaptığımız değerlendirmelerin tümüne Irak'taki durum diye başlayıp değerlendirmeye yaparak sonuca gidebilirdik. Ecevit mektup gönderdi, açıklamalar yaptı, tehdit ediyor. Siyasi baskı oluşturarak Irak yönetimini yönlendirmeye çalışıyor. Bunun ABD ile yapılan görüşmelerle bağı var. Değişik çevreler de benzer şeyler yapıyorlar. Demek ki Irak üzerinde mücadele biraz daha sürecek. Bu, Irak'ta bir sistem değiştirme mücadelesidir. Sorun Saddam Hüseyin yönetimi, onun diktatörlüğü ve gericiliği olmaktan çıkmıştır; asıl sorun uluslararası sistemin gericiliği, diktatörlüğü ve sorunları çözemeyen yapısıdır. Sorunlar burada ortaya çıkmış ve kilitlenmiş durumda, ona çözüm aranıyor. Bu, kendini mevcut durumdaki yönetim, yani Saddam Hüseyin yönetimi olarak tanımlıyor. Eğer sorun bir kişinin değiştirilmesi olsaydı, o çok kolaydı; onu şimdiyi kadar yapabilirlerdi. Yapmamaları, bütün dünyayı etkileyecek, içine alacak bir değişikliği içermesinden kaynaklanıyor. Onun için arayışlar olacak, daha fazla tartışılacak, siyasi ve ekonomik mücadele olacak, askeri girişimler devreye girecek ve böyle bir mücadele içerisinde mevcut Irak sistemi değişecektir. Bunun nasıl olacağını, yürütülecek mücadelenin sonuçları belirleyecektir, ama görülen o ki, eski statükoyu korumak mümkün olmayacak. İsrail'in istediği gibi bir parçalanmanın olması da çok zor. Dünyanın ekonomik ve sosyal olarak yaşadığı, siyasi olarak da yaşaması gereken gelişmelere uygun değil. Dolayısıyla çeşitli dönemler, değişik adımlar öne çıksa da, gittikçe demokratik federatif bir Irak çözümü, tek seçenek haline gelecektir. Yeniden yapılanma, Irak'ın yeniden sistem kazanması ve buna bağlı olarak Arap-İsrail çatışması ve Kürt sorununun çözümü ancak böyle bir Irak şekillenmesi ile ortaya çıkacaktır.

Böyle önemli bir siyasi, askeri, ekonomik ve ideolojik mücadele içerisindeyiz. Bu durumda halklar yararına, demokrasi ve özgürlük doğrultusunda gelişmelerin ortaya çıkmasını hedefliyoruz. Tarafız, bu mücadeleden bu tür sonuçlar almak istiyoruz, buna göre ideolojik mücadele yürütüyor ve politikalar belirlemeyi esas alıyoruz. Pratik mücadelemizi de böyle sonuçlar almak üzerine kuruyoruz. Bu nedenle eski statükoyu koruma yaklaşımlarını reddediyoruz. Birinci olarak, değişim zorunludur. İkinci olarak, değişim demokrasi ve özgürlük yönünde olmalıdır. Bölge güçleri öne çıkmalı, bölge çözümü gelişmeli, bölge halklarının özgür ve demokratik iradeleri temelinde çözüm olmalıdır.

Son Parti Meclis Toplantımızda Avrupa'nın arayışları çerçevesinde politik süreci etkilemek, AİHM sürecine giderken ön açıcı olmak ve Avrupa'nın aldığı kararları işletmek açısından Avrupa ve Türkiye'de PKK adıyla yürüttüğümüz faaliyetleri durdurmayı gerekli gördük. 2002 yılını serhildan yılı olarak ilan ettik ve bunu kararlılıkla, ısrarla sürdüreceğiz. 2001 yılı deneme, ilk adımların atılma yılıydı. Her adım, olumlu sonuçlar verdi. Her deneme geriye çekilmeksizin bir gerçek haline geldi. 11 Eylül karşısında kendimizi daha iyi ayarlayarak VI. Konferans kararlarını Türkiye ve Kuzey'de uygulamayı doğru bulduk. Değişik kesimler kendi talepleri doğrultusunda, fakat sürecin özüne uygun bir eylemlilik ve hareketlilik ortaya çıkardı ve bu durum uluslararası alanı oldukça etkiledi. Serhildanın, demokratik değişimin motoru olduğu ortaya çıkmıştır. Türkiye'de demokratik değişim ve dönüşümle birlikte Ortadoğu'da demokratikleşmenin önünü açma, Irak'ta demokratik federasyon çözümü için imkanları daha fazla ortaya çıkarma gücü, barışı koruyacak bir mücadele yöntemi olarak kendini kanıtlamıştır. Mevcut siyasi ve askeri gelişmelere cevap olacak en önemli mücadelenin bu olacağı inancındayız. Serhildan, Kürdistan üzerindeki inkar siyasetini suçüstü yakalamış durumdadır. Hiç kimsenin reddedemeyeceği kadar sistemin suçlu olduğunu açığa çıkartıyor. Bunu bir demokrasi programıyla bütünleştirmek gerekiyor. Diğer demokratik talepler, kültürel hedefler gündemleşecektir. Serhildan geliştikçe halkın bu tür demokratik taleplerini içeren bir programı olacaktır. Halkı bu konuda örgütlemek, eyleme çekmek, serhildanı geliştirmek için öncü örgütlenme gereklidir.

DSP-MHP-ANAP koalisyonu bir ara dönemin hükümeti olarak Türkiye'de bazı kararlar aldırdı, ama demokratik bir sistem kurması mümkün değil, bu hükümetin muhtevası ona uygun değil. Demokratik yeniden yapılanmayı sağlayacak bir duruşu yok. DSP bile en demokratik geçinirken demokrasisi kendine göredir, dardır, sosyal demokrasiyi bile içinde toparlayamıyor. Bütün Türkiye'yi kapsaması mümkün değil. ANAP tartışıyor, fakat pratikleşmesi zayıftır, güven yönü yok. Demokratik siyaset yapma önünde engel oluşturuyor, bunu kendi çıkarları açısından daha uygun görüyorlar. Türkiye'nin yönünü değiştirme sürecine MHP'yi de katmak, karara ortak etmek, böyle bir değişikliği MHP'nin üzerine yüklemek doğru ve Türkiye'nin parçalanmaması açısından gerekli bir yaklaşımdı ve bu yapıldı. Ama bir de demokratik kuruluşu MHP'nin yapacağını beklemek anormal bir durum olur. Ancak MHP'yle mücadele ederek demokratik bir yapılanma ortaya çıkabilir. Dolayısıyla bu hükümet dönemini bitirmiş, yapacağını yapmıştır. Türkiye tarihinde bazı tarihi kararlar aldı ve önemli bir yer edindi, tümden reddetmemek gerekir. Ama artık Türkiye'yi 21. yüzyıl Türkiye'si haline getiremez, o biçimde yenileyemez. Bunu yapacak bir partileşmeye ihtiyaç var. Türkiye'de bunun alternatifi yok. Herhalde MHP'yi çıkarıp yerine DYP veya İslami partileri koyarak bu yapılamaz. Recep Tayyip Erdoğan'ın partileşmesi itibar topluyor, kısmen kendini değiştiriyor veya öyle gösteriyor. Halk içerisinde itibar buluyor. Demek ki, kitleler demokratikleşmeyi ve değişimi destekliyor. Böyle bir partileşme ortaya çıkarılırsa, geniş bir kitle desteği bulabilir. Bir de Türkiye'nin yönü böyledir, başka gideceği bir yer yoktur. Gerisi çatışma ve parçalanmadır ki, Türkiye otuz yıldır bunu yaşıyor. Daha öncesini de sayarsak 19. ve 20. yüzyılın tamamında bunu yaşadı. Bu, Türkiye için bir yenilik veya ilerleme değildir, dolayısıyla o tür politikaların Türkiye'yi yeniliğe götürmesi mümkün değildir. Yenileşme demokratikleşmedir, demokratikleşmeyi tutarlı bir biçimde programlayıp yürüten bir parti destek bulur. Bunları böyle değerlendirerek sol demokratik bir partileşmenin mevcut hükümetin alternatifi haline gelebileceği düşüncesindeyiz. Öyle olursa İslami hareketi ikinci plana düşürebilir, dolayısıyla Türkiye mevcut durumdan ileriye, demokratik bir değişime doğru taşınabilir.

Türkiye ve Kuzey belli özellikler arz ediyor, Irak ve Güney ise daha farklıdır. İkisi bir arada olursa başarı kazanabiliriz. Mevcut gelişmeler Irak ve Güney'in demokratik federatif bir sisteme ulaşması için gerekli siyasi ve askeri mücadeleyi bir planda dahilinde ve ortak yürütmeyi gerektirebilir. Bu temelde 2002 yılında mutlaka başarmamız gereken pratik görevler var. Bunun için de çok kapsamlı politik ve örgütsel çalışma yapmamız, kendimizi buna göre örgütlememiz gerekiyor.

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Osman ÖCALAN ile yapılan röportaj

DEĞİŞEN KAZANACAK

değişim karşısında direnen ise kaybedecektir

***Serxwebûn:** PKK, V. Parti Meclis Toplantısı'yla otuz yılı aşkın mücadelesinde yeni bir dönem başlattı. PKK isminin de değiştirilmesinin tartışıldığı bu sürece nasıl gelindi?*

Osman Öcalan: PKK V. Parti Meclis Toplantısı'nın Kongre'de kesinleşmek üzere vardığı karar düzeyi Kürt ulusal özgürlük hareketi kadar Kürdistan'ı egemenliğinde bulunduran rejimleri ve Ortadoğu'yu etkileyecek bir gelişmeyi ifade etmektedir. Sorun, PKK'nin isim değişikliğine uğratılmasının ötesinde bir kapsamı içermektedir. Her şeyden önce söz konusu değişim ve dönüşüm adımları, PKK Önderliği'nin uluslararası komplo sonucu esir alınıp, hiç de meşru olmayan bir yargılanmanın ardından idama mahkum edildiği koşullarda gerçekleşmektedir. Tabii ki uluslararası komplo, süreci etkiledi. Ama hiçbir zaman demokratik gelişme sürecinin esas nedeni olmadı. Bütün bunlar daha çok süreci hızlandıran, derinlikli ve kapsamlı ele alma gibi bir işlev gördü. Ama değişimin nedeni olarak, uluslararası komployu görmek doğru değildir.

Gerçeği anlamak için daha farklı nedenleri görmek gerekir. Son üç yıldır yapılan girişimleri tamamlama çabası bu temelde gelişerek güne ve geleceğe yanıt olma amacını içermektedir. Ortadoğu'nun yaşadığı gerçeklik dikkate alınıp değerlendirildiğinde, demokratik dönüşümün nedenlerini daha iyi anlamak mümkündür. Soruna Kürt halkının yanı sıra diğer halkların cephesinden de bakıldığında, değişim kadar doğal bir gelişmenin olamayacağı görülecektir. Ortadoğu'nun medeniyetin beşiği olduğu tartışma götürmeyecek kadar açıktır. Büyük uygarlıklar bu alanda doğmuş ve gelişmiştir. Zengin bir birikim söz konusudur. Ancak, içinde yaşadığımız süreçte Ortadoğu'nun tüm ülkelerinin tıkanma ve çok yönlü bunalımlarla boğuşmak durumunda olduğunu da belirtmek gerekmektedir. Büyük ve zengin bir tarihe sahip olmak günümüzün sorunlarını çözmeye yetmemektedir. Bölgenin tüm ülkeleri siyasi, ekonomik, sosyal ve yaşamın her alanında bir bunalım gerçeğiyle yüz yüze bulunmaktadırlar. Egemen rejimler sorunlara çözüm üretemedikleri gibi, muhalif olan güçler de çözüm üretmekten acizdirler. Kürt sorunu bunun en çarpıcı örneğidir. Arap-İsrail çelişkisi yine çözüme kavuşturulamamaktadır.

Ulusal sorunların çözümsüzlüğü sadece egemen rejimler açısından değil, muhalif güçler açısından da önemle üzerinde durulması gereken bir husustur. Egemen ve muhalif güçler birbirini tamamlarcasına çözümsüzlük üretmektedirler. Benzeri bir durum rejimlerin niteliği için de geçerlidir. Gelinen noktada mevcut rejimlerin sorunlara çözüm getirme yeteneğinde olmadığı her gün kanıtlanmaktadır. Diğer tarafta demokratik bir sistemin gerekliliği de açığa çıkmıştır. Ne var ki, rejimler kendilerini dönüştürme yeteneğini gösteremedikleri gibi, muhalif güçlerin de yeterli ve ciddi bir çaba içerisinde oldukları da belirtilemez. Muhalif güçlerin demokratik rejimlerin geliştirilmesi için çabaları ne nitelik ne de nicelik açıdan yeterli değildir. Kaldı ki muhalif güçlerin egemen yönü çözüm üretmek değil, başka toplumsal kesimleri iktidar yapmak, hangi görüntüyü sergilerse sergilesin bu farklı toplumsal kesimlerin iktidar olma çabasıyla sınırlı kalmaktadır.

Muhalefet, rejim değişikliğini amaçlamamaktadır. Dolayısıyla rejimlerin demokratikleşme doğrultusunda evrimleşmemesi sorunun bir yönünü oluştururken, muhalefetin demokratik karakterde olmaması da sorunun diğer bir tarafı olmaktadır. 20. yüzyılın gerçekliğine göre niteliğini belirlemiş olan muhalefet güçleri demokratikleşmeye yanıt vermekten uzaktırlar. Bu gerçeği hem ulusal sorunu hem de toplumsal sorunları çözmeyi önüne koymuş muhalefet güçleri için de belirtebiliriz.

Filistin hareketinin iç içe geçmiş olan milliyetçi ve dini yaklaşımının en az İsrail yönetimini belirleyen siyonizm kadar çözümsüzlükte rol sahibi olduğunu belirtebiliriz. Benzeri bir durum, ilkel milliyetçiliği direten Güney Kürdistan'daki etkili ulusal güçler için de geçerlidir. Diğer toplumsal muhalefette bulunan güçler de ne ciddi demokrasi projeleri üretebilmişler ne de bunun pratiğini geliştirebilmişlerdir. Ortaya çıkan sonuç her geçen gün ağırlaşan sorunlar ortamında kendisini tekrarlamak olmuştur. İktidar güçleri kadar muhalefet güçleri de kendisini tekrarlamaktan kurtulamamışlardır. Her tekrarlama sorunların çözümünü değil, ağırlaşmasını getirmiştir. İşte PKK'nin değişim ve dönüşüm çabasını bu perspektife oturttuğumuzda doğru tespitlere ulaşabiliriz.

Çözüm gücü haline gelmenin tek yolu değişim dönüşümdür

Ortadoğu'nun en ağır sorununun Kürt sorunu olduğu açıktır. Kürtler hem uzun tarihi süreç içerisinde haklarından yoksun kalmışlar hem de üzerinde çok tahrip edici olan ulusal inkar ve imha siyasetine maruz kalmışlardır. Uzun tarihi süreç içerisinde sorunların çözüme kavuşturulmamasının yanı sıra, inkar ve imha politikalarının yarattığı tahribatlar sorunun çözümünü son derece güçleştirmiştir. Bu durum, hem egemen güçler hem de Kürt ulusal güçlerinde tam bir tıkanmayı yaratmıştır. İki taraf da birbirini etkileyerek çözümsüzlüğü derinleştirmiştir. Çözümsüzlük ise ulusal ve toplumsal dinamikleri darbeleyerek bölge ülkelerinin güçlenmesine değil, gerilemesine yol açmıştır. Bu durumda mevcut siyasi kriterlerle hareket etmek, çözümde ısrarlı olan bir güç için düşünülemez. O her zaman kendisini değişim ve dönüşüme uğratmak zorundadır. İktidar olsun muhalefet olsun çözüm gücü haline gelmenin tek yolu değişim ve dönüşümü bir karakter haline getirmektir. Hiçbir ulusal ve toplumsal hassasiyet değişim ve dönüşüm ilkesinin önünde engel teşkil etmemelidir. Durum bundan ibarettir.

PKK'nin isimden daha öteye kendisini uzun süreli değişim ve dönüşüme uğratması, çözüm gücü haline gelmesinin temel girişimi olmuştur. Ortadoğu gerçekliğinde binlerce yıldan kaynaklanan sorunlar çözüme götürülmek isteniyorsa, mevcut durumu aşan sürekli bir gelişme çizgisini esas almak gerekir. PKK'nin yaptığı da budur. Birinci stratejik süreç otuz yıla yakın sürmüştür. Bu süreç '70'lerin başlarından 2000 yılının başına kadar sürmüştür. Bu sürecin temel özelliği Kürt halkının dirilişini gerçekleştirmekti. Çünkü, yüzyılın başında uygulanmaya konulan inkar ve imha politikası Kürt halkının varlığını tartışılır hale getirmişti. Kürtler kendileri bile kendi varlıklarını tartışır duruma gelmişlerdi. Ulusal imha süreci derinleşmiş, halk güçten düşürülmüş; yabancılaşma ve düşürülmüşlük halkın karakteri haline getirilmişti. Yani salt egemenlik altına alınmakla kalmayan, kendi gerçekliğini sahiplenmeyen bir halkla karşı karşıya kalınmıştı. Yabancılaşmanın hızla gelişme gösterdiği, büyük ölçüde kendisi olmaktan çıkmış bir halk gerçeği söz konusuydu. PKK, Kürt halkını bu durumdan kurtarmanın mücadelesini yürüttü. Bunun için de program ve tüzüğünde daha farklı şeyler belirtmiş de olsa, geride bıraktığımız otuz yılık süreç diriliş özelliğini taşımıştır. Bu Kürt halkının kendisine dayatılan imhaya karşı diriliş savaşımını ifade etmiştir. Kürtler bu diriliş savaşı sonucunda artık kendi çıkarları için düşünebilen, karar alan, örgütleyip uygulayabilen ve bunu ulusal birlik temelinde yapabilen bir halk gerçeğine ulaşılabilmiştir.

Diriliş Devrimi, aynı zamanda toplumun geri sosyal düzenini parçalayarak daha ileri bir sosyal gelişimin de önünü açtı. Hem ulusal hem de sosyal gelişmenin güçleri Diriliş Devrimi ile yaratıldı. PKK'nin adında somutlaşan strateji ve taktik gelişme süreci bu anlamda bazı gecikmeler yaşanmış olsa da, söz konusu gelişmeyi yarattığı için başarıyla tamamlanmıştır. Bu şekilde kendi içerisinde bir süreç tamamlanırken, yeni bir süreci başlatma gereği ortaya çıkmıştır. Birinci stratejik süreç, Kürdü imhadan kurtarıp güç yapma özelliklerine sahipken; ikinci süreç birlikte yaşanılan halklarla eşitliğe, özgürlüğe ve kardeşliğe dayanan bir çözümü üretme özelliğine sahip olacaktır. Birinci süreç çatışmayı gerektirirken, ikinci süreç barışa ihtiyaç duymaktadır. İşte yaratılan gelişmeler böyle bir süreci tamamlayıp, yeni bir sürece geçişi olanaklı kılmaktadır.

Yeni sürecin psikolojik, ideolojik, örgütsel ve pratik olarak gelişmesi için tabii ki isimden tutalım her bakımdan yeni bir oluşuma ihtiyacı vardır. Otuz yıllık stratejik bir sürecin ardından yeni bir stratejik süreci başlatmak sıradan bir olay olmadığı gibi, bazı sınırlı değişikliklerle yetinme gibi aldatıcı da olmamalıdır. Başarının başka yolu yoktur. PKK sadece isim değiştirmiyor. O yepyeni bir gelişmeye yerini bırakıyor. Yapılan ismin ötesinde, köklü değişikliklerdir. Yeni oluşum çözüm sürecine yanıt olmak durumunda olduğu için, her bakımdan daha kapsayıcı ve esnek olmak durumundadır. Hiçbir mücadele biçimini yadsımayan, çok geniş bir yelpazede siyasal mücadele yürüten, diğer mücadele taktiklerini de dıştalamayan değişim tüm güçleri kapsayacak özellikler gösterecektir.

Yeni oluşumun ihtiyaç duyduğu özellikler, PKK'de farklılaşmayı zorunlu hale getirmektedir. Bu nedenle PKK isminin tarihe mal edilmesi kendisini dayatıyor. Birçok yönüyle değişik olmayı gerektiren yeni süreç örgütünün, PKK ismiyle sürmesi zorlama olacaktır. PKK'nin başarılı bir tarihi vardır. PKK Kürdün çağdaşlaşma tarihinin adıdır. Bu ismi yeni dönem için kullanmaktan çok tarihe mal etmek onun büyüklüğüne saygı duymak anlamına gelecektir.

PKK öncülüğünde şekillenen tarih, Kürt halk tarihinin en fazla onur duyulacak kesitlerinden biridir. Bazı hata ve yetersizlikler olsa da, PKK'nin mücadelesi her bakımdan onur duyulacak bir tarihtir. Biraz da PKK isminin sürdürülmemesi bu büyük gelişmeye duyulan saygıdan dolayıdır. Dolayısıyla PKK'nin isminin değiştirilmesi kendisinin değişim ve dönüşümünün gereği olarak görülmelidir. Dünyanın değiştiği, 20. yüzyıl sisteminin aşıldığı, eskide diretenin etkisiz hale geldiği koşullarda; yükseltilecek bayrağın üzerinde kendisini tekrarlamak değil, büyüyerek değişim yazılmalıdır.

PKK bu bayrağı en yükseklerde dalgalandıran güçtür. İnancımız odur ki, bu değişim süreci çok geçmeden Ortadoğu'nun iktidar güçleri kadar, muhalefet güçleri tarafından da anlaşılacak izlenecek yol olarak benimsenecektir.

"PKK öncülüğünde şekillenen tarih, Kürt halk tarihinin en fazla onur duyalacak kesitlerinden biridir. Bazı hata ve yetersizlikler olsa da, PKK'nin mücadelesi her bakımdan onur duyulacak bir tarihtir. Biraz da PKK isminin sürdürülmemesi bu büyük gelişmeye duyulan saygıdan dolayıdır. Dolayısıyla PKK'nin isminin değiştirilmesi kendisinin değişim ve dönüşümünün gereği olarak görülmelidir."

"Siyasal mücadele sivil toplum örgütlenmesi ile iç içe bir gelişme doğrultusuna sahiptir. Bir diğer ifadeyle, sivil toplum kendisini örgütlediğinde siyasal yaşama katılım sağlayabilir. Yani demokratik siyasal serhildan sivil toplum örgütlenmesine bağlı olarak gelişmek zorundadır. Sivil toplumun çeşitli kesimleri iktidarı demokratik ölçüler içine çekip, sorunların çözümünü mümkün hale getirebilirler."

Siyasal serhildan sivil toplum örgütlenmesine bağlı olarak gelişecektir

– Yeni dönem mücadelesinin stratejik ve taktik yöntemleri neler olacak? Hangi araçlarla bu mücadele sürdürülecek?

– PKK'nin yeni süreci bir bütünen başlatması üç yıllık bir süreyi kapsamaktadır. Daha önceki dönemlerde de demokratik değişim ve dönüşüm yününde hazırlıklar yapılmıştı. Son üç yılda ise, değişim ve dönüşüm yönünde girişimler hem derinliğine hem de kapsamlı biçimde ele alınmıştır. Gelinen noktada yapılan ise, başlatılan sürecin tamamlanmasıdır. Yeni dönemin mücadelesinde stratejik ve taktik yöntemler önem taşımaktadır. Geride bıraktığımız üç yılık süreç içerisinde hangi stratejik ve taktik yöntemlerin uygulanacağı açığa çıkmış bulunmaktadır.

Demokratik birlik çözümü olarak adlandırdığımız bu süreçte, mücadelenin stratejisine bağlı olarak taktikleri barışçıl niteliğe sahip olacaktır. Her şeyden önce temel mücadele tarzımız geniş halk yığınlarının eylemliliğine dayanan siyasal serhildandır. Bununla rejimlerin yıkılması değil, değiştirilmesi amaçlanmaktadır. Daha önceki süreçte rejimlerin yıkılması ağırlıkta olan yön olurken, yeni süreçte yıkma değil, değişime uğratmak esprisi esas alınmaktadır. Bunun da halkın yığınsal eylemliliğine dayanan siyasal mücadeleyle gerçekleştirilmesi söz konusu olacaktır. Mevcut durumda, askeri mücadele temel mücadele biçimi olmaktan çıkarılarak; demokratik birlik çözümünün gerçekleştirilmesi için halk yığınlarının siyasal eylemliliğinde ısrar edilecektir. Bu temelde örgüt ve eylem kampanyaları geliştirilerek toplumun demokratik iradesi geliştirilirken, iktidar ve muhalefetiyle rejimlerin değiştirilmesi için mücadele yoğunlaştırılacaktır.

Ortadoğu'nun tarihinde geçmişinden bugüne kadar siyasal mücadele stratejisi fazla işlerlik kazanamamıştır. Şiddet hem rejimlerin hem de ulusal ve toplumsal sorunlarına çözüm arayan güçlerin seçtiği yol olarak kabul edilmiştir. Tabii ki şiddet sonuç itibariyle iktidar ve muhalefet güçlerini zayıf bırakmıştır. Ulusal ve toplumsal dinamikler tahrip olmuş, çözüm yerine çözümsüzlük derinleşmiştir. Gelinen aşamada ise, ezilenin zayıflatıcı değil, çözümleyici ve güçlendirici olabilmesi için barışçıl yöntemlere dayanması gerekmektedir. Bu da halk yığınlarının süreklileşen siyasal eylemliliği demektir. Eğer bölgenin bütün ülkelerinde toplumsal güçler değişim ve dönüşüm çabalarını siyasal eylemliliğe oturturlarsa, ulusal ve toplumsal dinamikler büyük zararlar görmeden sorunların çözümü mümkün olacaktır.

Demokratik siyasal serhildan olarak belirlediğimiz çizgi, bu anlamda çözümü olanaklı kılacak mücadele çizgisi olma özelliklerine sahiptir. Ortadoğu'da hem iktidarların hem de muhalefet güçlerinin geleneğinde kitlelerin siyasal eylemliliğine dayanan mücadele geleneği zayıftır. Şiddet hep ulusal ve sınıfsal mücadelelere damgasını vurmuştur. Bu durum, Kürt halkının mücadelesi için de geçerlidir. İnkar ve imha politikaları isyanlara yol açmış, Kürt halkının giriştiği isyanlar ise egemen güçlerin kanlı bastırma uygulamalarına maruz kalmıştır. Şiddetin kullanılması Kürt halkı kadar, egemen güçleri de zarara uğratmıştır. En önemlisi de sorunlar çözüme kavuşmamış daha da ağırlaşarak gündemdeki yerini korumuştur. 21. yüzyıla girerken aynı yolda diretmek hiçbir gerekçeyle kabul görecek bir yaklaşım değildir.

> "PKK'nin yerini alacak olan yeni oluşum, her ülkenin özgünlüklerini dikkate alarak örgütlenme, mücadele ve çözüm girişimlerini esas alacaktır. Burada vazgeçilmez olan rejimlerin demokratikleşmesi, Kürt sorununun demokratik birlik içinde çözüme kavuşturulmasıdır. Bugüne kadar yürütülen mücadelenin özelliği demokratik çözüm gücünü ortaya çıkartmak içindi."

Çözümsüzlükte ısrar ne muhalefet ne de iktidar güçleri için anlam ifade etmez. Bütün bunlar demokratik siyasal serhildanın temel mücadele çizgisi olarak benimsenmesinin zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Bu çizginin kendisi yeni mücadele döneminin stratejisini ve taktiğini ifade etmektedir. Sürecin çizgisi açısından da en anlamlı örgütlenme biçimi ise sivil örgütlenmelerdir. Toplumun farklı kesimleri ulusal, siyasal, sosyal ve kültürel talepler etrafında örgütlenmelerini geliştirmelidirler. Her toplumsal kesim kendi örgütlülüğüne kavuştuğunda, demokratik gelişme uğruna yürütülen mücadelede rol sahibi olabilir. Bunun için de demokratik siyasal serhildanın gelişebilmesi sivil toplumun örgütlenmesi ile mümkündür. Siyasal demokratik mücadele sivil toplumun örgütlenmesi ile iç içe bir gelişme doğrultusuna sahiptir. Bir diğer ifadeyle, sivil toplum kendisini örgütlediğinde siyasal yaşama katılım sağlayabilir. Demek oluyor ki, demokratik siyasal serhildan sivil toplum örgütlenmesine bağlı olarak gelişmek zorundadır. Sivil toplumun çeşitli kesimleri bazen birlikte, bazen birbirine paralel kendi çıkarlarını ifade edebilirler. İktidarı demokratik ölçüler içine çekip, sorunların çözümünü mümkün hale getirebilirler.

Genel çerçevesini bu şekilde ortaya koyabileceğimiz yeni dönemin stratejik ve taktik yöntemlerinin diğer bir boyutu da herhangi bir etnik yapıyla sınırlı kalmaması olmaktadır. Türkiye'de genelleşip tüm toplumsal ve etnik kesimleri içine alması kadar, bunun bölge düzeyine de yayılması demokratik sistemin gelişmesi açısından gereklidir. Kürt halkı sorunlarını demokratik birlik içinde çözmeyi esas alırken, bunun içinde demokratik siyasal serhildanı temel mücadele çizgisi olarak geliştirirken; egemen uluslar içerisinde demokratik hareketin gelişmesini temel bir görev olarak görecektir. Silahlı mücadele savunma amacıyla devreye girebilir. Egemen rejimlerin şiddette ısrar etmesi, Kürt halkına kendisini silahla savunma hakkını sunacaktır. Kürt özgürlük hareketi silahı son noktada bir meşru savunma aracı olarak görecektir. Demokratik siyasal serhildan kapsamında, halkın kendi taleplerini dile getirmesi engellenmediği sürece silahlı mücadele gündeme girmeyecek ve sorunları çözme aracı haline getirilmeyecektir. Çözümsüzlükte direten güçlerin saldırılarının devam etmesi durumunda demokrasi güçleri en son noktada kendilerini silahla savunma gereğini duyacaklardır. Bu husus önemlidir. Söz konusu olan silahlı mücadelenin bir çözüm aracı olarak devre dışı bırakılmasıdır. Çözümün temel mücadele biçimi halkın siyasal eylem gücüdür. Dolayısıyla silahlı mücadele köklü olarak gündemden çıkarılmıştır. Egemen güçler şiddeti güncelleştirebilir. Diğer taraftan kültürel ve bilimsel etkinlikler de yeni dönem mücadelesinin taktikleri arasındadır.

Değişerek değiştirme yöntemi bu süreçte meyvesini verecektir

– Türkiye Cumhuriyeti ve AB sınırları içinde PKK ismiyle herhangi bir faaliyet yürütmeme kararı aldınız. Bu değişikliğin kapsamı nedir ve sizce alınan karar TC ve AB ülkelerinin PKK politikalarını nasıl etkileyecek?

– V. Parti Meclis Toplantımızın aldığı kararlar önümüzdeki süreçte gerçekleşecek olan PKK VIII. Kongresi'nin kapsamını belirleme özelliğine sahiptir. Alınan ve açıklanan kararlar değişim ve dönüşüm sürecinin örgütsel oluşumunu tamamlamak, geri bıraktığımız süreçte ortaya çıkan gelişmeler üzerinde yeni dönemi bir bütünen başlatma amaçlıdır. Örgüt ve mücadele biçiminin tümüyle aşılması planlanmıştır. PKK yerine yeni bir oluşum geliştirilecektir. Bunun bir gereği olarak, çözüm için program ve projeler geliştirilecektir. Geçmişe ait olan mücadele stratejisi ve taktikleri bir bütünen aşılacaktır. Aynı zamanda güçleştiren söylemin yerine, yeni dönemin söylemi egemen kılınacaktır. Meclis Toplantısı'nın vardığı karar düzeyini kamuoyuna erkenden açıklamasının nedeni budur, bütün güçlerden bu çerçevede tepkiler bekliyoruz.

Kürt ulusal hareketinin her kesiminin tepkilerini, değişiklik sürecinin tamamlanması konusunda görüş ve önerilerini beklerken; egemen olan ülkelerin iktidar ve muhalefet güçlerinin de tepkilerini bekliyoruz. Uluslararası güçlerin bu konudaki yaklaşımlarını anlamaya çalışıyoruz. Dolayısıyla varılan karar düzeyinin kamuoyuna duyurulması, sürecin daha sağlıklı tamamlanması, görüş ve önerilerin gelişmesi için önemlidir. Değişiklikler VIII. Kongremizle kesin sonuca varacaktır. Kongre'ye kadar geçen süre esas anlamda bir tartışmanın geliştirilmesi özelliğine sahiptir. Uygulama Kongre'nin ardından kesin kes gündeme girecektir. İşin bir yanı buyken, diğer yanı ise pratik anlamda hazırlıkların yapılmasıdır. PKK'nin yerine yeni bir oluşum eğer karar düzeyinde kalmayacaksa, o zaman pratik açıdan da bazı hazırlıklara ihtiyaç vardır.

Kürt özgürlük hareketinin bütün birimleri daha şimdiden çerçevesi belirlenen değişikliklere göre kendisini düzenleme hazırlığı içerisinde olmak durumundadır. PKK'nin Türkiye ve AB ülkeleri sınırları içinde faaliyetlerini durdurmuş olması, belirttiğimiz anlamları içermektedir. Demek oluyor ki, bir tarafta sürecin geliştirilmesi konusunda çeşitli güçlerin görüş oluşturması, diğer tarafta ise pratikleşmek için her kesimin hazırlıklarını yapması gerekmektedir. Demokratik olmanın gereği de budur. Demokratik değişim ve dönüşümün bir dayatma olmaktan çıkarılması, onun son hamlesinin ön hazırlığının belirttiğimiz çerçevede yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Bu değişiklik, TC ve AB'nin, PKK politikasını nasıl etkileyecektir sorusuna verilecek cevap ise, olumlu bir gelişmenin olacağı biçimindedir. Değişim ve dönüşüm sürecinin tamamlandığı bir noktada, Türkiye Cumhuriyeti'nin çözümsüzlükte diretmesi mümkün değildir. Kaldı ki daha şimdiden, ne iç kamuoyunu ne de dış kamuoyunu ikna edebilmektedir. Hala Kürdistan özgürlük hareketinin 'terörist' olduğunu iddia ediyor ve bunu hem içe hem de dışa benimsetme çabası içine giriyor. Artık bu politika devletin tüm çabalarına rağmen, etkili olmamaktadır. Kürt halkı devletin bu politikasını kesin kes ret ediyor. Kaldı ki geçen aylarda yapılan MGK toplantılarında kendileri de bunu itiraf etmişlerdir. MGK'da devletin Kürt halkı üzerinde etkili olmadığını içeren raporlar tartışılmıştır. Rejim partilerinin Kürt halkı içinde etkili olmadığı, rejimin tüm kurumlarının etkisiz kaldığı bunun yanında halkın PKK Genel Başkanı'na bağlı olduğu, sivil toplum kuruluşlarında PKK'nin öngördüğü çözümün etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun sonucunda da son üç ayda baskıya dayalı konsept geliştirilmiştir. Tutuklanmalar ve diğer baskı uygulamaları belirttiğimiz değerlendirmelerden hareketle alınan kararlar sonucu gündeme getirilmiştir. Bu da gösteriyor ki Türkiye Cumhuriyeti'nin çözümsüzlükte ısrar eden tutumu her geçen gün daha fazla Kürt halkı nezdinde etkisizleşiyor.

Benzeri bir gelişmeyi Türk halkı için de belirtebiliriz. Devletin mevcut politikasına bütün çabalara rağmen destek azalıyor. PKK'nin değişim sürecini tamamlaması halinde, mevcut rejimin gerek demokrasi gerekse de Kürt sorununun çözümü konusunda çözümsüzlükten başka bir işlev görmeyen politikaları daha fazla etkisiz kalacaktır. Bu etkisizlik durumunda devlet politikalarını gözden geçirmek zorundadır. Bunun için diyoruz ki, PKK'nin değişim ve dönüşüm sürecini tamamlaması, Türkiye Cumhuriyetini de mevcut politikalarını aşma zorunda bırakacaktır. Böylelikle iç ve dış dayatmalar daha fazla gelişecektir.

AB ülkeleri belli bir süredir yeni Kürt politikasını belirlemeye çalışıyorlar. PKK'nin son üç yıldır başlattığı süreç genel anlamda AB ülkelerini olumlu etkilemiştir. Kürt sorunu konusunda onları politika sahibi olmaya zorlamıştır. Nitekim fazla pratikleşmese de, AB'nin çeşitli kurumlarının olumlu yönde aldığı bazı kararlar vardır. Türkiye'nin tüm ısrarlarına rağmen, PKK'nin terörist örgütler listesine alınmaması bu olumlu gelişmeyi göstermektedir. Değişim sürecinin son aşamasının başlatılıp tamamlanması AB'yi daha fazla etkileyecek, Kürt sorununun çözümü konusunda onun tutarsızlığını giderip yeterli bir politikaya ulaşmasını sağlayacaktır. Daha şimdiden bunun işaretleri görülmeye başlanmıştır. Olumlu görüşler oluşmaktadır. VIII. Kongre'nin tamamlayıcı adımları olumlu görüşün yanı sıra pratik gelişmelere de yol açacaktır. Gelişme süreci açısından da hiç kimse olumsuz tutum takınamaz. PKK'nin yaşadığı demokratik açılım başka güçlerin de demokratik birlik çözümü yönünde adım atmasının önünü açmıştır. O kendisini değiştirerek, başkasını değişikliğe uğratma sürecini giderek ileri bir safhaya taşıyacaktır. Değişerek değiştirme yöntemi en çok da bu süreçte meyvelerini verecektir. Bunun için Türkiye Cumhuriyeti ve AB ülkeleri Kürt özgürlük hareketi konusunda değişime uğrayacaklardır. PKK'nin kendi ismiyle faaliyet yürütmeme kararı kadar, onun yerine gelişecek yeni oluşum da bu yönlü gelişmenin yaratılmasında büyük etkilerde bulunacaktır.

– AB ve TC dışında başta Ortadoğu olmak üzere diğer alanlarda nasıl bir örgütlenme tarzı esas alınacak? Bu kararlar bölgede mevcut statükocu güçleri PKK'ye karşı politikalarında nasıl bir değişime zorlayacaktır?

– PKK' nin demokratik açılımları Türkiye ve AB ile sınırlı değildir. Demokratik gelişme sürecinin tamamlanması mücadelenin tüm alanları için geçerlidir. AB ve TC sınırları içinde PKK adıyla faaliyetlerin durdurulması Kongre'yle birlikte her alan için geçerli olacaktır. Yeni oluşuma dayalı olarak demokrasi mücadelesi her alanda geliştirilecektir. PKK'nin yerini alacak olan yeni oluşum, her ülkenin özgünlüklerini dikkate alarak örgütlenme, mücadele ve çözüm girişimlerini esas alacaktır. Burada vazgeçilmez olan rejimlerin demokratikleşmesi, Kürt sorununun demokratik birlik içinde çözüme kavuşturulmasıdır. Bugüne kadar yürütülen mücadelenin özelliği demokratik çözüm gücünü ortaya çıkarmak içindi. Bu gücün ortaya çıktığı ve artık çözümün pratikleşmesi gerektiği noktasından hareket ediyoruz. PKK'nin yerini alacak olan oluşum, bu doğrultuda her ülkenin özgülünde gelişme gösterecek olan çözüme katkıda bulunacaktır. Yeni oluşum; direkt kendisi çözümden çok, çözümün gelişmesine çeşitli düzeylerde katkıda bulunarak rejimlerin demokratik açılımlara yöneltilmesini sağlayacaktır.

Kürt özgürlük hareketinin her bakımdan demokratikleşmesi çözüm konusunda gelişme göstermesi sürecin temel doğrultusu olacaktır. Daha önceki sorulara verdiğimiz yanıtlarda da belirttiğimiz gibi, mücadelenin stratejik ve taktik yöntemleri bu temelde her alan için geçerli olacaktır. Demokratik siyasal serhildan, sivil toplum örgütlenmesi ve bunların demokratik mücadelenin temel güçleri haline getirilmesi Ortadoğu'nun tüm ülkeleri için geçerli hale gelecektir. Buna karşı statükocu güçlerin yapacağı fazla bir şey yoktur. Onlar daha çok değişim sürecinin sonuçlarını bekleyecek, çıkan sonuçlara göre tavır alacaklardır.

PKK kendisi ile birlikte Kürt özgürlük hareketini demokratik açılım sürecine sokarken, statükocu güçlerin de kendilerini aşıp demokratikleşmelerini gündeme getirecektir. Hiçbir güç kendisinde ısrar etme durumunda kalamayacaktır. Bölge ülkelerinden acil çözüm isteyen sorunlar, statükonun aşılmasını dayatıyor. İşte bu noktada Kürt ulusal özgürlük hareketinin yaşayacağı demokratik açılımları statükocu güçleri çaresizliğe itip değişim yönünde girişimlerde bulunma gerçeğiyle karşı karşıya getirecektir. Kaldı ki bölge halklarının tümü mevcut durumun aşılmasını istiyor. Bu istem her geçen gün güçlenip aktifleşiyor. Buna rağmen, kendisini sürdürme çabası içinde olacak olan güçler olacak. Ancak halkın artan muhalefetiyle de karşılaşacaklardır.

Buradan hareketle diyoruz ki, mevcut statükocu güçlerin kendilerini yaşatma şansı tükenmiştir. Onlar da ya aşılacak ya da değişim yoluna gireceklerdir. PKK'nin başlattığı süreç bu açıdan, bölgenin tümünü etkileme özeliğini taşımaktadır. Bizce belli bir süre değişim herkes tarafından izlenecek, bir noktadan sonra kendileri de sürece katılma zorunluluğunu göreceklerdir. İşte o zaman, Genel Başkanımızın AİHM savunmaları çerçevesinde geliştirdiği ***Demokratik Uygarlık Çizgisi*** tüm halkları demokratikleşme sürecine yöneltecektir. İktidarda kendisini yaşatma çabası içerisinde olan güçler ise, aşılmak durumunda kalacaklardır. Değişen kazanacak, değişim karşısında direnen de kaybedecektir. PKK değişimin son aşamasına girerken en güçlü konumu kazanmıştır. Konumunu güçlendiren PKK'ye karşı statükocu güçlerin rahatsızlığı olsa da, ciddi bir saldırı içinde bulunmaları son derece zordur. Bekleyip görmek tutumu daha çok öne çıkacak saldırılar ise zayıflayacaktır. Bir müddet sonra ise, PKK'nin başlattığı süreç; çok sayıda güç tarafından paylaşılacaktır. Bunun için süreç konusunda umutlu olmak gerekiyor.

> "Çizgi netleşirken, çizgiyi uygulayacak kadro ve militanı yaratmak temel bir görev oluyor. Diğer bir ifadeyle kadro kendisini yaratma görevini yerine getirerek yeni dönemin diğer tüm görevlerini yerine getirebilir. Öncelik onun kendisini eğitmesidir. Yeterli ideolojik düzey kendisi ile beraber kitlelerin örgütlenmesini ve eyleme kaldırılmasını beraberinde getirecektir."

– İçine girilen yeni süreçle kadrosal duruş nasıl olacak? Parti, kadro ve militanlarının çalışma tarzı, görev ve sorumlulukları neler olacak?

– Uluslararası komplo Ulusal özgürlük mücadelemizi derinden etkiledi. Kompioya karşı mücadele, demokratik değişim ve dönüşüm süreciyle geliştirildi. Pratik gelişme sürecinin başlaması kadro ve militan yapımızı derinden etkilemiştir. Gerek komplonun, gerekse de ona karşı mücadelenin dayandığı demokratik gelişme sürecinin etkileri en üstten en alta kadar ruhsal, düşünsel ve yaşam boyutuyla mücadelenin kadrosunu, militanını dalgalanma içine sokmuştur. Eskinin nasıl aşılacağı, komplo saldırıları altında demokratik gelişmenin nasıl başarılacağı ciddi bir sorun olarak herkesi meşgul etmiştir. Bu anlayış pratik üzerinde etkili olmuş, değişim süreci zorlanmıştır.

Sürecin başında parti, kadro ve militanlarında üç ana eğilim ortaya çıkmıştır. Birincisi eskide diretme ve kompioya karşı direnişi bu temelde sürdürme, ikincisi kendisinin yaşaması için özgür bırakılması ve dağılmanın bir yol olarak seçilmesi, üçüncüsü ise değişim ve dönüşümün başarılması için stratejik ve taktik gelişimi doğrultusunda çaba sahibi olunması biçiminde gelişmişti. Bu eğilimler arasında yoğun bir çatışma yaşanmıştır. Dağılma eğilimi içerisinde olanların bir kesimi mücadelenin dışına çıkarken, diğer bir kesimi de yoğun bir ikna çalışmasıyla sürece kazandırılmıştır. Pratik açıdan bu eğilimin tehlikelerine karşılık, diğer bir eğilim de geçmiş sürecin ölçülerinde diretmektir. Değişime inançsızlık kaçınılmaz olarak eskiyi savunmayı getirmiştir. Değişimden yana olan eğilim ise söz konusu iki eğilime karşı yoğun bir mücadele içinde olmuş, ideolojik, örgütsel ve pratik açıdan gelişme yolunda diretmiştir. Gelinen noktada eskiyi yaşama anlamında muhafazakar diyebileceğimiz eğilim de, dağılma eğilimi de etkisiz kılınmış, mücadelede zayıflıklarıyla birlikte demokratik gelişmeden yana olan eğilim egemen hale gelmiştir. Böylesi üç eğilimin çatıştığı bir durumda çok güçlü bir pratikleşmenin yaşanamayacağı açıktır. Nitekim yeni dönemin pratiği parçalı ve zayıf kalmıştır.

Devamı sayfa 30'da

TÜM YOLDAŞLARA

15 Şubat'ın dördüncü yılı daha büyük bir başarı ve mücadele yılı olacaktır

● PKK Başkanlık Konseyi

Şubat komplosu; sadece Kürt halkı ve partimiz için bir kara gün, bir kötülük günü olarak değil; bütün insanlık için, tarih boyunca yaşanmış en haksız, en hukuksuz, insani değerlerden en uzak; yalana-hileye, iki yüzlülüğe dayalı bir olay olarak görmek, tanımlamak ve bu biçimde anlamak gerekir. Parti Önderliğimiz bunu yalan ve zorbalık düzeni olarak tanımladı. Bu zorba ve yalan gerçeğini iyi gördü ve iyi hissetti. Ona karşı duruş yol ve yöntemini bildiği için de; komplonun dördüncü yılına girerken, kompoyu tanımlayarak tamamen imhayı, ezmeyi yok etmeyi hedefleyen bu saldırganlık olayını boşa çıkartmayı, ona karşı mücadele yol ve yöntemlerini bulmayı, parti ve halk olarak bizi bu temelde mücadele eder ve yaşar hale getirmeyi bildi. Bu temelde bize verdiği büyük değerin gereği olarak '70 ve '80'ler sürecinde olduğu gibi, bir kez daha bütün dünyayı içine alan gerici karanlığa karşı en az imkanlarla sağlanan büyük partisel doğuş ve mücadelenin gelişiminde rolü belirleyici olan Önderliğimizi selamlıyor, büyük minnet ve bağlılık duygularımızı ifade ediyoruz. Bunu görüp anlayan, hisseden, buna büyük güç katarak komplonun üçüncü yılının sonunda dünyanın her tarafında ayağa kalkmayı bilmiş olan halkımızı ve yine kompoya karşı duran, komploda insanlığın beş bin yıllık tarihi boyunca ortaya çıkardığı kendine yakışmayan, ancak bir gerçek olan her türlü kötülük, karanlık gerçeğini reddedip ona karşı olan; onun yerine özgürlüğün, adaletin, dayanışmanın, insani her şeyin geliştirilmesini isteyen, bunun mücadelesini veren herkesi böyle bir gün vesilesiyle yine selamlıyoruz.

15 Şubat gerçeğine ilişkin şimdiye kadar geçen üç yıllık süre içerisinde önemli değerlendirmeler yapıldı, yazıldı, tartışıldı. Bu süreçte birçok çevre görüşlerini ortaya koyduğu gibi birçok belge de su yüzüne çıktı.

Komplonun üçüncü yıl dönümünde son on-on beş gün içinde görüldüğü gibi, hem Türkiye'de hem de uluslararası alanda en çok tartışılan konulardan birisi haline geldi. Komplonun üzerinden günler, aylar ve yıllar geçtikçe olay soğumadı, tersine daha fazla, kapsamlı ve derinlikli tartışılır, incelenir, dökümü yapılır hale geldi. Bunda, kuşkusuz parti ve halk olarak yürüttüğümüz mücadelenin uluslararası komplo gerçeği karşısında ayakta kalmanın, direnmenin, birlik-bütünlük ve örgütlülüğü daha da geliştirerek, kendini yenileyip yeni mücadele yöntemleriyle özgürlük ve demokrasi mücadelesini yürütüyor olmanın belirleyici bir yeri vardır.

Bugün dünyada yaşanan gelişmelerle bağlı olarak bütün insanlığın şu veya bu düzeyde 11 Eylül saldırılarıyla sarsıntı geçirdiğini ve bir şok yaşadığını herkes kabul etmektedir. Bizim açımızdan da parti, parti militanları ve bütün halk olarak dostlarımızla birlikte 15 Şubat'ta ağır bir şok yaşanmıştı. Bu, aslında 11 Eylül'le uluslararası boyut kazanan süreçten kopuk değil, tamamen onunla bağlantılıdır. 15 Şubat'ta bize şok yaşatanların kendileri de –ne yazık diyelim, çünkü yaşamalarını istemezdik– 11 Eylül'le benzerini yaşamak durumunda kaldılar. Bu durumun tabii gelişen mücadeleyle, 15 Şubat komplosunun boşa çıkartılmasıyla ve hala onunla mücadele ediliyor olmasının doğrudan bir bağlantısı vardır. Parti Önderliğimiz komplonun üçüncü yılında bu gerçekleri daha iyi tanımladı ve daha geniş izah etme imkanı buldu. Yaşadığımız dünya ve bölge gerçekliğini, halk olarak Kürtlerin uluslararası sistem düzeyinde nasıl bir kompoyla yüz yüze bulunduğunu, bu komplonun halkı nasıl yok etmeyi hedeflediğini, Kürdistan'da insan olarak, iradeli özgür bir varlık olarak yaşamanın, ayakta kalmanın bölge ve uluslararası düzeyde nasıl bir sistem sorunu olduğunu ve sistemi nasıl etkilediğini, dolayısıyla Kürdistan topraklarında özgürlük ve adalet mücadelesini yürütmenin insanlık açısından nasıl büyük bir anlam taşıdığını gösterdi. Nasıl mücadele edeceğimiz, yol-yöntem, tarz-üslup, duyarlılık ve tempo açısından da ideolojik çerçevesini net belirleyerek, kapsamlı bir demokratik çözüm programı ortaya koymuştur. 20. yüzyılda belli bir gelişme yaşamış olmasına rağmen çözülmekten kurtulamayan, insanlığın özgürlük-eşitlik ideallerini içinde taşıyan sosyalizmin 21. yüzyıla girerken, yaşadığı en büyük soruna, örgüt ve mücadele tarzının nasıl olacağına üçüncü alan teorisi ve sivil toplum örgütlülüğü ve eylemini geliştirerek çözüm buldu. Böylece üçüncü yılda komplo gerçeği bütün boyutlarıyla çok daha ileri ve kapsamlı bir düzeyde aydınlatıldığı bir gerçektir. Yine uluslararası sistemin bütün kurallarını ortadan kaldıran 11 Eylül sürecinin de böyle bir yıl içerisinde gelişmesinin de bununla bağı vardır, kesinlikle bir tesadüf değildir. Geçen bu süreç içerisinde ortaya çıkan gelişmeler içinde uluslararası komployu, onun tarihsel temellerini, uluslararası ve bölgesel boyutlarını, amaçlarını, dayanaklarını ve gerçekleştirilirken kullanılan yöntemleri bugün her zamankinden daha geniş olarak bilince çıkarmış bulunuyoruz. Bununla birlikte kompoya karşı nasıl bir felsefik bakış açısıyla, teorik-ideolojik çerçeveyle, ne tür hedefler doğrultusunda nasıl bir politik programla mücadele ederek, eylem ve örgüt çizgisinde nasıl bir hat izleyerek bu komployu yenilgiye uğratıp özgürlük ve adalet düzenine zafer kazandıracağımızı her zamankinden daha iyi kavramış durumdayız. Bunlar Parti Önderliğimiz tarafından çözümlenen, başta parti yapısı olarak biz ve halkımız olmak üzere bütün insanlığa sunulan kazanımlardır.

Komplolar tarihte hep egemenlerin çıkarları temelinde geliştirilmiştir

Bu yıl dönümünde yaşanan sadece büyük tartışmalar değildir. Kaldı ki, bunlar bile kendi başına ele alındığında önemli bir gerçekliği ifade etmektedir. Avrupa'da, Yunanistan'da Amerika'da bile tartışmalar yürütülmektedir. Türkiye basını bir süredir çeşitli biçimlerde kompoyu gündemleştirmektedir. Elbette bu tartışmalar kendiliğinden yaşanmamış, verilen mücadelenin bir sonucu olarak gelişmiştir. Halkımızın günler öncesinden kompoyu protesto temelinde geliştirdiği gösteriler bu gerçeği ortaya koymuştur. Öğrenci gençlik çok haklı olarak geliştirdiği anadilde eğitim kampanyası çerçevesinde 15 Şubat komplosunu lanetleme, mahkum etme mücadelesini Kürdistan ve dünyanın dört bir yanına yaymıştır. Bugün sayısı milyonları bulan insanımız aynı duyguyu, ruhu, psikolojiyi yaşamakta ve aynı tarz düşünerek bir ibadeti yerine getirir gibi davranış sahibi haline gelmiştir. Uluslararası kompoya yol açmış olan, insanlığın kirliliğini, geriliğini, gericiliğini mahkum edip yüreğini, beynini aydınlatmakta ve duygularını temizleyerek onu yücelten bir konuma ulaşmıştır. Bu tutum tabii ki Kürdistan'dan bölgeye, dünyaya, ilerici-demokrat-sosyalist insanlığın olduğu her yere dalga dalga yayılmıştır. İnanıyor ve iddia ediyoruz; bu gün geçtikçe daha da yayılacak, bu mücadele daha çok büyüyecek, daha çok alevlenecek ve tarihte ortaya çıkmış, insanlık için iyilik, güzellik öngörmüş ve onu temiz duygularla adaletli bir yaşama çekmiş olan büyük düşünce ve eylemlerin sağladığı insanlık kültür hazinesine uluslararası kompoya karşı mücadele ile ortaya çıkan Önderlik ruhu, bilinci ve mücadelesi 21. yüzyılın en büyük kazanımı olarak eklenecektir.

Yüzler, binler, yüz binler günlerdir ayaktadır. Ayağa kalkan bu kitleler sadece içini temizlemek ve duygularını yüceltmekle yetinmemekte; tepkisini daha geniş bir bilinçle ileri boyuta ulaştırarak örgütlenme ve eyleme yönelmektedir. Üçüncü yıldönümünde uluslararası kompoyu lanetleme, mahkum etme eylemlilikleri her alanda zirveye ulaşmış bulunuyor. Uluslararası komplo üçüncü yıl dönümüne girerken; Parti Önderliğimiz *"kendinizi ve ruhunuzu temizleyin, uluslararası komplonun içinde taşıdığı gerilikleri, kirlilikleri her zaman bir komplo olan ve insanlık üzerinde varolan gerici saldırılara karşı doğru bir duruşun nasıl olacağını kendinizde yaratın"* diyerek kompoya karşı doğru tutumun nasıl olması gerektiğini de belirlemiştir. Ancak komplo karşısında bu biçimde doğru tutum takınılabileceğini ve bu günü her türlü gericiliğe karşı çok yönlü sürdürülen bir mücadeleyle tanımlayıp, mücadele ederek karşılanmasını istemiştir. Şimdi milyonlar halinde Kürt insanı ve ilerici insanlık; tam bir duygu, düşünce ve amaç birliği içinde insanlık ülkülerini yaşatmak, insanları daha özgür, adil ve yaşanılır bir geleceğe taşımak için çalışmakta ve mücadele etmektedir. Ulaşılan bu aşama kuşkusuz çok önemli ve uluslararası komplo gerçeği karşısında özgürlük-adalet ülkülerinin yaşatıldığı, ayakta tutulduğu ve ileriye doğru büyük bir dirençle taşındığı anlamına gelmektedir. Üç yılda bu düzeye ulaşabilmek önemlidir ve bunun anlamını, önemini herkesten önce bizim derinliğine idrak etmemiz gerekmektedir.

Parti Önderliğimiz *"üç yıl nasıl geçti, üç yılda neler yaşandı, üç yılı burada nasıl tamamladık, üç yılı neyi duyarak, neyi düşünerek, hangi amaçla bunu yaptık!"* diyerek bize sürekli uyarılarda bulundu. Şimdi görüyoruz ki; bu yaşam büyük bir insanlık yaşamıdır, aynı zamanda insanlık için de büyük bir değer ve anlam ifade etmektedir. Kesinlikle her anı insanlığa büyük hizmetle dolu geçen en kutsal, değerli bir yaşam olmuştur. Komplonun dördüncü yılına girerken, Önderliğimizin tabiriyle *"tabutluktan çıkarılan büyük insani yaşam, dalga dalga yayılarak toplumun yaşam gerçeği haline gelmiştir."*

Bütün bunlara rağmen, 15 Şubat komplosunun daha çok açığa çıkarılması gereken ve karanlıkta kalan yanları da mevcuttur. Bu konuda değişik görüşler ileri süren ve farklı iddialarda bulunan kesimlerin varlığı söz konusudur. Giderek yoğunlaşan mücadele süreci bu hususları da aydınlatacaktır. Özellikle Önderliğimizin çaba ve mücadelesi çerçevesinde gelişen AİHM süreci, kompluyu daha fazla aydınlatacak, iç yüzünü daha çok açığa çıkaracak ve böylece insanlık için büyük gelişmeler ve sonuçlar doğuracaktır. Dikkat edilirse insanlık tarihinde bu tür komplolar çok büyük ölçüde sonuç vererek başarı kazanmıştır. Komplolar tarihte hep egemenlerin ve sömürücü güçlerin çıkarları temelinde geliştirilmiştir. Kompoyu yapanlar, sağladıkları başarıya dayanarak, komplo gerçeğini tanımlamışlar ve kendi çıkarlarını doğrular olarak insanlığa hakim kılmaya çalışmış, kirli, gerici ve baskıcı sömürüyü bir yaşam gerçeğiymiş gibi tüm insanlığa sunmuşlardır. Bu durum gericiliğin ve egemenliğin bu kadar katı gelişmesine yol açmıştır. Uluslararası komplo bunun benzeri bir durum yaratmaya ve herkesin buna inanarak tümüyle umutlarını buna bağlamaya çalışıp, yüzde yüz başarı kazanacağına inanarak her türlü kirli işin yapılabileceğini sanmıştır. Bununla komplocu güçler suçlarını gizlemenin mümkün ve kolay olacağını, kirliliklerinin açığa çıkmayacağını ve bunların hesabının sorulmayacağını düşünmüşlerdi. Gelişen mücadele bu oyunu bozarak yanıldıklarını ortaya koymuştur.

Tarihte ilk defa komplo gerçeği, gerek toplum, gerekse de siyasi yaşamda bu düzeyde açığa çıkartılıp aydınlatılmaktadır. Komplonun nasıl kirli bir iş olduğu, bazı çevrelerin kendi kötü çıkarları için her türlü değeri, insanlığı, insan yaşamını nasıl feda ettiği daha iyi açığa çıkartılarak gösterilmiştir. Egemenlerin oyunları bozularak insanlık için kötülükler çemberi olduğu daha da çözümlenmiş ve giderek kompoyu açığa çıkartarak mahkum etme aşamasına gelinmiştir. Kirlilikler yerine insanlık için daha güçlü, temiz, yüce bir duygu, düşünce ve yaşam gerçeği ortaya çıkartılmaktadır. Böyle bir düzeyi yakalamış olmak önemlidir ve şimdiden insanlık için çok büyük değer ifade etmektedir. Elbette bilinmezleri, kirlilikleri, iki yüzlülükleri daha fazla açığa çıkartarak insanlık için değer ifade eden düşünce aydınlanmasıyla, duygu ve yaşam yüceliğini daha fazla geliştirmek için çaba etmemiz gereklidir. Bu, halk olarak kendimize bir gelecek çizebilmek ve yaşamımızı ileriye götürebilmek için olduğu kadar, insanlığın özgür ve adil ilerlemesine yapılabilecek en büyük katkı olacaktır. Mücadelemiz, tarihin derinlikleriyle buluşan, tüm insanlığı kapsayan, 21. yüzyılda insanlık için ulaşması gereken özgür ve adil bir gelecek vadeden bir düzeye ulaşmıştır. Bu çerçevede uluslararası komplo çemberi parçalanarak; özgürlük, demokrasi ve adalet mücadelesi yürüten bir hareket haline gelmiştir.

Yeni stratejimiz temelinde atılan ilk adımlar 15 Ağustos gibi etkilidir

15 Şubat'ın her yıl dönümü bizim için yeni bir mücadele yılının başlangıcı anlamına gelmiştir. Kendimizi sürekli olarak 15 Şubat komplosuna karşı mücadele eden bir güç ve hareket olarak planlıyor, örgütlüyor ve yürütüyoruz. Şimdi de, komplonun dördüncü yılına girerken; içinde bulunduğumuz yılın ve komplonun durumunu, kompoya karşı mücadelenin yakaladığı düzeyi, kompoyu yenilgiye uğratmak amacıyla gelişen özgürlük, demokrasi ve adalet mücadelesinin nasıl geliştirilmesi gerektiği üzerinde de durmamız gerekmektedir.

Komplonun üçüncü yılında daha aktif bir mücadele yürütüleceğini ilan etmiştik. Geçen son bir yıllık süreçte yaşanan gelişmeler bunu doğruladı. Üçüncü yılda uluslararası komplo gerçeği daha çok aydınlatılırken bir savunma süreci içerisine itilmiş, bunun karşısında ise halk olarak yeni bir mücadele sürecine girme doğrultusunda adımlar atılmıştır. Yine komplonun üçüncü yılını savunma çizgisinde kalarak değil, mücadele ile demokratik-siyasal yöntemleri kullanarak; halkın demokratik eylemlilik ve örgütlülüğünü geliştiren siyasi serhildanı adım adım ilerleten bir yıl olacağını belirtmiştik. Geçen bir yıla bakıldığında bu iddiamızın büyük ölçüde gerçekleştirildiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. 15 Şubat'ın ikinci yıl dönümünde de, uluslararası destek temelinde bölgede bulunan gerici güçlerin silahlı şiddete başvurmasına karşı; halkı ve ilerici güçleri siyasi serhildana çağırdık. Bu çağrımız 2001 Newrozu'nda, yarım milyon insanın Amed'de ayağa kalkması ve milyonlarca kişinin siyasi serhildana katılmasıyla yanıtını bulmuştu. Bu, mücadele tarihimiz açısından büyük bir yere sahip oldu ve VII. Kongre'yle tamamlanan yeni mücadele stratejimizin pratiğe geçirilmesinin başlangıcı ve bunun görkemli bir halk eylemliliğiyle ilan edilmesi anlamına geldi.

Yeni stratejimiz doğrultusunda atılan ilk adımlar 15 Ağustos gibi derin bir anlamı olan bir çıkıştı. Böylece uluslararası komplonun üçüncü yılının başında parti ve halk olarak serhildanlarla bir çıkış gerçekleştirmiş olduk ve bu daha sonra sürekli kılındı. 2001 yılının yaz ayları boyunca bu hamle, daha sonra yurt dışında onu destek amaçlı olarak her alanda bir siyasi kampanya etkinliği biçiminde ***İkinci Barış Hamlesi*** olarak kimlik bildirme eylemiyle kesintisiz devam ettirildi. Aynı süreçte daha güçlü ve etkili mücadele yürütebilmek, çok güçlü olan kitle potansiyelini daha çok örgütleyerek eylemliliğe çekebilmek, demokratik değişim-dönüşüm sürecini halkın etkinliğiyle pratikleştirebilmek için kadroyu, öncüyü görevlerini başarıyla yürütebilecek düzeyde geliştirmek amacıyla yoğun çalışmalar yürütüldü. Farklı faaliyet alanlarına ilişkin konferans niteliğinde toplantılar yaparak gelişen süreç değerlendirilip tartışıldı. Mücadeleyi geliştirmek ve başarıya ulaştırmak için gerekli olan karar ve plan düzeni ayrıntılı bir biçimde ortaya çıkarıldı. Aynı zamanda pratikleşme ve bunu başarıyla yürütmenin önünde engel oluşturan hatalı anlayış ve tutumlar, yönetim, yaşam ve çalışma tarzları açığa çıkarılıp mahkum edildi. Öncü güç ve parti yapısı olarak, günün görevlerini başarıyla yerine getirecek hazırlık ve gelişme düzeyine ulaşılmaya çalışıldı. Yılın son çeyreğinde de bütün bu hazırlıklar başta Kuzey Kürdistan ve Türkiye olmak üzere genelde bir kitle mücadelesine dönüştü. 11 Eylül saldırıları ile başlayan süreci daha iyi anlamak ve buna göre hazırlamak üzere yürüttüğümüz mücadelede bir kesinti yaşanmışsa da, bu durumu hazırlık dönemi olarak değerlendirmemiz, beraberinde belirli bir avantaj yaratmış ve kasım ayından itibaren de daha güçlü, etkili bir mücadele sürecine girilmiştir. Şimdi bu durum bütün dünyayı etkilemektedir.

Halk bu süreçten aldığı güçle, kendisini oldukça bilinçlendirmiş, örgütlemiş ve eyleme kaldırmıştır. Öğrenciler, kadınlar, gençler, çocuklar, emekçiler; kısacası toplumun bütün kesimleri, süreci, demokratik değişim-dönüşüm mücadelesinin ne demek olduğunu büyük ölçüde özümsemiş ve tutumunu belirlemiştir. Bunu bugün çok daha iyi görüyoruz. Hiç kimsenin hiçbir şeyden anlamadığı, hiçbir iş yapamaz dediği kesimler insanlık için heyecan, coşku kaynağı olan büyük yaratıcılıklar içeren bir mücadelenin geliştiricisi haline gelmişlerdir. Kürdistan ve Türkiye'nin metropolleri Kürt insanının bulunduğu her yer böyle umut ve coşku verici bir mücadeleye sahne olmaktadır. Birçoklarının beklemediği bir husus adeta mucizeymiş gibi gerçekleşti. Kürt öğrenciler, gençleri, kadınları haklarına sahip çıkmanın, en meşru haklarını istemenin, bunun için örgütlenmenin en yaratıcı yöntemleriyle mücadele etmenin öğretici örneklerini vermektedir. Bu kesimler gerçekten de insanlığı ileriye taşıyacak bir mücadelenin, bir yeni doğuşun, yeni başlangıcın yaratıcısı durumundadırlar. Kendileri düşünüyor, örgütlüyor ve herkes kendi demokratik taleplerini ortaya koyarak bunu elde etmenin mücadelesine giriyor. Öğrenci mücadelesi tamamen böyle gelişti. Halkın değişik kesimleri bunu kendi demokratik taleplerine uygun bularak destekler hale geldi. Şimdi talep; çok meşru, haklı, insan olmanın temel koşuluna sahip çıkma anlamına gelmiştir. Bunun siyaset yapmak, herhangi bir hak istemek gibi değil, insan olarak varolmayı içermesi bu talebin tamamen insani sınırlar içinde değerlendirilmesi gibi bir pozisyon yaratmıştır.

"Bir yılda başlangıç ve deneme düzeyinde atılan adımların büyük gelişmeler sağlamış olması, bu mücadelenin yakın gelecekte nasıl büyük gelişmeler, kalıcı sonuçlar ve köklü değişiklikler yaratacağının en açık kanıtıdır. Yeterki iyi anlaşılsın, yürütülmekte ısrarlı olunsun. Böyle olunduğu müddetçe gelişme en ileri düzeyde olacaktır."

Sorunların çözümü demokratik açılımlarla mümkün olacaktır

İnsanlığa karşı bu kadar suç işleyen gerici, kirli bir rejim karşımızda bulunmaktadır. İnsanlar bunu değiştirmek için varolma mücadelesini yürütmektedir. Bundan daha güç verici, haklı bir mücadele elbetteki olamaz. Bu haklılık siyasi gündeme en ağır bir biçimde oturmuştur. Bu anlamda belki henüz talepler çok dar, sadece bir Kürtçe eğitim istemekle sınırlı kalıp ne Kürt toplumunu ilerletme ne Türkiye'yi demokratikleştirme ne de bölgede yeni bir sistem yaratma konumunda bulunmasa da, etkisi yadsınmamalıdır. Sorunların çözümü için haklı olan bu taleplerden daha geniş bir demokratik değişimin gerçekleşmesinin gereği vardır. Anadil talebi en haklı ve insani bir istem olduğu için, adeta demokratik taleplerin şahsında toplandığı bir sembol haline geldi. Buna rağmen mücadele henüz demokrasi programının bir parçası haline getirilerek kapsamlılaştırılamamıştır. Eylemler oldukça dar, dilekçe vb. yöntemlerle sürdürülmektedir. Küçük topluluklar halinde kadın ve gençlerin protesto eylemleri gerçekleşmektedir. Kapsamı henüz daha fazla bir gelişme boyutuna çıkartılmamasına rağmen, uluslararası siyaseti derinden etkileme gibi bir konum da arz etmektedir. Türkiye siyaseti son birkaç aydır kendisini tamamen bu mücadeleye endekslemiş bulunmaktadır. Son MGK toplantısı geçmişte gerilla savaşında olduğu gibi yeniden ve sadece halkın başlattığı bu anadil istemi etrafındaki kampanyayı değerlendirmiş; büyük tehlike oluşturduğunu, vatanı ve milleti böleceğini açıklayarak buna karşı çok yönlü ve etkili tedbirler düşünüldüğü ifade edilmiştir. Bunun ardından DGM'ler göreve çağrılarak, polis harekete geçirilmiştir. Yüzlerce genç, hatta çocuk tutuklanmıştır. Öğrencilerin birçoğu eğitiminden edilirken, bunu daha ileri düzeye götürme arayışı ve tartışması içine de girilmiştir.

Benzer bir durum dış kamuoyu açısından da geçerlidir. Avrupa kamuoyu sağıyla-soluyla yaşanan bu gelişmeyi değerlendirmektedir. PKK'nin, dolayısıyla Kürt halkının özgürlük mücadelesinin komployla zayıflayacağı, dağılacağı, tasfiye olacağı hesabı içerisinde olanlar, böyle düşünenler mevcut gelişmeler karşısında yeniden değerlendirme yapmak zorunda kalmışlardır. Şimdi bunun nasıl olduğunu, böyle bir sürecin nasıl ortaya çıktığını anlamaya çalışıyorlar. Yaşanan bu gelişme karşısında ise demokratik güçler yeni bir umut ve inanç edinerek, coşku ve heyecan kazanmaktadır. Gericilikse endişeye düşmüştür. Mücadelenin mevcut düzeyiyle bile uluslararası siyasette oldukça etkin bir yer ve düzey kazandığı açıkça görülmektedir. Bu gelişmeler kuşkusuz hepimize heyecan veriyor. Bütün parti camiamızı etkisi altına alıyor. Özellikle geçmiş savaş sürecinin ağır etkisini yaşayan, onun ağırlığı altında belli bir eziklik psikolojisi içerisinde olan ve geçmişe anlam vermede zorlanan, güçlü bir gelecek için kendini eğitip hazırlamada belli bir zorlanmayı yaşayan çevre ve arkadaşlarımız önemli bir moral ve güç kazanarak umut-inanç bakımından kendini pekiştirme, geliştirme, bu gelişmelerden duyduğu coşku ve heyecanla şimdiye kadar yapmakta zorlandığı kendini çözümleme ve yenilemeyi bu temelde daha hızlı ve güçlü yapma gereğini duymaktadır. Bu kitle tabanımızın daha da genişlemesini olanaklı hale getiriyor. Mevcut gelişmeleri reddeden, etkisi altına girmeyen, heyecan duymayan kimse bulunmamaktadır. Mevcut düzey şom ağızlıları, kötümserleri, tasfiyecileri ve provokatörleri can evinden vurmuştur. Onların nasıl birer yalancı, başkalarının sözcüsü, yarını göremeyecek kadar kör oldukları ortaya çıkmıştır. Bir kez daha partimize ve Önderliğimize iftira edenler, hakarette bulunanlar, bu işin artık burada bittiğini sanan ve böyle söyleyenlerin yanıldıkları açıkça görülmüştür. Gerçeğin bunun tersi olduğu, Başkan Apo'nun, hareketimizin, bununla donanımlı olan halkımızın çok daha güçlü bir doğuş ve çıkış yaptığını, daha örgütlü ve bilinçli olduğunu açıkça görmüşlerdir. Bu anlamda, yakın çevremiz içerisinde inanç ve umut zayıflaması nedeniyle gerileyen, hareketle arasında belli bir mesafe koyanlar dahil bu gelişmeler karşısında duydukları heyecanla; yeniden harekete katılma, mücadeleye destek verme konumu içerisine daha fazla girme isteminde bulunmaktadırlar.

Bu çerçevede militan yapımız kendini çok güçlü bir biçimde yeniliyor ve bu gelişmelerden aldığı heyecanla Parti Önderliğimizin ***Demokratik Uygarlık Manifestosu***'nu özümseyerek kazandığı yüksek bir bilinç ve inanç gücüyle kendisini yenileyerek mücadeleyi yürütecek güçlü militan haline getirmeye çalışıyor. Halk daha geniş çerçevede bilinçlenme ve örgütlenme sürecini yaşıyor, kesintisiz bir eylemi bütün zorluklara ve baskılara rağmen sürdürüyor, bütün değerlerini biriktirip bir yaşam kaynağına aktarıyor. Dostlarımız, yakınlarımız, değişik aydın-sanatçı çevreleri de bu gelişmelerden duydukları heyecanla inanç tazeleyerek, geleceğe dair umutlarını yeşerterek mücadeleye katılım gösteriyorlar.

15 Şubat komplosunun üçüncü yılında uluslararası gericiliğe karşı mücadelenin ulaştığı düzey budur. Bir yılda böyle bir siyasi düzey kazanmış olmak, yeniden siyaset gündemine bütün ağırlığıyla giren bir mücadele gerçeğini ortaya çıkarmak, herkesi etkileyen bir kitle eylemliliği yaratmak kuşkusuz küçümsenemeyecek bir olay ve gelişme durumudur. Bunu anlamak ve idrak etmek gerekiyor. Biz parti olarak stratejik yürüyüşümüz doğrultusunda ilk adımlarımızı henüz yeni attık. İster 2001 yılının baharında komploya karşı halkın siyasi tutumunun ortaya çıkması için attığımız siyasi mücadele adımları olsun, ister yaz sürecinde özellikle de ağırlıklı yurt dışında geliştirilen kimlik bildirimi kampanyası ve kış sürecinde Türkiye ve Kuzey'de anadilde eğitim, yayın, konuşma hakkı benzeri biçimlerde geliştirilen etkinlikler olsun, bunların hepsi henüz bir başlangıç kabilinde değerlendirebileceğimiz adımlardır ve bir deneme-sınama özelliği taşımaktadırlar.

Çeşitli çevreleri böyle bir sürece çağırırken; bir yıl içerisinde yaşanan gelişmelerin etkisini ve siyasi gündemi oturmasını iyi anlamak gerekmektedir. Mücadele çizgimiz, stratejimiz Önderliğimizin geliştirdiği yeni mücadele çizgisi somut koşullara tamamen bir uygunluk arz etmiştir. Her deneme adımı bile, vazgeçmeksizin daha da ilerletilmesini isteyecek bir istek yaratıyor. Hedefleri çok güçlü ve içinde önemli bir potansiyel taşıyor. En geniş güçler tarafından benimsenmek ve kabul edilmek durumunda kalıyor. Hiç kimse bunu açıkça doğrudan reddedemiyor. Yüz binler, milyonlar bu uğurda mücadele etmeye hazır olduğunu gösteriyor. Bunlar açığa çıkan gerçeklerdir. Artık, demokratik siyasal mücadele stratejisinin pratiğe geçirilmesinde çok güçlü bir başlangıç adımı atılmış, gelişmelerin çok daha kapsamlı ve hızlı olacağı gerçeği açığa çıkmıştır. Bir yılda başlangıç ve deneme düzeyinde atılan adımların büyük gelişmeler sağlamış olması, bu mücadelenin yakın gelecekte nasıl büyük gelişmeler, kalıcı sonuçlar ve köklü değişiklikler yaratacağının en açık kanıtıdır. Yeter ki iyi anlaşılsın, yürütülmekte ısrarlı olunsun. Böyle olunduğu müddetçe, gelişme en ileri düzeyde olacaktır.

11 Eylül ve yeni uluslararası sistem arayışları

Uluslararası komplonun dördüncü yılına girerken, uluslararası ve bölgesel düzeyde önemli olaylar da yaşanmıştır. Bu olayları gelişimi içerisinde parti olarak sürekli değerlendirmeye çalıştık. Önderliğimiz, kısa belirlemelerle de olsa sürecin en doğru tanımını yaptı ve bizlere verdi. Bu çerçevede, 11 Eylül ile başlayan sürecin köklü, derinlikli, kapsamlı bir süreç olduğunu görmek gerekmektedir. Bu süreç esas olarak Körfez Savaşı ve Sovyet sisteminin çözülüşüyle başlayan sürecin bir devamı, yeni bir alana yayılması, daha gelişkin ve derinlikli bir düzeye çıkartılması olmaktadır. Nasıl ki Körfez Savaşı'yla birlikte kendini değiştiremeyen reforme edemeyen, demokratikleştiremeyen, insanlığın yaşadığı sorunlara çözüm üretemeyen 20. yüzyıl sisteminin Doğu ucu olan Sovyet sistemi çözülmek ve çökmek zorunda kaldıysa; şimdi de 11 Eylül saldırılarıyla birlikte ABD öncülüğündeki 20. yüzyıl Batı sistemi benzer bir sürece girmiş bulunmaktadır. Böylece geçen on yılda uluslararası sistemin Doğu ucunun dağılmasıyla insanlığın yaşadığı bütün sorunlar da Batı'nın üzerine yüklenmiştir. Artık Batı, sorunları çözmekle yükümlü hale gelmiştir. Yaşanan ve çözüm isteyen sorunları çözme özelliği ve gücü bulunmayan, bu konuda darlık-zayıflık yaşayan Batı sistemi 11 Eylül süreciyle birlikte sorunların çözümünü içerecek yeni bir uluslararası sistem yaratmak üzere değişim-dönüşüm sürecine girmiştir. Bu anlamda Sovyetlerin çözülüşüyle birlikte '90'larda başlayan uluslararası düzeydeki değişim-dönüşüm süreci, Batı sistemine de yayılarak devam etmektedir. Bu olayı ve gelişmeleri böyle anlamak gerekiyor. 11 Eylül sürecinin böyle özellikleri var.

11 Eylül ile başlayan süreci ABD, üçüncü dünya savaşı olarak ilan etti. Bu, 20. yüzyıl sisteminin ortaya çıkardığı kural ve kaidelerin atık geçersiz olduğunun ilanı anlamına geldi. Şimdi geçerli olan savaş koşullarıdır, hiçbir kural ve yasaya bağlı olmaksızın savaş hükümlerinin gereği doğrultusunda hareket edilmektedir. Birçok alanda çatışmalar gelişebilir, Afganistan bunun başlangıcı oldu. Aslında bu durum Afganistan'a ihale edildi. Sovyet sisteminin çözülüşünde de en çok bu saha kullanılmıştı. Dolayısıyla Batı sisteminin en zayıf ucuydu. Batı sisteminin çözülüşünde de yine şiddetin bu alana ihale edilmesi anlaşılır olmaktadır. Esas olan Batı sisteminin çözülmesinde kendi iç çelişkisi ve sorunlarıdır, onların çözümünü dayatmasıdır. Çözüm siyasi yöntemlerle, demokratik çerçevede geliştirilemeyince 11 Eylül saldırıları gibi çılgınca olaylar yaşanabilmiştir. ABD'nin Afganistan'a saldırısı, 21. yüzyılla çelişen çok ağır bir şiddet kullanımını ortaya çıkarmıştır. Bu durum parça parça daha da yaşanabilir, yeni şiddet olayları değişik yerlerde görülebilir, değişik ilişki ve ittifaklar uluslararası düzeyde ortaya çıkabilir. Fakat bütün bunlar insanlığı, giderek yapılanlardan ve izlenen yöntemlerden bağımsız olarak yeni uluslararası bir sistemin oluşmasına götürecektir. Bu zorunludur. Nasıl ki Birinci Dünya Savaşı ***Ekim Devrimi***'yle birlikte yeni bir uluslararası sistem ortaya çıkardıysa İkinci Dünya Savaşı gibi insanlığa en çok zarar veren bir savaş, kendi arkasında insanlığın ulaştığı en ileri düzeyde bir demokratik yapılanmayı vaat ettiyse; –ABD'nin deyimiyle– üçüncü dünya savaşı durumu da şiddeti, diplomasi ve çeşitli güçler arasındaki ilişki ve ittifakı, engellemeler ya da pratikleştirme durumu ne olursa olsun arkasından daha adil, daha özgür, daha demokratik uluslararası yeni bir sistemin kuruluşunun ortaya çıkışına yol açacaktır. Yaşananlar aslında böyle bir sistemin gelişim mücadelesi olmaktadır.

Kuşkusuz bu çok planlı ve örgütlü olmuyor, ama çelişkilerin yol açtığı çatışmalar, bu çatışmaların ortaya çıkaracağı sonuçlar, zorunlu olarak insanlığı böyle yeni bir sisteme taşıyacaktır. Başka bir sonucun ortaya çıkması beklenmemelidir. Çünkü dünya düzeyinde yaşanacak bir çatışma eski sistemin tümden parçalanmasına ve yeni bir sistemin kuruluşuna yol açacaktır. Batı sisteminin geliştirdiği demokrasi 21. yüzyıla girerken insanlığın sorunlarını çözmeye yetmediği açığa çıkmıştır. Yaşanan bilimsel-teknik devrim, insanlığın yaşadığı büyük ekonomik ve sosyal gelişme, ileri bir düzey kazanan ve önlenmeksizin sonuca gideceği kesin olan küresel bütünleşme 20. yüzyıl siyasal sistemini kendisi için dar bulmakta ve önünde engel olarak görmektedir. Bu ob-

jektif gelişmeye uygun olarak sübjektif alanın değişim yaşaması bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu anlamda Parti Önderliğimizin geliştirdiği ***zihniyet devrimi*** kuşkusuz çok büyük bir önem taşımaktadır.

20. yüzyılda iki kutuplu dünya olarak çok merkezileşmiş bir siyasi yapı, ekonomik-sosyal alanda insanlığın yaşadığı gelişmelere denk düşmüyor, onun önünde engel oluşturmakta ve çözülmesi gerekmektedir. Daha demokratik bir küresel bütünleşmeye denk düşecek, adil, özgürlükçü, dünyanın herkes için yaşanabilir olacağı bir siyasal sistem giderek kendisini dayatır hale gelmiştir ve herkesin zihniyetini demokratik siyasi yaşamı kabul edecek bir düzeyde değiştirmesi gerekmektedir. Geçen on yılda Doğu merkezileşmesi çözüldü. Şimdi önümüzdeki on-on beş yılda da Batı merkezileşmesi çözülecek ve değişecektir. Zaten ABD de mücadelenin on-on beş yıl gibi bir süreci alacağını ilan etmiştir. Bu demek oluyor ki, karşı karşıya oldukları sorunların çözümü kısa sürede ve birkaç şiddet kullanımıyla gerçekleşecek değildir. Bu anlamda Batı sisteminin 21. yüzyıl gelişimi ile çelişen ideolojik, siyasi kalıpları böyle bir süreçte parçalanarak aşılacaktır.

Doğu bloğu çözülürken kendine has yöntemler yaşandı. Kuşkusuz Batı sisteminin de aynı yöntemlerle değişeceği söylenemez. Batı sisteminin kendine has özellikleri var ve değişim de bu özelliklere uygun olarak gerçekleşecektir. Bu noktada insanlığın ulaştığı gerçeklerle en çok çelişen, arada kalmış, sistemler arası mücadelede kullanılmış, büyük ölçüde askeri yapı arz eden güçler hedef durumuna gelmişlerdir. Bunlar daha çok şiddet yöntemleriyle dağıtılmayla karşı karşıyadırlar. Bu çerçevede gelişmelerin parça parça da olsa devam edeceği anlaşılmaktadır. 20. yüzyıl sisteminde iki bloğun arasında kalan ve bloksuzlar diye nitelendirilen ülkeler de vardı. Bunların da bir kısmı değişti, ama bir kısmı da hala varlığını sürdürmektedir. Bu konumda bulunan güçler üzerinde ekonomik ve siyasi baskılar arttırılacaktır. Zaten mevcut gelişmeler böyle bir baskı oluşturuyor. Dar ulusal çerçeve, ekonomik ve sosyal çerçeve için yetmemektedir. Bunun kırılması gerekmektedir. Bu temelde olan ülkeler de bir değişimi yaşamak zorunda kalacaklardır. Kendini değiştirmekte zorlanan Batı sisteminin yeni sömürgeleri konumunda olan ülkeler ekonomik, siyasi zorlanmayla, teşvikle değiştirilmeye çalışılmaktadır. ABD ve AB'nin bu konuda yoğun bir çaba içinde olduğunu herkes bilmektedir. Değişme esnekliğine sahip olanlar kuşkusuz kendilerini reforme edebileceklerdir. Ama böyle bir esnekliği olmayan ve katı olanlar da krizlerle çözüleceklerdir. Türkiye ve Arjantin böyle bir krizi yaşamaktadırlar. Benzer gelişmeler birçok alanda da olabilir. Sistemin merkezleri ise bu gelişmelere bağlı olarak kendilerini demokratik reforma uğratmak zorunda kalacaklardır. Avrupa'nın daha şimdiden böyle bir arayışa girdiği görülmektedir. Bir ekonomik birlik olan Avrupa; siyasi, askeri birlik olma ve güvenliğini sağlama yönünde önemli adımlar atma çabası içindedir. Son İstanbul toplantısı gösteriyor ki, Avrupa kendisini değiştirerek sorunlarına çözüm arayışı içine girecektir. Mevcut uygulamalara yönelik belli bir eleştirisel yaklaşımı var. Değişik çevreler daha fazla bir demokrasinin ve özgürlüğün gerekli olduğunu dillendiriyorlar. Birlik içerisinde bu tür tartışmalar Avrupa aydınları tarafından da kısmen yapılmaktadır. Avrupa kendi kimliğini kazanmaktadır. ABD ile 20. yüzyıl gerçeğine göre kurulan ilişki tarzından kurtulmaya çalışmaktadır. Rusya 2001 yılında kendini yeniden toparlamış ve 11 Eylül süreciyle birlikte uluslararası alanda politikayı yürüten bir güç konumuna gelerek ABD, Avrupa ve Çin karşısında politik duruşunu yeniden düzenlemektedir. Bu da önemli bir gelişme olarak süreç içerisinde yerini almıştır.

ABD, Sovyet sisteminin çözülüşü ardından YDD adıyla sadece kendisinin egemen olacağını sanmıştı. YDD stratejisini bu temelde hayata geçirmek istedi, fakat bu mümkün olmadı ve başarıya gidemedi. Eski yönetimin düşüşü bu temelde yaşandı. Yeni yönetim de bu durumu dikkate alan bir süreç içerisinde bulunmaktadır. Şimdi değişik alanlarda mücadele yürütüyor, ama yaşanan 11 Eylül olayları sistemi temellerinden sarsmıştır. ABD, başka alanlarda çeşitli biçimlerde mücadele edip *"dünya savaşı yapıyoruz"* diye demokratik hukuk çerçevesini daha da daraltıyor gibi görünse de bu geçici bir durum olmaktadır. Giderek tek hakim olma düşüncesinden vazgeçerek değişik güçlerle paylaşımı içeren yeni bir uluslararası sistemin kurulmasına razı olacak, kendisini buna uygun bir şekilde değiştirmek ve demokratik reforma uğratma zorunda kalacaktır. Böylece birçok gücün içerisinde yer aldığı 20. yüzyılın iki bloklu sisteminin aşıldığı, ABD'nin tek hakim olma yaklaşımının da tümden aşılarak herkesin yerinin olduğu, daha demokratik uluslararası yeni bir siyasi sistem ortaya çıkacaktır.

rası sistemin denge merkezi gibidir. Burada nasıl bir sistem oluşacaksa, bölge ve uluslararası sistem de ona göre şekillenecek, bu anlamda da Irak üzerinde mücadele sürecektir. Bazıları müdahale olacak demektedir. Müdahale zaten mevcuttur, hemen hemen herkesin bir müdahalesi vardır. Bütün dünya ve bölge güçleri, yerel güçler Irak üzerinde mücadele halindedirler. Zaten bunu Körfez Savaşı başlatmıştı. O nedenle 20. yüzyıl sisteminin değişmesi gündeme gelince ilk çatışmanın Körfez ve Irak olması bir tesadüf değildir. Ekonomik alanda bu mücadele hep sürmüştür. Şimdi de siyasal olarak mücadele çok yoğun bir biçimde devam etmektedir. Askeri müdahaleler de olabilir, zaten askeri çatışmalar da düşük yoğunlukta yaşanmaktadır. Bundan sonraki süreçlerde askeri şiddet gelişebilir. Bunun da ipuçları görülmektedir; fakat ne olursa olsun, Irak'ta yaşananı yeni bir sistem arayışı olarak görmek gerekmektedir. Bu sadece Irak yönetiminin durumundan değil, varolan sistemden kaynaklanmaktadır. Irak, Körfez Savaşı'na kadar iki bloklu dünya sistemi içerisinde şekillenmişti. Körfez Savaşı'yla Doğu sistemi çözülüşe gidince, Irak'ta fiili bir statü oluştu. 11 Eylül olayları da gösterdiki, bu statü de yeni bir uluslararası sistem oluşturmaya yetmedi. Uluslararası yeni bir sisteme yol açacak düzeyde Irak sisteminin de değişmesi gerekmektedir. Bu, uluslararası ve bölgesel bir zorunluluktur. Aynı şekilde Irak açısından da bu geçerlidir. Kürt sorunuyla Filistin, Arap-İsrail sorununun artık çözülmesi gerekmektedir. Parti Önderliğimizin de belirttiği gibi bu Semitik grupların kendi aralarındaki çatışması, insanlığı çok zorlamaktadır.

Bu çatışmalar büyük düşünceler ortaya çıkartmış ve dinleri yaratmıştır. Bu dinler uğruna büyük mücadele ve çatışmalar yaşanmıştır. Dev gibi bir uygarlıksal gelişme ortaya çıkmıştır. Ama mevcut çözümsüzlük durumu gelişme önünde hep engel oluşturmuştur. Mevcut çatışmalar ortaya çıkmış uygarlık değerlerini tahrip etmiştir. Artık buna çözüm bulunması gerekmektedir. Yoksa nükleer çağda yaşanacak nükleer bir savaşın insanlık üzerinde yok edici tehdit olduğu bir dönemde bu düzeydeki çelişki ve çatışma insanlığın geleceği açısından tehlike arz etmekte ve dinlerin kıyamet dediği bir sürece insanlığı sokmakla tehdit etmektedir. Bu kıyametin önlenmesi gerekmektedir. Bunun için durumu daha iyi anlamak, gerçekçi, tarihten ders çıkarmak ve sağ duyulu olmak önemlidir. Bunun ne kadar gelişeceğini önümüzdeki süreçte göreceğiz. Taraflar kendi anlayışlarını hakim kılmak istiyorlar. Tabii bunun bütün insanlığı yönlendirebilmesi artık mümkün olmamaktadır. İletişim çağında bu söz konusu olmaz. Her şeyden önce o alanda bir zihniyet devrimi ve demokratikleşmeye ihtiyaç vardır. Milliyetçilik böyle bir demokratik düşünce ve siyasetin gelişimi önünde en büyük engeli oluşturmaktadır. Yahudi ve Arap milliyetçiliği, Kudüs sokaklarını karış karış paylaşmayı hedefleyen sonu gelmez bir çatışma içine girmiş bulunmaktadır. Bu bir çıkmazdır. İnsanlığın gelişimi önünde büyük bir engel teşkil etmekte, çözüm üretmemekte, uygarlık değerlerini tahrip ederek tüketmektedir. Buna karşı uygarlığı ilerletmek için kesin değişim yapmak, demokratik bir zihniyet ve siyasi kültür oluşturmak gerekmektedir. Birlikte olan, yan yana paylaşarak uzlaşma ve işbirliği temelinde yaşamayı esas alan demokratik zihniyet ve bir siyasal yapılanmaya ihtiyaç vardır. Çözüm bu çizgidedir.

Bütün Ortadoğu'nun ve Kürt sorununun çözümünün de böyle bir çizgide olduğu muhakkaktır. İlkel-milliyetçilik, burjuva-milliyetçiliği kapsamında yürütülen mücadeleler, yine devrimci yurtseverliğin ulusal diriliş temelinde yürüttüğü mücadele bu düzeyi ortaya çıkartmıştır. Ama bunun çözüm yaratmadığı açığa çıkmıştır. Milliyetçilikle, dar ilkel-milliyetçi çıkarları öne alarak çözüm bulmak mümkün değildir. Irak'ta ve bölgede yaşanan çekişme de aslında dar, dogmatik, ideolojik yapılanmaların dar çıkarlarını egemen kılma tutumlarından kaynaklanmaktadır. Milliyetçilik, dar dini yaklaşımlar, dogmatik sosyalist bilinç vb. bölge sorunlarını çözecek demokratik bir politikanın gelişimini engellemektedir. Düşüncede demokratik bir değişime ve aynı şekilde mevcut politik yapılanmaların demokratik bir dönüşümü yaşayarak yeniden demokratik çerçevede bir yapılanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu da monarşilerin, otokrasilerin, oligarşilerin aşılmasını; demokratik rejimlerin oluşmasını, dar milliyetçi, parçalanmış rejimlerin yıkılarak aşılıp demokratik Ortadoğu birliğinin yaratılmasını, geliştirilmesini gerektirmektedir. Bir bölge kimliğini düşünmek her zamankinden daha olanaklıdır. Nasıl ki, AB gelişiyor, Avrupa kimliği ulusal kimlikleri yok etmeden, Avrupa'da yaşayan insanların çok büyük ölçüde önem verdikleri, heyecan duydukları ortak bir kimliğe kavuşmuşlarsa, benzeri bir biçimde Ortadoğu kimliğinin oluşması da kesinlikle gereklidir. Uygarlığın beşiği olan Ortadoğu böyle bir kimliği yaratmada, ortak bir kimlik ortaya çıkarmada herkesten daha müsait bir konumda bulunmaktadır. Bu nedenle; Ortadoğu'da bir zihniyet devrimi ve politik değişim hem demokratik dönüşüm için hem de uluslararası alanda, bölgede ve Irak'ta yaşanan çelişki ve çatışmaların çözümü için bu gerekmektedir.

Ortadoğu'da zihniyet devrimi ve demokratik dönüşüm

Başlayan sürecin bu şekilde gelişeceği anlaşılmaktadır. Ancak bu kendiliğinden ve kısa sürede gerçekleşmeyecek, birçok alanda şiddetli mücadeleler, savaşlar sonucunda gelişecektir. Böyle bir savaş Afganistan'da ulaşılan sonuçların ardından Ortadoğu'da gündeme getirilmiş bulunmaktadır. Bu çatışma Ortadoğu'daki çelişkilerden Arap-İsrail çelişkisi ve Kürt sorunu gibi sorunlar başta olmak üzere Ortadoğu'nun, yani uygarlık beşiğinin sorunlarının çözülememesinden kaynaklanmaktadır. Bu çerçevede, esas olarak uluslararası yeni bir sistemin kuruluşu demek; Ortadoğu'daki mevcut sistemin değişmesi-yenilenmesi anlamına gelmektedir. Çünkü 20. yüzyılın uluslararası sistemi Birinci Dünya Savaşı'nda Ortadoğu'nun bölünüp paylaşılması temelinde gerçekleşti. Bu şekilde Ortadoğu sistemi uluslararası bir sistem oldu. Ortadoğu sisteminin de Irak'ta ulaşılan sonuçlar belirledi. Unutmayalım ki, Birinci Dünya Savaşı '18'de bitti, ama Irak üzerindeki mücadele ancak '26'da kısmi bir düzey kazandı. O da tam bir sonuca gitmedi, istikrar ise bu alanda hiç yaşanmadı. 20. yüzyıl boyunca da hep Irak-Türkiye sınırı, üzerinde çatışma ve savaşın yaşandığı bir alan olarak kaldı.

Bu durum yeniden değişmektedir. Uluslararası düzeyde yeni bir sistem arayışı mücadelesinin esasta Ortadoğu'da yoğunlaşması, Ortadoğu içerisinde de Irak'ın temel bir odak olması, gayet anlaşılır bir durum olmaktadır. Adeta uluslara-

Demokratik uygarlık çağı daha özgürlükçü olmak zorundadır

19 ve 20. yüzyılın eski statükosunu olduğu gibi korumaya çalışmak bir çözüm getirmez. Bu statükonun kendisi çatışmaların kaynağıdır ve kesinlikle aşılması gerekmektedir. Değişimi dar, ekonomik, siyasi çıkarlar için öngörme, kendini egemen kılmaya çalışma ve herkesin paylaşacağı demokratik bir sistemi öngörmemenin gerçek ve kalıcı bir çözüm yaratması mümkün değildir. Mevcut durumun sürdürülmesini ve değişmemesini öngören bazı güçler bulunmaktadır. Örneğin, Araplar kendilerine göre bir değişimle egemen olmak istemektedirler. İsrail tersinden aynı etkinliği göstermeyi hedeflemektedir. ABD ise etkinliğini geliştirecek güçler dengesinde mevcut sınırlarda değişiklik yaratarak kendini güçlü kılacak bir değişimi çıkarlarına uygun görmektedir. Bu tür değişiklik arayışlarının belki eski sistemi yıkmada rolü olabilir ve gelişmelerin önünü açabilir, fakat demokratik, kalıcı, bölge gerçeğine uygun bir sistem yaratması da mümkün değildir.

Bu noktada önemli olan değişimin ve oluşturulmak istenen yeni uluslararası sistemin demokratik çerçevede olmasıdır. Bunu da Parti Önderliğimiz Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda en iyi şekilde açıklamıştır. Demokratik uygarlık çağının daha özgürlükçü bir çağ olması gerektiğini orada ortaya koymuş, Kürt sorununun ve Ortadoğu sorunlarının demokratik çözümünün yolunu da göstermiştir. Uluslararası planda yaşanan değişim, kesinlikle demokratik uygarlık çağının gelişimi yönünde olacak ve insanlık o istikamette yürüyecektir. Çeşitli çevrelerin belirttiği gibi, faşizm ya da dar milliyetçiliğe gitmeyecektir. Türkiye'nin zihniyeti bu bakımdan çarpıktır. Dar milliyetçi bir yaklaşımla hala geri umutlar beslenmektedir. Yeniye karşı büyük tedirginlik, endişe ve korku yaşanmaktadır. Bunun aşılması ruhta, düşüncede ve siyasette gelişmelere katılım gösterilmesi halinde Türkiye'nin 21. yüzyılın başında büyük hamle yapma olanağı doğacaktır. Fakat dar milliyetçi çıkarlar çerçevesinde hareket ettiği için, çağın çok gerisinde kalarak hiçbir ilerleme kaydedememekte ve çözüm üretememektedir. Bu nedenle de ekonomik ve siyasi anlamda yaşadığı kriz oldukça derinleşmiştir ve daralmış bir konumu yaşamaktadır. Avrupa, ABD ve Rusya ile bu temelde ilişkiler devam ettirilerek sıkıntıların aşılacağını, eski devrin yeniden geleceğini hesap etmektedirler. Bu açıdan Türkiye, Parti Önderliğimizin sunduğu değişim fırsatını yeterli ve doğru ele alarak değerlendirememiştir. Sistem; düşünce düzeyindeki katı, dogmatik politik yapılanmada ve inkarda ısrarından dolayı kendini değiştirme gücünü, esnekliğini gösterememiştir. Türkiye'de yaşanan gelişmeleri böyle değerlendirmek mümkündür.

Bu anlamda eski inkarcı, dogmatik katı sistemin rantçı çete çevreleri tarafından sürdürülmeye çalışılması, diğer taraftan Türkiye'nin bu sistemini, demokratik temelde değiştirmek isteyen demokrasi güçlerinin yürüttüğü mücadele gerçeği vardır. Geçmiş süreçte bu mücadele önemli bir düzey kazanmıştır. Partimizin yeni çizgisi demokratik siyasal mücadele biçiminin gelişimine fırsat vererek, demokrasi güçlerinin belli bir kuvvet haline gelmesini olanaklı kılmıştır. Ancak bu güçler, kendilerini henüz yeniden yapılandıramamışlardır. Belli bir tartışma sürdürülmesi, değişim programının düşünce düzeyinde ortaya çıkarılmasında büyük bir gelişme yaratmıştır. Şimdi de bunun pratik arayışları söz konusudur. Demokratik sol güçlerin bir program etrafında birliğini yaratarak, sistemi demokratik değişime uğratacak alternatif bir iktidar hazırlayarak Türkiye'yi bir demokratik iktidara kavuşturma yönünde çabalar içinde bulunulmaktadır. Sol bu yönlü bilinçlenmektedir. Bunun politikaya dönüşmesi İslami ve liberal akımların daha fazla demokratikleşmesini, dar-milliyetçi yaklaşımların aşılarak demokratik sistemden yana evrilmelerine yol açabilir.

Siyasal serhildanın çok yönlü ve etkili gelişeceği bir yıla giriyoruz

"Türkiye'nin mevcut konumunda kalması mümkün değildir. Kürdistan'dan gelişen ve Türkiye halklarının da özlemi olan bir demokratik değişim dayatması bulunmaktadır. Avrupa, Amerika ve uluslararası kamuoyunun da isteği bu yönlüdür. O zaman halkın isteğini dış kışkırtma olarak değerlendirmek yerine, kendi sorunlarına ciddi bir biçimde eğilerek demokratik çözüme yönelmek, Türkiye yöneticilerinin görevidir."

Ortadoğu'da, Irak'ta ya da Türkiye'de olsun sorunların çözümü için demokratik çerçevede bir zihniyet devrimi kesinlikle gerekmektedir. Aynı zamanda da politik sistemlerin demokratik değişim ve dönüşümleri bir zorunluluk olmaktadır. Oligarşiler, otokrasiler, monarşiler ısrarla kendilerini yaşatmaya çalışsalar da tarihi miatlarını artık tamamlamışlardır. Bir gelecekleri olmamakla birlikte, ısrarları ve birlikleri demokratik değişim-dönüşüm sürecinin uzamasına neden olmaktadır. Bu da demokratik reform fırsatlarını ortadan kaldırmakta, demokratik değişim-dönüşüm için daha kapsamlı, örgütlü ve yoğun bir siyasal kitle mücadelesinin verilmesi gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. Türkiye'de demokratik adımlar atabilmek, zihniyette ve siyasi yapılanmada demokratik değişimi ilerletebilmek için çok yönlü ve örgütlü bir mücadeleye ihtiyaç vardır. Bunun mücadelesiz mümkün olmadığı geçen süreçlerde de kanıtlanmıştır. Tüm veriler hem Türkiye hem de Ortadoğu ortamı açısından komplonun dördüncü yılının her bakımdan çok daha fazla bir mücadeleyle geçeceğini göstermektedir. Dördüncü yıl çok yönlü ve şiddetli bir mücadele yılı olacaktır. Düşünce, politika ve askeri sahalardaki çatışmaların düzeyi bu mücadelenin çerçevesini oluşturacaktır. Türkiye'de ideolojik-politik mücadele gelişirken; Irak'ta, ve Güney Kürdistan'da şiddetin de gündeme girmesi büyük bir ihtimaldir. Uluslararası komplonun dördüncü yılında komploya karşı mücadeleyi bu gerçekler temelinde ele alıp yürütmemiz gerekmektedir. Bu nedenle de politikalarını esnetemeyen Türkiye'yi buna zorlamak, demokratik değişim sürecine sokabilmek için yoğun bir ideolojik mücadeleye, propaganda-ajitasyon faaliyetine ve onunla bütünleşen demokratik kitle eylemliliğine, serhildanın geliştirilmesine büyük ihtiyaç vardır. Ancak siyasal serhildan sistemin donukluğunu, taşlaşmış yapısını eritip demokratik değişimi gündeme getirebilir. Bu anlamda dördüncü yıl; Kuzey Kürdistan'da, Türkiye'de siyasal serhildanın çok yönlü ve etkili gelişeceği bir yıl olacaktır. Siyasi ortam, hareketimizin gelişimi ve komploya karşı mücadelesi bunu gerektiriyor.

Yaşayamaz duruma getirilmiş, bunaltılmış halkların kendini ifade edebilmesi için böyle bir mücadele içinde olunması gerekmektedir. Dolayısıyla 15 Şubat'ın üçüncü yıldönümünden itibaren geliştirilen serhildan daha kapsamlı, kararlı, iddialı ve çok yönlü gelişecektir. Sadece bir Kürtçe eğitim istemekten, dilekçe vermekten, küçük gruplara hitap etmekten çıkılarak; halkın değişik kesimlerinin demokratik taleplerini içerecek, kapsamlı bir demokratik değişim talebine kavuşacak eylem biçimleriyle, geniş kesimlerin demokratik taleplerini gerçekleştirebilmek için demokratik siyasi yöntemleri esas alacak daha büyük bir güç haline gelinecektir. Newroz ile başlayarak sonrasında devam edecek ve yetkinlik kazanacak bir mücadele mutlaka gelişecektir.

Bu, Türkiye'nin AB ile ilişkileri ve karar düzeyi açısından da önemlidir. Türkiye bir karar sürecinde bulunmaktadır. Avrupa ile ilişkileri ve içeriden gelişen demokratik dayatmalar Türkiye'yi yeni bir karara götürecektir. İktidar değişim yönünde bir karar vermezse, o zaman iktidarın kendisi değişmekle karşı karşıya kalacaktır. İnkarla kendisini yaşatmaya çalışması halinde ise ayakta kalması mümkün değildir. Böyle bir durumda da, sonbahar ya da sonraki baharda gündeme erken seçimin gelmesi ihtimal dahilindedir. Görüldüğü kadarıyla iktidar kendini değiştirme, esnetme, reforme etmede zorlanıyor. Sadece bazı oyalamalarla süreci geçirebileceğini düşünüyor. Bu mümkün olmadığı gibi, tehlikelidir de. Çünkü bu da Türkiye'ye olan güveni sarsmaktadır. Türkiye'nin mevcut konumunda kalması mümkün değildir. Kürdistan'dan gelişen ve Türkiye halklarının da özlemi olan bir demokratik değişim dayatması bulunmaktadır. Avrupa, Amerika ve uluslararası kamuoyunun da isteği bu yönlüdür. O zaman halkın isteğini dış kışkırtma olarak değerlendirmek yerine, kendi sorunlarına ciddi bir biçimde eğilerek demokratik çözüme yönelmek, Türkiye yöneticilerinin görevidir.

Bununla birlikte Irak'taki gelişmeler komplonun dördüncü yılı açısından önem taşımaktadır. Kürt kitleleri ve demokratik çevrelerce geliştirilen siyasi serhildanın bütün Kürdistan'da ve yurt dışında süreceği kesindir. Bu, Güney Kürdistan'da ve Irak'ta da büyük bir mücadeleyle bütünleşecektir. Bu alanda siyasal mücadelenin yanında askeri mücadele de gündemdedir. Irak üzerindeki mücadeleyi, sadece Afganistan örneğine bakarak değerlendirmemek gerekmektedir. Yine Körfez Savaşı mutlaka uygulanacak bir örnek olarak görülmemelidir. Çünkü Irak üzerindeki mücadele kısa sürede tek bir yöntemle sürdürülüp yürütülecek bir mücadele olarak görülmemektedir. Farklı güçlerin çok yoğun bir çıkar çatışması bulunmaktadır. Değişim önünde büyük engeller, yetersizlikler vardır. Değişim ve demokrasi güçleri yetersizdir. Mevcut olan yıkılsa bile yerine neyin konulacağı belli değildir. Irak'ta mevcut olanın yıkılıp yeninin oluşturulamadığı bir düzende uzun süre kalınamaz. O zaman Ortadoğu, dünya büyük bir karmaşa içerisine girebilir. Varolanı yıkmaktan çok, onun yerine neyin nasıl konulacağı sorusu önem taşımaktadır. Bu da bize buradaki mücadelenin çok yönlü, uzun süreli ve değişik yöntemleri içeren bir çizgi izleyeceğini göstermektedir. Irak'ta gelişmelerin böyle olacağını görmek gerekmektedir. Buna göre Güney'de etkinlik daha fazla gelişecektir. Herkes değişikliği bir şekilde kabul ediyor. Avrupa, tümden olmasa da değiştirmek gerektiğini belirten bir yaklaşım gösteriyor. Rusya; eski, katı, muhafazakar çizgiden biraz uzaklaşıyor. ABD ise İsrail istemleri doğrultusunda Irak'ı bölüp yıkma politikalarını tümden uygulayamıyor. Türkiye'nin de bu yönlü baskıları vardır. Bunların yanında demokratik güçlerin de dayatmaları bulunmaktadır. ABD bunların hepsini dikkate almak zorundadır. İran, çok ilgili olduğu bir sahada kendisini zorlayan bir sistemin doğmasını istemiyor. Fakat henüz bir çözüm de ortaya koyamamıştır. Türkiye, Irak politikasını eskisi gibi sürdüremeyeceğini anlamış bulunuyor. Her ne kadar Irak'ın toprak bütünlüğü konusunda hassaslıklarını belirtseler de, ABD ile görüşmelerinde Irak'taki değişimi pazarlık konusu yaptığı biçiminde görüşler yansıyor. Türkiye, Güney'de yetkinliğinin gelişmesi, özellikle Kürt sorunu üzerindeki denetimini devam ettirebilmesi koşuluyla, Irak'ta bazı değişiklikleri kabul edebilir.

Bütün bunlar için de ABD müdahalesinin gelişip gelişmeyeceği tartışılıyor. ABD müdahalesi Avrupa'nın, Rusya'nın, Türkiye'nin ve Arapların desteğini alabilmiş değildir. Destek konusunda zorluklar yaşadığı için de müdahale edemiyor. Kendine müttefik yaratmaya çalışıyor. Belli bir destek sağlaması durumunda müdahale gerçekleşecektir. Oldukça karmaşık bir durum yaşanıyor. Farklı güçlerin farklı politikalarının kendi arasında bir mücadeleyi yaşadığı görülmektedir. Irak'taki durumu bizim de dikkatli izlememiz, kendimizi bu mücadeleden soyutlamamamız, dikkatsiz, duyarsız, hatalı bir pozisyona düşmememiz büyük önem taşıyor. Partimiz bu konuda görüş geliştirerek çeşitli çevreleri uyardı. Parti Önderliğimiz ***Demokratik Irak Federasyonu***'nu en iyi çözüm yolu olarak ortaya koydu. Arapların, Kürtlerin, Türkmenlerin, Asurilerin içinde yer alabileceği demokratik bir federasyon geliştirmek amacıyla; bizim de siyasi-örgütsel mücadelemizi ve çabalarımızı yoğunlaştırarak, askeri bakımdan meşru savunma çizgimizi Kürt halkının ulusal demokratik varlığına yönelecek tehditlere karşı, bu gerçeği savunacak bir hazırlık düzeyine ulaştırmamız gerekmektedir.

Dördüncü yıl başarı yılı olacaktır

Burada meşru savunma çizgisi öne çıkmaktadır. Böyle bir mücadele içerisinde gerillaya bu süreçte daha fazla rol düşebilir. 2000 yılının ikinci yarısında uluslararası komplonun gerillayı imha etmek üzere yürüttüğü saldırılar karşısında direnişi sürdürme ve komplonun umutlarını kırma görevi ile karşı karşıya kalan gerilla; şimdi de Güney'de ve Irak'ta yaşanan bu karmaşık süreçte, Kürt halkının ulusal-demokratik çıkarlarını savunma görevini omuzlayacaktır. Halk Savunma Kuvvetlerimiz bu bilinçle kendilerini donatmalı, buna göre kendilerini eğitip hazırlamalı ve örgütlemelidir. Süreci anı anına izlemeli, gelişebilecek her türlü çatışma ihtimaline karşı meşru savunma çizgisini başarıyla uygulayacak bir hazırlık düzeyi her bakımdan yakalanmalıdır.

Burada yeni yapılanmalar, ilişkiler, yeni iktidar arayışları ortaya çıkacaktır. İlkel milliyetçi, aşiretçi, feodal dar yaklaşımların aşılarak demokratik bir yönetim tarzının Güney Kürdistan'da da gelişmesi, dolayısıyla demokrasi güçlerinin iktidara ortak olduğu bir sistemin oluşması için mücadele etmek ve bunu sağlamayı hedeflemek esastır. İçinde bulunduğumuz dördüncü yıl bu alanda da oldukça kapsamlı bir mücadele yılı olacaktır. Buna göre bir propaganda-ajitasyon faaliyeti, kültür-sanat çalışması, buna göre bir diplomasi faaliyeti, ilişki ve ittifakıyla alternatif olacak bir demokratik iktidar bloğunu ortaya çıkartmak, onu iktidara taşıma adımlarını atmak, Güney'de ve Irak'ta ise mücadeleyle Kürt halkının demokratik iktidarını yaratıp, demokratik değişim yönünde süreci ilerletmeye çalışmak gerekmektedir. Hareketimiz kendisini buna göre planlayıp, örgütleyip, pratikleştiriyor. Dördüncü yıl bu çerçevede daha fazla pratikleşeceğimiz bir yıl olacaktır. Her alandaki çalışmaları, kendi özgünlüğü içinde örgütleyip yürütmek esastır. Propaganda-ajitasyon, kültür-sanat çalışmaları, Özgür Kadın Hareketimizin kitleselleşip gelişmesi, Savunma Kuvvetleri'nin kendisini her alanda örgütlemesiyle birlikte siyasi örgütsel faaliyetlerimizi bütün alanlarda geliştirip güçlendireceğiz. Bu, Güney'de halkın demokratik iktidara doğru yürüyüşünü yönlendirecektir. Kuzey'de, Türkiye'de Cumhuriyeti yeniden demokratik yapılanmaya uğratacak bir demokratik güçler bloğunu yaratmayı, bununla birlikte Türkiye'deki değişimin motor gücü olan serhildanı geliştirme mevcut durumda hareketimizin ortaya çıkardığı örgütsel birikimlerle sürdürülecek ve kendisini ilerletecektir. Bu, en yetkin ve sistemli bir biçimde yürütülerek VIII. Parti Kongremizle daha net ve planlı hale getirilecektir.

Bu yıl aynı zamanda bir kongre yılı olup komploya karşı stratejik değişimin tamamlanmasını ifade ediyor. Şimdiye kadar yürüttüğümüz eğitim ve örgütlenme çalışmaları, yine siyasi pratik faaliyetlerimiz bizi böyle bir düzeye ulaştırdı. Parti Önderliğimizin Demokratik Uygarlık Manifestosu yeni mücadele çizgimizle birlikte yeni örgüt sistemimizin de ne olması gerektiğini belirledi ve böylece çok güçlü ideolojik bir donanım sağladık. Gelişen halk serhildanlarıyla yeni mücadelenin adımları atılarak, siyasal mücadelenin pratikleştirilmesi süreci başlatıldı. Şimdi kendimizi bu çerçevede kapsamlı bir biçimde kararlaştırıp planlayarak; buna uygun şekilde her alandaki mücadeleyi yeterli düzeyde örgütsel sisteme kavuşturup bunları bir kongre kararlılığıyla kesinleştirerek dördüncü mücadele yılını daha güçlü, daha başarılı bir mücadele yılı haline getireceğiz.

Parti Önderliğimiz bu yıl için başarı yılı olması gerektiği hedefini belirledi. İdeolojik, siyasal, askeri her bakımdan çok yoğun bir mücadele yılı olacağı göz önüne getirilirse; böyle bir yılda başarı kazanmanın, politik-pratik çalışmaları başarıyla yürütmenin, hareketimizi çok ileri bir düzeye ulaştıracağını, Kürt sorununun demokratik çözümü yönünde kalıcı adımların atılmasının artık gündeme gelip başlayacağını rahatlıkla ifade edebiliriz. Bu çerçevede uluslararası komplonun birinci yılı kendimizi toparlama, uluslararası komployu anlama, değerlendirme ve ona karşı mücadele edecek bir örgüt haline gelmenin stratejik değişimini kararlaştırma yılı oldu. İkinci yıl; stratejik değişimi parti kadrosuna özümsetme, buna göre partinin yeni stratejisi doğrultusunda yeniden yapılanmanın nasıl olacağını açığa çıkartma, bunu pratikleştirmek isterken bu adımı atamadan uluslararası gericiliğin bizi imha amaçlı saldırılarına karşı yoğun bir direniş mücadelesi verme ve bu saldırıları püskürtme yılı olmuştur. Komplonun üçüncü yılı da uluslararası gericiliğe karşı demokratik siyasal mücadelenin hangi yöntemlerle gelişeceğinin denenip sınandığı, bu anlamda yeniden sınama kabilinden pratik-örgütsel adımların atıldığı bir yıl haline getirilmiştir. Bu deneme-sınama tutmuş, adımlar yerli yerine oturmuştur. Serhildan mücadelesi halkın demokratik inisiyatifini ortaya çıkarmış, bu temelde siyasi gündemi belirleyen bir mücadele haline gelmiştir. Uluslararası komplonun dördüncü yılına bu gelişme çizgisi üzerinden giriyoruz.

Buradan hareketle şunu söyleyebiliriz; dördüncü yıl siyasal serhildanın büyük hamle düzeyinde geliştiği, Güney ve Irak'ta ise ortaya çıkacak çatışmalar ortamında halkın demokratik iktidarını yaratma yönünde arayışların sürdüğü, adımların atıldığı, iktidarlaşmanın siyasi güçlerin ortaya çıkarıldığı bir yıl olacaktır. Bu anlamda büyük mücadele yılı ve mutlaka başarıyı gerektiren bir yıl olmaktadır. Parti Önderliğimiz bu yılı başarı yılı olması gerekir diye tanımlarken; bunun önemine ve hassasiyetine dikkat çekmiştir. Bu yılda başarılı olmak; demokratik değişimi yapmak ve sonuç almayı garantilemek, çözüm yönünde kalıcı adımlar atmak demektir. Şimdi kendimizi uluslararası komployu çözümleyerek, onun karşısında durabilecek, mücadele edebilecek bir güç haline getirmek üzere hazırlık çalışması yapıyoruz; ne de komploya karşı yeni pratiği geliştirmenin ilk adımlarının, deneme-sınamalarını yapıyoruz. Bunlar geçmiş süreçte yapılmıştır. Bunlar üzerinde, artık bu büyük donanımla, hazırlıkla; çok etkili, çok yönlü, çok güçlü pratik-örgütsel mücadeleyi geliştiriyoruz. Dördüncü yıl böyle bir mücadele yılıdır. Bu temelde komplo daha fazla parçalanacak ve daha fazla gerileyecek, temelleri daha fazla sarsılacaktır. Komployu yenilgiye uğratacak halkın demokratik inisiyatifi ve örgütlülüğü ise, her alanda daha da ileri düzeyde gelişecektir. Buna dayalı geniş bir halk eylemliliği Kuzey Kürdistan'ı ve Türkiye'yi kapsayacaktır. Kürdistan'ın diğer parçaları, bütün Ortadoğu ve uluslararası sahalar böyle bir serhildana etkili bir biçimde destek veren bir pratiğin sahibi olacaktır. Bu yıl için hedefimiz budur. Elbette bunu gerçekleştirmek kendiliğinden olmaz. Ancak Önderlik çizgisinin derinden özümsenmesiyle, Önderlik tarzının güçlü bir biçimde edinilmesiyle ve bu temelde, bilinçli, örgütlü ve kapsamlı bir çalışmanın yürütülmesiyle başarı sağlanabilir. O açıdan bu günün de bir gereği olarak Parti Önderliğimizin geliştirmiş olduğu Demokratik Uygarlık Manifestosu'nun ortaya koyduğu çizgiye de dayanarak bilincimizi geliştirme, derinleştirme, yeni mücadele döneminde görevleri başarıyla yürütecek biçimde kendimizi yenileyip hazırlama faaliyetlerimizi hızlandırmalı ve bunu yüksek düzeyde sonuçlandırmalıyız. Bunu yapmaya ihtiyacımız vardır.

Parti Önderliğimiz bu günü kendimizi sorgulama, geriliklerden ve kötülüklerden arındırma, yenileme, güçlendirme bu bakımdan demokratik yaşamı güçlü biçimde yaratacak bir kişilik haline getirme günü olarak değerlendirmemizi istedi. Dolayısıyla da bu günün anlamına uygun bir iç sorgulama yaklaşımını kendi içimizde, kendi nefsimizde geliştirebilmeliyiz. Gerçekten Parti Önderliği'nin koyduğu çizgide, bir geçmiş sorgulaması, özeleştirisel bir yaklaşım, geçmiş pratiğin derslerini iyi bilince çıkartıp özümseme gelişebilmelidir. Bu bizim her şeyimizdir. Eğer böyle tarihi bir mücadele yılına giriyorsak ve bunun başarılı olmasını istiyorsak, o zaman bunun yolunun kendimizi bu biçimiyle yenileme, arındırma, iç sorgulama ve özeleştiriyle geçmişin zengin derslerini edinip, yeni Önderlik çizgisini benimseyerek, yeni mücadele sürecine yürümekle mümkün olacağını bilmeliyiz. Bu anlamda Önderlik gerçeğini, çizgisini özümseme, parti tecrübesini edinme, kendi pratiğimizi bu bakımdan sorgulayarak kendimizi yenileme çalışmasında hiçbir endişe ve kaygı taşımamalıyız.

Uluslararası komplo karşısında üç yıldır böyle bir mücadeleyi değişik aşamalarda değişik yöntemlerle yaşadık. 15 Şubat'ın en ağır sürecinden geçtik. VII. Kongre ile kendimizi yeniden formüle ederek yeni bir yapı kazanmak için yoğun çaba içerisinde olduk. Birçok toplantı yaptık. Yoğun tartışmalar yürüttük, araştırdık, inceledik. Doğruların neler olduğunu, başarının nasıl sağlanacağını bulmaya çalıştık. Geçmişte yaşadığımız eksikleri, yanlışları nedenleriyle birlikte aşmaya çalıştık. Parti Önderliğimizin Demokratik Uygarlık Manifestosu üzerinde son altı aydır yürüttüğümüz tartışmalar bu süreci çok daha köklü ve derinlikli hale getirdi. Şimdi bunu daha güçlü bir sonuca götürebilmeliyiz. Önderliğin ortaya koyduğu çizgi temelinde kendimizi değiştirme, dönüştürme, yeniden yapılandırma çalışmalarını en üst düzeye çıkartmalıyız. Kendimizi bu biçimde yeniden güçlendirmeyi bilmeliyiz. Bu konuda tereddütler, endişeler kesin doğru değildir.

"Gelişen halk serhildanlarıyla yeni mücadelenin adımları atılarak, siyasal mücadelenin pratikleştirilmesi süreci başlatıldı. Şimdi kendimizi bu çerçevede kapsamlı bir biçimde kararlaştırıp planlayarak; buna uygun şekilde her alandaki mücadeleyi yeterli düzeyde örgütsel sisteme kavuşturup bunları bir kongre kararlılığıyla kesinleştirerek dördüncü mücadele yılını daha güçlü, daha başarılı bir mücadele yılı haline getireceğiz."

Devamı sayfa 31'de

15 Şubat komplosu özünde kadına dönük komplodur

15 Şubat uluslararası komplosunun üçüncü yılını geride bırakırken, her geçen gün komplo gerçeğinin derinliğini, kapsamını, amaçlarını, tarihsel dayanaklarını daha derinlikli olarak ele alma gereğini ve kompolya karşı anlam yükselişini esas alarak doğru bir mücadelenin sahibi olabilmenin zorunluluğunu parti, halk, insan ve en fazla da kadın olarak daha fazla duyuyoruz. İnsanlık tarihinin görmüş olduğu en lanetli ve en büyük komplolardan olan 15 Şubat komplosunun köklerini Parti Önderliğimizin belirlemeleri ışığında daha derinlikli kavradıkça, komployla dayatılmak istenen dehşetin şiddeti yüreklerimize, beyinlerimize çarpmaktadır. Bu dehşetin en temel nedeninin, tüm insanlık değerlerinin asıl ifadesi ve özü olan Parti Önderliğimizin kadın eksenli ideolojisine ve mücadelesine dönük olduğunu kavradıkça, 15 Şubat komplosunun özünde kadına dönük bir komplo olduğunu daha iyi görmekteyiz. Bu dehşetin nasılını ve niçinini anlamak ise kompolyu boşa çıkarma mücadelemizin temel güç kaynağıdır.

Bir sistem ve zihniyet olgusu olarak ele alınması gereken komploculuk gerçeğinin sömürü ve iktidarla olan bağlantısını Parti Önderliğimiz şu sözleriyle ifade etmektedir; *"Sınıflı toplumun ve ilk çağın bu lanetli olgusunun sömürü ve iktidarla bağı çok somut anlaşılmalıdır. Komplo, kötü niyetin veya tanrıların insanları sevmemesinden kaynaklanmamaktadır. Kötü ahlaklı insanların bir oyunu da değildir. Etle tırnak kadar sömürü toplumunun yapısına bağlı bir iktidar mekanizmasıdır. İktidarın görünen yüzü değil, görünmeyen yüzü daha önemlidir. Gerçek iktidar halktan, toplumdan gizlenmiş yüzde oynanır. Bu oyunun adı ise komploculuktur."*

Sınıflı topluma geçişle birlikte sömürü ve iktidar gerçeği tarih sahnesinde belirir. Ve buna dayalı olarak da en temel aracı olan komploculuk gelişir. Sınıflı toplumdan önceki dönemin neolitik toplum gerçeğinde eşitlik ve özgürlüğe dayalı yaşam kültüründen ötürü sömürü, iktidar yoktur. Dolayısıyla komploculuk da yoktur. Yaşam ana tanrıça kültürünün etrafında bütün doğallığıyla emeğe dayalı olarak sürmektedir. Sömürü olmadığından egemenlik de söz konusu değildir. Neolitik toplumun değerleri üzerinden geliştirilen, sınıflı toplum gerçeği ise varolan düzeni alaşağı etme ile işe başlamıştır. Neolitiğin yaratıcı gücü olan kadının, sınıflı toplumu hazırlayan komplocu rahipler açısından en büyük tehlikedir. Bu tehlikenin ve bu tehlikeye dayalı eşitlikçi yaşamın bozulması gerekliliği ilk komplonun temel hedefidir. Yaşam doğallığıyla değil, gökyüzü düzeninin yeryüzü yorumu biçiminde geliştirilmelidir. Buna göre gökyüzünün temsilcileri yeryüzünün tanrı-kralları olurken diğerleri tanrı-krallara hizmet etmenin, kulluk etmenin gereğine inandırılmış olmalıdırlar. Bunu yapabilmek için ise akıl almaz kapsamda aldatan mitolojiler hazırlanmalıdır. Çünkü insanlık inandırılmalıdır; inandırılarak, kandırılarak sınıflaşma, sömürü kanıksatılmalıydı, sınıflaşmanın gerekliliği, sömürünün gizlenerek kanıksatılmalıdır. Bu mitolojilerle yapılan ve başarılan da bu gerçekliktir. Kadına dayalı neolitik toplumun yıkılması için en fazla da kadın yıkılmalıdır. Çünkü neolitikte kadın eşitliği, özgürlüğü koruyandır. O düşürülmeden, düzen düşmez, yeni düzen kurulmaz. Bu doğrultuda tapınaklarda başlatılan sınıflaşma faaliyeti en fazla da kadını düşürmeye dayandırılır. Aşama aşama tanrıçalıktan tapınağa, saraylara düşürülen kadınla toplum da düşürülmeye başlanır. Düşürülene düşüren rolü de verilerek, fahişeleştirilen kadın şahsında erkekler de tapınağa çekilerek sisteme dahil edilir. Tapınak ve giderek tapınaktan ayrılarak genel eve dönüşen merkezler –Musakattin– sistemin temel yürütücü iki gücü olur. Tarihin bu ilk komplosuyla kadının tüketilmesi hiçleştirilip, fahişeleştirilmesi ve sistemi yürütme uğruna bu denli acımasızca kullanılması yaşanırken, egemenlikli sistem erkek kölelerine ise sus payını bitirilen kadını sunarak verecektir.

> "Kadına karşı yapılan ilk komplonun çözümlenmesi bugün yaşadığımız süreçlerin de çözümlenmesi olacaktır. Çünkü daha sonrasında gelişen tarih bir anlamda Sümerli rahiplerin geliştirdiği sömürü ve iktidar sistemini yaratan bu komplonun, değişen zaman ve mekanlarda, somut koşullara özünden hiçbir şey kaybetmeden, biçim değiştirerek uyarlanması olarak gelişmiş ve bugüne dek süregelmiştir."

Geliştirilen sistem kendini yayma aşamasındayken ise karşılaştığı halk direnişlerini Enkidular yaratarak kırmayı esas alacaktır. Enkidular kendi halkından koparılarak, sistemin tapınak merkezli oyunlarıyla düşen kadın aracılığıyla düşürülüp, işbirlikçileştirilip, kendi halkına karşı kullanılacak kıvama getirilmelidir. Sisteme karşı direnen, ana tanrıça kültüründen yana olan özgürlüğe sevdalı Huvavalar ise Enkidular tarafından katledilmelidir. Gılgamışlar ise sistemini yürütebilmek için her türlü yöntemi ve kompolyu kendine hak görmeli ve uygulamalıdır. Dışa dönük komploların da bu biçimde hazırlanmasıyla sistem tamamlanacaktır. Sümerli rahiplerin kadına yönelik geliştirdiği bu tarihi ilk kompolyla başta kadın olmak üzere toplum köleleştirilmiş ve sınıflı toplumun erkek egemenlikli tarihi başlamıştır. Bu komplonun çözümlenmesi bugün yaşadığımız süreçlerin de çözümlenmesi olacaktır. Çünkü daha sonrasında gelişen tarih bir anlamda Sümerli rahiplerin geliştirdiği sömürü ve iktidar sistemini yaratan bu komplonun, değişen zaman ve mekanlarda, somut koşullara özünden hiçbir şey kaybetmeden, biçim değiştirerek uyarlanması olarak gelişmiş ve bugüne dek süregelmiştir.

Önderlik gerçeği Enkidulaşmaya karşı mücadele gerçeğidir

Sınıflı toplum gerçeğinin son aşaması olan emperyalizm, Sümer rahipleriyle şekillendirilen erkek egemen karakterin kurumlaşmış ifadesidir. Başlangıcı kadına dönük kompolya olan bu sistemin, gelişim aşamasının sonunda da, hızından hiçbir şey kaybetmeden daha da derinleşen bir komplocu karakterle varlığını koruduğunu, 20. yüzyılın sonunda Önderliğimiz şahsında yaşanan komplo gerçeğiyle çok daha çarpıcı bir biçimde görmekteyiz.

Sömürücü Sümer rahiplerinin yarattığı sistemin çağdaş ifadesi olan emperyalizm, dünya düzenini kendi çizdiği sınırlar, düzenlemeler, çatışmalar vb. ile sürdürmeyi esas alır. İnsanlığın, halkların özgürlüğü, iradi varlıklarını ortaya koyma mücadeleleri, hedef aldığı en büyük tehlikelerdir. Sistemini tehdit eden kişiler veya güçler derhal, her türden komplo ile ortadan kaldırılmalıdır. Başta ideolojik kimlikli alternatifler olmak üzere stratejik ve dönemsel politikaları, çıkarlarını bozan tüm mücadeleler, çağdaş Enkidular yaratılarak, çağdaş Musakattinler geliştirilerek ve kapsamlı güç-ittifak birliktenlikleriyle alaşağı edilmelidir.

Önderlik gerçeği ise çizilen tüm sınırlara sığmayan, neolitik toplumun ana tanrıçasının iyi bir evladı olarak insanlık mücadelesini kadının eşitlikçi, özgürlükçü yaşamına dayalı olarak sürdürmek isteyen yepyeni bir ideolojik kimliktir. Erkek karakterli komplocu sistem gerçeğinin sömürü ve iktidar anlayışının intikamcısıdır. Sistemin buyurduğu üzere varlığı, yokluğu belli olmaması gereken, sesini asla yükseltmemesi gereken, neolitik toplumun yaratıcısı olmasına rağmen binyıllarca zulüm altında inleyen bir halkın özgürlük umududur. Önderliksel konumu batı emperyalizminin Ortadoğu'ya, Kürt sorununa dayalı politikasını sarsmaktadır. Çağdaş Enkiduların yaşam zeminini ortadan kaldıran, halkının öz iradesine dayanan gerçek halk önderidir. Toplumu uyuşturarak, kendine yabancılaştıran çağdaş Musakattinlerin ve versiyonu olan tüm kurumların en büyük düşmanı, özgür ilişkilerin, özgür yaşamın savunucusu, mücadelecisi, eylemcisidir.

Sümer rahip tapınak kültürünün sadık yürütücüsü Gılgamış şahsında, dışa dönük geliştirilen ilk komplocu saldırı, Huvava şahsında halkının özgürlüğünü korumak isteyen aşiret reisine yöneliktir. Bu aşiretler, halkımızın ana tanrıça kültürüne bağlı kalan, başkalarına saldırmayan, ama özgürlüklerine sevdalı olan atalarımızdır. Bu komplocu kültür, dış yayılmasını ilk olarak halkımızın anaları, ataları üzerindeki kompolya geliştirmiştir. 20. yüzyıl gerçeğinde aynı kültürün zirveleşen ifadesi olan emperyalizm ise bu kez saldırısını yine kendisi için büyük tehlike olarak gördüğü, aynı halkın önderinin özgürlük mücadelesine yöneltmiştir. Kurumlaşmasını, atalarımıza, analarımıza yöneltiği kompolyla başlatan sistem gerçeği, binyıllar sonra atalarının, analarının sesine kulak vererek çağa uyarlayıp sistemin karşısında en büyük alternatif olan Başkan Apo'ya yönelerek, kendisinin tehdidi olan güce, aynı intikamla saldırmıştır. Başkan Apo'nun yaptığı binlerce yıllık tarihi tersine çevirip özüne kavuşturma mücadelesi iken, emperyalizmin dayattığı ise tarihi tekerrür ettirmek istercesine tekrardan halkımızı, yeşertilmek istenen ana tanrıça kültürünü boğma, susturma mücadelesidir.

Sınıflı topluma dayalı uygarlıklar tarihi, egemenlerin sömürü gerçeği esasında başlangıç merkezi etrafında yörüngeler çizerek bir döngü oluşturma tarihiyse, bu yörüngeleri sistematize eden Sümer rahip tapınağında oluşturulan komplocu zihniyettir. Yörüngelerin oluşturduğu döngünün dışına çıkmak isteyen güçlere reva görünen ise, merkez kuvvetin mayasında olan komplocu yöntemlerle, ya tekrardan merkeze dayalı yörüngeye çekilmesi ya da döngünün dışına atılarak, boşlukta etkisiz kılınmasıdır.

Parti Önderliğimize dayatılan komplo gerçeği tarihin bu döngüsünün, 20. yüzyıl emperyalist gerçeği somutunda merkezi kuvveti dahil tüm yörüngeleri reddeden, ana kaynağına dönmek isteyen mücadelesine, merkez kuvvetin tüm kollarının gücünü de alarak Önderliğimiz şahsında düzeltilmek istenen tarih mücadelesine saldırı, dışarı atıp, boşlukta imha etme gerçeğidir.

Buna dayalı hesaplar, çıkacak bir Türk-Kürt savaşıyla halkların tekrardan katledilmesi, sömürü zemininin kurumlaşması ve inkar edilmesi gereken, ama sesini Önderliğiyle birlikte yükseltmeye başlayan bir halkın tekrardan karanlıklara boğdurulmasıdır. Erkek egemenlikli sisteme karşı **Kadın Kurtuluş İdeolojisi** temelinde geliştirilen kadına dayalı özgür yaşam alternatifinin sistem açısından giderek büyüyen bir tehlike olması gerçeğinden hareketle, bu ideolojiyi, yaratıcısı şahsında boğma amacıdır.

Parti Önderliğimiz, yaşanan komplo gerçeği karşısında daha en başındayken büyük bir öngörü ve sağduyuyla, yüksek tarih bilincine, halkların özgürlük mücadelesine olan bağlılığına ve derin ideolojik yaklaşımına dayalı olarak kompolya yapılmak isteneni görmüş ve boşa çıkarmayı esas almıştır. Yaşatılmak istenen acımasız bir savaşa dayalı halkların katledilmesi, imha edilmesi komplosunu, geliştirdiği meşru savunma dışında şiddete yer vermeyen ***"Barış ve Demokrasi Çizgisi"*** temelinde boşa çıkarmıştır. Barış ve demokrasi çizgisini de en fazla kadına dayandıran yaklaşımıyla, boğdurulmak istenen Kadın Kurtuluş İdeolojisi'ni bu mücadelenin en güçlü zemini olarak ele almıştır.

Partimiz, komplonun devamı olarak karşı karşıya kaldığı tüm iç ve dış saldırılara rağmen, kompolyu, Önderlik çizgisini esas alarak, Önderlik çizgisi temelinde değişim-dönüşümü geliştirip, güçlü örgütlenmelere giderek tüm zorlanmalara rağmen Önderliğiyle birlikte komplonun boşa çıkarılması mücadelesini vermiştir. Halkımız başta kadınlarımız, analarımız olmak üzere her türlü fedakarlığı göğüsleyerek, geliştirdiği eylemsellikler ve demokratik temeldeki protestolarla komplonun boşa çıkarılmasında, Önderliğiyle ve partisiyle güçlü bir bütünleşmeyi yaşamış ve demokrasi mücadelesinin şahane örneklerini sergilemiştir.

Devamı sayfa 31'de

KÜRT MAHŞERİ

● *PKK Parti Meclis üyesi Ali Haydar KAYTAN*

"Oğullar besledim ve büyüttüm, ve bana âsi oldular. Öküz kendi sahibini, eşek de efendisinin yemliğini bilir; fakat İsrail bilmiyor, kavmim kulak asmıyor. Ah, ey suçlu millet, haksızlığı yüklenmiş olan kavim, kötülük işleyenlerin zürriyeti, baştan çıkmış çocuklar!"

(Tevrat, İşaya, Bap 1)

"Ve henüz yerde bir kır fidanı yoktu, ve kır otu henüz bitmemişti; çünkü RAB Allah yerin üzerine yağmur yağdırmamıştı; ve toprağı işlemek için adam yoktu; ve yerden buğu yükseldi, ve bütün toprağın yüzünü suladı. Ve Allah yerin toprağından adamı yaptı, ve onun burnuna hayat nefesini üfledi; ve adam yaşayan can oldu. Ve RAB Allah şarka doğru Aden'de bir bahçe dikti; ve yaptığı adamı oraya koydu. Ve RAB Allah görünüşü güzel ve yenilmesi iyi olan her ağacı, ve bahçenin ortasında hayat ağacını, ve iyilik ve kötülüğü bilme ağacını yerden bitirdi. Ve bahçeyi sulamak için Aden'den bir ırmak çıktı; ve oradan bölündü, ve dört kol oldu. Birinin adı Pişon'dur, kendinde altın olan bütün Havila diyarını kuşatır; ve bu diyarın altını iyidir; orada ak günlük ve akik taşı vardır. Ve ikinci ırmağın adı Gihon'dur, bütün Kuş ilini kuşatan odur. Ve üçüncü ırmağın adı Dicle'dir; Aşur'un önünden akan odur. Ve dördüncü ırmak Fırat'tır. Ve RAB Allah adamı aldı, baksın ve onu korusun diye Aden bahçesine koydu."

Yaradılış hikayesinin anlatıldığı ***Kitab-ı Mukaddes***'in ***Tekvin*** bölümü yukarıdaki cümlelerle devam ediyor; dört kutsal kitap içinde en kapsamlısı olan ve ötekilerine temel teşkil eden ***Tevrat*** bunları yazıyor. Bu ilginç satırlar ***Dicle*** ve ***Fırat***'ın doğduğu topraklarla bağları olan her insan için derin bir anlam ifade ediyor. Bağ içindekiler farkında olmasalar da bu böyledir. Ağızlarından çıkan veya duydukları her sözcüğe anlam yüklemesini bilen kimseler açısından bu cümlelerdeki anlam derinliği kesinlikle tartışılamaz. Hele bu satırlarda dile gelen sözler mezarın öte tarafına havale edilmiş hayali bir mekanı değil de dünyamızın kendisinde varolan bir cennet parçasını tanımlıyorsa, burada açığa çıkarılması gereken bazı gerçekler gizli demektir. Giz, anlamanın hayret uyandıran sonuçlarına katlanamayan kimseler için bir tür sığınak işlevi görür. Anlatanların çok iyi bildikleri, ancak sonradan okuyanların kireçlenmiş beyinleri ve nasır bağlamış yürekleriyle anlamakta zorlandıkları bu giz, gerçekte bunlar unutmayı yeğledikleri için gizlilik halini sürdürür. Böylesi kimseler okudukların ya da duyduklarına çoğu zaman safsata der ve bıyık altından gülüp geçerler. Gerçekten de böyle olduğu için değil, öğrenmemekte ısrar ettikleri için böyle davranırlar. Bu açıdan unutmak bir hastalık hali değil, bir zaaftır; insanın zayıflığından kaynaklandığı için de yanlış yapılmış bir tercih biçimidir. Kişi kendisine kolay geleni veya başını zora sokmayacak olanı seçtiği zaman unutkanlığa giriş yapmış demektir. O unutmakta karar kılmıştır, çünkü bu daha çok işine gelir. Ne yazık ki, unutulmak istenen yalnızca hep kendimizle birlikte taşıdığımız geçmişimiz değil, sürekli oluşum halinde olan insanlık gerçeğidir. Başlangıcından bu yana bir bayrak devir teslimi biçiminde sürüp giden insanlık gerçeğinden kopuş işte böyle gerçekleşir. Kopuş pratikleştiğinde ise sözcüğün gerçek anlamında insan artık yoktur. İnsan denilen o harika varlık bireysel zaafların yoğun sisleri içinde kaybolmuştur.

Hatırlamak, analarımızın ve atalarımızın bizimkinden daha ağır koşullarda acıyla biriktirdikleri bilgi hazinesine yaptığımız bir başvuru olarak, bilgi edinme ve bilinçlenmenin en değerli yollarından biridir. Ancak bu yola girmek büyük güç gerektirir ve cesaretli olmayı öngörür. Zira tarih bilinci denilen bu bilgi edinme tarzına kapıları açık tutmak, acı çekerek öğrenmeyi göze almaktır. Evet, hatırlamak acıdır. Geçmişle yüzleşmek, kişiyi bir bakıma tüm sırt çevirdiklerine dönmeye çağırır, onlarla yeniden ve insanca bir bağ kurmayı emreder. Gelişme zincirinin kendi kırdığımız veya kırılmış olan halkasından tutup insanlık yürüyüşüne yeniden eklemlenmek, izlenecek yola girmek ve yeniden yükselişe geçmek; kopan bağın tekrar kurulduğunu gösterir. Yeni insan işte böyle şekillenir. Buradaki yenilik, üzerine kurmuş olan egemen güçler için önemli olan bunu başarmaktı. Uygulamaları sonucunda nasıl bir yaratığın ortaya çıkacağı onlar için önemsiz ve hesaba katmaya değmez bir ayrıntıydı. Eğer Kürt gerçeği her gün biraz daha silikleşip kayboluyorsa, hiçbir sorun yok demekti. Yetiştiği kendi doğal ortamından sökülen ulu Kürt ağacı, bozarak aslından uzaklaştırmayı başlıca amaç edinmiş güçlerin müdahaleleriyle örneği bulunmayan bambaşka bir türe dönüştürülmek isteniyordu. Kürt halkının bu hoyrat ellerden kurtarılması şarttı. Oysa böylesi bir eyleme girişebilecek olanlar da kurtarmalık bir duruma düşürülmüşlerdi. Bu insanların da ciddi bir tedaviye ihtiyaçları vardı. Bu tedavinin yolu Kürt insanının kim olduğunu, nereden gelip nereye gittiğini hatırlamasından geçiyordu.

mezarda üzerlerine dökülen betonu parçalayıp ayağa kalkmış insanlarla kaynamaktadır. Bu ülkede yaşam galebe çalmış, ölüm yenilgiye uğratılmış, diriliş zafer kazanmıştır. Dirilişi kesinleştiren Kürt halkı, mahşerin mezarın öte tarafına ertelenmesine izin vermek istemiyor. Herkesin defteri burada açılacak, her birinin yaptıkları burada şaşmaz adalet terazisine vurulacaktır. Herkes işlediği günahların hesabını verecek, neden isyan illetiyle kendi geçmişine, kendisine ve insanlığa isyan ettiğini açık ve anlaşılır bir biçimde izah edecektir. Sorular çok ve hesap büyüktür. Bu mahşerin adil yargılama sürecinden geçmemek asla söz konusu olamaz. Artık hiç kimse işlediği ağır günahların kefaretini bir başkasına ödetemez. Yeryüzü cennetinden ve onun özlü insa-

özünde insanın gerçek doğasına dönüşten ibarettir. Bu anlamda önüne eklenen 'yeni' sıfatı, esas itibariyle 'süreç olarak insan' gerçekliğinden kopuşun aşıldığını gösterir. Yoksa asli işlevi yaratmak olan ve kendisini sürekli oluşturan insan her zaman yenidir. İnsanın gerçek doğası da zaten budur. Doğal insan her zaman yenidir veya kapılarını her an yeniye açık tutmaktadır.

Yakın döneme kadar bellek silme operasyonlarının kurbanı olan Kürtler, adeta hafızasını yitirmiş, geçmişine ilişkin her şeyi unutan ve kimliğini bile hatırlamakta zorlanan bireylerden oluşan bir topluluk durumundaydı. Bazı güçler onlar için tamamen uydurma bir geçmiş bulup kendilerine yeni bir kimlik yakıştırıyorlardı. Kentleri, köyleri, dağları ve akarsuları bile bu uyduruk geçmişle uyum sağlayacak biçimde kimlik değiştirmeye zorlanıyordu. Onların da artık bilinen adları yoktu. Daha doğrusu insanlık dışı bir deneyde kobay olarak kullanılan sadece Kürt insanı değildi. Kürt coğrafyası da bir kurban olarak haydut Prokúst'ün yatağında yerini alıyor, vahşi yöntemlerle kesilip doğranarak kimlik değiştirmeye zorlanıyordu. Biçimsizlik, neye dönüştüğü belli olmayan Kürdün en temel özelliği olmuştu. Bu haliyle Kürt insanı Türk, Arap ya da Fars haline gelmiş sayılıyordu.

Geçmişinden habersiz olanların, kendileri için güzel bir gelecek tasarlamalarına da olanak yoktu. Böyle olunca Kürtler tarih bilinci olmayan, geleceğe ilişkin ütopyaları bulunmayan ve sadece bugünü yaşayan garip bir topluluk olmanın ötesine geçemiyorlardı. Nazi Almanya'sında Doktor Mengele'nin Yahudiler ve öteki savaş esirleri üzerinde yaptığı deneylere benzer uygulamalardan geçirilen Kürtler neredeyse insanlıktan çıkarılmışlardı. Kendi politikaları-nı Kürde ait olan her şeyi silip unutturma

Zenginleşmek sahip olduklarını olmayanlarla paylaşmak demektir

Belleksizleştirmeye karşı çözüm gücü olarak sahneye çıkan Kürt devrimciliği, bir çeşit toplumsal psikiyatri uzmanlığı biçiminde gelişmedikçe, bu halkı Prokúst'ün yatağından çekip almak sadece bir hayal olacaktı. Bunun içindir ki, Kürdistan'da otuz yıla varan dişe diş bir mücadele ve on beş yıllık gerilla savaşı, gerçekte bir bellek tazeleme eylemi olarak tarihe geçti. Zalim ve çılgın Prokúst konumundaki Türk egemenlik sistemi hala Kürdü yeniden işkence yatağına bağlama peşinde koşuyor. Ancak Kürt insanı da kelepçelerini çözmüş ve kanlı yataktan çıkmayı başarmıştır; bir kez daha bu işkence aletine bağlanmak istemiyor. Bunun için bir yandan insanlık düşmanı bir rejimle boğuşurken, diğer yandan hatırlamayı sürdürüyor. Geçmişin kırık dökük parçalarını bir araya getirerek ulaşabildiği bütün bilgi kırıntılarını derleyip toparlamaya çalışıyor. Geçmişin üzerini örten beton yığını kırıldıkça ve altında yatan tarihin temel çizgileri netleştikçe, gelecek de daha fazla aydınlanıyor. Bu bir hatırlama ve hatırladıkça düzeltip yeniden kurma eylemidir, özü esasen budur. Burada aynı zamanda bir hesap sorma gerçeği yaşanıyor. Asıl hesabı kim vermeli sorusu karşısında, soylu Adalet Tanrıçası dönüp yine Kürdü işaret ediyor. 'Hatırladıkça bunun nedenini daha iyi anlayacak, tüm kirlerinden ve suçlarından daha iyi arınacaksın' diyor. Bellek tazelemeyle ruhsal arınma iç içe gelişiyor. Hatırlama ve düzeltme derinleşerek devam ediyor.

Kürt mahşeri artık inkar edilemez bir gerçektir. Eskinin ayaktaki ölüler mezarlığından farksız duruma düşmüş ya da düşürülmüş ülkesinde, her yer gömüldükleri

nından kopuş gerçekse, bunun mutlaka bir bedeli de olmalıdır.

Mahşerde herkesin muhatap olduğu en can alıcı soru şudur: Sana emanet edilen Aden Bahçesi'ne bakıp koruma görevine neden ihanet ettin? Aden Bahçesi'nin ilk sakinleri olan analarının ve atalarının izinden neden saptın? Bu suçu neden işledin? Mezopotamya toprakları ve bu toprakların en güzel köşesi olan Kürdistan tam bir cehennem yerine çevrilirken nerelerdeydin? Bu vahşeti önlemek için ne yaptın?

Üzerindeki dinsel kabuk kırılıp içeriği esas alındığında, Tevrat'ın sözleri rahatlıkla bir tarihçinin gözlemleri olarak değerlendirilebilir. Hünerli elleriyle Tevrat'ı kaleme alanlar belki de birer kaşiftiler. Mezopotamya'yı ve onun insanını tanıyorlardı. Yaptıkları keşfin büyük sevinciyle kalem oynatan bu güzel insanlar, aslında bizim için yazıyorlardı. Neredeyse bütün Batı dillerinde cennet karşılığı olarak kullanılan Eden sözcüğü Aden'den geliyor ve 'iki ırmak arasındaki ülke'yi işaret ediyordu. Daha doğrusu insanların düşlediği cennet Mezopotamya topraklarının ta kendisiydi. Tevrat'ın anlamlı sözleriyle 'görünüşü güzel ve yenilmesi iyi' olan her çeşit ağaç bu topraklarda boy veriyordu. Cennetin yeşil süsü bu toprakların has rengiydi. Burada toprak oldukça bereketliydi ve işleyeni ödüle boğuyordu. Kaldı ki, varoluş olgusu da toprağın mesken tutulup işlenmesiyle başlıyordu. Burnuna hayat soluğu üflenen adamın 'yaşayan can' olması, toprağı işleyecek olanın ortaya çıkması demekti. Tevrat böyle söylüyordu ve gerçek de buydu. Çünkü insan için gerçek anlamda varolmak, işlemek üzere toprağa yerleşmekle gerçekleşiyordu. Daha öncesinde varolmak büyük ölçüde tesadüfe bağlıydı. Mezopotamya, üzerinde yaşayanlar için bir tanrı bağışı olmuştu. Tanrı kendi suretinde, kendine benzer biçimde yarattığı insana iyi değerlendirsin diye bu yeryüzü cennetini teslim ediyor, ona bakıp korumasını öğütlüyordu. Bu sayede gezgincilikten kurtulan insan, yerleşip yaşamını idame ettireceği kalıcı topraklar bulmakla kendi varoluşunu da güvenceye bağlıyor; dünyadaki cennet yaşamı işte böyle başlıyordu.

Toprağın, suyun ve güneşin zenginliğiyle güzel bir uyum kurmuş olan Mezopotamya'nın ilk sakinleri, sihirli ayakkabılar giymişçesine görülmemiş ölçüde hızlı bir gelişme doğrultusuna girmişlerdi. Adem ile Havva'nın çocukları artık yalnızca hazır olanla yetinmiyorlar, aynı zamanda yaratıyorlardı. Her üç zenginlik kaynağıyla uyumlu bir ilişki içinde kendi güçlerinin farkına varıyorlar, kendilerini yüceltiyorlar, yaratıcı emeğin ve çabanın sahipleri olarak tanrıyı kendi benliklerinde buluyorlardı. Kuşkusuz yaratıcı insan kutsaldı. Doğuran ve soy sürdüren, tohumu toprağa eken ve toprakla ortak işlevin sahibi olarak öne çıkan, ağaç diken, yabani hayvanları evcilleştiren, evi ve ateşi koruyup kollayan kadın, yaratma eyleminin en soylu temsilcisi olarak tanrıça tahtına yerleşiyordu. Değişim gerçekten görkemliydi: Korku yerini cesarete, cehalet bilgiye, tekrar etme arayışa ve yenilenmeye, güçsüzlük güce, çaresizlik çözüme, ürkeklik kendine güvene, acemilik yetkinleşmeye terk ediyor; insandaki büyüme kendini çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyordu. Kollarıyla birlikte Dicle ve Fırat, bir ana kucağı gibi Aden Bahçesi'nin bağrını, Kürdistan'ı yurt tutan insanı besleyen süt dolu göğüslerden farksızdı. İnsan belleği henüz unutkanlık illetiyle sakatlanmamıştı. Bu yüzden zenginliğin üç büyük kaynağı karşısında kadir kıymet bilir bir tutum içinde bulunuyor; toprağın, suyun ve güneşin harikalara yol açan güçlerine inanıyor, bu nedenle her üçüne kutsallık atfediyordu. Daha da önemlisi, bu üç temel kaynağın ilişkilerindeki uyumu erkenden keşfedip insan soyunun hizmetine sokan kadını her üçünün ortak sembolü olarak yükseğe çıkarıyordu. Bakıp koruma görevine, yani cennete bekçilik yapma davasına henüz ihanet edilmemişti. Aden Bahçesi, Mezopotamya kendi insanından, insan da üzerinde yaşadığı cennet topraklardan hoşnuttu.

"Karanlık denilen şey bilgisizlikti; insandaki sınırsız gelişme potansiyelinin henüz açığa çıkmamış veya çıkarılmamış durumuydu. Aydınlık ise, yaratıcı yeteneklerini keşfeden ve olanaklarının farkına varıp emin adımlarla geleceği fethetmeye yürüyen insanın büyük değiştirici ve dönüştürücü gücüydü. İnsanın gelişmesine sınır konulamazdı ve belki de bu gerçeğin farkına ilk varanlar onlardı."

Bilgiye götüren yol üretip yaratmaktan geçiyor

Kürt halkının anaları ve ataları Dicle ile Fırat'ın içinden akıp suladığı toprakların önemli bir bölümünü mesken tutan ilk topluluklar arasında yer aldılar, belki de Aden Bahçesi'nin ilk sakinleri olarak yeryüzünde varoluşun temellerini döşediler. İnsanlığın ulu soy ağacı onların emekleri ve muazzam katkılarıyla dünyamızın dört bir yanında kök saldı. Tevrat'ta sözü edilen 'hayat ağacı' besleyici meyvelerini cömertçe herkese sundu. 'İyilik ve kötülüğü bilme' de yine buradaydı. Yani bilgi ve bilinç de bu topraklarda biriktirilip her yere yayıldı. İnsana özgü olan ve onu cümle mahlukatın en şereflisi yapan ahlaki ölçüler, ilkeler ve değerler burada netleşti. Kötülük ve çirkinlik burada tanımlanıp lanetlendi; iyilik, doğruluk ve güzellik burada değer bulup yüceltildi. Güzellik tutkusu burada asıl anlamını buldu ve giderek insanın en temel ve en sürükleyici arayışının öznesi haline geldi. Kürt anaları ve ataları beyinleri, yürekleri ve çıplak elleriyle bütün bu değerlerin içeriğini belirleyip ilk şeklini veren güçler oldular. Bunların hepsindeki asıl cevher onlar sayesinde kalıplara döküldü. 'İnsan nasıl insan olur?' sorusu onların emekleri ve çabalarıyla çözüme kavuştu. 'İnsan yapar' inancı onlarla birlikte tüm insanlığa aşılandı. Yaratıcılığın en temel unsurlarını bir arada barındıran böylesi mükemmel bir zeminde yaşıyor olmak, tembelliğe ve hantallığa sürüklenmek yerine, daha fazlasını üretmeye çağırıyordu. Bu kutsal çağrı karşılıksız bırakılmadı. Yaratmak onların, yani Kürt anaları ve atalarının başlıca işlevi ve temel eylemi oldu.

Yaratmanın öteki adı zenginleşmekti. Zenginleşmek ise ihtiyacı olanlara vermek, daha doğrusu sahip olduklarını sahip olmayanlarla paylaşmak demekti. İnsanlık beşiği Mezopotamya, dünyanın parlayan güneşiydi. Ortadoğu'nun berrak göğünde başka bir güzellikle boy gösteren güneş kıskançlık gösterip ışığı dünyayı aydınlatmasın diye önüne kara perde çekmiyor, herkese cömert davranıyordu. Kuvvetli ve kudretli bir ana gibi çocuklarını besleyecek her şeye sahip olmak, ama cimrilik edip başkalarına vermekten sakınmak düşünülemezdi. Bu yüzden de Mezopotamya aslında yapılması gerekeni yapıyordu. Karanlık elbette her zaman ışığın memelerinden emecekti. Aydınlığın kaderi buydu. Işıkla donanmış olan hep verir, saçar ve sunardı. Karşılık beklemeden vermenin tarifsiz mutluluğunu her yerden ve herkesten önce tatmanın büyük onuru da yine Mezopotamya'ya ve onun insanına aitti. Maharetli ellere kavuşan Aden Bahçesi, insanlığın aydınlık yüzü olarak, dünyanın geri kalan köşelerine kendi ışığını yolluyordu. Kürt anaları ve ataları ışığa ve aydınlığa büyük bir tutkuyla bağlı insanlardı. Onlar bu bağlılıklarını süreç içinde kutsal bir inanca dönüştürdüler. Işığın ve aydınlığın temsilcisi olan ***Ahura Mazda***, karanlığa hükmeden kötülük tanrısı ***Ehrimen***'le kıyasıya bir savaş halindeydi. Kürt anaları ve ataları bu savaşta Ahura Mazda cephesinde saf tuttular ve bu savaşın bir gün mutlaka aydınlığın zaferiyle sonuçlanacağına inandılar. İnançlarında yanılmıyorlardı. Çünkü karanlık denilen şey bilgisizlikti; insandaki sınırsız gelişme potansiyelinin henüz açığa çıkmamış veya çıkarılmamış durumuydu. Aydınlık ise, yaratıcı yeteneklerini keşfeden ve olanaklarının farkına varıp emin adımlarla geleceği fethetmeye yürüyen insanın büyük değiştirici ve dönüştürücü gücüydü. İnsanın gelişmesine sınır konulamazdı ve belki de bu gerçeğin farkına ilk varanlar onlardı. Ama gün gelecek, aydınlığın temsilcileri koyu bir karanlık içinde ömür tüketmeye ve karanlıkta yitip gitmeye mahkum edileceklerdi.

Evet, beklenmeyen kara gün geldi ve felaket kapıyı çaldı; aydınlık zamanlardan eser kalmadı. Mezopotamya insanının yüreğine zifiri bir karanlık çöktü. Işığın ve aydınlığın tanrısı artık yoktu. Ehrimen ipleri ele geçirmiş görünüyordu. Artık karanlığın iktidarı başlamıştı. Bakıcılar ihanet etmişler, bakıp korumakla yükümlü oldukları cenneti yitirmişlerdi. Bir yönüyle ***Adem ile Havva***'nın cennetten kovulmalarına benzer bir gerçeklik yaşanıyordu. Ama bu benzerlik yüzeyseldi. İlkindeki 'cennetten kovulma' denilen şeyin özü aslında çok daha farklıydı. Burada Havva bahçenin ortasındaki 'bilgi ağacı'nın meyvesinden yiyor, ardından Adem'e yediriyor ve böylece her ikisinin gözleri açılıyordu. Gözlerinin açılması, insanın bakar-kör olmaktan kurtulması demekti. Gözleri açıldığı için onlar artık çıplak olduklarını biliyorlar ve karşılıklı olarak birbirlerinin çıplaklıklarını fark ettikleri için utanıyorlardı. Demek ki utanmak önemli bir meziyetti; çünkü bir eksikliğin farkına varmaktan kaynaklanan utanç bu eksikliğin giderilmesine yöneltiyordu. Bilgeliğin bir özelliği de buydu.

Havva ile Adem her şeyin kendilerine hazır olarak sunulduğu cennet ortamında üretmeden tükettikleri için bilgiden yoksunlardı. Demek ki bilgiye götüren yol üretip yaratmaktan geçiyor, başka bir deyişle bilgi eylemden doğuyordu. Bunun içindir ki, Tevrat'ın yaradılış hikayesine göre başlangıçta bilgi, eylemde bulunan ve 'her şeyi yaratan' tanrıya mahsustu. Bilgelik, tanrının en temel özelliğiydi. Ancak tanrının kendi benzeri olarak, kendi suretinde yarattığı insanı bilgi edinmekten yoksun bırakması tanrısal adalete aykırıydı. Tanrının 'bilgi ağacı'nı bahçenin orta yerine koyması da, en azından bilgi edinme ve 'tanrı gibi olma' yolunu insana açık tuttuğunun kanıtı durumundaydı. İnsan eninde sonunda bu ağacın meyvesinden yiyip tanrılaşma yoluna girecek ve yaratıcısına layık olduğunu gösterecekti. Böyle bir eyleme ilk girişen kişinin Havva olması da anlamlıydı. Demek ki bilgiye ilk uzanan el kadın eliydi. Çünkü hazır olanı arayıp toplamak yerine üreten ve yaratan kadındı. Yasaklı da olsa, bilgi ağacının meyvesini yiyip bilgi edinmenin yollarını öğrenerek tanrıya yaklaşan insan, böylece yaratma yetisinin bilincini de edinmiş oluyordu. Bilen ve yapabilen insanın hazır olanaklar üzerinde yaşamaya ne ihtiyacı ne de hakkı vardı. O artık kendi cennetini kendi eliyle yaratmak zorundaydı. Havva ile Adem'in cennetten kovulmasının aslı buydu.

Bakmasını bilmek ve bakarken görmesini başarmak önemlidir

Yaradılışı kendilerine özgü bir bakış açısı ve çarpıcı bir dille izah edenler bugünkü Mezopotamya'nın içler acısı halini ve özellikle onun en harika köşesi olan Kürdistan'da yaşayan halkın diriliş devrimi öncesi durumunu görmüş olsalardı, herhalde gördüklerine inanamayacaklar ve bu kez belki de insanın tükeniş hikayesini kaleme alma işine girişeceklerdi. Çünkü Kürdistan'da her şey Tekvin'de ortaya koydukları akışın tersi yönde işliyordu. Burada insanın gözleri açılmıyor, tam tersine gittikçe kararıyordu. İnsan bilgisizlikten bilmeye değil, bilgelikten kör cehalete doğru yol alıyordu. İnsan taslakları bakar-körleri oynuyorlar; Adem ile Havva'nın çıplaklığını binlerce kez katlayan yüz kızartıcı bir konumda bulunmalarına rağmen, bundan hiç de utanç duymuyorlardı. Tanrıya yaklaşma ve tanrı gibi olma yoktu; tanrıdan uzaklaşma yaşanıyor, insan denilen tanrısal varlık adeta bir sürüngen haline dönüşüyordu. Tanrısal yüceliğe götüren yoldan kötü sapılmıştı. Gerçek insanın ulaştığı doruklardan aşağılara düşen mevcut tip, düşkünlüğün, horlanmanın ve aşağılanmanın karanlık uçurumuna yuvarlanmıştı. Hiç kimse bunun nedenlerini merak etmiyor, mevcut durumun insanlık dışı karakterini sorgulamaya yanaşmıyordu. Mezopotamya ve onun en şirin köşesi olan Kürdistan hala yerli yerindeydi. Önlerine hız kesen bentler örülmüş olsa da, Dicle ile Fırat hala hiçbir yorgunluk belirtisi göstermeden okyanusa doğru koşuyorlardı. Ortadoğu'nun parlak güneşi hala eski haşmetiyle Mezopotamya ve Kürdistan göklerinde arzı endam ediyordu. Zenginliğin üç kaynağında tuhaf kaçabilecek hiçbir değişiklik sezilmiyordu. Olmayan ve neredeyse esamisi bile okunmayan tek varlık insandı. Düştüğü veya düşürüldüğü uçurumun dibinde sadece soluk alıp verebilen, kör, sağır, dilsiz, umutsuz, elden ayaktan kesilmiş, inançsız, çaresiz ve güvensiz, bulabildiğini açlıktan guruldayan midesine indirmeyi beslenme sayan ve erişebildikleriyle örtünmeyi giyinme olarak telakki eden, kendi içindeki tanrısal ışığı söndürmüş ve tanrının yarattıkları arasında yer alan hiçbir varlığa tam benzemeyen ucube bir varlık vardı.

İnsani varoluşu kesinleştiren neolitik devrimin muzaffer öncüsü olan kadın da ortada yoktu. Yaşamın büyük başlangıcının bu görkemli tanrıçası da büsbütün silinmişti. Tarihin bu en kadim bilgesi, ilk isyancısı ve özgürlük savaşçısının yerinde yeller esiyordu. Yasaklar karşısında ilk 'hayır'ı patlatma yürekliliğini gösteren değişimin bu büyük ustası da kayıplara karışmıştı. Bilgi ağacının dallarını tutup meyvelerini devşiren elleri paramparçaydı. En öndeki en geriye, yani uçurumun da altına itilmişti. O artık horlanıp aşağılanmanın karanlık uçurumunun dibinde yatan şekilsiz varlığın dilsiz bir hizmetçisi, sıradanlığın sıradan bir eklentisi olmuştu. Soru sormak artık ona yabancıydı. Neden ve nasıl bu kadar yaşamdan koparıldığını, neden silikleştiğini, neden yaşamın göz kamaştıran bütün renklerinden soyunup kül renksizliğine büründüğünü, neden ölüm koktuğunu bilmiyordu. Bilmek istese bile kimden öğrenecekti ki? Amorf halinde bile üremekten başka bir şey düşünmeyen erkek denilen yaratığın tutsağı ve kölesi durumundaydı. Bunun için soru sorma hakkı yoktu ve dilsizliği bundandı. Göklerin parıldayan yıldızı, uçurumun dibindeki karanlık yer altı hapishanesini mumla aratacak denli berbat 'özel evin' dört duvarı arasına konulmuştu. Mezopotamya'da ve onun en güzel parçası olan Kürdistan'da yıldızların tüm albenileriyle parladığı anlar artık tarihin karanlıklarına karışmıştı ya da öyle görünüyordu.

Bakmak, ama görmemek; duymak, ama işitmemek, sol göğsünün altında çarpıp duran yumruk büyüklüğündeki yaşama renk katma organına bile duygular merkezi değil de bir manda tezeğiymiş gibi yaklaşmak, kafatasının içindeki o süngerimsi yuvarlağı düşünme aygıtı olarak değerlendirmek ve düşünmek yerine örümcek ağlarına terk etmek, eskinin sürekli arayış halindeki insanına arkasını dönüp çayırın yolunu tutan evcil bir hayvan gibi akşam karanlığı basmadan ağıla dönmeyi marifet saymak, tüm becerisini neredeyse bununla sınırlamak ve bunu da yaşam sanmak, geleceğin soylu fatihlerine köprü olmak yerine yalnızca üreme yolunu seçmek, çiftleşmeyi aşk sanmak, dünsüz ve yarınsız kalmak, dün yokmuş ve yarın olmayacakmış gibi salt bugünde çakılıp kalarak havayı kirletmekle yetinmek, insanlığın paha biçilmez hazinesi olan bütün soylu değerleri değersizleştirip ayağa düşürmek, lağımların bile imtina edeceği ve kabul etmekte zorlanacağı en pespaye şeyleri değer katına yükseltmek, anadan ve atadan kalma yapıların yıkıntılarını bir defi hacet yerine çevirmek, her şeyi çirkinleştirmek ve ardından aynaya yansıyan aksine bakıp *'Kuzguna yavrusu Anka görünür'* diyerek teselli bulmak: Bunun adı lanet değilse nedir? İnsanlığa ihanet etmek böyle değilse başka nasıl olabilir? Buradakine değilse başka kime yitik insan denilebilir?

Geçmiş tarihe dönüp bakıldığında, kısmen de olsa Kürdistan'da yaşanan bu garip duruma benzer bazı örnekler bulmak mümkündür. Bu konuda ***Sodom***'un akıbeti bazı yönleriyle ortak özellikler sunabilir. Sodom, ***İbrahim***'in kardeşlerinden ***Haran oğlu Lut***'un oturduğu epeyce gelişmiş bir kentti. Doğanın sırlarını çözmeye başlayan Sodom sakinleri madenleri kullanmasını öğrenmişler, madenden aletler yapıp üretimde kullanarak refah düzeylerini bir hayli yükseltmişlerdi. Başarılarından yola çıkarak kendilerine güven duyuyorlardı. Ancak insanın yaratıcı gücünün farkına varıp bunun semeresini derlediklerinde kendilerinden geçmişler; kentlerinin duvarlarına "Burada tanrı yoktur" diye yazmışlardı. Tanrı, yaşamın ölçülere bağlı olması demekti. Dolayısıyla tanrının ölüm ilanı, ölçülerin de yok sayılması anlamına geliyordu. Sodom insanı için yaptığı neyse ölçü de oydu. Tüm ahlaki ölçüler işe yaramaz birer nesne gibi bir kenara fırlatılıp atılmıştı. Özellikle Sodom erkekleri iyice zıvanadan çıkmışlar, bağlı kalınacak hiçbir ahlaki ölçü ve değer bırakmamışlardı. Eşcinsellik en fazla rağbet gören ilişki biçimi haline gelmişti.

Sodom'daki bu yozlaşmadan etkilenmeyen tek bir kişi vardı, o da Lut'tu. İbrahim'in tanrısı çok öfkelenmişti. Bu öfkesi Sodom surlarına asılmış hakkındaki ölüm ilanına değildi, artık dayanılmaz boyutlara varmış yozlaşmayaydı. Bu yüzden Sodom'u ibret ve dehşet verici bir cezaya çarptırmak istiyordu. Bu noktada İbrahim kendi tanrısıyla adeta pazarlık yapıyor; sonuçta salih (bozulmayı aşmış, düzelmiş) on kadar insanın bulunması halinde Sodom'u vurmayacağına dair tanrıyla uzlaşmaya varıyordu. Buna rağmen koca kentte on salih adam çıkamıyor ve gazabını kusan tanrı içindekilerle birlikte tüm Sodom'u yerle bir ediyordu. Lut yanında karısı ve iki kızıyla kentten kaçıp kurtulmaya çalışırken, alevler içinde yok olan kente dönüp bakan karısı tuzdan bir kayaya dönüşüyordu. Geriye dönüp bakmak, bozulmuş bile olsalar, kentin ve sakinlerinin yok olmasından acı ve üzüntü duymak demekti. Ama tanrı bozulmuş olanın toprağa gömülmesine üzüleni de affetmiyor, onu da ibret verici biçimde cezalandırıyordu.

> "Başlangıçta bilgi, eylemde bulunan ve 'her şeyi yaratan' tanrıya mahsustu. Bilgelik, tanrının en temel özelliğiydi. Ancak tanrının kendi benzeri olarak, kendi suretinde yarattığı insanı bilgi edinmekten yoksun bırakması tanrısal adalete aykırıydı. Tanrının 'bilgi ağacı'nı bahçenin orta yerine koyması da, en azından bilgi edinme ve 'tanrı gibi olma' yolunu insana açık tuttuğunun kanıtı durumundaydı."

Bakmasını bilmek ve bakarken görmesini başarmak önemlidir. Elbette gözden göze fark vardır. Yarasada da bir çift göz bulunur; ancak yarasa her şeyi netleştiren ışıktan kaçıp karanlık yerlere sığınmayı tercih eder. Gönül gözüyle birleşmemiş olan bir bakış gerçeği olduğu gibi göremez. Bunun yerine gerçeği kendine özgü bir prizmadan geçirir ve saptırarak algılar. Adına mezar taşlarında bile rastlanmayan eski Kürdistan ortamında doğup büyüyen ve bu dönemin koşullarında yetişen insanın gözlerinin doğruyu görebileceğinden kuşku duymak gerekir. Reddediş biçiminde bile alışkanlıklarından ileri gelen bir kabul bulunan böylesi gözler, Sodom ile diriliş öncesinin Kürdistan gerçeği arasında karşılaştırma yapmaya yönelik bir girişimi bile küfür sayıp telin etmeyi kendileri için kutsal bir görev bilirler. Özellikle dış görünüşleriyle Batılı adamın biçimine uyma çabası içinde olanlar bu konuda çok daha acımasız davranır ve yapılan değerlendirmeleri 'ulusun onuruna saldırı' olarak telakki ederler. Bunlardaki göz, bozuk prizmanın gerçekleri saptırmasından çok daha ağır bir çarpıtmaya neden olur. Ancak yine de eski Kürdistan gerçeği ile Sodom arasında bir benzerliğin bulunduğunu söylemek gerekir. Her iki gerçeklikte de ortak olan yan yozlaşmadır; düzenin yitirilmesi, insanın ruh sağlığının tamamen bozulması, bütün değerlerin değersiz kılınması ve ahlaki çöküştür. Bunun ötesinde aralarında ciddi bir benzerlik yoktur.

Soru sormak, yaşamı ve insanı sevmek demektir

İbrahim'in acımasız tanrısının hışmına uğramadan önceki Sodom, daha çok günümüzün Batı dünyasını çağrıştırır. Tekniğin devasa gelişmesine ve üretim bolluğuna paralel olarak, hemen her konuda artan sınır tanımaz bir oburluk ve her şeyde son derece ürkütücü bir aşırılık, tümüyle maddeciliğe ve pragmatizme boğulma, mide bulandırıcı bir tüketim hırsı, maddi nesnelerle birlikte kendindeki insanı da yiyip bitirme, dünyanın geri kalan kesiminin açlıkla pençeleşmesine ve çektiği acılara göz yumma, Batı dünyasının dışında kalan halklara kendi gönenç düzeyini yükseltmede kullanılabilecek bir malzeme yığını olarak bakma, manevi değerlerle ahlaki ölçüleri ve ilkeleri hiçe sayma, gerçekte Batı dünyasının ve onun balonsu tarzda büyümüş küçük adamının genel özellikleridir. Bu açıdan denilebilir ki, Sodom olgusu yozlaşmanın ilginç bir türünü yaşayan Batı dünyasının global halidir. Dolayısıyla Sodom'un yaşadıkları, diriliş devrimi öncesi Kürdistan'ı ve onun yitik insanını yeterince tanımaya elvermemektedir. Tarihsel kimlik kağıdında isim hanesine 'yeryüzü cenneti' ibaresinin yazıldığı bir vatana sahip olmak, ama kendi vatanında vatansız kalmak; hatta bunun da ötesine geçip kurtuluşu tanrı armağanı Aden Bahçesi'ni terk etmekte bulmak; kendi ulusal kimliğini boynuna asılmış bir değirmen taşıymış gibi aşağılamak ve Kürtlüğünden utanmak; dil yasağı gibi akıl almaz iblisçe bir uygulama karşısında mezar suskunluğu içinde bulunmak; bir hayvan kadar bile kendisini ifade edememek ve anadilini konuşmasına konulan yasağı sineye çekecek kadar düşmek; analarının ve atalarının geleneklerine ihanet etmek; varolmadığını iddia eden güçler karşısında neredeyse öyle olduğunu kanıtlamak istermiş gibi insani varoluşun temel özelliklerinden uzaklaşmak veya uzaklaşmış gibi görünmeye çalışmak: Bütün bunlar kendine, kendi şahsında analarına, atalarına ve insanlığa karşı cürüm işlemek üzere kendi örgütsüzlüğünü derinleştiren Kürt insanının uzun bir liste oluşturacak suçlarından sadece birkaçıdır. Ne yazık ki, bunlar Sodom'un işlediği günahları gölgede bırakacak ve onlara rahmet okutturacak kadar ağır suçlar olarak, bir bakıma her Kürdün defterine işlenmiş durumdadır.

Soru sormak her şeyden önce ilgi duymanın bir belirtisidir. Soru sormak, yaşamı ve onun öznesi olarak insanı sevmek demektir. Çevresindeki her şeye büyük bir ilgiyle yaklaşan çocuk sürekli soru sorar. Bu açıdan ilgi yaşama oldukça yakın durmanın da ifadesidir. Bazılarının fazla çocukça bulmasından çekinmeden soru sormaya devam etmek iyidir. Yanakları kızaran biricik varlık olan insan, kimi zaman merak ettiği olgunun üzerine örtülmüş perdeyi kaldırıp altında yatan gerçeği çıplak gözle gördüğünde utanır. "Hayır, bu böyle olamaz" diye haykırır. Keşfedilen şey doğal olana, yani gerçekte olması gerekene aykırıdır ve keşfedene büyük acı verir. İlgi ve merak aynı zamanda başlangıçta potansiyel halde duran bir müdahale istemidir. Karşısına aldığı kişinin hasta olup olmadığını merak eden doktorun bir hastalık bulduğunda hemen tedaviye yönelmesi gibi, yüz yüze geldiği acı gerçek de ilgi duyan ve merak eden insanı, acı veren gerçeği değiştirmek üzere mutlaka bir şeyler yapmaya sevk eder. İlgi ve merakın sonucu bazen de bir güzellik kaynağına rastlamak olur. Güzelliğin büyüleyici ve cezbeden gücü meraklı bakışlarda hayret, hayranlık ve sevinç uyandırır. Aslında tüm soruların ve bu soruların neden olduğu arayışların esas hedefi güzelliğe ulaşmak, böylece yaşamı sevinç ve mutluluk veren sürekli bir akışa dönüştürmektir. İlgi ve arayışta terslik arz eden ve bir çeşit işkence gibi gelen karşılaşmalar da yine aynı sonuca vardırır: Ters olanı düzeltmek, hasta olanı iyileştirip sağlığına kavuşturmak, baş aşağı duranı ayakları üzerine oturmak ve böylece olumlu yönde bir gelişmeye vesile olmak da en azından birincisi kadar se-

vinç ve mutluluk yaratır; yaşama yeni bir renk katarak onu daha da güzelleştirir.

Soru sormak, aynı zamanda deyim yerindeyse oyunbozanlık yapmaktır. Kötü bir oyunun sergilendiği tiyatro sahnesine benzer bir yerde herkesin kendi dışındaki birilerini oynadığı, hilkat garibesi türünden bir kimliği veya kimliksizliği taklit edip kendisi olmaktan çıktığı ve bunun yaşam diye savunduğu bir duruma müdahale etmek ve bu oyunun oynanmayacağını haykırmak son derece onurlu bir davranıştır. Herkesin kendisini oynaması en iyisidir; doğaya en uygun durum budur. Oyunbozanlığın bu biçimi, kınanması bir yana, alkışlanması gereken bir tavır alıştır. Bulunduğu her ortamın rengine bürünen bukalemuna öykünmek, insan olmaktan bıkkınlık duymaktır ve insanlık dışıdır. Yaşamın kendisi de belki güzel bir oyundur; ama yaşam sahnesinde bir rol üstlenen her insan kendisini oynadığı müddetçe bu böyledir. Zafer kazanan diriliş devrimi öncesinin Kürt insanı, o dönemde kendisi dışındaki herkesi oynamaya çalışan kötü bir oyuncu durumundaydı. Oyunu hazırlayıp sahneye koyan elbette kendisi değildi. Dövüle sövüle kendisine kalsa oynamak istemeyeceği bir oyuna dahil edilmişti. Başka birilerini oynamak zorunda bırakılırken, maruz kaldığı akıl almaz işkenceler nedeniyle bedeni gibi beyni ve yüreği de paramparçaydı. Bu yüzden kendisine biçilen role ya da uygun görülen kimliğe fazla adapte olamıyordu. Yönetmen kendisine aslının Türk olduğunu ve bu yüzden rolünü kendi gerçek kimliği olarak benimseyip oynaması gerektiğini haykırıyor ve izleyici kitlesinde de aynı intibaı yaratmaya çalışıyor; ancak oyuncunun bir türlü rolüne ısınamaması karşısında "Allah'ın kuyruklu Kürdü!" demekten kendini alamıyordu. Patentine kendi damgasını vuran ve mimarı olduğu tuhaf eseri kendisinin bile tepkisini çekmiş olacak ki, arkasına bir de kuyruk yapıştırıyordu. Zavallı Kürdün yürek burkan acıklı hali işte buydu: Kürt insanı kendi kimliğinden koparılıyor; ancak Türk, Arap ya da Fars olamıyor, bu doğrultuda harcanan çabalar beklenen sonucu veremiyordu. Sahnede yer alan tip her iki kişilikten de uzak, kimliksiz ve kadersiz bir insan müsveddesiydi.

Kürt sorununda çözüm Kürdün kendisindedir

"K*ine em, biz kimiz?"* diye soran ***Cigerxwin***, bir şair olarak kendi halkının köklerine ulaşmaya ve kaynağı bulmaya çalışırken iz üzerindedir. Ama sorusuna bulduğu yanıt gördüğünü değil, daha çok bir şairin gözüyle görmeyi arzu ettiğini yansıtır. Bu nedenle şair yerine çocuğu izlemek ve oyunbozanlığı sürdürmek çok daha değerlidir. Soru şudur: Bir yandan cenneti hak etmek istediğini söyleyip İslam dininin gereklerine göre davrandığını iddia etmek, diğer yandan "Biz Kürtlerden adam çıkmaz" deyip İslam peygamberinin *"yaratılanların en şereflisi"* biçiminde tanımladığı insan gerçeğine karşı inkarcı bir tutum içinde olmak garip bir çelişki değil midir? Böyle bir durumda bunlardan hangisi kişinin asıl gerçeğidir diye sormak yerindedir. Kişinin asıl gerçekliği sahte cennet düşleriyle kendisini avutanda mıdır, yoksa Allahın elçisi olduğuna tanıklık ettiği İslam peygamberini inkar edende mi? Her ikisi de bu soruya muhatap olan kişinin gerçekliği değildir. Çünkü böyle bir soruya muhatap olanların bir kişiliği yoktur. Çünkü iki yüzlülük yüzsüzlüktür, çift dinlilik dinsizliktir. Yoksulluk ve yoksunlukta ne kadar varlık varsa, bu tipler de ancak o kadar vardır. Gerçekte bunlar yüzsüzlüğün yüzüdür, kişiliksizliğin kişiliğidir. Yüzsüzlüğün ve kişiliksizliğin varolması ölçüsünde bunların da varolmasından söz edilebilir. "Bizden adam çıkmaz" demek, özünde insani varoluşun mümkün olmadığını söylemekle aynı şeydir ve bu sözlerin anlamı budur. Tek başına "insan vardır" demek bile eksik ve hatta yanlış bir belirlemede bulunmaktır. Böylesi bir belirleme, bozulmaması için morgda bekletilen bir ceset için yapılsa herhalde daha isabetli olur. Çünkü insan denilen varlık, olup bitmiş, tamamlanmış ve artık değişmeyecek olan bir şey değildir. İnsan sürekli oluşum halinde olan, eylemiyle kendisini var kılmayı kesintisiz olarak sürdüren, çevresini ve çevresiyle birlikte kendisini değiştirip yenileyen bir olgudur. Varoluş gerçeği işte böylesi bir gerçekliktir ve insan işte budur.

Tam da bu noktada bir yargıya varmak, kolaylaştırıcı bir etken olduğu kadar bir gereklilikti. Kürt insanı insani varoluş gerçeğine ters düşerek onu inkar etme suçunu işlemiştir; bu denli ağır ve altından kalkılması hiç de kolay olmayacak böyle bir suç kendisine işlettirilmiştir. Kuşkusuz Kürt insanı bir kurbandır, bu doğrudur. Suç ona karşı işlenmiştir. Ancak kendisi de suç işleyenler arasında bulunmaktadır. İster kurban ister suçlu olsun, bu insanın durumu son derece hazindir. Dünyada hiçbir halk bu ölçüde yoksullaştırılıp yoksunlaştırılmamıştır. Söz konusu yoksulluk ve yoksunluk salt maddi zenginlikler alanında değildir. Kürt insanının manevi dünyası da egemen güçler tarafından tarumar edilmiştir. Kürt yaşamının manevi alanı adeta üzerinde hiçbir bitkinin yetişmediği bir çöle çevrilmiş, süreç içinde tam bir virane haline getirilmiştir. Dışarıdan bakıldığında, gövdesinde su biriktiren dikenli kaktüs bitkisinden bile mahrum kaldığı kanısını uyandırması oldukça doğaldır. Bu ülkede bolluğundan geçilmeyen tek şey, her yanı kaplamış ve yolu çöle düşenlerin ayaklarına batıp kanatmaktan başka bir işe yaramayan kupkuru dikenlerdir. Eğer yaşam denildiğinde anımsanması gereken ilk gerçeğin insan olduğu doğruysa, burada yaşam belirtileri sınırlıdır. Kürt kentlerinin caddeleri ve sokaklarında salınıp duranlar bir gölgeler ordusunu ya da sinir bozucu bir hayaletler topluluğunu çağrıştırır. Sahipsiz gölgeleri oynayan bir güruh sanki gölgelerinin sahiplerini arar gibidir. Varoluşun büyük coşku dolu diriltici kudretine sahip olan biri '70'ler öncesinin Kürdistan'ında insan denilen güzel varlığı aramış olsaydı, tam bir şaşkınlık içinde bu ülkede değişik türden bir çöl bulduğunu ve bu topraklarda insanın çölde serap olmak dışında bir anlam ifade etmediğini haykırırdı. Hele biraz da Kürdistan'ın ve Kürt halkının tarihi hakkında belli bir bilgisi varsa, aynen ***Diyojen*** gibi gündüz ortasında Diyarbakır sokaklarında elinde fenerle dolaşır; gölgeler ordusunun hayaletlerine bakıp "Yitik Kürt insanını arıyorum" derdi.

Sorunun özüyle biraz daha içtenlikle ilgilenenler, eski Kürdistan'a ilişkin olarak burada çizilen tablonun genel hatlarıyla doğruları yansıttığını, bununla birlikte en büyük eksikliğin 'düşman'ı göz ardı etmek olduğunu, başka bir deyişle değerlendirmede düşmanın unutulduğunu söyleyeceklerdir. Elbette Kürt halkının da bazı eksikliklerinin olabileceğini, ama içinde bulunduğu onur kırıcı durumdan birinci derecede kurbanı sorumlu tutmanın pek de adil bir yaklaşım olamayacağını dile getireceklerdir. Kürt halkını hiçleşmenin eşiğine kadar düşüren düşmandır; bunun için de birinci derece sorumlu tutulacak güç düşman olmalıdır diyeceklerdir. Acaba gerçekten öyle midir? Her şeyden önce bir halkın hiçleşecek kadar düşmesinin sorumlularını aramanın nedeni büyük önem taşır. Eğer amaç hiçleşmekten kurtulmak ve her şey olmanın insanca yoluna girmekse, işaret parmağıyla düşmanı göstermek mevcut durumda ciddi hiçbir değişikliğe yol açmayacaktır. Kendisine şikayet edip size zulmedenin üzerine salarak hesap soracak kadar güçlü bir "dayı"nız, mahallenizin bir kabadayısı ya da size arka çıkacak güçlü birileri varsa, o zaman belki bunun bir yararı dokunabilir. Bütün bunlardan yoksunsanız, o zaman sadece bir kenarda oturup kötü kaderinize ağlamakla yetinirsiniz. Elinizden başka bir şey gelmez.

Dünyamızın küçülüp global bir köye dönüştüğü bir dönemde, tepkileri üzerine çekmemek için başkalarına sezdirmeyecek tarzda insanlık dışı işler yapmak ve yaptıklarının gizli kalabileceğini düşünmek abestir. Hele bu insanlık dışı uygulamaların hedefi nüfusu elli milyona ulaşan kalabalık bir topluluksa, bu daha çok böyledir. Kürt halkı bütün dünyanın gözü önünde asla kabul edilemeyecek olan bir yok oluşa doğru sürüklenmiştir. Kürtler diye bir halkın varolmadığı söylenirken, bunun bu halkın yok edilmesi anlamına geldiğini ve pratiğin de zaten böyle olduğunu cümle alem biliyordu. Hiç kimse kör değildi ve herkes olup biteni çok iyi görüyordu. Ama yine de hiç kimse kılını bile kıpırdatmıyordu. Çünkü bu konuda bir konsensüs vardı. Dost ya da düşman hiç kimse bu halkın kimlik sahibi ve özgür bir gerçeklik olarak yaşamasından yana değildi. Bu anlamda Kürt halkı kurbanlık bir koyun gibi kasaba teslim edilmişti; kasap ya da cellat kendisine istediğini yapabilirdi. İstediğinde ve gücü yettiğinde fiziki olarak yok edebilir, başarabilirse kendi ulusal gerçekliği içinde eritip başkalaşıma uğratabilirdi. O adeta kedinin önüne atılmış bir fare konumundaydı ve kedi kendisiyle istediği gibi oynuyordu. Tüm dünya bu kedi-fare oyunu karşısında ilgisiz davranıyordu. Nasıl olsa sonuçta kedi fareyi midesine indirecekti; farenin kaçınılmaz sonu bundan başka bir şey olmayacaktı.

Gerçekler bu kadar net olduğu halde, bu koşullarda hala "Hayvanların açıkta kesilmesine bile şiddetli tepki gösteren dünya, Kürt halkının celladın hançeri altında can çekişmesine nasıl seyirci kalabilir? Dünya bu canavarlık karşısında nasıl suspus kesilip nasıl Kürtlerin imhasına onay verebilir?" diye sormak, hümanist bir tavır olarak bir ölçüde anlam ifade edebilirdi; ama böyle bir sorunun pratik hiçbir değeri yoktu. Böyle bir soru sorulsa bile, ezici çoğunlukça ciddiye alınmayacağı belliydi. Bazı hayvan hakları savunucuları ve çevreciler belki bu sorudan alınabilir ve cevap verme gereği duyduklarında şöyle seslenebilirlerdi: "Saldırıya uğrayan hayvanın ve bombalarla yakılan ormanın kendini savunma olanağı yoktur. Birilerinin onları savunması ve saldırılara karşı koruması gerekir. Buna karşılık siz insan olduğunuzu söylüyorsunuz. Öyleyse ne yapılması gerektiğini kestiren bir beyniniz, haksızlığa tahammül etmeyen bir yüreğiniz ve suratınıza indirilmek istenen yumruğu karşılayacak kollarınız da var demektir. O zaman kendinizi savunma mekanizmalarınızı harekete geçireceğiniz yerde neden ağlayıp sızlayarak başkasından yardım diliyorsunuz?" Evet, onlar da dönüp Kürdü işaret ederler, çözümün Kürt insanının kendisinde olduğunu söylerlerdi. Bunun çok yanlış ya da yabana atılacak bir tavır olmadığı kabul edilmek zorundadır. Çünkü sorun Kürt sorunudur. Nereden dönüp bakılırsa bakılsın gerçek budur. O halde çözüm de Kürt insanının elindedir; çözüm Kürdün kendisidir. Önüne 'Kürt' sözcüğünü yerleştirdiğiniz can alıcı önemde bir sorundan söz ediyorsanız, bir başkasını değil kendinizi anlatıyorsunuz demektir. Ötesi altına kaçırmış bir bebeğin kirlettiği bezi değiştirmeye davet eden ağlamasıdır. Orta yerde ağlayıp sızlayan bir bebeğin değil de yaşını başını almış sözde koca adamların dert anlatıp deva bulmak üzere daha büyük güçlerin kapılarına dayanıp çare dilemeleri söz konusuyla, bundan asla çözüm çıkmaz; olsa olsa efendi değiştirme istemi çıkar. Bu budur.

Varolana 'yoktur' demek, yok etme ve ortadan kaldırma kararlılığını açıklamaktır

Düşman da en azından dost kadar ciddiyetle yaklaşılması gereken bir olgudur. Halkın *"Kötü dostun olacağına yiğit düşmanın olsun"* deyişindeki anlam derinliğini doğru kavramak önemlidir. Gerçekten yiğit bir düşmana sahip olmak, bireyleri olduğu kadar bir halkı da yiğitliğe yöneltir. Herkes kendisiyle güreştiği hasmının cüssesine bürünür. Düşman, çelikleşmek isteyen kimsenin demircisidir. Demirciniz sizi ne kadar güçlü kollarla döverse, o kadar sertleşip saf çeliğe dönüşürsünüz. Hasım taraflardan birinin gücü, diğerini ondan daha üstün bir güce sahip olmaya zorlar. Düşmanından daha üstün bir güç olma azmi ve kararlılığından uzak olanlar, bir düşmanları olduğunu söyleyeceklerine, kendilerine düşman saydıklarının hizmetine girseler herhalde daha doğru bir tutum sergilemiş olurlar. Dolayısıyla hasmını çok iyi tanımak, onun zayıf ve güçlü yanlarını açığa çıkarmak ve zayıflıklarından yararlanmak, buna karşılık kendi zayıflıklarını güçlenmenin gerekçesi haline getirmek ve sürekli güç biriktirmek, daha zayıf konumda bulunan taraf için büyük önem taşır. Ancak tanrısal kapasitede olanı hasım olarak benimseyen kimseler tanrısal gelişmenin zorlu yollarından çekinmeden ilerleyebilirler. Büyüyüp gelişmenin, özgür ve onurlu bir yaşamın kadrini bilmenin ve ona dört elle sarılmanın en soylu ve gurur okşayıcı yolu budur. Kendi düşmanında bile saygı ve hayranlık uyandıran bir özgür yaşam tutkusuyla varlığını ve haklarını savunmak, ***"Yaşam olacaksa özgür olacak ya da hiç olmayacak"*** ilkesinden bir milim bile sapmadan kölece yaşamı sonuna kadar reddetmek, bu anlayışla gerektiğinde son ferdine kadar yok olmayı göze almak, ama köleliğe asla boyun eğmemek; çekilen acılar ne kadar derin olursa olsun, direniş mücadelesi ne kadar uzun bir zaman dilimine yayılırsa yayılsın, sonuçta bir halkı kurtuluşla buluşturur. Düşmanının gücünden yakınan biri, düşman diye karşısında rahatlıkla üstesinden geleceği çocuksu bir varlık görmek istiyor demektir. Halbuki çocuklaşmadan çocukla kavga edilemez. Çocuklarla kavga etmek isteyenlerin ise çocukluktan kurtulmaları zordur. Birinci yaklaşım düşmanı bile dost haline getirme olasılığını bağrında taşırken, ikincisi en fazla bodurlaşma türünden bir büyümeye götürür ve yücelik diye cüceliğe tapınmayı ifade eder.

Ciddi zaafları, zayıflıkları ve oldukça gafil yapıları bir yana, Kürtlerin en büyük talihsizliği egemenliği altına girdikleri güçlerin yiğitlik nedir bilmemeleri; yiğitliği bir yana bırakın, hiçbir egemenin kitabında bulunmayan iblis icadı yöntemlerle dövüşmeyi bir sanat haline getirmeleridir. Amacı ne denli insanlık dışı ve çılgınca olursa olsun, Nazi Almanya'sında Hitler ve suç ortaklarının Yahudilere yaptıklarının faşist tarzda da olsa mantıksal bir izahı olabilir; *"Yahudiler Alman ırkının saflığını bozuyor"* iddiası, tüm saçmalığına rağmen anlaşılabilir. Yine birçok gerekçesiyle birlikte, egemen güçlerin neden soykırım yöntemine başvurdukları ortaya konulabilir. Örneğin Amerika kıtasına ayak basan beyaz adam, buranın yerli halklarını yok etmeyi adeta tanrısal bir görev olarak ele alıyordu. Sömürgeci beyaz adama göre ne ***Ahdi Atik***'te ne de ***Ahdi Cedit***'te buradaki halklardan söz ediliyordu. Tanrı bile varlıklarından haberdar olmadığına göre, kızıl bir tene sahip olan bu halkları kendisi yaratmış olamazdı. Öyleyse bunların yok edilmelerine adeta bir tanrı buyruğu gibi yaklaşılabilirdi. Nitekim gerçekleşen de bu oldu. Avrupalı sömürgeciler bu halkların köklerini kuruttular. Düşman kabul etmek, onu imha etme seçeneğini de içeriyordu; egemen sınıf mantığının özü buydu. Böyle davranırken düşman diye karşısına aldığını kendisinden çok farklı, hatta tür olarak bile kendisinden ayrı bir güç olarak değerlendiriyor, ayrılık sınırlarını sonuna dek zorluyor ve ortak yanları tümden yok sayıyordu. Farklı halklara mensup herkes için ortak kimlik olan insanda buluşmanın bile hiçbir önemi yoktu. Öteki farklıydı, çıkarlarını tehdit ediyor ya da önüne engel olarak dikiliyordu; bu yüzden mutlaka ortadan kaldırılmalıydı. Kısacası düşmanlığın kaynağında öteki olma vardı. Farklılığı görüp derinleştirerek ayrılığa ve uzlaşmaz karşıtlığa dönüştürme ve tehdit ediyor diyerek tehlikeyi abartma düşmanlığı doğuruyor; soykırıma kadar vardırılan savaşlar ve çatışmalara yol açıyordu.

Hedef olarak seçtiği Kürt halk gerçekliği olduğunda, Türk usulü düşmanlık biçiminde öteki diye bir şey yoktur. Yalnızca Kürt de değil Asuri-Süryani, Çerkez, Laz, Arnavut, Boşnak, Arap ve diğer birçok halk da yeryüzünden olmasa bile Türk egemenlerinin kafasından silinir. Egemen Türklük gerçeği, dışında kalan tüm ulusal ve etnik unsurların üzerine ilkin zihniyette kocaman bir çarpı işareti konur. Nasıl üç büyük tek tanrılı dinin ilk kutsal kitabı olan Tevrat *"Tanrı, ol! dedi ve oldu"* diyerek varoluşun veya yaradılışın zahmetli değerlendirmeler gerektirmeyen bir izahını yapıyorsa, Türk egemeni de öteki halkların kendine özgü gerçeklikleri karşısında adeta "Yoktur dedim ve yok oldu" türünden bir mantıkla hareket eder. Türk Devleti bir kez "yoktur" demişse, bir halk için varolmak artık mümkün değildir. Tevrat'taki tanrı bile sonsuz kudretine rağmen yok olma veya yok etmenin bu kadar kolay olmadığını çok iyi bilir. Sodom'u cezalandırmak isterken, önceden İbrahim'e haber verme gereğini duyar. İbrahim'in yakarılarını dikkatle dinler ve ciddiye alır. Öyle ki, Sodom'da salih on kişi varsa kendi gazabını konuşturmayacaktır. Ancak bu kadar kişi çıkmadığı içindir ki, Sodom'u ortadan kaldırır. Buna karşılık Türk egemeni tanrının gücünün de üstüne çıkar ve yok saydığının yok olduğuna inanır.

Örneğin Türkiye'de Milli Güvenlik Kurulu denilen temel yönetim kurumu aylık periyodik toplantılar düzenler. Bu toplantılarda içerde ve dışarıda yaşanan gelişmeleri değerlendirir. Hemen her defasında "ülkenin bütünlüğünü ve ulusun birliğini" tehdit eden şer kuvvetlerden söz eder. Toplantı ardından yapılan açıklamalar ve yayınlanan bildirilerde 'bölücülük' tehdit sıralamasında çoğunlukla en ön sırada yer alır. 'Yoktur' denilen, varolmadığı iddia edilen, her nasılsa tehlike teşkil eden en ciddi tehdit unsuru olup çıkar. Olmadığı söylenen Kürtler, Diyarbakır karpuzuymuş gibi baktıkları Türkiye'yi kesip yiyecek güçler olarak sunulur. Konuyla ilgilenen, ancak sorunun özünü bilmeyen tarafsız bir gözlemci, böyle bir tehdit saptaması karşısında şaşkınlığa düşmeden edemez: "Ülkelerinde Türk unsuru dışında farklı bir topluluk bulunmadığını durmaksızın tekrarladıkları halde bölücülük tehlikesini birinci tehdit olarak gösteriyorlarsa, bu durumda Türkiye'yi yönetenler herhalde tüm zamanlarını ruhsal dengelerini allak bullak eden bir mezarlıkta geçiriyorlardır" diye düşünür. Öyle ya, yok denilen halklar gerçekten hiç olmamışlarsa, o zaman korkuya kapılmak anlamsızdır ve 'bölücülük tehlikesi'nden söz etmek bir kafayı yeme belirtisidir. Eğer 'yoktur' belirlemesi 'yok edilmiştir' anlamını taşıyorsa, yok edileni 'en ciddi tehdit unsuru' katına yükseltmenin normal insanın dilindeki anlamı animizm çağına dönmek, öldürülenlerin ruhlarının dönüp mutlaka hesap soracaklarına inanmak ve hortlakları baş düşman ilan etmektir. Üçüncü bir olasılık ise, iddiaların aksine 'yoktur' denilenin gerçekte varolmasıdır. Eğer bu sadece bir olasılık değil de gerçeğin kendisiyse, bu durumda yok sayılan halk üzerinde gizlenen bir soykırım yürütülmektedir. Varolana ısrarla 'yoktur' demek, aslında yok etme ve ortadan kaldırma kararlılığını açıklamaktır. Türk egemeninin anlattığı da bundan başka bir şey değildir.

Her iki durumda da karşılaştığı çelişkiden yola çıkan biri, ortada oldukça garip, hatta eğlendirici bir durumun bulunduğunu

"Tek başına 'insan vardır' demek eksik ve hatta yanlış bir belirlemede bulunmaktır. Çünkü insan denilen varlık, olup bitmiş, tamamlanmış ve artık değişmeyecek olan bir şey değildir. İnsan sürekli oluşum halinde olan, eylemiyle kendisini var kılmayı kesintisiz olarak sürdüren, çevresini ve çevresiyle birlikte kendisini değiştirip yenileyen bir olgudur. Varoluş gerçeği işte böylesi bir gerçekliktir ve insan işte budur."

söyleyebilir. Durumun garipliği elbette doğrudur, ama işin gerçeği hiç de komik değildir. Ancak ruh hastası kimselerin sergileyebileceği bu yaklaşımın Kürt halkı üzerinde her alanda yarattığı tahribatların boyutları gerçekten korkunç olmuştur. Mutlaka tımarhanede denetim altında tutulması gereken ruhsal dengesi tamamen bozulmuş hasta bir topluluğu, çok daha açık bir ifadeyle delilerden müteşekkil bir ekibi herhangi bir toplumun tepesine yöneticiler sınıfı olarak oturtmak, herhalde Kürt halkı üzerinde uygulanan inkar ve imha politikasından daha az tahripkar sonuçlar doğuracaktır. Farklı etnik toplulukları inkar edip zor kullanarak eritmeye ve bunlardan yeni bir ulus yaratmaya çalışmak, iblisin bile cesaret edemeyeceği bir eylemdir. Kürt halkının en büyük talihsizliği iblisin bile yeltenemeyeceği böyle bir uygulamaya maruz kalmasıdır.

Kürdistan'da, olmadığı iddia edilen bu ülkede varolmak gibi olmamak da ağır suçlar kategorisine girmektedir. Örneğin "Ben Kürdüm, kendi kimliğimle yaşamak ve eğitimimi kendi anadilimle görmek istiyorum" derseniz, devletin kolluk kuvvetleri derhal harekete geçer. İlkin götürüldüğünüz polis karakolunda en basitinden temiz bir dayak faslından geçirilirsiniz. Ardından eskinin gaddar kadı takımına rahmet okutturan savcılar ve hakimlerin huzuruna çıkarılırsınız. Sözüm ona adalet dağıtmakla görevli bu adamlar hiddetle üstünüze gelir; "Bu memlekette Kürt ve Kürtçe diye bir şeyin olmadığını bilmiyor musunuz?" diyerek tehditler savururlar. Bir yığın küfürden ve azardan sonra size hapishanenin yolunu gösterirler. "Olmamak ve olmayan bir şey için özgürlük istemek" gibi hiçbir ülkenin ceza yasasında bulunmayan, tarifi olanaksız ve kafaları allak bullak eden bir suç işlemiş olmaktan ötürü hapishaneyi boylarsınız. Bu yüzden zindanlarda çürümeniz, hatta idam sehpasının basamaklarını tırmanıp yağlı ipte sallanmanız bile işten değildir. "Yok olduğumu söylüyorsanız nasıl bölücülük yapabilirim?" deyip aynı mantıktan hareket ederek kendinizi savunmaya çalışmanız hiçbir şeyi değiştirmez. Yaşadıklarınızın anlamını çözmekle uğraşırken, birden Dede Korkut masallarının ünlü Deli Dumrul'u aklınıza gelir. Herkese nasıl yiğit bir adam olduğunu göstermek isteyen Deli Dumrul, susuz derenin üzerine bir köprü kurar. Köprüden geçenden beş akçe, geçmeyenden on akçe alır. Ortadaki deli işine bakıp köprüden geçmek istemeyenleri ise kılıcıyla doğrar. Yaşadığınız döneme mükemmel uyarlanmış yeni bir Deli Dumrul vakasıyla karşı karşıya olduğunuzu düşünürsünüz. Egemenliği altında tutulduğunuz güçler karşısında yok olsanız da, varolup yok edilseniz de, var olsanız da yine suçlusunuz. Her halükarda yakanızı Deli Dumrul'un elinden kurtaramazsınız. Kürtler üzerinde hükmünü sürdüren Türk egemenlik sisteminin mantığı, Türk milliyetçisinin kahraman tiplemesi olan Deli Dumrul'u susuz dere üzerine köprü kurmaya götüren mantıktan daha geri, çılgın ve vahşicedir. Ne yazık ki, Kürtlerin hallerine acıyıp Deli Dumrul'a haddini bildirmek üzere Azrail'i görevlendirecek bir tanrıları da yoktur. Başarabilirlerse çareyi kendi kişiliklerinde üretecekler, bu da mümkün değilse tarihin karanlıklarına karışıp gerçekten yok olacaklardır.

Bir benzetmede bulunmak gerekirse, Kürt halkı yırtıcı bir canavarın dişlerini gövdesine geçirip ağzında tuttuğu bir geyiğe benzetilebilir. Canavar geyiği ne tamamen öldürüp midesine indirmekte, ne de salıvermektedir. Canavarın dişleri arasındaki zavallı geyik iyice takatten düşmüş, dengesini yitirmiş ve kendinden geçmiş olarak, yaşam ile ölüm arasında bir çizgide bekler. Artık ne direnip kurtulmaya çalışacak ne de yaşamına son verece gücü kalmıştır. Ne yaşadığı ne de öldüğü söylenebilir. Bitkisel yaşama girmiş bir insanın konumundan daha beter bir konumda, artık sürekileşen bir belirsizliğe mahkum edilmiştir. Gerçekten de Kürt halkının içinde tutulduğu koşullarda yaşadığı durum, bu belirsizlik sözcüğüyle tanımlanabilir. Kürdün gerçekliği çölde seraptan farksız bir yanılsama olduğu kadar, gerçek bir su kaynağı olduğu da belirtilebilir. Böyle bir halk yaşıyor demek kadar öldüğünü söylemek de doğru olabilir. Kürt halkı gibi tarihin en kadim halklarından biri için bu biçimde varlığı ile yokluğu tartışılır bir konuma düşmek ağır bir utançtır; lanetin en dehşetengiz biçimini yaşamak, onurunu yitirmek ve gururunu yere çalmaktır; insanlığın en yüce meziyetlerinin somut ifadesi ve kanla bezenmiş tarihinin özeti olan temel değerlere ihanet etmektir. Köle doğmuş olmak suç değildir, ancak köleliğe karşı mücadele etmekten uzak durmak suçtur; hele kendi köleliğini meşru gösterebilecek her türlü davranış, bağışlanması olanaksız suçlar kategorisi içinde değerlendirilmek zorundadır.

Düşman olduğunu reddeden ama düşman arattıran politikalar

Tarih '70'li yılların başlarına gelip dayandığında, varoluşun kutsal beşiği Mezopotamya'nın kalbi durumundaki Kürdistan adeta bir teneşir yerine dönüşmüştür ve üzerinde yaşayan ölü haline getirilen Kürt insanı yatmaktadır. Bu durumuyla kendi kurtarıcılarından çok mezar kazıcılarını beklermiş gibi bir hali vardır. Bu yalnızca kendi düşmanlarının kafasında oluşmuş bir kanı değildir. Kürdün kendisi de aynı düşüncededir. Teneşir tahtasından kalkmasını ve ayakları üzerinde durup yürümeye çalışmasını salık verenlere, *"Sen bir kuru kütük parçasını yeşertebilir misin, kuru bir odun parçasını yeşil bir ağaca çevirebilir misin? Bunu başarırsan, benim de yeniden yaşama dönmem mümkün olabilir"* demektedir. Yaşamaktan duyduğu korku ölüm korkusuna baskın çıkmakta, adeta ölmeyi arzu etmektedir. Zaten cellatlarının istediği de budur. Bu koşullarda Türk egemeni Kürt sorunu karşısında oldukça rahattır; çünkü amacına ulaştığına inanmaktadır. Kürt halkını bekleyen kaçınılmaz son, teneşir yerinden kaldırılıp mezarlığa taşınmaktır. 'Kürt çıbanı' sadece patlatılmamış, bedenden koparılıp atılmıştır. Artık Kürt gerçekliği bir kez daha baş ağrıtan ve uğraştıran bir sorun olarak Türk devletinin karşısına dikilmeyecektir. Değişmez gibi görünen hüküm böyledir.

Mazlum Kürt halkının hiçbir kural tanımayan, egemenlerin geleneksel kavga dilini konuşturmayı dahi bilmeyen, tümüyle insanlık dışı yöntemleri esas alan ve düşmanlık yaptığını bile kabul etmeyen rezil bir düşmanla karşı karşıya olduğu açıktır. Bazıları böyle bir düşmanları olmaktansa, tüm dünyayı düşman olarak karşılarında görmeyi yeğleyeceklerini söylerlerse hiç şaşmamak gerekir. Tüm dünyanın en sert ve acımasız düşmanlığı rahatlıkla Türk tarzı bir düşmanlığa tercih edilebilir. Hiç kimsenin bu kadar ölçüsüz, kuralsız ve insanlıktan arınmış bir düşmanın cüssesine bürünmeye rıza göstermeyeceği kesindir.

Kürt insanının başka bir talihsizliği de karşısındaki bu düşmanın karakterini doğru tanımaması ya da kısmen tanısa bile buna karşı ciddi hiçbir tedbir geliştirmemesidir. Yargılanıp idam cezasına çarptırılan ve darağacına çıkarılmanın arifesinde olan Şeyh Said bile, hala ipini çekmeyi sabırsızlıkla bekleyenlerle kırda bir kuzu çevirme partisinde bir araya gelebileceğine inanmaktadır. Dersim dağlarını yaşlı kartalı Seyit Rıza ise ancak Erzincan'dan Elazığ zindanlarına yolladığında, Türk devletinin temsilcileriyle görüşmeye değil de ölümüne gittiğini anlayacak; 'yalancı, hilekar ve şerefsiz' diye tanımladığı düşmanın iğrenç yüzünü bir parça olsun görebilecektir. Şirin görünüp tuzağa düşürmek, kalleşlik yapıp kandırarak arkadan vurmak, en yakınlarının eliyle faka bastırmak veya ortadan kaldırmak, zayıf ve donanımsız bir halkın üzerine tam bir çekirge sürüsü gibi üşüşerek boğup bitirmeye çalışmak, ötekinin kökünü kazımayı kendisinin varlık gerekçesi saymak, edebin yanından bile geçmemişken tedip harekatı düzenlemek, kılıç artıkları için ibret olsun ve isyan etmeyi bir daha akıllarının ucundan bile geçirmesinler diye akıllara durgunluk veren tenkil seferlerine girişmek, tarihin en kadim bir halkını yurtsuz ve evsiz barksız bırakıp tehcire tabi tutmak; bu düşmanın özellikleri ve eylemlerinden sadece birkaçıdır. Düşman olduğunu reddederken düşman arattıran Kürdün düşmanının iğrenç karakteri işte budur.

Gaflet uykusuna yatmış Kürt insanının zaafları ve zayıflıkları ile karşısındaki düşmanın çılgınlığı birleşip bu temelde '70'li yıllara doğru gelindiğinde, bu toprakların yaşam gücü dolu o eski insanından artık eser bile yoktur. 21. yüzyıla çeyrek kala Kürdistan'ın yerinde bir bakıma farklı tipte bir Sodom durmaktadır. Sodom sakinleri tanrıyı inkar etmişlerdi; Kürt insanı ise kendi gerçekliğini inkar etmektedir. İnkarın iki biçimi arasındaki fark budur demek yerine, her ikisinin de sonuçta aynı kapıya çıktığını söylemek daha doğrudur. Çünkü yaratılanı inkar eden, yaratıcısını da inkar ediyor demektir. Zor uygulamalarıyla Kürtlükten kopmuş bir Kürt tanrısız bir Kürt'tür. O kendi öz gerçekliğinden kopuş sürecinde derinleşmekle tanrısından da kopmuştur. Bu dönemin Kürdistan'ında yaşanan düşüşte sınır yoktur; düşkünlüğü lanetli bir tevekkülle karşılama söz konusudur. Vatansızlık, kimliksizlik ve kişiliksizlik; vatanın, ulusal kimlik ve kişiliğin yadsınması anlamında birer gerçektir. Aslında böyle bir durumda beklenmesi gereken şey Sodom'un akıbetidir. Laneti yaşayan Kürdistan üzerindekilerle birlikte yok olmalı veya yok edilmelidir. Onu yeniden insanlık içine çekip yaşam yoluna sokacak herhangi bir kuvvet olamaz. Genel kanı budur. Kaldı ki, böylesi bir duruma düşman olan bir halk, bir yönüyle yok olmayı da hak etmiştir. İbrahim'in tanrısı bile Kürdistan'dan daha kötü durumda olmayan Sodom'u iflah olmaz deyip yerle bir ederken, düşüşte hiçbir sınır bırakmamış olan Kürdistan'ın dirilişi, yalnızca gerçekleşmesi imkansız güzel bir dilek ya da hoş bir hayal olabilir. Kürdün kendisi dahil, herkesin ortak düşüncesi böyledir.

İnsanlığın 21. yüzyıla merdiven dayadığı koşullarda tanık olduğu böylesi ürkütücü bir gerçeklik karşısında, bir bilim adamı da yüksek bir olasılıkla farklı yönde bir görüş belirtmeyecektir. Böyle bir tükenişin 21. yüzyılda yaşanmış olmasını biraz tuhaf karşılasa da, bu tuhaflık görüşlerinde önemli bir değişikliğe yol açmayacaktır. Belki de Kürtler gibi bir halkın yok oluşunun korkunç bir tarihsel haksızlık olduğunu söyleyecek, ancak her tarihsel haksızlığı düzeltmenin imkansızlığını da sözlerine ekleyecektir. Kürt halkı gibi insanlık Mezopotamya'nın en eski halklarından birinin bu komalık hali ve hiçbir iyileşme belirtisi göstermemesi kendisi için bir üzüntü nedeni olacak, bunun dışında bir anlam ifade etmeyecektir. Mezopotamya coğrafyasından silinse bile, böylesi eski ve köklü bir halka saygı göstermenin tek yolunun tarih kitaplarının sayfalarında yerini almasından geçtiğine inanacak ve eğer mümkünse bunun için bir şeyler yapmaya çalışacaktır. Kısacası bilim adamının hükmü de diğerlerinin yargılarıyla ortak bir paydada buluşacaktır: Kürt olgusu ve sorunu diye bir şey artık yoktur.

Almadan vermesini bilmek mucizevi olanı gerçekleştirmektir

Her şeye rağmen kurtuluş için bir umut olabilir miydi? Başka bir deyişle bir mucize gerçekleşebilir miydi? Tıpkı ***İsa***'nın, ölümünün dördüncü gününde mezarını açtırarak *"Ayağa kalk ve yürü"* deyip ***Lazarus***'u diriltmesi gibi bir mucize Kürdistan'da da tekerrür edebilir miydi? İsa'nın yaptığına benzer bir çağrıda bulunarak teneşir tahtasının üzerine yatırılmış Kürt insanını ayağa kaldırıp yeniden yaşama döndüren bir insanoğlu ortaya çıkabilir miydi? Çare olarak geriye kalan, ancak çoğunlukla unutulan yegane seçenek buydu.

Bu sözler karşısında kimi yüzlerin alaycı bir tebessümle gerildiğini hissetmek zor olmasa gerekir. "Demek ki seçenek buydu, öyle mi? Mucize ha, amma da seçenek!" diyenler çıkabilir. 21. yüzyıla çeyrek kala hala mucize diye bir şeye inanmanın ortaçağ kafasıyla düşünmek olduğunu söyleyenler olabilir ve bu doğaldır. Burada bir zihniyet farkının bulunduğu doğrudur. Batılı adamın kafası çoğu zaman bilgisayar tarzında çalışır; daha doğrusu Batılı adam canlı bir bilgisayarı andırır. Teknikteki gelişmenin son harikalarından olan bilgisayar, bir insanın günlerce uğraşıp çözmekte zorlandığı bir problemi birkaç saniye içinde halledip önünüze koyabilir. Bu ilginç alet sanki Batılı adamın kafa yapısına bakılarak programlanmış gibidir ve pek şaşmaz. Ama ne yazık ki bir yüreği yoktur. Gerçeğin bütün boyutlarıyla görülemediği yerde gerçeğin bilgisine ulaşmanın en etkili silahı olarak devreye giren sezgi gücü bilgisayarda bulunmaz. Zaten Batılı adam da yüreğe değil beyne seslenir. Bu bakımdan Batılı insan bilgisayara hayli yaklaşmış, müthiş çalıştırdığı organları arasında yüreğini adeta devreden çıkarmıştır. Bu yüzden oldukça soğuktur, donuk ve duygusuzdur, sevgi ve acıma duygusundan yoksundur. Onun için yaşamın sırrını çözmek, bol haneli rakamlara hükmetmekten geçer. Yüzde hesabını iyi bilmek ve oranı doğru ayarlamak kazandırır ve yaşam da zaten kazanmak demektir.

Bu yapısıyla Batılı adam Ortadoğu insanını kutup soğuğundan daha fazla üşütür. Batılı adam ve özellikle onun Amerikalı tipi tanrıya inandığını söyler ve parasının üzerine bile "Tanrıya güveniyoruz" diye yazarak bu inancını pekiştirdiğini sanır. Gerçekte ise onun asıl tanrısı paradır. Tanrıya güvenmek demek, tüm dünya borsalarında değeri sürekli yükselen US dolarının gücüne güvenmek demektir. Eğer gerçekten bir tanrı varsa, bu durumda Washington'un veya diğer bir Batılı gücün kendi hizmetinde çalıştırdığı beyin takımı içerisinde birinci sırada yer alan bir bürokratından farksızdır. Bu tanrı başta ABD olmak üzere Batı dünyasının çıkarlarını her şeyin üstünde tutar. Batılı adam dünya çapında kazandığı büyük üstünlükte açıkça taraf tutan kendisini kayıran bu tanrının da belli bir rol oynadığını düşünüyor olmalıdır. Bunun için tanrıyı sever ve ona inanır. Buna karşılık asla mucizelere inanmaz. Çünkü mucizede mistik bir hava vardır. Bizzat deneyle doğruluğu kanıtlanmamış bir şeyin onun için hiçbir değeri yoktur. Bu nedenledir ki, "Dokunuyorum, öyleyse vardır; bombaladığım yerde ot bile bitmiyor, o halde gerçektir; öldürüyorum, o halde yaşıyorum" der.

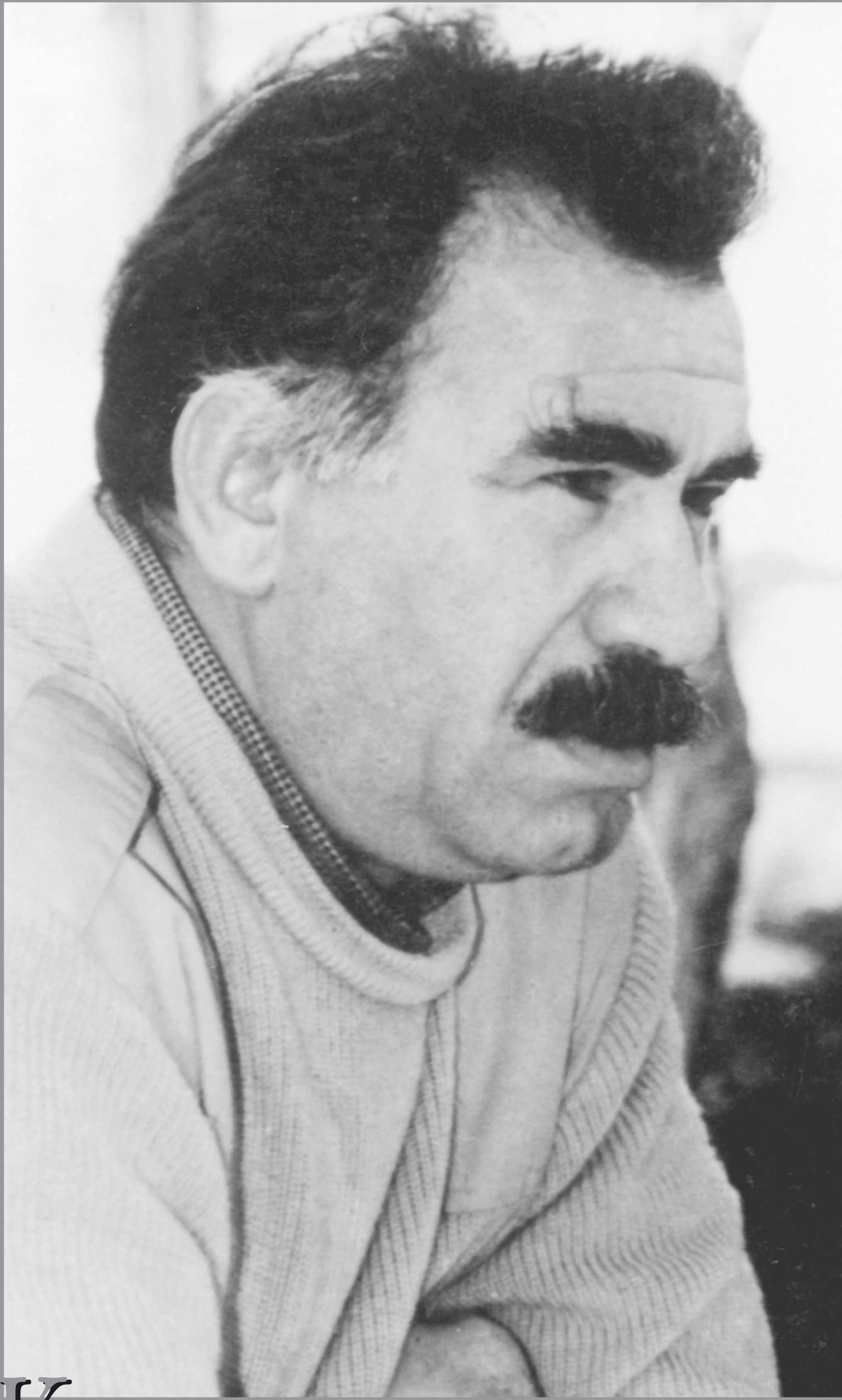
Kafa yapısının farklı olduğunu belirtmeden önce, Ortadoğu insanının bir yüreğe sahip olduğunu söylemek belki daha doğrudur. Batılı adamın tersine, Ortadoğu insanı öncelikle beyne değil yüreğe hitap eder. Beyni harekete geçirme yolunun yüreğin uyandırılmasından geçtiğine inanır. Bu yüzden her şeyden önce donup kaskatı kesilmiş yüreklerdeki buzları çözmekle işe başlar. Isınan yüreklerin insanın beynini de iştetip harekete geçireceğinden emindir. Bedeninin bu iki temel organı onun için tek bir komuta merkezi gibi çalışsa bile, yine de yüreğini eşitler arasında birinci sıraya yerleştirir. Tanrısı bile onun yüreğini mesken tutar. Onun inandığı tanrı, inançlı bir insanın yüreğini bin tane Beyaz Saray'a değişmez. İnanmak bir yürek işidir ve Ortadoğu insanı inandığında tüm kuşkuları kafasından defeder. Bunun için 'kafanı çalıştır' demeden önce, 'yiğit ol, asla cesaretini yitirme' diye telkinde bulunur. Dünya malına fazla rağbet etmez. Maddi alanda zenginleşmeyi reddetmese bile, bir lokma bir hırkayla yetinmesini de bilir. Onun için para dediğin elin kiridir; el yıkanır ve kir temizlenip yok edilir. Tanrı tektir; paraya tapan kimse tanrıyı terk etmiş demektir. Kişinin yüreğinin zenginliği, tüm dünyayı özel mülkü diye kendi üstüne tapulamasından çok daha büyük bir değer ifade eder. Gönül zenginliği, her şeyden önce kişinin manevi dünyasının zenginliği anlamına gelir. Gönüllerini fethetmesini bilen kimse için mucizeler yaratmak da mümkündür. Gerçekten inanan insan, bu inancı sayesinde dağı yerinden oynatabilir, cansız duvarı yürütebilir, kuru kafayı dillendirebilir, ölüye can verebilir. Mucize işte budur.

Aslına bakılırsa, burada öyle bilime aykırı düşebilecek herhangi bir durum da yoktur. Mucize, ortalama insan aklının ötesine geçerek, onun kemikleşmiş alışkanlıklarının da etkisiyle göremediklerini görebilme, olmaz veya imkansız denileni olur kılabilme ve imkan dahiline sokabilme becerisidir. Bir benzetme yapmak gerekirse, herkesin öldüğüne inanıp mezarlığa götürmeye hazırlandığı hareketsiz bir insanın tek bir saç telinde bile yaşam emaresi görüldüğünde, bu telden tutup onu yeniden yaşama çekmeyi başarmak, mucize denilen olağanüstü gelişmenin ta kendisidir. Bu gelişmeye atfedilen olağanüstü olma özelliği, sıradan insanın dar bakış açısıyla bizzat yaşamın kendisinin de bir mucize olduğunu fark etmesine olanak tanımayan güncellikte çakılıp kalmasının sonucudur. Gerçek insanın tam da böyle olması gerektiğini ve kendisinin de buna ulaşmak gibi bir sorununun bulunduğunu kabul etmediği için, önder dediğimiz insanın eylemini mucize diye adlandırır.

Kurumaya yüz tutmuş ve çöle dönüşmüş yürekler hayatta mucizevi olanı kesinlikle başaramazlar. Dolayısıyla mucizevi olanı gerçekleştirmenin ilk koşulu; başta yaşam olmak üzere her şeye yüksek bir ilgiyle yaklaşmak, beynin soğukluğunu yüreğin sıcaklığıyla dengelemek ve her işe sevgiyle girişmektir; herhangi bir işi yapmaya yönelirken soğuk bir beyne, sıcak bir yüreğe ve temiz ellere sahip olmaktır. Bu nedenledir ki, mucize, sürekli biriktirme ve istifleme peşinde koşanların değil, almadan vermesini bilenlerin, güzellik arayışçılarının, yaşama en büyük saygıyı gösterenlerin ve yaşamı daha da güzelleştirmek üzere çaba harcayanların marifetidir. Daha iyi ve daha güzel olanı aramaktan imtina edip ulaşabildikleriyle yetinenler mucizevi olana yabancıdır. Eğer sizi sürekli kendisine çağıran bir ***Şirin***'iniz yoksa, ***Ferhat*** gibi dağları delme türünden anlamsız bir işe girişmek aklınızın ucundan bile geçmez. ***Pir Sultan Abdal*** gibi özlemiyle yandığınız bir dostunuz yoksa, ***Hızır Paşa*** benzeri güçlere kafa tutmak şurada kalsın, mümkün olduğu kadar onlardan uzağa kaçarsınız. Yiğitler yiğidi ***Deniz Gezmiş*** gibi yüreğinizi halkların aynı topraklar üzerinde özgür birliğini yaratma davasına yatırmamışsanız, büyük bir vakar içinde idam sehpasının yağlı ipine boynunuzu uzatamazsınız. Kendinizdeki tanrıyla bir olma gibi dizginlenemez bir tutkunuz mevcut değilse, ***Nesimi*** gibi *'Enel Hak'* deyip derinizin yüzülmesine razı olamazsınız. Sevgi çağlayanı bir yüreğin sahibi değilseniz, tıpkı Batılı adam gibi inceden inceye kar ve zarar hesabına girişir; onun deyişiyle kar getirmeyecek alanlara yatırım yapmazsınız. Almayı aklınızın ucundan bile geçirmeden vermesini biliyorsanız ve sevgi de buysa, yüreğiniz bu sevgiyle dopdoluysa, işte o zaman siz mucizevi olanı gerçekleştirebilirsiniz demektir. Çünkü bizzat siz kendiniz mucizevisiniz ve sizin her eyleminiz de çoğunlukla mucizevi olacaktır.

> "Kürt halkının hiçbir kural tanımayan, egemenlerin geleneksel kavga dilini konuşturmayı dahi bilmeyen, tümüyle insanlık dışı yöntemleri esas alan ve düşmanlık yaptığını bile kabul etmeyen rezil bir düşmanla karşı karşıya olduğu açıktır. Bazıları böyle bir düşmanları olmaktansa, tüm dünyayı düşman olarak karşılarında görmeyi yeğleyeceklerini söylerlerse hiç şaşmamak gerekir."

Avrupa hukuku Kürt sorununda bir çözüm olanağı doğurabilir mi

Kürt sorunu ve şahsım etrafında gelişen olayları AB hukuku çerçevesine indirgemek; hem bir hak hem de günümüzün en önemli bir sorununda siyasi çözüm olanaklarını yaratmada bir fırsattır. Türkiye Cumhuriyeti bu hukukun bir parçası olarak şekillendiği gibi, halen birçok antlaşmayla pozitif olarak da bağlıdır. AİHS'yi ve AİHM yetkilerini kabul etmiştir. Sınırlı bazı çekincelerini de gidermeyle karşı karşıyadır. Dolayısıyla Türkiye'nin en temel sorunu olarak Kürtler konusu AB hukukunun yetki sahası içindedir. Ondan kaynaklanan binlerce dava AİHM'e taşınmış ve haklarında kararlara varılmıştır. Benim bireysel başvuru hakkım da bu çerçevede değerlendirilmiştir. Konu AİHS'nin bazı maddelerine aykırılık yönüyle incelenmeye alınmış ve kabul edilmiştir. Hem davada taraf, hem de birçok olayın tek tanığı olduğumdan dolayı, sözlü ve yazılı savunmam büyük önem taşımaktadır. Şüphesiz halkça kişiliğimin ayrılmaz bir parçası olarak görülen önderlik konumu da davaya siyasi ve sosyal yönden büyük bir önem verilmesini gerekli kılmaktadır. Şahsımda Kürt halkının özgür iradesi dile geldiği gibi, AB hukuku içinde yerini bulmaya çalışmakta ve hakkı olanı aramaktadır. Dava bu açıdan bir ilki temsil etmektedir.

Hemen belirtmeliyim ki, birey olarak haklarımı ararken bunu temel almıyorum; bu vesileyle esas gerekli olan, benden daha ağır durumda olan ve mağdur edilmiş durumda bulunan milyonlarca Kürdün haklarının çiğnenmesine son vermek ve bu hakların gereklerini hiç olmazsa doğru tanımlayıp pozitif hukuk açısından bazılarını tahakkuk ettirmektir. Bu nedenle AİHM'e evrensel hukukun en temel kurumlarından biri olarak saygı duyup, davamın buraya taşınmasını uygun buldum. Mahkemenin de bu çerçevede dolaylı ve direkt benimle ilgili konuları dikkate alarak inceleyeceğine ve kararlarını vereceğine dair inancımı belirtmek durumundayım. Çıkacak sonuçların tarihi bir anlamı olacağından birçok çevre hemfikirdir. Birey olarak konumumun çok ötesindedir. Kürt sorununun barışçıl ve demokratik hukuk yoluyla bir uzlaşıyla mı sonuçlanacağı, yoksa daha da ağırlaşacak bir savaş ortamına mı girileceği, AİHM'in vereceği kararlarıyla ve daha da önemlisi ne kadar uygulama gücünde olacağıyla yakından bağlantılıdır.

AİHM'in kararlarının barış ve demokratik uzlaşıya katkıda bulunması imkan dahilindedir. Bunun için kararların AB hukukunun ruhunu ve pozitif içeriğini esas almak kadar, uygulatma gücünü de göstermesi gereği başta gelmektedir. Hukukun sınırlı ve tam olmayan bir karar durumuyla tam uygulanmayan bir durumda kalması, Avrupa'yı en az Bosna, Kosova ve Makedonya kadar uğraştıracak süreçlerin doğmasına yol açacaktır. Olumlu yönde katkıda bulunması halinde ise, daha da fazla olarak Kürt göçünün durması, Avrupa'da Kürt protestosunun kesilmesi, Ortadoğu'yla Avrupa arasında bir dostluk köprüsünün kurulması yolunda büyük rol oynayacaktır. Doğu-Batı kültürü arasında bir dostluk ilişkisine katkıda bulunacağı gibi, özellikle son iki yüz yıldır Avrupa sömürgeci politikalarının bölgede oynadığı olumsuz izleri gidermede, Hıristiyanlık'la İslamiyet arasında uzlaşı doğurmada önemli bir işleve sahip olacaktır.

Tüm bu nedenlerle AİHM'e sunduğum savunmamı, tarihi uygarlık çerçevesinde Doğu-Batı ikilemini, Ortadoğu'yla Avrupa arasındaki temel ilişkileri çözümleyerek geliştirmeyi esas aldım. Yine Avrupa'yla sorunlu bir ilişki olan Türk-Kürt konusunu açmaya çalıştım. Hukukun ancak bu tarihi, siyasi ve kültürel gerçekler ışığında daha iyi anlaşılıp rol oynayacağına inandım. Dolayısıyla çok uzun ve ilgisiz gibi görünse de, AİHM'in bu yaklaşımı anlayışla karşılayacağını umdum. Bu bölümde ise, AB demokratik hukukuna ve davamıza, halkımızın sorunlarına nasıl uygulanması gerektiğine dair düşünce taleplerimi belirteceğim.

1- Hukukun doğuşu ve gelişimi

Hukuk alanına girerken bu kavramdan ne anladığımı tanımlamayı gerekli bulmaktayım. Hukuk, toplumda uyulması güçle sağlanan kurallar demektir. Yazılı ve sözlü olması mümkündür. Toplumun klan ve kabilelerden oluştuğu dönemlerde hukuktan pek bahsedilmez. Töre dediğimiz ve bir bakıma doğal yasa olarak tanımlayabileceğimiz kurallara kendiliğinden uyulmaktadır. Törenin diğer adı ahlaktır. Ahlakla hukuk arasındaki fark, birisinin güçle yürütülmesi ve önceden bilinen bir müeyyideye tabi tutulması, ahlakın ise kendiliğinden herhangi bir yaptırım gücü olmadan yürümesidir.

Hukuk daha çok toplumun sınıflara bölünmesiyle ortaya çıkan anlaşmazlıklara çözüm arayan kurallar sistemi olarak anlam bulmaktadır. Çeşitli taş levhalara yazılıp, kent devletinin vatandaşlarının kuralları önceden bilmelerine çalışılmaktadır. Böylelikle düzenin sürmesinde kolaylık sağlamaktadır.

Daha doğuşunda hukukun iki alanı düzenlediği görülmektedir: Devletin iç düzenini belirleyen ve vatandaşlarla ilişkilerini tahlil eden kısmına kamu hukuku denirken, vatandaşlar arası temel davranış kurallarını belirleyen hukuk şahıslar hukukudur.

Doğuş kaynakları, ağırlıklı olarak devleti doğuran ve hükmeden iradedir. Bunun bir kral veya meclis olması sınıfsal özünü değiştirmemektedir. Eski törelerin de sınıflı toplumla birlikte hukuk kurallarının kaynağı olarak değerlendirildiği ve önemli bir kaynak teşkil ettiği görülmektedir. Hukukla uğraşan bilge çevreleri de kural oluşturmaktadır. Bazen farklı bir dış iradenin kural koyması da hukuk kaynağı olarak rol oynamaktadır. Siyasetin veya temsilcisi kralın kendini ilahlaştırması halinde, buyrukları ilahi hukuk olarak değerlendirilmektedir. Allah buyrukları bu durumlarda mutlaklaşan siyasi iradenin büründüğü kılıf olmaktadır. İlahi hukuk aslında en eşitsiz hukuktur. Herhangi bir tartışma ve uzlaşmaya dayanmayan ve tüm gücü kendinde toplayan tanrı-kralın her sözü kanun değerinde işlem görmektedir. Dolayısıyla neredeyse tek hukuk kaynağı olarak kabul görmektedir. Sümerlerle başlayan bu süreç uzun süre tüm uygarlığa damgasını vurmuş; özellikle Doğu toplumlarının ilahi kaynaklı hukuk adı altında mutlak krallık otoritesiyle yönetilmesini beraberinde getirmiştir. Hukukun en gerici biçimi olarak ilahi hukuku göstermek mümkündür. Çünkü ne töresel ne de uzlaşmacı bir özelliği bulunmaktadır. Toplumda yükselen ve tanrı kadar yüceltilen kral otoritesini tek kaynak olarak görmektedir. Doğu toplumlarının gerilemesinde, despotik yönetim tarzında ve demokratikleşmenin kolay gelişmemesinde, bu hukuk anlayışının etkisi önemli rol oynamaktadır.

Hukukun asıl doğuşu ise, Roma toplumunun M.Ö 750'lerde kent devletine dönüşmesiyle başlamaktadır. Hukuk baştan itibaren kral iradesinden ziyade, toplum temsilcisi olarak seçilen konsüller tarafından oluşturulmaktadır. Kralın iradesi de hukuk doğurmaktadır; ama baştan itibaren bir gereklilik olarak Roma yurttaşlarının kendi işlerini bizzat temsilcileri vasıtasıyla belirli ve müeyyidesi olan kurallarla yönetmeleri temeldir. ***Doğu Roma İmparatoru Jüstinyen*** dönemine (M.S 565) kadar çağa damgasını vuran Roma hukukudur ve birçok evreden geçip çağdaş hukukun temeli olarak da işlev görmüştür. Önemli olan yanı, hukuku ilahi kaynaklı olarak görmeyip, vatandaşların bizzat düzenledikleri laik karakterli bir hukuk olarak gelişmesidir. Batı uygarlığının Doğu uygarlığı karşısında üstünlük kazanmasının temelinde bu hukuk anlayışları arasındaki fark da önemli bir neden teşkil etmektedir. Laik hukuk vatandaşlık ve bireysellik bilincini geliştirerek, yurttaş bireyi devlet ve toplum karşısında daha fazla korumakta ve güçlü kılmaktadır.

Ortaçağda hukuk Doğu toplumlarında halen ilahi kaynaklı konumunu sürdürürken, Batı toplumlarında yeni sınıflar iradelerini krallık otoritelerine dayatmada ve kabul ettirmede yeni başlangıçlar gerçekleştiriyorlardı. 13. yüzyıldan itibaren ***Magna Charta*** ile toplumun yeni gelişen burjuva sınıfının iradesine öncülük ediyordu. Hukuk Roma geleneğini devam ettiriyordu. Doğu toplumlarında yeni bir toplumsal gücün iradi çıkışını temsilen herhangi bir hukuki yenilik oluşmamaktadır. İçtihat denilen farklı yorumla eldeki hukuku geliştirme kapısı da kapanmaktadır. Şeriat, hukuki monarşinin tek yanlı irade beyanından başka bir anlama gelmemektedir.

Hukukta en önemli husus, herhangi bir toplumsal gücün veya hareketin mevcut statükoyu ve yasal sistemi zorlayarak kendine yer yapmasıdır. İradesini yasalara yansıtmayan güçler, fiili varolsalar da, resmen hakların sahibi olmaktan yoksun kalırlar. Hakların, yani bireyler ve toplulukların özgür irade beyanlarının yasalaştırılması, bütün hukuk sistemlerinde en temel sorunların başında gelmektedir. Toplumsal rahatsızlıkları ve eylemleri çözümleyebilmenin temel yolu, bunların yasal ifadeye kavuşturulmalarını sağlamaktır. Bu yol, hukukun demokratikleştirilmesidir.

Kapitalist üretim biçiminin hakim hale gelmesi, son derece karmaşık bir toplum yapısını doğurdu. Öncü sınıf olan burjuvazinin eski feodal monarşik hukukla bağdaşması mümkün olamazdı. Burjuvazi kendi hukukunu yaratmak için Roma hukukunu yeniden canlandırdı. Özellikle medeni hukuku yeniledi; bütün yasal sistemin temeli olarak anayasal hareket sürecini başlattı. Her ulusal devlet için ayrı bir anayasa temel hedef haline geldi. Anayasalar yeni toplumsal dönüşümlerin simgesi rolünü oynamaktaydılar.

Çağdaşlık, aynı zamanda hukukun egemenliğini ifade etmektedir. Ulusal ve uluslararası alanda geniş bir hukukileştirme ve kuralsız ilişki bırakmama egemen olmaktadır. Siyasi rejimlerin demokratikleştirilmesi hukukun da temelini genişletmektedir. Tüm vatandaşların haklarını güvenceye alan yeni bir dönem, insan hakları olarak öne geçmektedir. Batı uygarlığının yeni tanımı, demokratik hukuk çağı olarak adlandırılmaktadır.

2- Toplumsal sorunların çözümünde hukukun rolü

Tarih boyunca tüm önemli sorunlar askeri ve siyasi yollarla çözümlenirdi. Askeri sınıfın çok güçlü olması da bu gerçeğe dayanmaktadır. Hakkı belirleyen askeri güçtür. Siyasete düşen ise, askeri gücüne göre en iyi sonuçları elde etmektir. Toplumda adalet için evrensel bir ilkenin geçerliliği söz konusu

"Türkiye artık fazla manevra alanı olmayan bir ikilemle karşı karşıyadır. Ya çağdaş demokratik uygarlık tercihini AB çizgisinde yapacak, ya da demokratik uygarlık seçeneğini stratejik olmaktan çıkarıp, bazen işine geldiği gibi kullandığı taktik bir araç konumuna indirgeyecektir."

değildir. Adalet kılıçla tayin edilmektedir. Çağdaş hukuk bu anlayışa karşı savaşarak gelişti. Askerliği ve siyaseti bazı temel kurallara bağlamak, çağdaş hukuksal gelişmenin en önemli başarısıdır. BM ve AB başta olmak üzere önemli uluslararası kurumlar, hukukun ulusal sınırları aşıp evrensel boyut kazanmasının parlak örnekleridir. Bunlar daha güvenli ve istikrarlı bir dünya düzenini kolaylaştırmaktadır.

Artık hukuk hem ulusal hem uluslararası sistemde sorunların çözümünde siyaset ve askerlikten önce gelmektedir. Sorunlara sonuna kadar hukuk içinde çözüm aramak çağdaş bir yöntem haline gelmektedir. Hemen askeri ve siyasi yollara başvurmak ve hukuk olanaklarını göz ardı etmek, ciddi bir yöntem hatası olarak değerlendirilmektedir. Doğrusu sorun arz eden tüm durumlar, olaylar ve ilişkiler için hukuku sonuna kadar zorlamaktır. Eğer bunun yolu bulunmazsa ve hukuk yolu tümüyle kapalıysa, o zaman siyasi ve askeri yollara başvurmak meşruluk kazanır.

Özellikle yakın çağda büyük dinsel, sosyal ve ulusal savaşlar yaşayan Avrupa ülkeleri, iki dünya savaşından sonra demokratik hukuk sistemi üzerinde yoğun olarak durdular. Çok büyük acılara ve tahribatlara yol açan savaşların ve siyasi düşmanlıkların önünü almak, sorunları kanlı olmayan çözüm mecralarına aktarmak ve en çok ihtiyaç duyulan gelişmiş bir hukukla mümkündür. Çağdaş Avrupa hukukunun en önemli özelliği; sadece hukuk normlarını geliştirmekle yetinmemesi, dinamik bir hukuk anlayışıyla ortaya çıkan her olayın çözümünü pozitif hukukla önceden sağlamak gibi bir üstünlüğe sahip olmasıdır. Bununla birlikte hukukun esas rolü, devleti vatandaşa karşı korumak ve güçlendirmek değil, tersine vatandaşı devletin gücüne karşı çok güçlü temel haklarla donatarak korumaya almaktır. Korumaya ihtiyacı olan devlet değil, bireydir, yurttaştır. Daha da ilerleyerek eskiden göz ardı eden ve bastırılmasında herhangi bir sorun görmeyen sistem, kültürlerin ve azınlıkların hukukun temel kapsamında korunmaya alınmasında da artık büyük hassasiyet göstermektedir. Azınlık ve kültürel varlıklar sorunu, yasalarda her geçen gün daha çok yer almakta ve çözüm gereği esas olmaktadır. Böylelikle eskiden isyan ve savaşlara, sosyal zıtlıklara ve düşmanlıklara temel teşkil edebilecek birçok toplumsal konu hukukun kapsamında yer almakta ve gerekli çözüm araçlarına kavuşturulmaktadır. Bu yaklaşıma tüm toplumu kapsadığı ve hukukla genişçe donatıldığı için demokratik hukuk sistemi denmektedir. Avrupa'nın engin tarihi tecrübesiyle ulaştığı bu sonuç tüm dünyaya örnek olmaktadır. Avrupa'da demokratik hukuk sisteminin en somut ifadesi, AİHS ve uygulama kurumu olarak AİHM'dir. Bir AB anayasasına gitmek de gündemdedir.

Bu kısa tarihsel değerlendirme ve çağdaş tanımlanması içinde Kürt sorununa yaklaşmak ve hukuku çözüm yolunda bir olanak olarak değerlendirmek daha kolay olmaktadır.

3- Avrupa hukuku, Türkiye Cumhuriyeti ve Kürt sorunu

Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa ile ilişki ve çelişkileri içinden doğmuştur. Kurucu öğe olarak kemalizm, bir Avrupa uygarlık modelidir. Kurucu ***Mustafa Kemal Atatürk*** çağdaş uygarlık hayranıdır. Cumhuriyeti doğuran antlaşma, başta gelen Avrupa devletlerinin imzasıyla onaylanan ***Lozan Antlaşması***'dır. Cumhuriyet felsefe ve kurumsallık açısından Batı uygarlığını rehber edinmiş; birçok hukuk metinlerini olduğu gibi bünyesine aktarmıştır. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren de temel kurumlarına üye olmuştur. NATO'nun önde gelen askeri bir üyesidir. Temel siyasi teşkilat olan AK'ye 1950'lerin başlarında girmiştir. Ekonomik örgüt olarak OECD'nin de üyesidir. Halen AB'nin aday üyesidir.

Türkiye demokratikleşmenin birçok şekli şartlarına sahip olmakla birlikte, demokrasinin özüne ve hukukuna ilişkin gerekli adımları atmakta tutucu davranmakta, 19. yüzyıl cumhuriyetçiliğiyle yetinmek istemektedir. Bu durum çağdaş Avrupa'yla uyuşmamasına yol açmaktadır. Bunun altında yatan temel etken ise, Kürt sorunundan duyulan korkudur. Bu korku şimdiye kadar ya inkar etme ya da sert bastırma yöntemiyle sorunu çözümsüzlüğe itmiştir. Böylece korkuyla sorunun unutulacağı sanılmıştır. Fakat patlak veren PKK önderliğindeki eylemlerle sorun gündemin temel maddesi haline gelmiştir. Çözümsüzlük nedeniyle de Türkiye'nin bütün sorunlarını kendine bağlamış ve içinden çıkılması zor bir bunalım dönemine yol açmıştır. Büyük acılara, göçertmelere ve 40 bini aşkın insanın ölmesine rağmen, sorunun halen basit bir 'terör sorunu' olarak görmede ısrarlı olunmakta ve özüne girilememektedir. Bu durum Türkiye Cumhuriyeti tarihinin her alanı kapsayan ve artık bir kriz halini alan en ağır sürecine dönüşmüştür. Kürt sorunu cumhuriyet açısından ya çözümlenerek ilerleme, ya da batakta daha da debelenerek çürüme nedeni haline gelmiştir.

Türkiye'nin 2000'ler krizi sanıldığından daha fazla derinlikli ve boyutludur. Mali boyut güncel olarak orta sınıfı da kapsamına alıp sarstığından ötürü medyalaştırılmaktadır. Sözcülerinin çok olması, birinci sorun olarak işlenmesine neden olmaktadır. Krizin mali boyutu genel bunalım ve krizin sadece bir parçasıdır. Ayrıca neden değil, bir sonuç krizidir. Aylardır dünya çapında istenilen mali destek sunulduğu halde ağırlaşarak devam etmesi, bir sonuç krizi olduğunu doğrulamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin bu durumu, Osmanlı İmparatorluğu'nun son 70 yılında içine girdiği mali krize çok benzemektedir. Zamanında özlü ve iç dinamiklerle gerekli reformlar düzenlenemediğinden, ***Sultan III. Selim***'in zorla devrilmesi ve ***Sultan II. Mahmut***'un reformlarının yüzeysel kalması, ayrıca savaşların çok güç yitirmesine yol açması, tarihi bir fırsatın kaçırılmasına yol açmıştır. Bu yıllarda Rusya ve Almanya'nın imparatorluk bünyesinde yaşadığı reformlar daha başarılı sonuçlar vermiştir. Sultan Mahmut'un ceberut karakteri ve Avrupa kültüründen fazla etkilenmemiş olması, en azından bir Japonya tarzı dönüşüm yaşanmasına imkan vermemiştir. Ondan sonra gelen ***Sultan Abdülmecit*** döneminde alelacele ilan edilen ***Tanzimat Fermanı***, içtenlikten yoksun olduğu ve birkaç bürokratın günümüzdeki marifetine benzediği için kalıcı sonuç vermemiş; imparatorluğun dönüşüm şansını yitirmesiyle sonuçlanacak bir yola girmesine yol açmıştır. İlk defa ***Kırım Savaşı***'yla birlikte borçlanma sürecine girilmiştir. Avrupa karşısında reformlar yine günümüzde görüldüğü gibi halk ve ülkenin çıkarı için değil, para bulmak için bir koz olarak kullanılmıştır. Böyle ikiyüzlü ve içtenlikten uzak bir reformculuk anlayışının bunalımı ve çözülüşü daha da derinleştirmesi doğaldır. Reformlar çözüm için değil, torpil karşılığı yapılmaktadır. Adeta 'ne kadar para o kadar reform' denilmektedir. Bu durumda sonucun iflas ve dağılış olması kaçınılmazdır. Dağılmayı önlemek için özellikle ***II. Abdülhamit***'in başvurduğu tepeden inmeci baskılarla birlikte, zorunlu bazı değişimler imparatorluğun dağılışını önleyememiştir. İttihatçıların benzer politikaları aşırı bir milliyetçilikle uygulamaları da benzer akıbeti paylaşmıştır. O nedenle bir iflas ve tasfiye kurumu olarak devreye giren ***Düyun-u Umumiye*** rejimiyle günümüz IMF temsilciliği tıpatıp birbirine benzemektedir.

Cumhuriyetin kuruluş koşulları ve Atatürk kişiliği, devlette ve toplumda üstten ve bürokratik ağırlıklı da olsa radikal bir reformculuğa yol açmıştır. Bu reformculuk, tarihi açıdan Doğu toplumlarında görülen en radikal adımdır. Fakat II. Dünya Savaşı'ndan sonra içine girilen süreçte toplumsal reformların derinleştirilmesi ve demokrasiye tam dönüşüm yerine oligarşik düzenin tercih edilmesi, Cumhuriyetin kalıcı reform şansının yitirilmesine yol açmıştır. ***27 Mayıs Anayasası***'nın reformcu özellikleri, oligarşinin sert sınıfsal tepkisi ve sağ-sol çatışmasını körüklemesi nedeniyle boşa çıkarılmıştır. Tıpkı 1856 sonrası Osmanlı borçlanmasının bir benzeri olarak, yüzyıl aradan sonra tekrar IMF kontrolünde 18 antlaşma halinde içine girilen borçlanma politikasına başvurulması zorunlu bir politika haline gelmiştir. Bu dönemden sonra içine girilen sosyoekonomik değişim programları demokrasiyle örtüşmediğinden, demokrasiye hep kuşkuyla ve bir siyasi oyun olarak bakıldığından sorunlar ve çatışmalar artmış, Batılı bir demokratik ve laik cumhuriyet olma şansı boşa harcanmıştır. 2000'lerde her alanda iflas, çürüme ve tıkanmalarla yüzeye vuran en kapsamlı kriz durumuyla karşılaşılmıştır.

Türkiye artık fazla manevra alanı olmayan bir ikilemle karşı karşıyadır. Ya çağdaş demokratik uygarlık tercihini AB çizgisinde yapacak, ya da demokratik uygarlık seçeneğini stratejik olmaktan çıkarıp, bazen işine geldiği gibi kullandığı taktik bir araç konumuna indirgeyecektir. Tıpkı Tanzimat'tan beri Batı karşısında stratejik konumunu pazarlayarak, yoz bir sistem altında çalkalanıp gidecektir. Bu durumda eskisi kadar demokrasi oyunculuğu da yapamayacak; daha sert krizler ortamında gergin çatışmalı bir süreç kaçınılmaz olacak; bir yönüyle eski Yugoslavya, Irak, Kore, Pakistan vb. ülkelerin konumuna düşecektir. Fakat yaşadığı jeostratejik gerçeklerle ağır sosyoekonomik ve siyasal sorunlar bu durumu da uzun süreli taşıyamaz. Dolayısıyla AB çizgisiyle karşıtı çizginin ayrışması ve sonuçlanması hayati bir aşamaya gelip dayanmıştır. Sorunları çözmeyi erteleyen her gün, bir kayıp anlamına gelmektedir. Türkiye kapsamlı nedenlerden ötürü bu çerçevede tarihi tercihini yapmak durumundadır.

AB tercihinin güncel anlamı, ***Kopenhag Kriterleri***'nin uygulanmasıdır. Bu ise demokratik sisteme tam ve tutarlı bir geçişe devlet ve toplum düzeyinde karar vermekle mümkündür. Türkiye tarih boyunca alışageldiği ataletten ve statükodan ötürü bu kararı verememektedir. Dolayısıyla mevcut birikimler heba olmaktadır. Kendi kendini tahrip eden bir durum yaşanmakta veya dayatılmaktadır. Bu gerçeklik, rant ekonomisi ve bağlı olduğu düşük yoğunluklu savaştan ileri gelmektedir. PKK'nin tek taraflı ateşkesi tek başına düşük yoğunluklu savaşın bittiği anlamına gelmiyor; dondurulması anlamına geliyor. Sistem olduğu gibi sürüyor; sistem çözülmedikçe de hiçbir soruna normal ölçülerde el atılamıyor. El atılmadıkça, zincirleme etkilerle her alana yansıyarak toplum, ekonomi, siyaset, devlet ve ideoloji krizine dönüşüyor. AB bu durumuyla Türkiye'yi ne kabul edebiliyor, ne de dışlayabiliyor. Türkiye'nin dışlanması stratejik açıdan kontrol edilemeyecek birçok olumsuzluğun yaşanmasına daha fazla yol açacaktır. Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu'da mevcut sorunlara yenileri de katılarak, kargaşa ve çatışma ortamı ivme kazanacaktır. Dolayısıyla AB hem toleranslı yaklaşmakta, fakat hem de Türkiye gerekli katılım adımlarını atamadığı için sorunların çözümünde etkileyici rol oynayamamaktadır. Türkiye'nin şoven milliyetçi yerel güçleri bu konuda tam bir tutuculukla tıkanmayı güçlendirmekte, olası bir kargaşa ve çatışma ortamında siyasi güçlenmeye bel bağlamış bulunmakta ve çatışmayla beslenerek toplum ve devlet içindeki konumlarını güçlendirmeye çalışmaktadır. AB çizgisinde tam demokratikleşmeyi kendi politikalarının bitişi olarak değerlendirmektedir.

Son dönem krizinin şiddetlenmesinde, yerel Türk etnik milliyetçiliğinin temsilcisi anlayış ve yapılanmaların payı belirleyicidir. Halen geç bir Envercilik peşindedirler. Dinci siyasi kışkırtma da uzun süre bu tutuculukta pay sahibi olmuşsa da, son dönemlerinde ayrışma ve demokrasiye doğru zihniyet ve tutum değişimleri olumlu bir gelişme olarak görülmektedir. Tabii takıyyeci zihniyet dışında olanlar için bu eğilim geçerlidir. Kemalist zihniyetin demokratik uygarlık doğrultusunda kendini yenileyememesi en önemli eksiklik olarak görülmekte ve cumhuriyet için en ciddi handikap rolünü oynamaktadır. Oligarşik rant partileri tam bir tükenişi yaşamakta, toplum bunlardan hızla uzaklaşmakta ve hepsi barajın altında dibe vurmaktadır.

Türkiye geleneksel olarak bu tip durumlarda ordunun devreye girişiyle bunalımı aşmaya çalışırdı. Fakat iç ve dış konjonktür ve çok yönlü denklemler, ordunun adım atmasını son derece riskli hale getirmektedir. Ordu şimdilik sıkı bir kontrol ve andıçlamayla yetinmektedir. Bu ordunun durağan ve duyarsız olduğu anlamına gelmez. Tersine her konuda en kapsamlı araştırmalara, plan ve politika belirlemelerine sahip olan kurum niteliğindedir. Sanki postmodern bir parti gibi, kendine özgü derinliğine strateji ve taktiği uygulamaktadır. Bildiriler dışında açıkta oynamayı pek uygun görmemektedir. Bütün bu gerçeklikler Türkiye'nin durumunun Arjantin, Brezilya ve Endonezya'dan farkını da ortaya koymaktadır. Uluslararası denetimin ABD ve AB üzerinden zorunluluğu da bu gerçeklikten kaynaklanmaktadır. ABD ekonomik çöküntüyü önlemeye ve Türkiye'yi kendine bağlamaya çalışırken, AB ekonomiyle birlikte mevcut demokratik birikimin tümüyle dağılmasını da önleyerek elinde tutmaya çalışmaktadır. Bu yaklaşımlar sınırlı da olsa Türkiye üzerinde bir ABD ve AB çekişmesini beraberinde getirmektedir.

AB yanlısı güçlerin varlığı da küçümsenemez. Bu güçler son dönemlerde etkili olmaya çalışmaktadırlar. TÜSİAD başta olmak üzere sermaye çevreleri ilk defa ciddi olarak demokratik tercihlerini belirlemeye zorlanmakta, hatta bu yönde işbirlikçi işçi sendikalarından daha ileri adımlara sahip olmaktadırlar. Emekçilerin alternatifini geliştirmekle sorumlu sol henüz reel sosyalizmin ve yerel milliyetçiliğin etkisinden çıkmış değildir. Çağdaş bir sosyal demokrasi ve liberal sağ bir merkez tam anlamıyla oluşup mevcut boşluğu doldurmuş olmaktan uzaktır.

Türkiye'nin bu gerçeklikler karşısında tam demokrasi yoluna girmesi olanaksız değildir. Tersine ilk defa iç ve dış koşullar demokratik seçeneği birlikte zorlamaktadır. Dolayısıyla mevcut krizden demokratik atılımla çıkış yapma şansı yüksektir. Böylelikle AB'nin demokratik hukuk sistemine tam oturması da imkan dahiline girmektedir. Türkiye birikim olarak bu konuda güçlü ve zengindir. Sorun kritik noktaları aştırmaktır. Çok iyi bilindiği üzere, en kritik sorun Kürtler konusundadır. Kürt sorunu sadece kendi bünyesinde değil, tüm Türkiye ve ittifak yapısı içinde baş ağrıtmakta ve her sorunun tetikleyicisi olmaktadır. Türkiye'nin geleneksel sağ ve milliyetçi kesimi Kürtleri kavram olarak bile kabul etmeyi vatana ihanet ile eş saymaktadır. Kürtlerin kelime olarak varlığı bile bölücülük ve ulusal güvenliği tehdit olarak algılanmaktadır. Son dönem tartışmalarında bu gerçeklik gayet açık olarak ortaya çıkmıştır.

Tabii bu zihniyetle AB hukuk ve demokrasisi içinde yer almak mümkün değildir. Kürtlerin en basit anadilde eğitim ve bireysel özel haklar anlamında serbest basın-yayın olanakları bile tanınmamaktadır. Bu hakları bölücülük kapsamında değerlendirilen birçok çevre ortaya çıkmaktadır. Halbuki İran ve Irak gibi demokrasi standartlarından en uzak sayılan ve farklı rejimlere sahip olan devletlerde bile, Kürtçe eğitim ve yayın çoktan uygulanmaya başlanmıştır. Türkiye bu yönüyle Batı sistemine en yabancı ülke konumuna gelmektedir. Şoven milliyetçiliğin Kürtleri yutma taktiklerinin tutmayacağı anlaşılınca, daha çok sarılınan politika ulusal güvenliğe tehdit biçimindedir. Böylelikle bu anlayışın kendisi, demokratik uzlaşmayla rahatlıkla çözülebilecek bir sorunu kendi kendine bir numaralı tehdit kaynağı haline getirmektedir. Ortadoğu'nun merkezinde ve en eski bir halkını inkar edersen ve her türlü yöntemle tasfiye etmeyi ulusal görev sayarsan, Kürtlerin en önemli tehdit kaynağı haline gelmesi kaçınılmazdır. Dünyada ve tarihte eşi görülmemiş bir dil yasağına kadar gitmiş baskı sisteminin sürekli ayrılıkçılık ve şiddet ortamını üreteceği açıktır. Türkiye adeta zorla ayrılıkçı zihniyet ve şiddet araçlarına çağrı yapan çevrelerin tuzağına düşmüş gibidir. Aslında bu çevre dardır. Fakat geleneksel yaşamı ve gücü bu tavra endekslendiği için, kendi içinde sıkı örgütlü ve bağnazdır. Tıkanmayı ve ileri hamleler yapmayı engellemekte ustadır.

Tarihte bu tutumun birçok örneği vardır. Turgut Özal suikastı ve kuşkulu ölümü ile Bülent Ecevit'e yönelik suikast denemeleri, faili meçhul cinayetler ve ortamı sürekli gergin tutma çabaları, bu çevreler ve güçlerle yakından bağlantılıdır. Bu çevreleri ordu ve derin devletle özdeşleştirmek yanıltıcıdır. Tersine

"Dünyada ve tarihte eşi görülmemiş bir dil yasağına kadar gitmiş baskı sisteminin sürekli ayrılıkçılık ve şiddet ortamını üreteceği açıktır. Türkiye adeta zorla ayrılıkçı zihniyet ve şiddet araçlarına çağrı yapan çevrelerin tuzağına düşmüş gibidir. Aslında bu çevre dardır. Fakat geleneksel yaşamı ve gücü bu tavra endekslendiği için, kendi içinde sıkı örgütlü ve bağnazdır. Tıkanmayı ve ileri hamleler yapmayı engellemekte ustadır."

bunlar ordu ve derin devlet içinde güçlü olsalar, dört dörtlük bir faşizmi gerçekleştirmekten çekinmezler. Bu güçler toplumu ve siyaseti esas olarak teslim almışlardır. Tek eksiklikleri devletin bazı hassas noktalarıyla ordunun, üslerindeki zayıflıklarıdır. Tam da bu nedenle bazı çevrelerin ordu ve devletin hassas noktalarını çetevari oluşumlarla iç içe göstermeleri önemli yanılgılar ve çarpıtmalar içermektedir. Bu noktada her iki karşıt çevre de devletin ve ordunun doğru tahliline bir sis perdesi görevi görmekte; gerçeğin bulanık ve yanlış bir görünümünü vermektedir.

Kürt özgürlük hareketinin barış ve demokratik uzlaşı stratejisini uzun süre geliştirip devreye sokmaması, bu antidemokratik, çatışmacı, yerel, dinci ve aşırı milliyetçi odakların güç kazanmalarına objektif olarak yol açmıştır. Bu daha çok Türk demokratik sol güçlerinden beklenen barış ve demokratik uzlaşı çabalarının eksikliğinden kaynaklamıştır.

PKK'nin tek taraflı ateşkes tutumunun İmralı süreciyle birlikte daha da geliştirilmesi rant ekonomisiyle bağımlı olduğu çevreleri tam bir boşluğa düşürmüş; ülkeyi uzun süre dondurma ve rehine alma rollerine belirleyici bir darbe vurmuştur. Her türlü tahriklerine rağmen bu tavırda ısrarlı oluş, devlet ve toplumun içinde oldukça palazlanmış bu resmi ve gayri resmi güçleri işlevsiz bırakmıştır. Bu çevreler ısrarla savaşa çağrı tutumlarından vazgeçmemişlerdir. Ama geçen süre içyüzlerini ortaya çıkarmış, çatışma ortamını neden canlı tutmak istediklerini, rant ve yolsuzluk ekonomisindeki rollerini netleştirince, hızla tecrit konumuna düşmüşlerdir. O zaman Türkiye'nin gerçeklerini ve sorunlarını daha doğru tartışmak imkan dahiline girmiştir. Kürt sorununda da demokratik uzlaşmanın mümkün olduğu görülmüş, gerçek ulusal güvenliğin Kürt sorununun demokratik çözümünden geçtiği anlaşılmıştır. Radikal bir dönüşüme işaret eden bu gelişmeler, yavaş da olsa sorunların doğru çözüm yolu ve ortamının neye bağlı olduğunu ortaya koymuş, her gün derinleşen ve boyutlanan krizin nasıl kalkabileceğini de doğru biçimleriyle göstermiştir.

Bu gelişmeler Kürt sorununda takınılan iki zıt tavrın tarihi bir anlam taşıdığını da ortaya koymaktadır. Türkiye'nin AB hukuku ve demokrasisi yoluna girmesinde Kürt sorununun demokratik çözümü belirleyici bir konuma gelmiştir. Dolayısıyla AB hukukunu, daha somut olarak AİHS'yi en yakından ilgilendiren bir gelişme aşamasına ulaşmıştır. AİHS'nin uygulanması, Türkiye'nin Kürt sorununu çözmesinde ve tam demokrasiye gitmesinde hayati bir önem arz etmektedir. Sorun bir anlamda hukuki çözüm yoluna girmektedir. Böylelikle Kürtlere tanınacak yasal haklar, hem AB'yi hem de Türkiye'yi çok rahatlatan bir sürece girilmesinde en önemli katkıyı yapacaktır. Tersine AİHS'nin uygulanmaması, AB ülkelerinin Kürt gücü başta olmak üzere birçok sorunla karşılaşmasına yol açmasının yanı sıra, Türkiye'yi de bir çatışma ortamına iterek, tüm yönleriyle demokrasiden ve hukuktan uzaklaşmasına yol açacaktır. Bunun doğuracağı sonuçların Yugoslavya'nın dağılışından sonra yaşanan sorunlardan daha ağır olanlarına yol açması da kaçınılmaz olacaktır.

AB nasıl Bosna, Kosova, Makedonya sorunlarını gündemine alıyorsa, birçok kurumun üyesi konumu bulunan Türkiye'nin en önemli bir sorununu da AİHS'ye uygun olarak çözüm amacıyla gündemleştirmek durumundadır. AB şimdiye kadar çifte standart uygulamış, siyasi gerçeklerle bu konuda kendi hukukunu uygulamaktan kaçınmıştır. Bu yaklaşım, Türkiye'yi demokrasi ve hukuk konusunda duyarsız kılmıştır. Türkiye'ye yapılabilecek en yararlı destek, demokratik hukuk devleti konusunda atılacak adımlarla ilgili olanlarıdır. AİHS ve AİHM'in bu konuda oynadığı rol sınırlıdır. Kürtlerle ilgili davalarda yalnız tazminatların ödenmesiyle yetinip, sözleşme ve mahkeme kararları gereği kanunlarında yapması gereken değişikliklerin çoğunu yapmaması bir hukuk ikilemini doğurmaktadır. Halbuki binlerce Kürt davasının bazı önemli hukuki sonuçları görülmeliydi. Türkiye hukukundaki eksikliklerin ve antidemokratik maddelerin giderilmesinde ısrarlı ve sonuç alıcı davranmalıydı. Özellikle bu konuda AİHS ve AİHM'in hüküm ve kararlarını gözetmek ya da uygulamakla sorumlu AK, Türkiye konusunda rolünü oynamakta çok müsamahakar davranmakta; sorunu yetkili kurumlara taşıyıp gereken ağırlıkta ele almamaktadır. 4 bine yakın köy ve mezra boşaltılmıştır. Büyük bir kısmı kanunsuz yıktırılmıştır. Bu, AİHS'ye tamamen aykırıdır. Zaten AİHM bu köy boşaltmalarıyla ilgili çok sayıda karar vermiştir. Bu da sorunun bireysel değil, kolektif nitelikte tüm halkı ilgilendirdiğini açık bir biçimde göstermektedir.

O zaman bu da sorunun bireysel olmaktan çıktığını ve tüm halkın kaderini ilgilendiren boyutlara ulaştığını kanıtlamaktadır. Bu konuda *'PKK terörü'*nü bahane olarak kullanmak, demokratik hukuk ilkeleri açısından doğru olmayacaktır. Kürtlerin varlığına yönelik haksızlıkların sadece insan hakları kapsamında bireysel olarak, o da birkaç bin dolarlık tazminatlarla geçiştirilmesi, skandal düzeyinde değerlendirilmesi gereken bir husustur. AİHS'de 'üç temel kuşak hakları' düzenlenmiştir. Bu hakların bir parçası da kendi kaderini özgürce belirleme ve kültürel yaşamın özgürce ifadesidir. Kürtler açısından başta bu haklar olmak üzere diğer temel hakların da büyük kısmı uygulanmamakta; sözleşmeyle açıkça çelişen durumlar yaygın olarak yaşanmaktadır. Kürtler önemli oranda hukukun dışında bırakılmaktadır. Birey olarak kısmen hukuk kapsamına alınırken, halk ve kültürel varlık olarak hukuktan yoksun kılınmaktadır. Konsey üyesi hiçbir ülkede bu durum yaşanmamaktadır. Zaman zaman Avrupa Parlamentosu'nda bu konuda alınan kararlar hiçbir zaman ciddiye alınmamıştır. Türkiye'de Kürtler nasıl yok sayılmakta ve ancak Türk olarak kanun kapsamına alınmaktaysa, Avrupa hukuku açısından da buna benzer bir yaklaşım sergilenmektedir. 'Birey olarak evet, halk ve kültür olarak hayır' biçiminde formüle edebileceğimiz bu yaklaşımın Avrupa hukuku ve demokratik kriterleriyle çeliştiği açıktır.

> "Bu durum karşısında AİHM, PKK'nin yüksek bir sorumlulukla sınırların dışına çıkmayı bile göze alarak, iki yıldan beri hem resmen hem de fiilen tam bir disiplinle yürüttüğü meşru savunma durumunu göz önüne almalıdır. AİHM, PKK'nin bu tarihten itibaren kendini hukuk dışı terör olaylarından arındırdığını ve her şeyini kutsal meşru savunma çizgisine göre yürüttüğünü takdir etmelidir."

Türkiye'nin bu alandaki olumsuz sicilinin ciddi olarak ve zamanında değerlendirilip gereken kararlara varılamaması, hem Kürt sorununun hem de yaşanan krizin bu kadar derinleşerek sürmesinde önemli bir etkendir. Bu bir nevi geleneksel sömürgecilik politikası olan iç sorunlar yoluyla ülkeleri kendine bağlama taktiklerini çağrıştırmaktadır.

Savunmamı geliştirirken bireysel konumuma öncelik tanımama, bu olumsuz yaklaşımın giderilmesi amacına dayanmaktadır. En vahim durumda olan, varlığı toptan reddedilen ve çağdaş halklar gibi kabul görmeyip hukuk dışında bırakılan bir halkın bireyi olarak, hukuk kapsamına alınmamın tutarlı olmayacağı kanısını taşıyorum. Halkının en temel hakları tanınmadıkça, onun bireylerinin hakları tanınsa bile, bunun pek fazla anlam ifade edemeyeceğine inanmaktayım. Hatta sorunu ısrarla *"bir terör örgütünün haksızlığa uğramış üyesine hukuken sahip çıkmak"* gibi yansıtmak çok vahimdir. Bu, hukuk adına büyük bir haksızlığa alet olmaktır. Kürtlerle ilgili davalar konusunda bu tehlikeli ikilem yaşanmaktadır. Burada akla şu hususlar geliyor: Acaba Avrupa hukuku ve demokrasisi Kürtleri bir halk kapsamında görmek istemiyor mu? İstiyorsa, diğer benzer olan birçok halklar sorununda gösterdiği tavrı niye Kürtlerden esirgemektedir? Acaba Kürtleri soyu tükenen ***kelaynaklar*** gibi mi değerlendirmektedir? Hukukun da çoktan kapsamına alınmış bulunan ve BM sözleşmelerinde de yasallaşmış bulunan haklar ne zaman Kürtlere uygulanacak? Buna benzer birçok sorunun yanıtlanması gerekmektedir. Benim davam Strasbourg'da incelenmeye alınırken, yüz binleri aşan bir halk topluluğu istemlerini bazı sloganlarla mahkeme salonlarına kadar ulaştırmıştır. Bu seslerin bir gerçeği dile getirmiş olması gerekir.

AİHM'in benim durumumu ele alırken, Kürt halkını ve yaşadığı sorunları mutlaka göz önüne alması gerektiği kanısındayım. Avrupa hukukunda temeli olan Roma hukukunun en temel bir kaynağı, halkların töresine, yani yasal varlığına saygıdır. 20. yüzyıl Avrupa hukuku, 2500 yıl önceki bu yönlü Roma hukukundan daha geri bir pozisyonda bulunamaz. Bulunursa özünü inkar etmiş olur.

Savunmamı Kürt halk gerçeğinin tarih boyunca nasıl geliştiğine dayandırmam, bu temel sorulara yanıt bulmak açısından zorunlu olmaktadır. Varlıkları en çok inkar edilen Kürtlerin uygarlık tarihi içinde yerlerinin olmadığı iddialarına gerekli yanıtları bulmak için, uygarlık tarihiyle birlikte ele almam önemliydi. Tarihi süreç içinde varlıklarını tanımlamayanlar, günümüzde de kendilerini tanıyamaz ve haklarının mücadelesini veremezler.

Tarihi çözümlemenin aynı zamanda bütün uygarlıkların bir zincir gibi birbirlerine bağlı olduğunu en son halkanın da Avrupa uygarlığı olduğunu bilimsel olarak ortaya koyması, sorunların duygusal değil gerçekçi ele alınmasına hizmet edecektir. Davanın AİHM'e kadar varmasının bu gerçeklikle bağını ortaya koymaktadır.

Avrupa uygarlığının Kürt halkı açısından daha direkt sorumluluğunu ortaya koymak için, başını İngiltere'nin çektiği son iki yüz yılın sömürgeci politikalarından nasıl etkilendiğini belirtmem, ahlaki ve politik sorumluluğun duyulmasını gerektirmektedir. AB'nin demokratik hukukunun bu sömürgeci politikaları aşmasının pratik anlamı, Kürt sorununda AİHS'yi gerçekten uygulamasına bağlı bulunmaktadır.

Kürt sorunu artık bir Avrupa sorunu haline geldiğinden, Kürtlerin varlığını böylesine kapsamlı ortaya koymanın AİHM'i aydınlatacağı kanısındayım. İçinde bulunduğum koşullar gereği İmralı savunmasında yapamadığım bu değerlendirmelerin, birçok eksiklikleri ve yanlışlıkları olsa da, bir boşluğu doldurduğu inancındayım. PKK hakkında kapsamlı değerlendirmeler yapmaya çalıştım. AİHM, çeşitli kararlarında örgütün tüm yapısını kastetmese de, terör nitelikli suçlamalara ilişkin bazı kararlar almıştır. Savunmamda bu konuyu aydınlatmaya önem verdim. Genel olarak şiddet olgusundan tutalım, PKK'deki şiddet anlayışına kadar konuya genişçe yer ayırdım. Bununla şiddete ve savaşa karşı hem örgütün, hem kendimin tavrını netleştirmeye çalıştım. Gerçek olan Kürt halk varlığının belki de hiçbir halkın başına gelmediği kadar yabancı egemenlerin şiddeti altında yaşadığı, bu yüzden özgür gelişme imkanı bulamadığı genişçe ortaya konulmuştur. Tüm uygarlık tarihi boyunca Kürtler ancak dağların doruklarına çekilerek varlıklarını koruyabilmişlerdir. Bu yüzden normal kent uygarlıklarını özgür iradeleriyle kurup uzun süre yaşatma gücü bulamamışlardır. Kurulanlar da kısa dönemler sonunda işgal edilmekten kurtulamamıştır. Halen aşiret topluluklar biçiminde yaşamaları bu tarihsel özellikten ileri gelmektedir.

PKK bu büyük şiddet çemberini kırmak istedi. Ama yapısındaki güçlü köylü-aşiretçi zihniyet, yeterli ve doğru meşru savunma tarzında bir silahlı mücadeleyi tam oturtamadı. Bilindiği üzere, dilinin özgür ifadesine kadar tüm varlığı yasaklanmış bir halkın meşru savunma hakkı hem evrensel hukukta, hem de ulusal anayasalarda vardır. Bu hakkı kullanmak değil, kullanmamak hukuk dışı bir durumdur. PKK'nin meşru savunma çizgisi hem bir anayasal hak, hem de yerine getirilmesi halkına karşı kutsal bir görevdir. Hiçbir hukuk kurumu bu hakkını kullanmaktan ötürü Kürt halkını suçlayıcı olamaz. Asıl suçlanması gerekenler, çağdaş hukukun vazgeçilmez gereklerini halkımıza tanımayanlardır. Bu durumda meşru savunma elde kalan tek seçenek oluyor. Bu anayasal hak kullanılmıştır. Halkımızın vazgeçilmez ve AİHS'de de gayet açıkça belirtilmiş hakları tanınmadıkça, tüm varlığı inkar edilip anadilde eğitimde dilini özgürce ifade aracı olarak kullanmak gibi en basit hakları bile yasaklamalara konu olmaya devam ettikçe, meşru savunma hakkımızı sonuna kadar kullanmaktan vazgeçmeyeceğimiz hukukun da bir gereğidir. Bu konuda asıl suçlu olanın devlet politikaları olduğu, AİHM'in birçok konuya ilişkin kararlarında ortaya çıkmıştır. Hiçbir suçu olmadığı halde, binlerce sivil vatandaşın devletten beslendiği açığa çıkmış bulunan çetelerce katledilmesine ve binlerce köyün boşaltılmasına kadar uygulamalar ağır suç teşkil eden terör eylemleridir. Halkımız tarihte ve günümüzde hiçbir halkın başına gelmemiş terörü yaşıyor. Halepçe örneği henüz unutulmamıştır. Dolayısıyla meşru savunmanın silahlı temelde de olsa kullanılması, evrensel ve anayasal ulusal hukukun bir gereğidir.

Kabul edilmemesi gereken ve benim de uzun yıllar karşısında durmama rağmen önlemekte zorluk çektiğim şiddet, meşru savunma çizgisi dışına taşanıdır. PKK içinde bazı kişi ve gruplar hem kendi yoldaşlarına, hem sivil halka, hem de devletin şiddet dışında kalan bazı kurum ve kişiliklerine şiddet yöneltmişlerdir. Bunu hem yanlış bulduğum, hem de örneğin başta İsrail-Filistin arasında vardığı seviyede görüldüğü gibi bir çizgi haline gelmemesi için büyük çaba harcadığım bilinmektedir. Şiddetin bu seviyeye gelmemesi benim bu çabalarımla yakından bağlantılıdır. 1993'ten beri dönemin cumhurbaşkanı Özal'ın da istekli bulunmasından cesaret alarak yapmaya çalıştığımız tek taraflı ateşkes, birçok aşamadan sonra büyük bir disiplinle uygulanmaktadır. PKK silahlı güçlerinin büyük bir kısmını sınırların dışına çekip meşru savunma düzenine sokmuştur. Bu düzenin korunduğu Türk makamlarının açıklamalarından da teyit edilmektedir. Bu konuyla bağlantılı olarak, PKK ayrılık peşinde olmadığını 2000'deki VII. Kongresi'nde açıkça ilan etmiş; bu yönlü strateji ve programını açıklamıştır. Türkiye'nin ülkesel bütünlüğünü ve devletin üniter birliğini esas alan bir çerçevede, Kürt sorununun barış ve demokratik uzlaşı içinde çözümüne hazır olduğunu defalarca beyan etmiştir. Hiçbir aşırı talep ileri sürmeden, AİHS dahilinde hakların kullanılması temelinde bir çözümden yana olduğu anlamına da gelen bu tavır, devlet tarafından halen resmen cevaplandırılmamıştır. Devlet Kürt sorununun tanınmasında bile güçlük çekmektedir. Avrupa hukuku ve demokrasisinin kriterlerini tanımaya bir türlü yanaşmamaktadır. AB'ye aday üye olduğu halde Kopenhag Kriterleri'ni yerine getirmeyen tek ülkedir.

Bu durum karşısında AİHM, PKK'nin yüksek bir sorumlulukla sınırların dışına çıkmayı bile göze alarak, iki yıldan beri hem resmen hem de fiilen tam bir disiplinle yürüttüğü meşru savunma durumunu göz önüne almalıdır. AİHM, PKK'nin bu tarihten itibaren kendini hukuk dışı terör olaylarından arındırdığını ve her şeyini kutsal meşru savunma çizgisine göre yürüttüğünü takdir etmelidir. Bu yönlü bir tak-

dir, Kürt sorununun meşru zeminlerde tartışılmasına ve çözüm sürecine girmesine katkı yapacaktır. Yüce mahkemenin vereceği kararlar, sorunun demokratik hukuk kapsamında ele alınmasına ilişkin olarak, hem AB kurumlarını hem de Türkiye Cumhuriyeti yetkililerini olumlu etkileyecek; ayrıca PKK'yi demokratik hukuk ölçülerinde bir çözüme teşvik edecektir. Dolayısıyla yüce mahkemenin bu gerçekler temelinde özellikle bundan sonra geliştireceği kararların ağır bir sorunu çözmede tarihi anlam taşıyacağını belirtmek durumundayım. Daha önce konuya ilişkin verdiği birçok karara saygı duymamla birlikte, yetersizliklerine ilişkin eleştirilerim için bu savunmamın temel teşkil edeceği açıktır. Yüce mahkemenin hep göz önünde bulundurduğu ayrılıkçı şiddet konusu başta olmak üzere, şiddet ve ayrılıkçılığın gerçek nedenleri ve sorumluları ortaya konulmuştur. Mağduriyete yol açanla mağdurun karıştırılmaması gereği büyük önem taşımaktadır. Bunun için PKK'yi bir bütün olarak görmek de mahkeme açısından son derece önem kazanmaktadır. Gelen davaların büyük bir kısmı PKK ile bağlantılıdır. Bu nedenle savunmamın PKK bölümünün tıpkı Kürt halkına ilişkin bölümlerinde de olduğu gibi önemle değerlendirilmesi gerektiğine dair inancımı ve talebimi bir kez daha dile getirme gereğini duyuyorum. Bu savunmamın aynı zamanda yüce mahkeme için de dayanak bulabileceği en önemli belge niteliğinde olduğu açıktır.

Bireysel durumum ancak bu iki temel gerçeklik, yani Kürt halkının yasal konumuyla PKK'nin siyasal, askeri ve yasal konumu aydınlandığı ve değerlendirildiği ölçüde daha doğru ve objektif ele alınabilecektir.

4- İmralı Yargılanma Süreci, AİHS ve AİHM

Bireylerin sorumsuz ve tek başlarına yaşayabileceği varsayımı, ancak bilimsel olarak 7 milyon yıl önce insan türüne geçiş aşamasında söz konusu olabilir. O zaman bile küçük topluluklar halinde bir tür oyun düzeninde yaşandığı, bilimsel bir görüş olarak genelde kabul edilmektedir. O tarihten beri insan türünün toplumsal düzeyi geliştikçe fertlerinin de gelişme kaydettiği, toplum dışında kalmanın ise ölüm anlamına geldiği kolayca gözlemlenen bir husustur. Savunmamda bu konu üzerinde de durdum. Bunun nedeni şuydu: Ben adeta gökten düşmüş bir canavar terörist olarak, ABD'nin büyük şef, son kovboy başkanının özel ve gizli emirleriyle, tüm dünyanın büyük ve kahraman güçleri, başta istihbarat ve emniyet birimleri tarafından nihayet yakalanıp en muhkem bir odada, Marmara Denizi'ndeki İmralı Adası'nda olağanüstü tedbirlerle tek başıma üç beş metrelik bir tabutluğa konulmuştum. Tarihte eşi görülmemiş, *'en az otuz bin kişiyi öldürmüş en büyük terörist'* durumundayım. Dünya çapında ve Türkiye'de eşi görülmemiş bir propagandayla böyle yansıtılıyordum. Nasıl asılmam gerektiğinden tutalım, parça parça çiğ yenmemin bile yeterli olmayacağına, hemen öldürmek yerine saat saat çürütmenin amaca daha çok hizmet edeceğine, bu arada kullanılıp tek bir dostu kalmayıncaya kadar özel politikaların uygulanması gerektiğine dair çok şey söylendi, yazıldı ve hayata geçirildi.

İmralı'daki yargılanmamın genelde hukuka, özelde AİHS'ye uygun olup olmadığını değerlendirebilmek için, savunmamı geniş tutmanın mutlaka anlaşılması gereken nedenleri vardır. Öncelikle savunmamda kanıtlamaya çalıştığım 'Ben de insanım, mensup olduğum bir halkım var' değerlendirmesi fantezi olsun diye ileri sürülmüyor. Beni insandan, halkımızı da halklardan saymayan, amansız, örtülü ve eşi görülmemiş yalanlarla yürütülen maskeli bir dünyayla karşı karşıyayız. Kaldı ki, bu sadece günümüz için de geçerli olmayıp, tarihin derinliklerine kadar uzanan bir gerçekliktir. Eğer insandan ve halklardan sayılsaydık ve böylelikle herkes için geçerli olan hukukun eşitliği bana ve halkımıza da uygulansaydı, kesinlikle İmralı türü hukukun en trajikomik bir tiyatrosu gerçekleşemezdi. Sorun, en amansız koşullarda yargılanmamdan ve bu yargılamanın AİHS'nin birçok maddesine aykırı gerçekleştirilmesinden kaynaklanmıyor. Bu hususlar da önemli olmakla birlikte, gerekli şekle ilişkin basit ayrılıklardır. Hukukun en temel bir ilkesi objektifliktir. Hukuk niyetlere, öznel iddialara dayanmaz. Bunu söylerken, çağdaş hukuktan bahsediyorum. Yoksa ilahi hukuk kökenli devlet emirlerine hukuk denemeyeceği açıktır. Bu anlamda hukuktan değil, kendini ilahi kökenli sayan zalim ve yalancı görüşün iğfal, işgal ve imhasından bahsedilebilir.

Benim İmralı yargılanmam, yalnız bir hukuk inkarı ve cinayeti değil, aynı zamanda ve çok daha tehlikeli ve gizli amaç olarak gördüğüm gerçeklerin yok edilmesine aracı kılınmasıdır. Sadece İmralı'da olduğum günlerde değil, tüm Avrupa ve Kenya sürecinde her gün yaşatılan şok üstüne şok uygulamaları, tarihi ve insani gerçekleri benim ve halkım için geçersiz kılmayı amaçlıyordu. Geride hayvan seviyesinde görülen Hint paryalarından daha değersiz bir kişilik ve halk bırakmak istiyorlardı. Korkunç olan bu durumdu. İşin daha da acıması yanı, bilincim yok edilerek bu sonuca ulaşılmak isteniyordu. Giderek tek bir dostum kalmayıncaya kadar bir yok etme ve rehabilitasyon sürecinin derinliğine ve genişliğine uygulanması söz konusudur. Bu tehlikenin tümüyle ortadan kalktığını söylemem de mümkün değildir. Doğrudur, mahkemede kaba işkencenin yapılmadığını söyledim, hatta karşılıklı saygıyı barındıran bir soruşturma sürecinden bahsettim. Fakat bu husus sürecin sadece bir örtüsüdür. Gerçekler başka yerde yatmaktadır. Kaldı ki, hukuka ve AİHS'ye aykırılığı sadece Türk hukukuna, yönetimine ve DGM'lere bağlamak çok dar bir yaklaşım olacaktır. Hatta kanım odur ki, Türkler bile halk ve devlet olarak olan bitenlerden yeterince ve doğruca haberdar olmaktan çok uzaktırlar. Bu açıdan ucuz bir anti-Türklük yapmayı hiçbir zaman uygun bulmadım. Gerçeklerin farkında olmak kadar farklı yerlerde olduğunu bilerek, çok sorumlu ve bilimsel yaklaşmanın hayati olduğunu hep göz önüne getirdim. Renkli bir savunma yapmam biraz da bu nedenlere dayanmaktadır.

Hukuk ve yargılamaya yapabileceğimiz en büyük kötülük, gerçeğin duyusunu ve kendisini anlama yeteneğimizi yitirmektir. Tüm bu nedenlerle gözaltı süresinin başladığı ana kadar gerçekleri alabildiğine açıklamaya özen gösterdim. Eğer dünyanın en büyük gücü olan ABD'nin Başkanı Clinton resmen *'Teslim emrini ben verdim'* diyorsa, dünyanın ikinci büyük gücü olan Rusya'nın Başbakanı Primakov Avrupa'dan çıkarıldığım gün, tüm Bağımsız Devletler Topluluğu'na 'ülkenize gelmesin' diye uyarı yaptığını söylüyorsa, İtalya'da hukuken serbest olma hakkım olduğu halde korkunç bir psikolojik baskıyla kaçırtılıyorsam ve Yunanistan'da dost olabileceğine inandığım bir yönetim hükümet düzeyinde söz verip ölümcül darbe vuruyorsa, tüm bu tavırların altında haklı olmayan ekonomik ve siyasal çıkarlar yatıyorsa ve en son yine bakan düzeyinde *'Sizi Hollanda'ya götürüyoruz'* deyip hukukta hiçbir yeri olmayan bir biçimde Türk özel güvenlik birimlerine teslim ediliyorsam, burada sadece hukukun çiğnenmesinden bahsedilemeyeceği, asrın eşine rastlanmaz zor bir komplosuyla da karşı karşıya olduğumuz açıktır.

Sorun sadece benim suçlu olup olmamam değildir. Sorun, Avrupa çapında AİHS'ye bu kadar aykırı tavırlara hangi zihniyet ve çıkarlarla girildiğine ilişkindir. Şahsımda Avrupa'nın demokratik ve hukuk ölçülerine ağır bir ihanet söz konusudur. AİHS'nin geçerli olduğu sınırlarda bana uygulanacak hukuk maddesi siyasi iltica ilgilidir. Nitekim İtalya'da Roma İstinat Mahkemesi iltica hakkımı kabul etmiştir. Bu durumda benim eşine ender rastlanan yöntemlerle Avrupa'nın dışına atılmamda rolü olan tüm devlet kurumları ve temsilcileri suç işlemişlerdir. Suçu işleyenlerin eliyle gerçekleştirilen bir gözaltının AİHS'nin 5. maddesine aykırılığı gayet açıktır. Dolayısıyla öncelikle kararlaştırılması gereken, bu hukuk dışı gözaltı ve tutuklanmanın iptalidir. Bu konuyu daha ayrıntılı işlemek durumundayım. Ama yüce mahkemenin de rahatlıkla görebileceği gibi, neden benim insandan ve halkımızın da halklardan sayılmadığının iyi tespit edilmesi gerekir. Bu konu öncelik taşır. Ben sırf bu yüzden mahkemeye yardımcı olsun diye nasıl bir insan olduğumu, hem de tarih boyunca uygulanan korkunç terörlerin kurbanı olarak bu günlere nasıl geldiğimi boşuna uzun ve bilimsel bir temelde anlatmadım. Çünkü bana uygulanan, hiçbir canavara bile uygulanamaz. Yine halkımızın varlığının yadsınmasına dayanan çabalar en geri kabile varlıklarına karşı bile uygulanmamıştır. Hukuk objektifliği esas alır derken, bu gerçekliği kastetmekteyim. Milyonları ilgilendirdiği yüce mahkemenin salonlarına ulaşan seslerden de anlaşılan bu davanın hukukun evrensel ilkelerine göre yürütülebilmesi, ancak bu gerçeklere hakkının verilmesiyle mümkündür.

Açıkça şu hususu belirtmek durumundayım. Sadece İmralı yargılama koşullarının AİHS'ye aykırı olduğu görülüp verilecek bir kararı komplonun devamı olarak değerlendirmek durumunda kalacağım. Bunu kabul etmem mümkün değildir. Böyle bir kararı kabul etmem halinde, tarihte ve günümüzde halkımızdan en fazla saygıyı kazanmışken, Kürt halkı arasındaki hain işbirlikçilerden biri de ben olurum. Halkımıza yönelik hukuksuzluğun baş taktiçilerinden olan bu işbirlikçilere karşı, hukukun onurlu yoluna gelsinler diye hep mücadele ettim. Ama İmralı yargılanmasında komployu yutma anlamına gelebilecek her çaba, bu işbirlikçilerin oyunlarının tutması anlamına gelecektir. Bu haksızlığı işlersek, mahkeme buna alet olur ve ben de yutarsam, hiç kuşku olmasın, bu durum halkımıza mensup en dürüst tek insanımız kalıncaya kadar mevcut tablonun acımasızca devam etmesine yol açacaktır. Bu gerçekliğin görülmesi belki Avrupa koşullarından ötürü zor olabilir. Ama yargılanan, halkımız adına kendini cayır cayır yakarak ve misli görülmemiş saldırı güçlerine karşı son nefeslerine kadar insanlık onurlarına sahip çıkarak direnen insanlarımızın tek şerefli ve korunması gereken özgürlük iradesi ve umududur. Her ne kadar bu iradeyi layıkıyla temsil edemediysem de, bu değerlerin benim şahsımda, hem de hukuk karşısında darbe yemesine ve zayıf düşmesine asla fırsat vermem ve alet olmam. Tüm bu gerçeklerin, Avrupa hukukunu adım adım çiğneyerek beni tam bir komplo zinciriyle kaçıran sistemin ve güçlerin doğru tanımlanmasını ve yüce mahkemenin öncelikle bu konuyu aydınlatıp karara varmasını çok önemli ve tarihi olarak görüyor ve talep ediyorum.

Kaçırılmam ve gözaltına alınmam sıradan bir olay olarak değerlendirilemez. Sadece bu meşum olayı protesto etmek amacıyla halkımızdan yüzlerce insanımız kendini yaktı, ölüme attı. Halkımızın umut ve inançlarına büyük darbe vurulmak istendi. Daha da kötüsü, içine konulmak istendiğim intihar süreci işlemiş olsaydı, bunun on binlerce insanın hayatına mal olacak yeni bir süreci başlatması kaçınılmaz olacaktı. Bu yüzden benim adeta bir paket gibi Türkiye'ye sunulmam, bir bakıma Japonya'dan sonra Halepçe'den kat be kat daha fazla tahripkar olan bir atom bombası etkisini gösterecekti. Ama tüm zorluklarına rağmen dayatılan intihar sürecini boşa çıkarabilmem, böylesi bir bomba etkisini planlayanları boşa çıkarmıştır. Bütün hesap, benim bu acımasız koşullara dayanamayıp ya ölüm orucuna yatacağıma, ya da Yunan elçisinin bana bıraktığı tabancayla intihar etme yoluyla yaşamıma son vereceğime dayandırılmıştır. Sonuç, binlerce intihar eylemi, İsrail-Filistin şiddet sarmalını geride bırakan uzun ve kanlı bir şiddet sürecinin derinleşerek sürmesi olacaktı. Halklarımıza, dostlara ve yoldaşlara karşı duyduğum ahlaki sorumluluk ve barıştan yana kişilikli tavrım, bu oyuna düşmememi gerektiriyordu; sonu ne olursa olsun, elden geldiğince yaşamamın daha doğru olacağına dair kendimi ikna ederek bu oyunu bozdum. Komplo esas olarak bu tavrımla akamete uğradı ve işlemez duruma düştü. Anadolu ve Mezopotamya topraklarının yıllarca sürebilecek kanlı bir oyuna sokulmasını önledim. Aslında uygulanan politika son iki yüz yılın bir özeti gibidir. Önce Kürtleri isyana çekip sonra desteksiz bırakmak ve ardından 'Türkleri vurun' denecek bir noktaya itmek, bu politikanın özüdür. Diğer bir deyişle 'tavşana kaç, tazıya tut' oyunu oynatılıyordu. Çok acımasız bir politikanın yürütüldüğü açıktır.

Savunmamda bu kaçırma sürecinde hangi devletlerin ne tür rolü olduğunu yer yer gösterdim. Eğer istenirse ileride sözlü, tanıklarla ve yazılı olarak sorulara karşı daha uzun cevaplar verebilecek durumundayım. Kısa bir özet halinde tekrarlarsam:

a- Kaçırılma sürecim ve hukuk dışı tutumlar

Bu süreç 9 Ekim 1998'de Atina Havaalanı'nda karşılanmamla başladı. Beni davet eden bir dost milletvekili ve bakan olan Baduvas yerine, Baby kod adlı ***İstihbarat Başkanı Stavrakis*** ve yine dost geçinen Agit kod adlı ***Kalenderis*** karşıladı. İltica başvurusunda bulunmak istediğimi ve buna hakkım olduğunu belirttiğim halde, zor kullanacaklarını belirtmeleri karşısında Moskova'ya doğru yola çıktım. Moskova'da milletvekili ***Jirinovski*** tarafından karşılandım. Parti temsilcimiz ***Numan Uçar***'dı. Daha sonra Başbakan Primakov'un en çok dokuz gün kalabileceğimi belirttiğini, ayrılmazsam zorla gönderileceğimi hissettirdiler. Bu süreçte milletvekili ***Mitrofanow***'un evinde kaldım. 33 gün süren Moskova süreci, Duma'nın bire karşı 298 oyla siyasi iltica hakkının tanınması gereğini hükümet yerine getirmediğinden, İtalya'ya doğru yola çıktım. Dostluk beklerken tutuklandım. Mahkeme daha sonra tutuklamayı kaldırdı. Fakat çok sert bir abluka altında tutularak, kaçırılmam için her yol denendi. 66 gün sonra ilk fırsatta çıkmaktan başka çarem kalmadı. Bu süreci bilen İtalyan avukatlar ve tercümanlarım vardır. Olup bitenleri açıklayabilecek durumdadırlar. Milletvekili avukatlarım ***Piapisa*** ve tercüman ***Ahmet***, tüm gelişmelere tanıklar. Tekrar Moskova'ya geldiğimde, kendileri söz verdikleri halde, daha sert bir uygulamaya aldılar. ABD ve İsrail adına bakan olarak gelen ***Madeleine Albright*** ve ***Şaron*** idi. IMF kredileri tartışılıyordu. ***Mavi Akım Projesi*** de gündemdeydi. Sanırım teslim edilmem karşılığında Moskovalı yöneticilerle IMF kredileri ve Mavi Akım Projesi'nde anlaştılar.

Son durak olarak emekli general ***Naksakis*** ve tercüman ***Ayfer Kaya***'nın özel bir uçak getirmesiyle Petrograd'dan Atina'ya indim. Vipten geçerek Naksakis'in akrabasında bir gece kaldım. Ertesi akşam Dışişleri Bakanı ***Pangalos***'la görüşme amacıyla gittiğim yerde yine İstihbarat Başkanı Stavrakis'le karşılaştım. Tuzağa düşürülmüştüm. Zorla bir yere götürdüler. Bir gece uçakla havada dolaştırıldıktan sonra, ***Korfu Adası***'na indirildim. Avrupa basını, *'Bu gece için Avrupa havaalanlarının tümü Apo'ya kapandı'* diyordu. Rusya Başbakanı da BDT adına yasaklamıştı. Çok üst düzeyde bir karar alındığı açıktı. Daha sonra bu kararın gizli olarak İsviçre'de alındığı anlaşıldı. Kararı alan güç, ABD kontrolü altında NATO'nun gladio tarzı kanundışı bir birimiydi. Aynı birimin Kenya'ya kaçırılmamı planladığı, daha sonra ortaya çıkan diğer bir gerçekti. Bunda İngiliz istihbaratının da etkili bir rol oynadığı basında ispatlı olarak yayınlandı. Yunan hükümeti sahte dostluğuna dayanarak taşeronluk rolü oynadı. On beş gün içinde Güney Afrika Cumhuriyeti pasaportunun verileceğini, bunun için de daha emniyetli olan Kenya'daki Yunan elçiliğinde kalmamın daha uygun olacağını hükümet adına belirten Kalenderis'e inanarak, böylelikle Kenya'ya kaçırılmamı sağladılar. Yunan hükümeti ve elçisi Kostulas, kaçırmayı bildikleri halde açıklamadılar. En son günde Kenya emniyetiyle anlaşarak, bizzat Pangalos adına verilen güvenceyle *'Hollanda'ya gidiyoruz'* dediler ve sanıyorum uyuşturucunun da etkisiyle bizi bir havaalanına kaçırıp 2 Şubat'tan beri hazırlık yapan Türk özel güvenlik birimine teslim etmeyi başardılar.

Daha sonra bu operasyonun ABD Başkanı Clinton'un özel emriyle gerçekleştirildiğini özel temsilcisi ***Blinken*** basına açıkladı. Bu kısa özetlemem bile, AİHS hükümlerinin ağır bir biçimde çiğnenerek, iltica başvurum hem İtalya'da hem de Yunan büyükelçiliğinde kabul edildiği halde, kaçırılmamın ne tür bir hukuk dışılıkla gerçekleştirildiğini açıkça göstermektedir. Zorla teslim edildiğim yer olan Yunanistan'ın Kenya Büyükelçisi Kostulas'a yaptığım iltica başvurusunun kabul edildiğini ve işleme konulduğunu elçinin kendisi belirtti. Yunanistan'dan gelen bir avukat aracılığıyla bu işlemi Atina'da yürütmeye çalışıyordum. Kenya'da bile resmen AİHS kapsamı içindeydim. Bu nedenle zorla dışarıya atmalarını kabul etmeyip direnişle karşılaştım. Kısaca 9 Ekim'den 15 Şubat'a kadar geçen süre içinde AİHS hükümlerinin bana uygulanması gerekirdi. Rusya dahil hiçbir hükümetin sözleşmenin tanıdığı hakları çiğnemeye yetkisi yoktur. Bu devletler adına avukatlarımın yaptıkları AİHM başvurularına katılıyorum. Davacı olduğumu belirtiyor ve İtalya davasından önce bu ülkeler, yani Yunanistan, İtalya ve Rusya hakkında yapılan davacı başvurularının incelenmeye alınması gerektiğine katılıyorum. Ancak bu temelde kaçırılmamın içyüzü aydınlatıldıktan sonra, gözaltına alınmamın AİHS'ye aykırılığı da açık bir biçimde ortaya çıkacaktır.

Türk timlerine temsil edilirken hiçbir kurala bağlı kalınmadığı, bu konuda ortada hiçbir belgenin olmadığı, ayrıca olayın Avrupa sınırları içinde gerçekleştiği, dolayısıyla AİHS'nin ilgili hükümlerine açıkça aykırılık teşkil ettiği ortadadır. Buna dayanarak İmralı duruşmalarının hukuki temelden yoksunluktan dolayı 'dava yoktur' veya 'oluşmamıştır' biçiminde bir görüşle sonuçlanması, hukuka bağlılığın bir gereği olacaktır. Aksi halde verilecek karar AİHS'ye aykırı olacaktır. Hatta kaçırılmanın komplo sürecine hukuk da

"Beni insandan, halkımızı da halklardan saymayan, amansız, örtülü ve eşi görülmemiş yalanlarla yürütülen maskeli bir dünyayla karşı karşıyayız. Kaldı ki, bu sadece günümüz için de geçerli olmayıp, tarihin derinliklerine kadar uzanan bir gerçekliktir. Eğer insandan ve halklardan sayılsaydık ve böylelikle herkes için geçerli olan hukukun eşitliği bana ve halkımıza da uygulansaydı, kesinlikle İmralı türü hukukun en trajikomik bir tiyatrosu gerçekleşemezdi."

alet edilmiş olup, AİHM bu zincirin bir halkası haline getirilme gibi yüce mahkemenin kabul etmeyeceğine inandığım bir pozisyona sokulmuş olacaktır. Yüce mahkemenin kendini de ilgilendiren bu kaçırılma oyununa karşı anlamlı bir tavır koyarak, tarihine yaraşır tarihsel bir karar vereceğine dair dilek ve inancımı bir kez daha belirtirim.

b- Ölüm cezası ve Kürt halkına karşı tehdit aracı olarak kullanma

Davanın hukuki açıdan yok sayılması gerektiği kanısında olmakla birlikte, bilgi olsun diye, bana verilen ölüm cezasıyla ilgili bazı değerlendirmelerde bulunmam önem taşımaktadır.

Ölüm kararım 28 Haziran 1999 gününe denk getirildi. Bu tarih 1925'teki Kürt isyan önderi Şeyh Sait'in ölüm yıldönümüydü. Ayrıca daha önemlisi, teslim ediliş tarihim olan 15 Şubat, Şeyh Sait önderliğindeki isyanın başlama günüydü. İki tarih de bilinçli seçilmişti. Yani Kürt halkına şu denilmek isteniyordu: Ne kadar isyan etseniz de sonuç değişmeyecektir! Cumhurbaşkanı ***Süleyman Demirel*** bir konuşmasında şöyle diyordu: *"28 isyan oldu, hepsi ezildi. Sonuncusu da aynı akıbeti paylaşacaktır."* Açık ki, senaryonun planlanması eskiye gitmektedir. Daha sonra öğrendiğim bu senaryonun içine İsrail, ABD ve Yunanistan 1996'da katılmışlardı. Belki bekledikleri ve amaçladıkları farklı olabilir, ama tasfiyemde çıkar birliğine varmışlardı. Kürtler ve Kürt özgürlük hareketi üzerinde etkilerini oldukça sınırlandırmıştım. Bütün işbirlikçilerine yaptıkları yatırımlar boşa çıkmıştı. Bu yüzden hepsi öfkeliydi. Başta Barzani ve Talabani olmak üzere, irili ufaklı yüzlerce kişilik ve gruba Kürdistan'ın her parçasında son 40-50 yıldır yaptıkları yatırımların benim yüzünden işlemez duruma gelmesi, Apo komplosunun esas maddi nedenidir. Kürt kozu ellerinde sürekli hayati bir gereksinimdir. Benim yüzümden bu kozdan yoksun kalmaları asla kabul edilemezdi. Türk yönetimiyle özde bu temelde uzlaşmaya vardılar. Apo tasfiyeciliği hepsi için yararlıydı. Suriye'ye bile çok ağır geliyordu. Başkan yardımcısı ***Abdulhalim Haddam***, bir Türk gazetesine verdiği demeçte, *"Abdullah Öcalan Suriye, Irak ve İran Kürtlerini de etkilemektedir. Bu yüzden attık, biz de istemiyorduk. PKK konusunda aynı çizgideyiz"* diyecekti.

Yunan hükümeti, 1996'da Clinton'la birlikte benim tasfiye edilmemin Kürt hareketinin kendi kontrollerine girmesi açısından en uygun yol olduğunda anlaşmışlardı. Gerçekten de işbirlikçileri boşa çıkarılmıştı. Bir Kürt ajan bile çalıştıramıyorlardı. Almanya çok daha köklü nedenlerle bana adeta kin bağlamıştı. Kişiliğimi Alman gururuna yediremiyordu. Mezopotamya üzerindeki geleneksel emellerine ters düşüyordum. İngiltere, Fransa, İsveç, Rusya ve diğerlerinin de buna benzer nedenleri vardı. Mentalitem hiçbiriyle uyuşmuyordu. Bir tek İtalya meseleye yeni yaklaştığı için acemiydi. İtalya da kısa bir süre orada kalmamamın benden kurtulmanın en uygun yolu olduğuna dair bir sonuca varmıştı. Gerçekten dünyada çıkarlarını kullanmakta sorumlu olanların en büyükleri, benim siyasi ve ekonomik açıdan kendilerine pahalı geldiğim konusunda hem sınıfsal, hem de ulusal ve hatta uluslararası açıdan ortak bir kanıya varmışlardı. İkinci bir Lenin yaratmayacaklardı. Fakat ikinci bir İsa'laşmanın da yolunu ardına kadar açıyorlardı. Türkler tarihlerinin en büyük düşmanları olabileceğime dair giderek gelişen bir kanıya kapılıyorlardı. Aslında geleneksel gericilik ve şovenizm benim şahsımda çıkar imkanlarını yakalamıştı. Türk solu demokrasi ve eşitlik yapılanmasından uzak olduğunu ortaya koymuştu. Kürt işbirlikçiler de tüm Kürdistan parçalarında aramızda uçurumlar olduğuna giderek daha fazla inanıyorlardı.

Özce, kurulu düzenin tüm hakim iç ve dış tepe güçleri tasfiye edilmemde birleşmişti. Hukuk dışı ve komplocu yöntemlerle de olsa, ölüm fermanımı adım adım birlikte yazmaya çalışıyorlardı. Bazıları, dostlar ve yoldaşlar şaşırabilir; ama onlara şu genel cevabı vermeliyim: "Hz. İsa'nın strateji ve taktik yapacak durumu yoktu." Roma ve işbirlikçileri olan resmi Yahuda kahinlerinin üzerine, Kudüs'e yürümesi, tarihe yaraşır ve sonuç verecek biricik eylem yoluydu. Sonradan baktım: Kaderler bu topraklarda ne kadar birbirine benziyor. Bir kişilik dönemin egemen dünyasına başkaldırdığında, peygamberlere ne kadar yaklaşıyordu! Demek ki, benzer süreçlerin ortak bir ruhu, bir kişiliği vardı. Değişik koşullarda, değişik biçimlerde tarihin benzer anlarında yenileniyordu. Koşullar beni de hızla o sonuca doğru itiyordu. Kararın ölüm olacağı açıktı da, uygulaması çok baş ağrıtacaktı. ***Romalı Vali Pilatus*** bile, Hz. İsa konusunda çarmıh yanlısı değildi. Yahudi işbirlikçi kahinler kendisini buna zorlamıştı. Gılgameş bile orman bekçisi Huvava'yı öldürme yanlısı değildi; ama işbirlikçi Enkidu onu öldürmeye zorlamıştı.

Ölüm kararının tamamen siyasi amaçlı kullanılacağı açıktı. Bunu bütünüyle komplonun bir parçası olarak da değerlendirmiyorum. İyi niyet ve barış amacıyla, hatta aklı selim sahibi insanların çoğalmasıyla demokratik uzlaşının bir kilometre taşı olarak da kullanılabilirdi. Bu yakınlaşmaları oyun olarak değerlendirmek, olsa olsa komplodan menfaat uman çevrelerin işi olacaktır. Nitekim ortaya da çıkacaklardır.

Kendim de ölüm ve yaşam gerçeğini tam kararlaştıramadığımı belirtmek durumundayım. Şu husus çok açık ki, eğer gerçekten bir kolektivizmin kişiliği haline gelmişsem, bireysel yiğitlik ve ölüme meydan okuyuş, hemen başvurulacak eylem tarzım olamazdı. Mahkeme ölüm kararını verirken, hakim ***Turgut Okyar*** kalemini kıramayacak ve idam karşıtlığını belirtmek zorunda kalacaktı. Ölmemin nasıl gelişeceği gerçekten bir muammadır. Büyük bir siyasal koza dönüşmüştü. Tehlikeler geliyorum diyordu. PKK ve Kürtler yeni isyan tarihlerini idam kararının sonuçlarına göre hazırlıyorlardı. Türk gerici ve şoven çevreleri idam kararlarının uygulanmasını seçim yatırımı olarak değerlendiriyorlardı. İntikamcılık duyguları her iki tarafta da ayağa kaldırılmıştı. Bütün dış güçler kararın olası sonuçlarını değerlendiriyorlardı. Açık ki, bireysel endişelerin çok ötesinde sorumlu davranmam gerekiyordu. Yaşadığım her günü onurlu bir barış ve demokratik uzlaşmanın gereğine göre değerlendirmem en doğrusuydu. Bireysel çıkarlara ağırlık vermem hem siyasi, hem de ahlaki olarak doğru olamazdı. Bu amaçla adeta işaret bekleyen çevrelerimize yanlış sonuçlara yol açabilecek mesajlar veremezdim. Basit taktiklerle PKK'yi de yürütemezdim. Böylesi dar hesaplar için hem olanaklar yoktu, hem de bu yanlış bir tutum olurdu.

Ölüme karşı ***Sokrates tavrı*** diyebileceğimiz tavrı esas almaya çalıştım: ***Ölümü bile anlamlı kılmak, niçin ve nasıl ölmenin felsefi anlamını bulmak!*** Tahmin edemediğim kadar yaşıyorum. Demokles'in kılıcı gibi başımda sallanan ölüm kararı altında ruhun büyük yükselişini, anlamın büyük gelişimini artan bir huşu içinde karşılıyorum. Normalde birkaç haftalığına dayanılamayacak ve taş olsa çatlatacak bir yaşam biçimi anlamlı kılınmıştı. Aslında ölüm beni değil, ben ölümü çözmüştüm. Ölüm kararı beni değil, ben ölüm kararını çirkin ve uğursuz tarzıyla etkisizleştirmiştim. Nereden ve nasıl gelirse gelsin, ister yarın ister gelecek yıllarda olsun, ölüm artık benim için ciddi bir konu olmaktan çıkmıştı. Hatta 'hoş geldi, sefa geldi' diyebilecek anlam gücüne ulaşmıştım. Sorun bu gerçeği halklarımıza, dostlara, PKK'ye ve devlete izah etmekti. Gücüm ve olanaklar oranında bunu da yapmaya çalıştım. Kısmen "öl-öldür' felsefesinden "yaşa ve yaşat" felsefesine geçiş çok kapsamlıca yürütülmüştü. Eğer taraflar çalışsalar, zaferi de onurlu barışta birlikte paylaşmak mümkün olabilirdi.

> "Kaçırılmam ve gözaltına alınmam sıradan bir olay olarak değerlendirilemez. Sadece bu meşum olayı protesto etmek amacıyla halkımızdan yüzlerce insanımız kendini yaktı, ölüme attı. Halkımızın umut ve inançlarına büyük darbe vurulmak istendi. Daha da kötüsü, içine konulmak istendiğim intihar süreci işlemiş olsaydı, bunun on binlerce insanın hayatına mal olacak yeni bir süreci başlatması kaçınılmaz olacaktı."

Bunlar olumlu gelişmelerdi. Komplodaki uğursuz niyetlerin boşa çıkarılması ve *"her şeyde hayır vardır"* özdeyişi gerçeklik kazanıyordu. Şüphesiz insanlığın olumlu tecrübesinin ürünü olarak, en çağdaş hukukun bir belgesi olan AİHS'nin yaşam hakkına ilişkin 2. maddeye aykırılık açısından AİHM'in incelemeye aldığı ölüm cezasına ilişkin yürütmeyi durdurma kararı bu sürece katkıda bulunmuştur. Bu karar, aslında çıkmazda olan Türk siyaseti ve devleti için de bir şans kapısı açmıştır.

AİHM bir bakıma hakem durumuna gelmiştir. Tarafları evrensel hukukun gereklerine uymaya çağırmaktadır. Kürtlere *'isyandan vazgeçin'* çağrısını yaparken, Türk devletine de *'sorunların demokratik hukuki çözümüne kapılarını arala'* demektedir. Tüm bu gerçekler ölüm kararının altındaki derin siyasi ve tarihi özellikleri ve meselelerin bir teröristten ibaret olmadığını gayet açık göstermektedir. Benim davam ve ölüm cezasıyla ilgili karar, Avrupa'yla Türkiye arasındaki ilişkileri geliştirme veya dondurmanın da en önemli bir etkeni haline gelmiştir. Bu husus bile Türkiye'nin çağdaş demokratik uygarlık sürecini ve katılım yolunun nereden geçtiğini tamamen işaret etmektedir. Kürdü asmak, yok etmek, yok saymak; dünyanın da en önemli kapılarının kapanması anlamına gelmektedir. Kaldı ki, çağın gereği olarak, Kürtlerin kendileri artık bir ölüm kararıyla sinmenin değil, ayağa kalkmanın tüm gerçeklerini yakalamış durumdadırlar. Belki de tarihte en ciddi bir sorunda, bir ölüm kararında sağduyu ve bilinç hükmünü göstermekte, bu durumu barışın ve özgürlüğün gerekçesine ve yaşam kararına dönüştürmektedir. Tüm taraflar konu üzerinde derinliğine düşünürlerse, her şerde hayrın en verimli ürünleriyle karşılaşabileceklerdir. Uğursuz bir komplonun hiç de küçümsenmeyecek kara tarafının niyetleri boşa çıkmakla kalmayacak, hayır taraftarlarının umutları da başarıya kavuşma şansına sahip olacaktır. İmralı'daki bir ölüm kararı ilk defa özgür barışın yaşam kararıyla dengelenmesi gibidir. Her şeyi barış, demokratik uzlaşı ve hukuka bağlılık mücadelesi belirleyecektir.

Şeyh Sait ve arkadaşlarının asılmaları cumhuriyette otoritarizme, Türk-Kürt ilişkilerinde inkarcılığa ve zoraki asimilasyona yol açmıştır. Ulusal kurtuluşu birlikte veren iki halkın ilişkileri köklü biçimde zedelenmiştir. Cumhuriyet demokratikleşme şansını kaçırmıştır. Peşi sıra Ağrı ve Dersim İsyanlarını getirmiştir. Başta Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü olmak üzere, bazı yöneticiler sorunların bu tarzda çözümlenemeyeceğini anlamışlardı. Bu olayda dönemin baş emperyalist gücü İngiltere'nin 'tavşana kaç, tazıya tut' politikasının rolü vardır. İngiltere her iki tarafla oynayıp Musul-Kerkük politikasını başarıyla yürütmüştür.

İngiltere 75 yıl sonra aynı politikayla Irak üzerindeki hesaplarını başarıyla yürütmek için Kürtleri ve Türk yönetimini kullanmak istemiştir. Ben mahkemede, *"1925'i bir kez daha hatırlatmalıyım"* demiş ve tarihten ders çıkarmanın en doğru yol olduğunu vurgulamıştım. Bu sefer Kürt isyanını ve bana verilen ölüm kararını cumhuriyetin onurlu barışına ve anlamlı kardeşliğe çevirmede her iki tarafın da üzerine düşeni yapması gerektiğine dair çağrı yapmıştım. ***16 Ağustos 1999 Barış ve Demokratik Uzlaşı Deklarasyonu*** geçerliliğini hala sürdürmektedir. Tarih garip biçimde bana dayalı 'ya savaş, ya barış' ikilemine takılmış durumdadır. PKK'nin gücü her zamankinden daha fazladır ve kapsamlı bir savaşı yürütecek konumdadır. Bunun 21. yüzyılı da kaybettirecek bir olumsuz gelişme potansiyeli taşıdığı açıktır.

Benim için zorluk, barış ve savaş ikileminin bu kadar derin etkisi altına girmiş bulunmamdır. Bu tür ikilemleri ölüm kararı altında olumlu sonuçlandırmak büyük sabır ve anlayış gücü ister. Fakat yine de hem PKK'nin hem de devletin temel politikalarını ölüm kararıma göre temellendirmeleri ciddi riskler taşımaktadır. Bunlar ancak PKK'nin meşru savunma güçlerini barışı zorlayacak kadar, tabii devleti ve Türk toplumunu ikna temelinde kazanmayı da hedefleyen nitel ve nicel güce kavuşmasını gerektirir. Hiçbir barış güçsüz gerçekleşmez. Anlamlı barışlar güçlerin ciddiyetine mevzilenişine, potansiyeline bağlıdır. Yengisinin ve yenilgisinin anlam taşımadığı bir savaş tarzını barışa dönüştürmek her kesime kazandırır. Kürt-Türk ilişkilerinin ikilemdeki barışla tarihsel bir kardeşlik rotasına girmesi herkesin amacı olmalıdır. Birlik, onurlu barış ve demokrasinin tam uygulanmasında aranmalıdır. Bu tutum aslında cumhuriyetin temelini atan 1920'lerin ***Kuvayı Milliye ruhu***nun da bir gereğidir. Kürtler bu zaferin stratejik bir gücüydü. Cumhuriyetin onlara hak ettiği yeri vermesi, kuruluş doğasının bir gereği ve borcudur.

Avrupa Lozan'da cumhuriyeti onaylarken, İsmet İnönü de Kürt meselesini tartışır ve *'Biz Türkler ve Kürtler birlikte...'* biçiminde değerlendirmelerde bulunurken, doğal olan, Kürtlerin de en azından kültürel taleplerinin artık göz ardı edilemeyeceğidir. Böylelikle cumhuriyet tarihsel bir yanlışlıktan dönmüş olacaktır. AİHS, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratikleşme ve AB'ye katılım sorunları benim ölüm kararıma takılmıştır. Daha kapsamlı bir Kürt-Türk savaşı da bu karara takılmıştır. Tüm olumlu veya olumsuz gelişmeler bu kararın akıbetine bağlanmış bulunmaktadır. Lozan'ın kuruluş ruhuna da ters olan bu durumun olumlu gelişmesinde, AB ve temel hukuki çerçevesi olan AİHS adil bir hakem rolünü oynayabilir. Savaş tehlikesini kökten ortadan kaldırmak, bu rolün başarıyla oynanmasına bağlıdır. Türkiye Cumhuriyeti de kendi çağdaş hukukunun bir gereği olan bu adaletli çözüme kendiliğinden yanıt vermelidir.

Kürtler tarih boyunca daha çok Türklere hizmet etmişlerdir. Bunun karşılığı inkar ve tüm çağdaş haklarından yoksun bırakılmak olamaz. Hele hele ölüm kararını başlarında Demokles'in kılıcı gibi tutmak hiç olmaz. Kardeşçe, ne gerekiyorsa onun büyüklüğü kanıtlanarak sergilemelidir. PKK de barışı getirecek kadar askeri ve siyasi olarak gücünü ortaya koymalıdır. Aynı zamanda ülke bütünlüğünün ve devlet birliğinin nasıl sağlam bir güvence olduğunu da kanıtlayabilmelidir. Bunlar çelişkili gibi görülse de, her birliğin çelişkilerin sentezinden oluştuğu unutulmamalıdır. Cumhuriyeti demokratik temelde yeniden yapılandırmanın ancak bu çerçevede Kürt barışı ve demokratik uzlaşıyla gerçekleşebileceği artık kabul edilmelidir. 21. yüzyılın bunun dışında başka hiçbir seçenekle kazanılmayacağı görülmelidir.

Kişiliğim üzerinde kırk yıldır sürdürülen ölüm-yaşam savaşı son aşamasına girmiştir. Tüm ulusal ve uluslararası güç mevzilenmesiyle yaşanan bu sürecin gerçekten ülkenin güçlü ve devletin demokratik bütünlüğü lehine sonuç vermesi, tüm ilgili toplum, siyaset ve devlet güçlerinin barış ve tam demokrasi konusunda karar vermesine bağlıdır. Benim de tercihim barış ve demokrasi olmasına rağmen, şer güçleri ısrarla üzerime gelir ve çürütmeye devam ederlerse, bu işin sonunun onurlu bir özgürlük savaşı olacağı da açıktır.

c- İmralı sürecinde siyasi linç

İmralı yargılanmasının hukuka aykırı gerçekleştirilmesini göz önünde bulundurmakla birlikte, bilgi ve değerlendirmemi sunmanın yararlı olacağı kanısındayım. Avukatlarımın yaptıkları AİHS'nin 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13 ve 14. maddelerine aykırılık iddialarının tümüne katılıyorum. Bu konuda yaptıkları kapsamlı savunmalar, hem hukuk tekniğine uygun olmaları, hem de zengin içerikle birlikte savunmaları benim açımdan da geçerlidir. Ben daha çok aykırılık arz eden konuların özünde yatan gerçeklikleri açıklamaya çalışacağım. Halen tutuklu da olsam, Türkiye'de yalnız bana özgü ve koşulları tarihinde sabit olan bir adada tek başına tutulmam çok daha ağır bir durumdur. Türkiye'de F tipi cezaevlerinin koşullarına itirazdan ötürü, 50'yi aşkın tutuklu ya baskın ya da ölüm orucuyla şehit düştüler. Benim yaşadığım koşullar F tipi cezaevlerinden çok daha ağırdır. Hiçbir cezaevi yönetmenliğinde bu uygulamalara ilişkin madde yoktur. Keyfi ve özel bir tutuklu-hükümlü muamelesi görmekteyim. Kimse nasıl yaşadığıma tanıklık etmemektedir. Sayıları değişen ve her seferinde 20'den aşağı düşmeyen özel güvenlik kuvvetleri tarafından yirmi dört saat sürekli hem kameradan hem de açık gözle gözetleniyorum. Sadece bu uygulamanın psikolojik olarak ne kadar ağır olduğunun, ancak AİHM'in akraba bir kuruluşu olan ***İşkenceyi İzleme Komitesi***'yle ve onun vereceği raporla sağlıklı değerlendirilebileceği açıktır. Ufak bir hava bozulmasıyla, haftalık olan avukat görüşmelerim bazen iki veya üç haftada bir saat olarak gerçekleşebilmektedir. Bir erkek kardeşim ve iki kız kardeşimle ancak aylarca sonra birer defa görüşebiliyorum. Mesafenin uzaklığı ve yoksulluktan ötürü başka türlü görüşme zordur. Çok ağır alerjim vardır ve mevcut koşullar bunu daha da ağırlaştırmaktadır. Zaten deniz iklimi hep sağlığım üzerinde boğucu etki yapar. Son zamanlarda dakikada bir boğazıma dolan koyu sıvıyı atmak zorunda kalıyorum. Vücut adeta direncinin son aşamasındadır. Yemekler karavana tarzıdır. Sağlık açısından kendime bir şey almam mümkün değildir. Bununla birlikte Ada komutanlığı ve cezaevi yönetimiyle ilişkilerimi medeni ölçüler içinde sürdürmeye çalışıyorum. Sorunlarım onlardan kaynaklanmıyor. Uygulanan statü en büyük psikolojik baskı aracı durumundadır.

Bu hususları pek önemsememekle birlikte, asıl siyasi linç sistemini açmak gerekmektedir. Mahkeme döneminde sivil kılıklı kesimler ve basın tarafından tam bir linç havasının estirildiğine tüm dünya tanık oldu. Mahkeme salonunda bile ufak bir eleştiri linç girişimiyle karşılaşıyordu. Askerin özel tedbirleri olmasaydı, her tür çılgınlığın yaşanacağı çok açıktı. Basının dışarıda estirdiği terör tutumuyla Kürt halkı yıldırılıp korkutularak davasından vazgeçirilmek amacındaydı. Doğduğumuza pişman ettirilmek isteniyorduk. Bu süreçte yüzlerce dost ve yurtsever insan kendini yaktı. Mutlaka idam edileceğim biçiminde bir ön propagandayla bu insanların tüm umutları yıkılmak isteniyordu. Çok basit bir insan durumuna sokulmam için çalışılıyor, halkın gözünden düşürül-

meme büyük özen gösteriliyordu. Acayip karikatürler ve yorumlarla tüm direnç noktaları çözdürülmek isteniyordu. En ufacık dostluk sempatileri aşırı şiddetle bastırılıyordu. Uygulanan baskı sisteminin esas hedefi, halkın yurtsever siyasi bilincini yok etmek ve bir davalarının olmadığını göstermekti. Lehimde bir türkü söylenmesi, bir şiir okunması, toplumda linç edilmek için yeterli oluyordu. Sanatçı Ahmet Kaya'nın lehimde dolaylı olarak söylediği bir iki barış yanlısı sözü, siyasi bir linçe uğramasına yetti. Artık Türkiye'de kalamazdı. Hain ilan edilmişti. Kısa bir süre sonra bu acıya dayanamayıp Avrupa'da şehit düştü.

Israrlı barış ve demokratik uzlaşı çabalarımız sonucunda bu şoven ortam kısmen aşılmıştır. Toplum çelişkilerini daha gerçekçi görmeye başlamıştır. Özel savaş ve rant ekonomisiyle ne tür yolsuzlukların yaşandığını görmüş; yaşanılan ağır krizin gerçek nedeninin rantçı siyaset yapısı olduğunu kavramıştır. Diğer yandan daha sorumlu devlet makamları, klasik imhacı ve inkarcı yapılanmayla devletin kendini sorunlardan kurtaramayacağını ve demokratik yeniden yapılanmanın kaçınılmaz olduğunu, bu yönlü reformların ivedilikle hayata geçirilmesi gerektiğini sürekli rapor etmektedirler. PKK gerek ideolojik gerekse pratik tıkanmaların eski yaklaşımlarla aşılamayacağını ve çözümlerin üretilemeyeceğini anlamıştır. Kendi çapında çok boyutlu yeniden yapılanmayı yaşamaktadır.

Yeni bir durumun doğmakta olduğunu, bunun sancılarının çekildiğini tüm toplum kesimleri derinliğine fark etmektedir. Kürt sorunu açısından yaşanılan ***'ne savaş ne barış'***tır; bir nevi ateşkes etrafında şekillenen bir mütareke dönemidir. Taraflar derin derin düşünmekte ve en uygun düşünce ve pratiklerin neler olması gerektiğini kestirmeye, buna göre politika belirlemeye ve yeniden yapılandırmaya çalışmaktadır. Tüm Türkiye toplumu da bu sürece girmiştir. Her kesim tarihten güncelliğe ve geleceğe kadar kendini çok yönlü gözden geçirmekte, dünyayı ve ülkenin iç ve dış koşullarını daha gerçekçi yorumlayarak, yeni program ve perspektifler edinmektedir. Siyasi yaşamın yenilenmesini ezici bir çoğunlukla karşılamaktadır. Fakat tüm bu olumlu gelişmeler çözümlerin gerçekleşmekte olduğunu garanti etmemekte, sadece eskisi gibi yaşanmayacağını kanıtlamaktadır. Nasıl yaşanması gerektiği, Kürtler başta olmak üzere tüm kimlik, inanç, düşünce ve cins farklılıklarını kapsamına alacak yeni bir toplumsal konsensüsün (toplumsal mukavelenin) geliştirilmesine bağlı bulunmaktadır. Bu da yeni anayasa ve yasaları gerektirmektedir.

Türkiye'nin savaş ve barış sorunu, Kürt konusunu çok aşan bir derinliktedir. Hem uzun tarihsel geçmişi, hem de son otuz yılın sosyal, dini ve etnik çekişmeleri bu gerçekliği dışa vurmuştur. Cumhuriyetin resmi ideolojisi ve oligarşik yönetimi her ne kadar tek renk bir örtüyü baskıyla tüm topluma giydirmeye çalışmışsa da başarılı olamamıştır. Çelişki ve çatışmalar bu örtüyü darmadağın etmiştir. Gerekli olan; çok renkliliği, çok kültürlülüğü bir zenginlik olarak kabul eden anayasal düzene ulaşmaktır. Toplumun bu yönlü istemi yoğundur ve sürekli gelişim halindedir. 2000'lerin Türkiye'si, demokratik ve laik cumhuriyeti özde yeniden biçimlendirmeye zorlanmaktadır. En az 1920'ler kadar köklü bir dönüşüm ihtiyacı duyulmaktadır.

İmralı yaşam-ölüm sürecim hem bu dönüşüm ihtiyacının varlığını netleştirmiş, hem de çözümün nasıl olması gerektiğine dair yol ve yöntemleri somutlaştırmaya başlamıştır. Şüphesiz bunda PKK ve Kürt halkının ezici çoğunluğunun Önderlik bağlılığı temel rol oynamıştır. Kürtler tarihte ilk defa en gelişmiş bir iç ve dış kökenli komplo karşısında dağılmamışlar, tersine olağanüstü kenetlenerek kendi örnek barış ve demokratik uzlaşı tavrını ortaya koymuşlardır. Bu tavrın gücü ve dürüstlüğü, belki ilk defa devleti ve tüm toplumu da etkileyerek, barışa ve yeni bir toplumsal sözleşmeye doğru adım atmalarına cesaret vermiştir. Kürtleri de kapsayan toplumsal sözleşmenin ülkenin bütünlüğü ve devletin birliğinin en doğru tarzı olacağına ilişkin en üst tartışmalar olmakta ve çoğunluk bu yaklaşımı olumlu bulmaktadır. Yaşanmakta olan, doğumun sancılarıdır. Fakat bu her şeyin doğru yolda geliştiği anlamına gelmemektedir. Yerel ve gerici şoven güçlerle eski siyasi kalıntıları ve bürokratik statükolar, her tür engellemeyi ve yeni patlamaları doğurabilecek potansiyeldedirler. Sosyal patlama tehlikeleri gündemden tümüyle düşmüş olmaktan uzaktır.

Bu gerçeklikten hareketle yaşamımın İmralı süreci, meşru savunma konumuna ilişkin, benden başlamak üzere ilgili herkese ve her çevreye çok yönlü görevler yüklemektedir. Bu görevler, olumlu bir barış ve tam demokrasiye geçmek için PKK silahlı güçlerinin yeterli nicelik ve nitelikte güç kazanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu sadece Türkiye'de barış istemeyen güçlere değil, Ortadoğu'nun ve Kürtler içindeki çok güçlü gericilerin saldırılarını boşa çıkarmak için de zorunlu olmaktadır. Bu sağlanmadan, barış ve tam demokrasi bir hayalden ibaret olur.

İkinci önemli husus, Kürtlerin klasik toplum yapısını aşarak çok kapsamlı, genişliğine ve dikey, toplumun ezici çoğunluğunu bağrında toplayan sivil toplum olgusunu gerçekleştirmelerini gerektirmektedir. Benim İmralı yaşamıma halkın vereceği yanıt, bu kapsamda sivil toplumun kurulmasıdır. Kardeş Türk halkı ve diğer kültürel gruplar için de çare, kendi sivil toplumlarını kurmalarıdır. Türkiye'nin en temel projelerinden birinin sivil toplumun geliştirilmesi olduğu tartışmasızdır. Sivil toplum kurulmadan, yeniden yapılanmanın klasik devlet buyruklarıyla sağlanması bir hayal ve kendini aldatma olacaktır. Özellikle bu projeye en çok sahip çıkması gereken sol ve sosyal demokrasinin eski tutucu yapısını aşıp geniş bir yelpazede sivil toplumun ittifakına dayalı bir çözüme öncülük etmesi hayati önem taşımaktadır. Çekilen bu kadar acı ve yaşanan şehadetler, onların anılarına biraz saygı varsa, bu yönlü görevlerine başarıyla sahip çıkmalarını dayatmaktadır. Aksi halde tutarsızlığı, demokrasiye ve barışa inançsızlığı ve ilkesizliği belli olan sağ kesimlere siyaset ve iktidar öncülüğünü kendi elleriyle peşkeş çekmiş olacaklardır.

İmralı'daki ölüm-yaşam savaşımında, bu bilinçle ve sorumluluklarımın da farkında olarak, bunun gereğini inanç ve azimle yapmaktayım. İlgili tüm kişi ve kurumların halklarımızın bu yaşamının ne anlama geldiğini çok iyi çözümlemeleri, kendileri için daha fazla hayati bir anlam taşımaktadır. Onurlu bir barış ve tam demokratik bir çözüm, hepimizin tercihi ve çalışmalarımızın ağırlık merkezidir. Ama şer güçlerin ve çeteciliğin güçleri bilinerek, benden başlayacak bir imhanın kapsamının başta Kürtlerden olmak üzere tüm Türkiye halkından on binlerin katledilmesi olduğu bir an bile göz ardı edilmemelidir. Kompolyu hazırlayan iç ve dış güçlerin en temel hedeflerinin de bu olduğunu ve belki de uygun yer ve zaman içinde böyle bir imhaya yönelebileceklerini hiç unutmadan, bu yarın gerçekleşebilecekmiş gibi her tür savunma hazırlıklarını geliştirmek şarttır. Geleceğin onurlu barışı ve olmazsa onurlu özgürlük savaşı ancak bu temelde başarıya gidilebilecektir.

ABD'nin ve onun demokratik hukuki çözüm gücünü belirleyen AİHS ve AHİM'in, Türkiye'deki sürece olumlu yönde katkıda bulunmak için geçmişteki klasik sömürgeci zihniyeti ve politikaları aşarak, barış ve demokratik uzlaşıya doğru adaletli kararlarıyla tarihe yaraşır bir katkı sunacaklarına dair dilek ve umudumu bir kez daha belirtmek durumundayım.

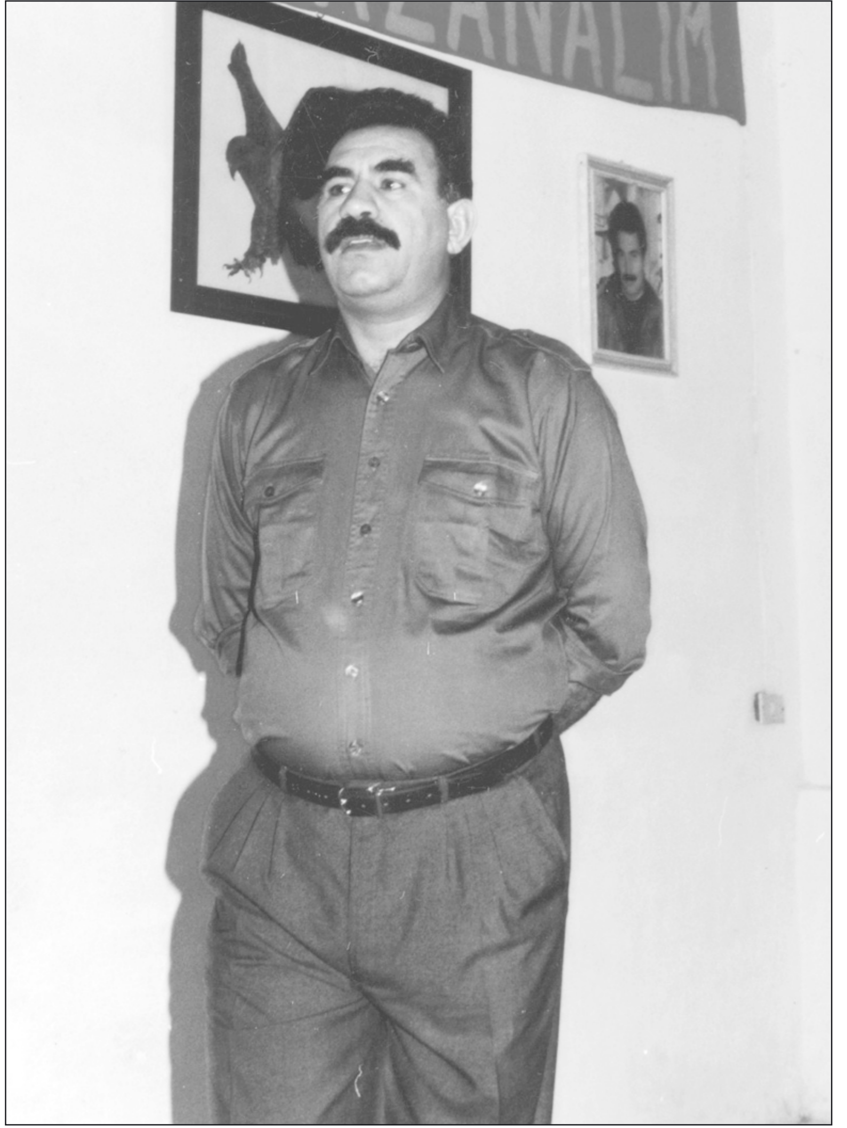
d- AİHM'de dostane çözüm, diyalog arayışları ve AK'ye düşen görev

AİHM'in geliştirmek istediği bir çözüm yolu da davalı ve davacı arasındaki dostane çözümdür. Bununla kast edilen, aradaki sorunun karşılıklı diyalogla giderilmesine çalışmaktır; gerekli olan tavizleri veya uzlaşma noktalarını birlikte karşılamak veya kararlaştırmaktır.

Türkiye'nin politik koşulları ve karar organları hazır olsaydı, AİHM'in benimle ilgili karar sürecine girmeden önce, Türkiye ile sorunlara ve AİHS'ye aykırı hususlara karşılıklı diyalog yoluyla çözüm aramak tercihim olurdu. Şahsen kendimi bu tarz çözüme iddialı ve hazır hissediyorum. Kaldı ki, 1993'ten beri Cumhurbaşkanı sayın Özal'la birlikte böylesi bir sürece ilişkin kararlılığımı ortaya koymuştum. Daha sonra dolaylı yoldan bazı diyalog yaklaşımları gelişti. Devlet tümüyle bu yönteme kapalı olmadığını gösterdi. Ama bazı olumsuz gelişmeler, çözüm istemeyen ve sonuna kadar şiddette ısrarlı güçler bu yönlü adımları etkisiz kılabildiler. Buna rağmen, en son 1998 eylül başından itibaren bir ateşkes sürecini tek taraflı olarak başlatmakla bu yönlü adımlar için zemin hazırlanmaya çalışıldı. Yine 9 Ekim 1998'de sürece yönelik baskı politikasından sonra, dağı değil Avrupa'yı tercih edişimin nedeni diyalog yollarını geliştirmekti. İmralı'da sorgulama sürecim aynı havada geçti. Burada klasik bir sorgulamadan ziyade, sorunlara diyalogla yanıt aramanın tek doğru çıkış yolu olduğunu ısrarla vurguladı. Daha sonra bu temelde hem devletin yetkili makamlarına, hem de PKK yetkililerine bu yönlü yaklaşımlarımı içeren kapsamlı mektuplar yolladım. İmralı'da yargılamaya ilişkin olarak hazırladığım savunma daha çok diyalog arayan bir barış ve demokratik uzlaşı mesajıydı. Bu savunmam, ortamın barış ve demokratik çözüm arayışlarına çekilmesinde önemli etkilere yol açtı. AİHM için de bu belgenin ek bir savunma olarak incelenmesini dilerim.

AİHM'e ilişkin hazırladığım bu savunmam da çok daha kapsamlı olarak demokratik hukuk ölçülerini esas alan bir diyaloga giden yolu aydınlatmak amacındadır. İncelendiğinde, tüm taraflar için AİHS'nin ruhuna uygun olarak bir çözüm arayışı içinde olduğu görülecektir. Dolayısıyla yüce mahkemenin dostane çözüm önerisini geliştirirken, savunmamın kapsamlı bir incelemesini yapmasını önemli bulmakta ve beklemekteyim.

"İmralı'daki ölüm-yaşam savaşımında, bu bilinçle ve sorumluluklarımın da farkında olarak, bunun gereğini inanç ve azimle yapmaktayım. İlgili tüm kişi ve kurumların halklarımızın bu yaşamının ne anlama geldiğini çok iyi çözümlemeleri, kendileri için daha fazla hayati bir anlam taşımaktadır. Onurlu bir barış ve tam demokratik bir çözüm, hepimizin tercihi ve çalışmalarımızın ağırlık merkezidir."

Türkiye'de de TBMM yakında anayasada bazı önemli değişiklikler yapmaya hazırlanmaktadır. Bu hazırlıklar AB aday üyeliğine ilişkin olarak Kopenhag Kriterleri'ne uyumu amaçlamaktadır. Eğer AİHS'nin kapsamını karşılayıcı nitelikte bir anayasa değişikliği olursa, dostane çözüm imkanı doğabilir. Ama bazı şoven ve gerici partilerin ölüm cezasında ısrar etmeleri, Kürtçe eğitim ve ifade özgürlüğüne karşı yasaklamaların devamından yana tutumları bu yönlü adımları boşa çıkarabilir. Fakat yine de bir olanak belirdiğinde değerlendirmek, sorumlu taraflara düşen bir görevdir.

Diğer yandan PKK'nin ağırlıklı olarak sınırların ötesinde meşru savunma düzeninde kararlı ve hazırlıklı olması, diyalog için ortamı uygun hale getirmektedir. Artık adım atması gereken taraf devletin yetkili makamlarıdır. Umut ve önerimiz, devletin kendisi için de son derece onurlu ve yararlı olan bu yolda teşvik edici olması ve adım atmasıdır. Aslında tarafları çevreleyen tüm iç ve dış koşullar bu yönlü adımlar atılmasını hem ivedi hem tarihi kılmaktadır. AİHM'in de konunun öneminden ötürü özel bir çabayla dostane çözüm amaçlı diyalog arayışlarına güç vermesi ve taraflara çağrı da bulunması, başarılı olması halinde tarihi bir anlama gelecektir. Yüce mahkemenin bu konuda alabileceği ve önerebileceği tüm hususlara ilişkin iyi niyetli yaklaşım ve dileklerimi belirtmek durumundayım.

AİHM'in vereceği kararların uygulama gücü olarak AK'ye ilişkin bazı düşünce ve önerilerimi kısaca belirtmeyi gerekli bulmaktayım. AK, AİHS'yi uygulamak ve gözetlemekle sorumludur. Türkiye yaklaşık elli yıldır Konsey'in kurucu üyesi olarak bulunmaktadır. En son katılan Azerbaycan ve Ermenistan bile yasalarında gerekli değişiklikleri yaptıkları halde, Türkiye birçok konuda halen AİHS'nin gerektirdiği yasal değişiklikleri yapmamakta, bu konuda iç hukuku da bağlayan AİHM'in kararları doğrultusunda anayasal ve yasal değişiklikleri de sürekli ertelemektedir. Şüphesiz Konsey bu konuda Türkiye'yi birçok defa uyarmıştır. Ama artık uyarıdan öteye bazı tedbirleri almak göreviyle karşı karşıyadır. Bu tedbirleri almaması kendi hukukunu da zedelemektedir. Bir üyesine sanki tavizkar davranmaktadır. Bu durum demokratik hukuk devletinin Türkiye'de de gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle Kürt sorunu ve laiklikten kaynaklanan bu ertelemelerin son bulması, hukuka duyulan güvenin zedelenmemesi için de önemli bulunmaktadır.

Türkiye başta ölüm cezası olmak üzere, tüm azınlıklara ve düşüncelere ifade özgürlüğünü yasaklayan kanun hükümlerini AİHS'ye göre düzenlememektedir. Benim davam bu konularda da kilit rol oynayan bir konuma gelmiş bulunmakta, hatta tam bir siyasi istismar aracı olarak kullanılmaktadır. Bana ilişkin ölüm cezası yalnız içte değil, maalesef AB platformlarında da AB'ye üyelik için bir koz olarak kullanılmaktadır. Bu durum sadece beni değil, Kürt halkının meşru taleplerinin de pazarlık konusu edilmesini beraberinde getirmektedir. Halbuki AB kurumları normatif değerlere sahiptir. Bu değerler zımnen bile olsa tartışılamaz ve taviz konusu olamaz. Benim ve Kürt halkının meşru ve kanuni haklarının Türkiye ile sürekli tartışılmasını ve pazarlık konusu edilmesini son derece yanlış ve haksız bulduğumu özenli belirtmeliyim. AK'nin bir an önce kurucu üyesi olan Türkiye'yi kendi normlarına uymaya ve gereklerini acilen yerine getirilmesini temin etmeye çağırmasını bir kez daha belirtmeyi görev bilirim.

Ayrıca AK'nin Türkiye ile olan güçlü ilişkilerini Kürt sorununda siyasi diyalogun geliştirilmesinde kullanması, hem AİHM'in kararlarının yerine getirilmesinde, hem de Türkiye'nin demokratik ve laik hukuk devletine doğru evrim göstermesinde önemli rol oynayacaktır. PKK'nin güçlü bir biçimde meşru savunma temelinde yürüttüğü tek taraflı ateşkesi de fırsat bilerek, AK'nin Türkiye ile bu yönlü diyalog arayışlarımıza en azından Kosova ve Makedonya'ya gösterdiği ilgi kadar çaba harcayarak destek vermesi büyük öneme haizdir. Kürtlerin ve tüm Türkiye'nin bu desteğe ihtiyacı vardır. Davamın olası sonuçları dolayısıyla bu yönlü talebimi belirtmeyi gerekli buluyor, AK'nin de değerli çabalarıyla katkıda bulunacağına dair umutlarımı dile getiriyorum.

Sonuç olarak AİHM için hazırladığım savunmayı bu biçimde tamamlarken, İmralı'daki savunmamla birlikte özenle değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. İncelenmesi gereken birçok olay ve kişiye ilişkin verdiğim bilgilerin belge ve tanık olarak değerlendirilmesini diliyorum. Gerekirse sözlü ve yazılı ek savunmalara da hazır olduğumu yineliyorum. Bu savunmamla AİHM'in hem halkımız, PKK ve benim için, hem de ilerici insanlık ve Türkiye için tarihe yaraşır, daha doğru ve adil bir karar vereceğine dair inancımı belirtir, saygılarımla arz ederim.

DEMOKRATİK DÖNÜŞÜM İÇİN YENİDEN YAPILANMA ESASTIR

Demokratik mücadelede çetecilik mutlaka aşılmalıdır

Çetecilik ve örgüt içerisinde ortaya çıkan tasfiyecilik konusunda çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır, fakat hala yetersiz yaklaşımlar da yaşanmaktadır. Bu tür sorunlar uluslararası komplo sonrasında da ortaya çıktı. Sorunun anlaşıldığının söylendiği zamanda bile yanlış yaklaşımlar söz konusu olmaktadır. Parti Önderliği, meşru savunma çizgisini sadece çeşitli olaylara bağlamıyor; aynı zamanda siyasi ve askeri çizgideki, taktikteki yanlış yaklaşımlara da bağlamaktadır. Eskiden beri çeteciliği gerillada "zemin oldum" biçiminde kişilerle açıklama durumu yaşanıyordu, yani kadrolar kendisini görmüyordu. Şu anda da böyle bir yaklaşım var. Bazı durumlar sadece kişilerle açıklanamaz. Kuşkusuz kişilerle açıklanacak durumlar da vardır, ama bu yeterli değildir. Örneğin kitle çalışmalarındaki arkadaşlarımız çeteciliği silahlı mücadele alanında ortaya çıkan bir olgu olarak değerlendiriyor ve kendilerini bunun dışında görüyorlar. Benzer şekilde Avrupa'daki kadromuzda da böyle bir yaklaşım ortaya çıkıyor. Sorunu bilimsel olarak çözümlemek yerine, sadece bazı olay ve kişilerle, kural dışı yaklaşımlarla sınırlı değerlendirme durumu ortaya çıkıyor.

Kimi arkadaşlar daha çok; "sessiz kaldım, zemin oldum" şeklinde kendisini değerlendirmektedir. Gerillada da çoğunluğun tanımı bu yöndedir. Fakat bu, her şeyi ifade edemez. Böyle olunca sorun eksik tanımlanmış oluyor ve kimse kendisini işin içerisinde görmüyor, dolayısıyla soruna çözüm bulunmuyor. Hem silahlı mücadele içerisinde bulunmuş hem de bulunmamış arkadaşlar açısından çetecilik; gaspçılık ve yetkiciliğe, yaratılanı tüketmeye dayalı kural dışı, örgüte gelmeyen, en fazla da isyancılıktan kaynağını alan yaklaşımlar olarak değerlendiriliyor. Elbette bunun feodalizmle de bağlantısını kurmak gerekiyor, bunu yapmadan çeteciliği tanımlamak mümkün değildir. Geçmişte ortaya çıkan asi-avare yaklaşımlar çeteciliğe girmektedir. Daha önce bu durum çok yaşandığı halde, çetecilikle birlikte ele alınmıyordu. 1988-98 yılları arasında pratikte bu durum ortaya çıkmaya başladı. Günümüzde tartışılan parti isminin değiştirilmesi temelleri o zaman atılmıştır. Yani bir program ve strateji değişimiyle beraber, PKK'nin yaşadığı durumun da bir etmen olduğunu görmek gerekiyor. O açıdan konuyu iyi değerlendirme, soruna doğru yaklaşma sorumluluğumuz var.

> "Devlet içerisinde çetecilik geliştiği gibi, PKK'de de ortaya çıktı. Devlet hala temizleyemiyor, kendi gerçeğine doğru yaklaşmadığı için hiçbir adım atma gereği duymuyor. En fazla Hizbullah gibi uç noktada kullandıkları kesimi bir kenara atmış durumdalar, onun dışında çetecilik devletin içerisindedir. Bunu aşamadığı için Türkiye günümüzde değişime karşı direniyor."

Sorun, çeteci gibi düşünüp düşünmemek ya da öyle bir pratiği bizzat ayarlamak biçiminde ele alınmamalıdır. Çeşitli örgüt sorunları, örgüt talimatları karşısındaki yaklaşımlar belirleyicidir. Söz ne olursa olsun ortaya çıkan pratikte, eğer kişinin sorumluluğu varsa, işin içerisinde ise çeteciliğe de bir biçimde karışmış demektir. Bunu istemek veya istememek, niyetlerin o yönlü olmaması ayrı bir konudur, ama yaşanan pratikleri değerlendirirken kendimizi de bunun içerisinde görmemiz gerekiyor. Zemin olmak işin temelidir, çünkü çetecilik bu zemin üzerinden yükselmiştir. Eğer bizim üzerimize basılarak yükselinmişse bu durum örgüte karşı bir tutumdur. Zemin olmayı basit bir sorun olarak görmemek gerekir, zemin olma üzerinde birçok yaklaşım inşa edilmişse ortak olma durumu var demektir. Zemin olanlar kendisini sadece söylenenleri yerine getirdiği biçiminde değerlendirdiği için hangi noktalarda katıldığını veya alet olduğunu, hatta zemin olmanın ne anlama geldiğini çok fazla değerlendiremiyorlar. O açıdan eskiden de çok değerlendirme yaptık, ama zorlandık. Bütün bunları yeniden değerlendirmek gerekiyor.

Uluslararası komplodan sonra da aynı durumlar yaşandı. Genel olarak bütün arkadaşlar duygusal bir atmosfer içerisindeydi. Elbette yapılanları doğru görmüyor, en azından vicdani sorumluluk duyuyorlardı. Fakat o da iki biçimde sonuçlandı; birinci olarak, vicdani sorumluluk duyarak bazı şeyler yapmayı isteme biçiminde ortaya çıkan yaklaşımdı. Bu durum biraz bilinç ve örgütü koruma istemiyle birleşince yetersiz de olsa bazı şeyler yapmak isteyen arkadaşlar çıktı. İkinci olarak; karmaşık duygularla olumsuz noktalara kaymak isteyenler de oldu. Bu iki yaklaşımı birbirinden ayırmak gerekir. Bazı duygular vardır; kişiyi olumlu noktalara götürür, ama bazı duygular, görünüşte sahip çıkma gibi olsa da, sonuçta kişiyi olumsuz noktalara götürebilir. Komplo sonrası ve VII. Kongre sürecinde birçok arkadaş böyle olaylara katıldı ya da yaşanan durumlar karşısında sessiz kaldı. Kendisini feda etmeye hazır olan arkadaşlar, örgüt sorunlarına sahip çıkma, örgüt birliğini koruma noktasında duyarsız kaldılar. Şüphesiz bu durumun 1988-98 yılları arasında ortaya çıkan çetecilikle bağını görmemiz gerekir. Kuşkusuz komplo sonrası sürecin bir değişim süreci olmasının yarattığı zorluklar vardı, ama bununla beraber bazı karşı çıkışlar da gerçekleşti. Örneğin uç noktada ihanetler ortaya çıktı. Bu noktada komployu en çok kişilerin duygularında, yaklaşımlarında ve tavırlarında değerlendirmek, önemli sorunlar karşısında tutum gösterip göstermeme noktasında ele almak, bireyleri onunla ölçmek gerekir. Dikkat edilirse o süreçte hem örgüt içerisinde hem de örgüt dışından partiye "akıl vermek" isteyenler ortaya çıktı. Karmakarışık duygu yapıları veya çeşitli yaklaşımlarıyla örgüte "benim dediğim gibi yapacaksın, eğer öyle olursa katılırım, olmazsa katılmam" diyenler vardı. Bu da bir tutumdu. Komplo sonrasında gelişen bazı tutumlar hiç de masumca değildi. Yani eski tasfiyecilerin tutumları, komplo sonrası ortaya çıkan bazı yaklaşımlara göre bir hiçti. Sorunları bu yönlü değerlendirerek çeteciliği derinliğine anlamak gerekir.

Dünyada değişime karşı en çok direnen devletlerden birisi Türkiye'dir

PKK'nin dönüşümünü tartıştığımız bu süreçte, dönüşüm sorunlarımızı doğru ele almak için örgüt sorunlarımızın geçmişine doğru yaklaşmamız bir zorunluluktur. Önderlik, geçmişte özgürlük eğilimi olarak ağırlıkta olumlu şeyler yapıldığını, fakat bunun yanı sıra olumsuzlukların da olduğunu belirtmekte ve partinin kendi olumsuzluklarından kurtulmasını istemektedir. Bu, parti için istenen bir durumdur, ama tek tek her parti militanı, kadrosu bunu kendi açısından değerlendirmelidir. Savunmalar temelinde her arkadaş kendini olumlu ve olumsuz yanlarıyla değerlendirmek durumundadır. Partinin sorunları ortaya koyması, olumlu ve olumsuz yönleri değerlendirmesi işin önemli bir kısmıdır, ama yeterli değildir. Kadronun da kendisi açısından değerlendirmesi gerekiyor. Nasıl ki parti, genel olarak herkes için ve kendisi için bu değerlendirmeyi yapıyorsa, her arkadaş kendisi açısından böyle bir değerlendirmeyi yapmak durumundadır. Eğer çetecilik olayına, örgütün yaşadığı bazı sorunlara bu temelde yaklaşılırsa bu doğru militan tutum olur. Genel olarak sadece partinin yaptıkları yeterli görülürse, bu doğru bir yaklaşım olmaz. Burada örgütü ayrı, kendini ayrı olgular olarak görme durumu ortaya çıkar. Geçmişte de çeteciliğe hizmet ettiğimizde veya ortaya çıkan tahribatlar karşısında sessiz kaldığımızda genel yaklaşım, "örgüt doğru söylüyor" şeklindeydi. Fakat bu tutum yanlıştı. Önderliğin tespitlerine herkes katılıyordu, ama bununla birlikte kendi örgüt duruşunu ve kişilik yapılanmasını değerlendirme söz konusu değildi.

Savunmalarda Önderlik bile özeleştiri vererek bazı soyut ilkeleri karmaşık insan gerçekliği yerine koyduğunu belirtiyor. Bizim yanlışlıklarımızın temel nedenlerinden biri de budur. Yani bizler PKK'nin ilkelerini doğru görüyor, hatta bu ilkeleri savunuyorduk, fakat işin pratik karmaşasına girmiyorduk. Çeteciliğe yaklaşımda, sorunu geçmişteki gibi değerlendirmek yeterli olmaz. "Önderlik savunmalarda ortaya koymuş, parti de genel açıdan yanlışlıkları değerlendirmiştir, bu bizim için yeterlidir" dersek kendimizi kandırmış oluruz. Geçmiş pratiği bir başka biçimde tekrarlamış oluruz. Savunmaya katılırız, fakat işin pratik gereklerini yerine getirmeye sıra geldiğinde eskiden olduğu gibi bir tutuma gireriz. Eski yaklaşımlar neydi? Kadro Önderlik çizgisine katılıyordu, ama pratiğe gelince, gereklerini yerine getiremiyordu. Genel ilkelere katılma ve savunuculuğunu yapma noktasında sorun yoktu, ama pratiğe girmede yetersizlikler yaşanıyordu. Çetecilik değerlendirmelerine, benzer şekilde yaklaşmak bizleri benzer hatalara götürür. Devlet içerisinde çetecilik geliştiği gibi, PKK'de de ortaya çıktı. Devlet hala temizleyemiyor, kendi gerçeğine doğru yaklaşmadığı için hiçbir adım atma gereği duymuyor. En fazla Hizbullah gibi uç noktada kullandıkları kesimi bir kenara atmış durumdalar, onun dışında çetecilik devletin içerisindedir. Bunu aşamadığı için Türkiye günümüzde değişime karşı direniyor. Belki de dünyada değişime karşı en çok direnen devletlerden biridir. Bırakalım Kürtler veya demokratik kesimler için değişmeyi, kendi çıkarları için bile olsa değişmeye yanaşmıyor. Kendi içerisindeki çeteciliği aşmadığı için bir adım bile atmak istemiyor. Eğer adım atarlarsa geçmiş çeteleşmiş, hukuk dışı ve dogmatik yapılanmalar alt üst olacak. Bu açıdan adım atmıyor.

Şüphesiz PKK farklıdır, pratik içerisinde bile bunların çözümünü sağlamaya çalıştı. Tam çözemedi, ama olaylar yaşanırken de bunlara müdahale etti ve çeşitli biçimlerde engellemeye çalıştı. Buna rağmen kontrol sağlanamadı. Adeta Önderliğin örgüte egemen olamayacağı bir duruma gelindi. Örgüt, Parti Önderliği'nin sözlerini kabul etse de pratiğini başka türlü yaptı. Bunun çeşitli örnekleri vardır; birbirini kabullenmeyecek noktalara kadar gelindi. Hatta çok uzağa gitmeye gerek yok, bugün bile kadrolar arasında işi beğenmeme türünde çok yaygın bir yaklaşım var. Bunların özü nedir? Örneğin askeri sahada bütün arkadaşlar şunu söylüyor; "gelişkin arkadaşlar hep başka alanlarda." Diğer alanlarda da bu tür değerlendirmeler var. Avrupa bile her gün kadro yetersizliğinden söz ediyor. Bunun temeli nereden geliyor? Mevcut durumda kendi kendisini beğenmiyor. Bunu da dile getirmediği için arkadaşını beğenmediğini ortaya koyuyor. Bu, VII. Kongre sonrasında ortaya çıkan ve biraz düzelmiş olsa da günümüze kadar devam eden bir yanılgıdır. Bu durum nasıl izah edilebilir? Sorunları çözmek üzere kendisini aday göstereceğine ve kendi sorunlarını çözeceğine, sorunlarını bir başkasıyla açıklama gereği duyuyor.

Savunmalar temelinde geliştirilen eğitimler, önümüzdeki süreç açısından birçok arkadaşın kendisini görmesini sağlamıştır, ama yakın zamana kadar bu yaklaşım vardı. Program değişimi yaptık, fakat bu çok fazla pratikleşmedi. Bireyler açısından düşüncede netleşme olmayınca pratiğe de geçmiyor. Pratikleşme olmayınca gerekçeleri başkasında arama durumu yaşanıyor. 1988-98 arasında yaşanan durumla bağını kurabiliriz. Çeteciliğin temel özelliği; kimseyi beğenmez ve kendi yaklaşımlarını esas alır. Bu yaklaşım örgüt içerisinde yerleşerek günümüze kadar gelmiştir. Geçmişte bir eyalet başka eyaleti, çeteciliği uç noktada yaşayanlar kendilerinden başkalarını beğenmezdi. Bu tür durumlar örgüt içerisinde uç düzeyde yaşandı. Bu yaklaşımın sürmesinin temel nedeni, kendi gerçeğine yaklaşmamadır. Örneğin şu dile getiriliyor; "ben burada iyi çalışabilirim, ama diğer arkadaşlar iyi değil." Bu, aslında kendine güvensizliğin itirafıdır, çünkü arkadaşına güvensizlik özde kendine güvensizliktir. Kendi sorunlarını çözmeyen, kendi gerçeğine yaklaşmayan kişi sorunu başkasında arıyor. Bir olay anlatılır: Bir padişahın iki Kürde ödül vereceği söylenir. Biri daha iyi çalışmıştır. Padişah ona şunu söyler; "sen ne istersen yanındakine de onun iki katını vereceğim." Kürt düşünür, ertesi gün padişahın huzuruna çıkar ve şöyle der; "o zaman benim bir gözümü çıkar." Eğer onun bir gözü çıkarsa arkadaşının iki gözü çıkacaktır. Hiç değilse kendisi bir gözüyle görecektir, ama diğeri hiç görmeyecek, böylece kendisi avantajlı olacaktır. Çetecilikte bu var ve eğilim olarak yaygındır. Eğer gasp ediyorsa ve bunun önüne geçilirse "her şey bozulsun" demektedir. Bu durum bilerek veya bilmeyerek bazı arkadaşlarımızın pratiğinde ortaya çıkmaktadır. Eğer kendisi için olmayacaksa, hiç kimse için olmasını istemiyor. Partinin bazı doğrularını da bozma temelinde kullanarak kendisini bu noktada kilitleme durumuna giriyor.

> "Eğer yetki olursa, gaspçılık yapabilirse PKK içerisinde olmak iyiydi; gaspçılık biter, PKK; üretime dayalı olmayan yaklaşımları, örgüt dışı duruşları önlerse o zaman o birey için PKK'de yaşam bitmiştir. Ondan sonra istediği yere gider, çünkü düşünce olarak başka yere; feodal alışkanlıklara, geçmiş köylü yaklaşımlarına, sistem içerisindeki düşüncelere dayanıyor."

Bu durum yönetim düzeyinde olduğu gibi, kadro yaklaşımı açısından da sık sık ortaya çıkan bir durumdur. Yaşanan bu tür durumlara karşı savunmalar temelinde herkesi kendi gerçeğini görmeye çağırıyoruz. Kendi gerçeğini görmeyen, başkalarının hatalarıyla kendisini savunamaz, başkalarının hatalarını kendi gerçeğini gizlemek için perde yapamaz. Örgüt içerisinde bunları kırmamız gerekir. Bunlar kırılmadıkça örgütsel işleyiş tam oturamaz. Partinin dönüşümünden söz ediyorsak, –ki, bunu yapacağız– bu tür yaklaşımları kırmamız gerekiyor. Eğer çetecilik çözülürse örgüt açısından iyi bir giriş yapmak ve dönüşümü gerçekleştirmek mümkün olur. Çözenler dönüşüm yapar, çözemeyenler dönüşüm yapamaz. Genel ordu sorunlarımızı, partinin geçmişten bu yana yaşadığı sorunları ve kendi sorunlarımızı da görüp olumlu yanlarımıza da sahip çıkarak örgütün dönüşümünü sağlamalıyız. Mücadele içerisinde yer alan her arkadaş bazı şeyler yapmıştır. Sorun, doğruları ve yanlışlarıyla pratiğin ayıklamasını doğru yapmaktır. Eğer her arkadaş bunu net yaparsa geçmişte yaşadığımız yanlışları, meşru savunmayı aşan anlayışları, pratik uygulamaları, örgüt içerisinde çizgiyi aşan örgütsel yaklaşımları rahatlıkla görür, dolayısıyla kompolya neden olan sorunları çözebiliriz. Birçok arkadaş '99 sonrası "biz kompolya karşı çıkmak istiyoruz" dedi. Niyeti öyle olabilir, ama pratiği farklı oldu, komployu derinleştirdi. Öyle bir noktaya gelindi ki; örgüt dağılıyor mu, dağılmıyor mu, kişinin duygu ve düşünceleri karşısında önemsiz kaldı. Bazılarının söyledikleri, aslında düşünceyle alakalı da değildi. Piyasaya bazı düşünceler sürüyor, örgütün bazı yaklaşımlarını rahatsızlık noktası olarak kullanıyorlardı, ama ilkeyle, değişim ve dönüşümle alakaları yoktu. Bunun elbette çetecilikle bağlantısı vardır. Çetecilikte ilke, somut bir düşünce yoktur. Nitekim kaçanların düşmana sığınmaları, onlar için düşüncenin öneminin olmadığını ortaya koymaktadır. Eğer yetki olursa, gaspçılık yapabilirse PKK içerisinde olmak iyiydi. Gaspçılık biter, PKK; üretime dayalı olmayan yaklaşımları, örgüt dışı duruşları önlerse o zaman o birey için PKK'de yaşam bitmiştir. Ondan sonra istediği yere gider, çünkü düşünce olarak başka yere; feodal alışkanlıklara, geçmiş köylü yaklaşımlarına, sistem içerisindeki düşüncelere dayanıyor.

İdeolojik kimlikle dönüşüme katılırsak örgütsel dönüşüm yapabiliriz

İsyancı yanlarımızı, köylü ve küçük burjuva özeliklerimizi değerlendirdiğimiz ölçüde çeteciliği çözebiliriz. Bunların tümünün çetecilikle bağlantısı vardır. Bu bağlantıları doğru kurar, bu noktada yoğunlaşırsak PKK'nin dönüşümü açısından kendi yaklaşımlarımızı düzelterek dönüşüm sorunlarına çözüm üretebiliriz. Korucuların bile bir ev yaşamı, ağladığı veya güldüğü konular vardır. Hatta devlet içerisinde çetecilik yapanların da böyle durumları vardır. Bizim içimizde ortaya çıkan veya ona bir biçimde bulaşanların da ağladıkları veya güldükleri, yani bir biçimde tepki gösterdikleri noktalar vardır. Eğer bütün bunları iyi çözümlersek soruna doğru yaklaşabiliriz. Örneğin eskiden de; "bu arkadaş iyiydi, neden birden bire böyle oldu?" biçiminde değerlendirmeler yapıyorduk, çünkü bireyi ilişkileriyle, duygu ve düşünceleriyle çözmüyorduk. Bazı tavırlardan hareketle çözüyorduk ki, bu da yetersiz kalıyordu. Oysa ilişkilerinden davranışlarına kadar bütün yönleriyle değerlendirmek gerekir. Örneğin Önderlik Kesire'yi (Fatma) değerlendirirken, ilk günden bu güne kadar bütün yönleriyle çözümlemektedir. Komplodan sonra aynı yaklaşıma girenler oldu. Bazı arkadaşlar açısından sorun siyaset yapmak değildi; işin özünde Önderliğin Kesire şahsında çözümlediği yaklaşım vardı. "Örgütü bana bırakın, biraz gaye edeyim. Zaten örgüt korunamaz, dağılıp gitsin. Ben ne kadar tutarsam, tutarım" yaklaşımı gösterildi. Zaten çetecilik ve tasfiyeciliği göre gidilseydi onlar örgütü ellerine aldılar mı, örgüt zaten dağılacaktı. Dolayısıyla elimde ne kalsa kardır mantığıyla yaklaşım durumu, bir pazarlama söz konusudur. Gasp etme mantığı buna dayanıyor ve çoğunun altında düşünce yoktu. Gelenekselliğe sığınan yaklaşımlar vardı, fakat işin özü düşünceye dayanmıyordu. Kaçıp gidenlerin sorunu düşünce değildir. Düşünce olarak dile getirdikleri de sığındıkları bazı görüşlerdi, kendilerine ait düşünceler değildi. O yönüyle özgün yanları çok fazla yoktur. Bundan dolayı mevcut durumda kendi örgütsel yaklaşımlarımızı genel olarak gözden geçirmek durumundayız.

Program ve stratejik dönüşümü yaptık, kısmen de örgüt dönüşümünü yaptık. Program ve strateji dönüşümü Önderlik savunmaları çerçevesinde VIII. Kongre'de daha da derinleştirilecektir. Bundan sonra yapılacak olan, örgütsel dönüşümdür. Örgütsel dönüşümü sürdürmek açısından, geçmiş pratiğimizi ne kadar iyi çözümlersek örgütsel hazırlığımız da o düzeyde olacaktır. '99'daki yaklaşımlarımız örgütü koruma temelindeydi. Bu yeterli olmuyordu, ama temel olan buydu. Program ve strateji değişikliği yaptık, fakat örgütteki değişim günümüze kadar sınırlı bir şekilde oldu. Komplo sonrasında yaşanan sorunlardan dolay örgütsel değişim tümden gerçekleştirilmedi. Bunun için de örgütü koruyarak dönüşüm yapmak en doğru yoldu. Başta örgütü ayakta tutma, ona göre daha sonra örgütü dönüştürme kararı doğru bir karardı, fakat geldiğimiz aşamada artık bu şekilde bunu sürdüremeyiz. Savunmaların da yoğun olarak işlendiği bu dönemde eğer benzer tutum sergilersek elbetteki bu yanlış olur. Mevcut aşamada örgütü korumanın yolu, dönüştürmektir. '99 veya 2000'de olduğu gibi koruma, savunmada kalma mantığını sürdüremeyiz. O süreçte kısmen örgütü dönüştürdük, çünkü fazla hazırlıklı değildik. Günümüzde de PKK bu şekliyle kalsın demek, PKK'yi geliştirmeyeceği gibi çözülmesine yol açacaktır.

> "Meşru savunma ağırlıklı olarak siyasal ve demokratik mücadeleye oturtuluyor. Demokratik siyaset ve sivil toplum örgütlenmesi, bunun bir boyutudur. İkinci boyutu ise gerilladır. Üçüncü boyutu, eğer bütün olumlu çabalara rağmen herhangi bir gelişme olmazsa meşru savunmanın aktifleştirilmesidir. Bu süreçte demokratik siyaset ve sivil toplum örgütlerini bir muhalefete ve direnişe kavuşturmak gerekiyor."

Yeni örgütsel oluşumlara gitme gündeme gelirken geçmiş yaklaşımlarımızı da değerlendirmemiz gerekir. VII. Kongre'de değişiklik yaptık, herkes farklı şeyler bekledi, "değişiklik bana göre olsun" dendi. Çetecilik de değişiklik istiyordu, ama değişimin çetecilik temelinde olmasını, çeteciliğin parti yerine geçmesini istediler. Görünüşte değişime karşı değillerdi, ama partiyi mevcut biçimiyle koruyup dağıtmak istiyorlardı, partiye ilerletme temelinde bir değişim istemiyorlardı. O biçimdeki değişime o zaman da karşı çıktık. Dönüşüm yapacaksak, yeni ideolojik kimlik temelinde yapacağız. Bu temelde Önderliğin AİHM değerlendirmelerini içselleştirmek bir zorunluluk olmaktadır. Eğer yeni ideolojik kimlik temelinde dönüşüm yapamazsak, bu bizim zararımıza olur. Dönüşüm yapmanın bazı riskleri olacaktır, ama risk vardır diye dönüşüm sürecine girmeme gibi bir düşüncemiz olmaz. Bir işe girerken riskleri karşılama yönünde hazırlıkların yapılması gerekir. Geçmiş çeteci ve tasfiyeci yaklaşımlara ilişkin kendimiz açısından çözüm üretirken, örgüt açısından da çözüm üretmemiz gerekiyor. Bu noktalar netleşecek ki, örgütsel dönüşüm sürecine rahatlıkla girebilelim. Bunlar gerçekleşmeden örgütsel dönüşüm sürecimiz sancılı olur. Şüphesiz örgütsel dönüşüm yapacağız, ama ne kadar doğru yaklaşır, geçmişi çözümler ve zorluklarını göze alarak dönüşüm içerisine girersek, dönüşüm sürecinde o kadar başarılı oluruz.

Kongre'de genel bir benimseme durumu oldu, fakat çok fazla özümsenmedi, içselleştirilmedi. Kongre sonrası bazı sorunlar yaşandı. Bu, genel program ve stratejiyi anlayarak, içselleştirerek onun pratiğini yapmak için değildi. Kongre kararları bazılarının istediği gibi olmayınca alınan kararların uygulanmasına da katılmadılar. Kimileri sessiz kaldı, o düzeyde kavramamıştı, "olsun" dedi, ama pratikte bildiği gibi yürüdü. Biz bu süreçlerden dersler çıkardık. Şu anki mevcut yaklaşım o dönemdeki gibi değil, ama hala bazı yetersizlikler yaşanmaktadır. Yeni ideolojik kimlikle dönüşüme katılırsak örgütsel dönüşüm yapabiliriz. Bunu yapamadığımız zaman, eskisi kadar olmasa da benzer yaklaşımlar ortaya çıkabilir. Her arkadaş kendisi açısından vicdani sorumluluğunu netleştirir ve anlayışını düzeltirse, sürece olumlu temelde katılabilir. Örgütsel dönüşümü bu temelde yapabilir, stratejik ve programsal derinliği sağlayabiliriz. Her şeyi VIII. Kongre'ye bırakmayacağız. Bunu yapmak, geç kalmak olur. İsim değişikliği de bu temelde gündeme gelmiştir. Mevcut gelinen aşamada dönüşüm yapmamız mücadelemizin başarısı için bir zorunluluktur.

Meşru savunma demokratik siyasete katılmaktır

Meşru savunmaya yaklaşımımız ve mevcut pozisyonumuz geçmişteki gibi kendimizi korumaya dayalıdır. Partimize ve Önderliğimize yönelik bir saldırıya karşı meşru savunma temelinde karşılık vermemize yetecek düzeyde bir mevzilenme sağlamış durumdayız. Mevcut çizgiyi değiştirmek için açılım yapmak gerekiyor. Çeteciliğe yaklaşımımızı olduğu gibi, meşru savunma konusunu da netleştirmemiz gerekiyor. Bu anlamda bazı şeyleri yeniden değerlendirmek gerekmektedir. Halk savaşını ve gerillacılığı geçmişteki gibi değerlendiremeyiz. Bilim-teknik alanında yaşanan gelişmeler, yine yürüttüğümüz savaşın yarattığı sonuçlar var. Bütün bunları eskisi gibi değerlendiremeyeceğimiz biliniyor. O zaman sorunu bazı operasyonlar olunca misilleme yapmakla sınırlı anlamamak gerekiyor. Meşru savunma anlayışımızdaki yanlış anlayışlar giderildi, fakat hem komuta tarzını ve yaklaşımlarımızı hem de meşru savunma anlamında alınacak pozisyonu yeniden gözden geçiriyoruz. Pratik olarak bunu aşmadığımız zaman geçmiş yaklaşımlarla karşılaşırız. Önderlik bir yıl içerisinde yaşanacak gelişmelerin değerlendirilmesi gerektiğini belirtiyor. Eğer "ne savaş, ne barış" ikilemi ile çürüme dayatılırsa, elbette bunu kabul etmeyiz. Partinin yaklaşımları nettir, ama eğer süreç mevcut durumuyla devam ederse, sorunu uzun süre bu biçimde karşılayamayız. Sonsuza kadar bekleme durumumuz olmaz. Bu tür adımların atılmasını savunuyoruz, pratikleştirilmesi için çalışıyoruz, bunlardan vazgeçmeyiz.

Partimiz kendisi açısından geçmişi değerlendirerek özeleştirisini veriyor ve aşırıya kaçıldığını da söylüyor. O zaman savunma yaklaşımımızı değiştirmemiz gerekecektir. Demokratik dönüşümün sağlanması, üç kuşak haklarının güvenceye alınması, hukuk devletinin gelişmesi, yani doğal olarak kabul edilmesi gereken hakları elde etme mücadelesi şüphesiz verilecektir. Burada üç nokta önemlidir. Birincisi; meşru savunma ağırlıklı olarak siyasal ve demokratik mücadeleye oturtuluyor. Demokratik siyaset ve sivil toplum örgütlenmesi, meşru savunmanın bir boyutudur. İkinci boyutu ise gerilladır. Üçüncü boyutu, eğer bütün olumlu çabalara rağmen herhangi bir gelişme olmazsa meşru savunmanın aktifleştirilmesidir. Mevcut süreçte demokratik siyaset ve sivil toplum örgütlerinin bir muhalefete ve direnişe kavuşturulması gerekiyor. İkincisi; gerillanın geniş bir mevzilenmeye kavuşturulmasıdır. Üçüncü olarak da aktif bir savunma pozisyonunun yaratılmasıdır.

Gerilla için kırsal alan temeldir tespitinin değişmesi gerekir. Klasik gerilla yaklaşımımızın değişmesi iki nedenden dolayı gereklidir. Bir, mevcut alanlar zaten boşaltılmıştır. O alanlarda bir askeri harekatlılığa girmek sorunun çözümüne hizmet etmeyecektir. İkinci olarak teknik değişmiştir. O alan üzerinde şimdiye kadar bir savaş yürütülmüş ve bir noktaya kadar gelinmiştir. Aynı noktada diretmek, çıkışa yol açamaz. Bu yönüyle aktifleşecekse de meşru savunmanın temeli oraya dayanamaz. Eğer meşru savunma temelinde aktif savunma yapacaksak ona göre bir hazırlığın sağlanması gerekiyor. Bunun için de ilk başta siyasal mücadele için kitle örgütlenmesine ağırlık vermek gerekiyor.

Önderlik; *"eğer yaklaşımınızı değiştiremeyecekseniz, gerilla alanında bulunmanıza bile gerek yok"* demektedir. Öyle bir savaşa katılmak bir tekrar, bir nevi cinayet olur. Böyle bir savaşın da bedeli ağır olur, dolayısıyla bizi örgütsel zeminden çıkarır. Hazırlıklarımız, meşru savunmaya göre olacaksa kaldırabileceğimiz ve yayılabileceğimiz bir meşru savunma çizgisi olmalıdır. Eskiden olduğu gibi bazı yerleri kurtarmak düşünülemez. Meşru savunma yaklaşımımızda bu yoktur, o zaman kendimizi buna göre mevzilendirmemiz gerekiyor.

Bugüne kadar yürüttüğümüz mücadeleyle kazandığımız tecrübeler Güney'de geçerli olacaktır, ama Kuzey ve Türkiye'de yürütülecek mücadelede geçerli olmaz. Tecrübelerden yararlanacağımız epeyce şey var, ama aynı taktikler, aynı zihniyet ve komuta-yönetim tarzıyla mücadele yürümez. Bu yönlü zihniyetlerimizin de aşılması gerekir. Eğer mevcut pozisyon değişmezse komuta da kendisini değiştiremez. Kendisini biraz değiştirse de çok fazla ileri gidemez. Anlayış olarak değiştirmemiz; yani yanlış yaklaşımın temel esprisini değiştirmemiz gerekir. Daha önce de meşru savunma kavramını kullanıyorduk; eğer meşru savunma deyip önceki yaklaşımları uygulayacaksak, bu meşru savunma olmaz. Kendimizi sonuna kadar koruruz, o konuda elbette sorun olmaz, ama eğer bir çıkış yaptıramazsak bu geliştirici olmaz. Öncelikle komuta-yönetim anlayışı olarak değişime gitmek gerekiyor. Sadece pratikçiliği esas alan komutan, meşru savunma temelinde yürüyemez. Zihniyeti ileriyi göremez, meşru savunma esprisini yakalayamaz, dolayısıyla yapacağı eskiden farklı olmaz. "Ben yine bu temelde direnir, kendimi feda ederim" denir, ama öyle demek bu süreçte kimseyi ileri götürmez. Onun için savunma anlayışını değiştireceğiz. Eğer bilimsel yaklaşılmaz, savaşın kuralları önceden netleştirilmez ve hazırlıksız bir biçimde savaşa girilirse burada kaybedilir. Çizgiden çıkmamızın bir gerekçesi de budur. Çeteciliğe de böyle alet olundu. Hazır olunmayınca ortamda geçerli olan kurallara şu veya bu şekilde uymak zorunda kalınmıştır. Savaşın kanunları, meşru savunmanın ilkeleri çözümlenmemişse, hazırlıksız girilen her işte olduğu gibi, bu alanda da yanlışlık yapılır. Bu durum, kişilerin niyetlerinden de bağımsız olur. Bu konuda düşüncede bir netliği sağlamamız gerekiyor. Pratik hazırlıklar yetersiz olsa da düşünce netliği yakalandıktan sonra tüm sorunlar aşılır. Öncelikle çeteciliğe alet olabilecek yaklaşımları terk etmek gerekiyor.

Sadece gerillayla sınırlı meşru savunma anlayışını değiştirmemiz gerekiyor

Diğer yönüyle şu değişiklik olmalı; gençler anadilde eğitim hakkı isterken diğer kesimler onlara destek veriyor. Bu, eski bir mantıktır ve kimseyi ileri götüremez. Bu anlayışı değiştirmemiz gerekiyor. PKK, ilk ortaya çıktığı zaman da bir gençlik hareketi olarak ortaya çıkmıştı. İnsanlar vicdani olarak "bunlar iyi yapıyor" diyorlardı. Savaş sürecinde Kürtler dil ve eylem gücüne kavuşmak için gerillaya destek verdiler. Uzun yıllar verilen mücadeleden sonra bazılarının günümüzde sadece destek sunmaları doğru değildir. Yani çetecilik sadece gerillada gelişmiyor, ekonomik rantçılığa ve gaspçılığa dayanan çetecilik de, örgütsel çetecilik de var. Bazılarının elinde silah olmayabilir, ama onlar da bunu yaptılar. Günümüzde bunu hala sürdürmek isteyenler var. Kitle örgütlenmelerinde bu durum ortaya çıkıyor. Bunun da mahkum edilmesi gerekiyor. Elinde silah olanlar çetedir, elinde silah olmayanlar masumdur, çetecilik yapamazlar biçiminde değerlendirmemek gerekir. Silahlı çetecilik yapmayan da örgütü gasp ediyor, rantçılık yapıyor, üretmeden el koymak istiyor. Bunlar çeteciliğin özellikleridir. Avrupa ve Türkiye'de bunlar yapılıyorsa, bunu da çeteciliğin bir biçimi olarak değerlendirmek gerekiyor. Komplodan sonra örgüte el koymak isteyenler, hala da hiç mücadele vermeden, çalışmadan yaratılanlar üzerinde kendini yaşatmak isteyenler var. Bazı yerleri tutmuş, bırakmıyorlar. Örneğin gençler anadilde eğitim hakkı için eylemler geliştirirken bazıları hala sadece "destekleme" mesajları yayınlama yaklaşımı içerisindedirler. Artık bunu da değiştirmek gerekiyor. Yeni ideolojik çizgimize göre de sadece gerillanın değil, herkesin her yerde devreye girmesi, o açıdan sadece gerillada değil, bütün çalışma alanlarımızda rant ve çeteciliğe dayanan yaklaşımları aşmamız gerekiyor. Meşru savunma çizgisinin kitle mücadelesi içerisinde de oturtulması için, oradaki gaspçılığın aşılması gerekir. Meşru savunma, demokratik siyaseti desteklemek değil, ona katılmaktır. Destekleyici olan, demokratik siyaset yürütemez. Hala yaygın olarak böyle bir düşünce var ve bu düşünce kabul edilemez. Örneğin gençlere "Siz doğru yapıyorsunuz, biz de destekliyoruz" diyorlar. Oysa şu veya bu biçimde herkesin gençlerin bu mücadelesine katılması gerekiyor. Eskiden desteklemek bir yönüyle doğruydu, ama günümüzde örgüt yetkilerini gasp edip arkada durarak destek verdiğini söylemek örgüt çalışma tarzı olmadığı gibi, demokratik siyaset tarzı ve sivil toplum örgütlemesi de değildir. Sivil toplum kendi inisiyatifiyle sürece katılan insanlardan oluşur. Bireyselliğin gelişmesi gerektiğini söylerken buna vurgu yapıyoruz. Bireysel özgürlük, bazılarının mücadeleye destek verdiklerini söyleyerek kendilerini arkada tutmaları, korumaya almaları değildir. Bireysel özgürlük katılmaktır. Askeri veya siyasi, hangi biçimle olursa olsun mücadeleye katılan insan bireysel özgürlüğüne kavuşabilir. Bunun dışındaki yaklaşımları kabul etmek meşru savunma çizgisine uygun değildir.

> "Meşru savunma, demokratik siyaseti desteklemek değil, ona katılmaktır. Destekleyici olan, demokratik siyaset yürütemez. Sivil toplum kendi inisiyatifiyle sürece katılan insanlardan oluşur. Bireysel özgürlük, bazılarının mücadeleye destek verdiklerini söyleyerek kendilerini arkada tutmaları, korumaya almaları değildir. Bireysel özgürlük katılmaktır."

Savaşı durdurduğumuz zaman bazıları şunu dayattı; "siz savaşın, biz bunun üzerinden siyaset yapacağız." Oysa Kemal Burkay gibileri ilk kurşun sıkıldığında "48 saat içerisinde yok olursunuz" diyorlardı. Bu tür çevreler savaşı durdurunca da "niye teslim oluyorsunuz?" dediler. Yaklaşım nedir? Savaş sürecinde şu veya bu biçimde kendimizi kullanmaya hazır hale getirmiştik, zaten kompioya gitmenin bir nedeni de buydu, üzerimize siyaset yapılıyordu. Komplo ile ortaya çıktı ki, bizim adımıza siyaset, diplomasi yürütenleri de kullanmışlar. Savaş açısından da bazı yerlerde kendimizi kullandıracak düzeye gelmiştik. Komplo olunca herkes üzerimize yazıp çizdi; "dağılacaklar, bunları kullanalım" dediler. Bırakalım dışımızı, içimizdeki bazı kesimler de böyle yaklaştılar.

İçimizdeki bazı anlayışları düzeltmemiz gerekiyor. Bunları yaparken her parçanın önüne somut görevler konulur ve bir hedefe bağlı olarak mücadele yürütülür. Sadece gerillayı destekleme biçiminde örgütlenmez. Bu anlayış Güney, Kuzey ve Doğu'ya yayılarak herkesin kendi görevlerine sahip çıkmasıyla oturtulacaktır. Halk Savunma Gücümüz de kendisini bu temelde sürece katacaktır. Somut örgütlenmeleri ve hedefleriyle meşru savunmaya katılacak biçimde kendisini mevzilendirecektir. Meşru savunma bu şekilde etkili olacaktır. Kafalarda hala şu düşünce var; "gerilla Güney'dedir, aktif savunmaya geçilince gerilla yeniden harekete geçecek ve temel mücadele Güney üzerinden olacak." Bu düşünceyi kırmak gerekiyor. Gerilla rolünü oynayacaktır, fakat her şeyi gerillaya yıkmak doğru değildir. Her şeyi gerillada kilitleyen yaklaşımı kabul etmiyoruz. Sadece gerillayla sınırlı meşru savunma anlayışını değiştirmemiz gerekiyor. Bu zihniyet hala tam kırılmış değil. Geçmişte biraz çarpıtıldı, eksi çizgimize göre de her şey gerillada kilitlenmemeliydi, ama pratikte kitle hareketleri geride kaldı, mücadele gerillada kilitlendi. Bu durum farklı faaliyet alanlarımızda yanlış bir yaklaşımın gelişmesine yol açtı. Bunu düzeltmek gerekiyor. Böylelikle meşru savunmayı aşan yanlış yaklaşımlar aşılacağı gibi, siyasette de daha etkili duruma gelmek mümkün olacaktır.

Zihniyet devrimiyle donanarak bu konuda açılım yapmamız gerekiyor. O zaman daha mütevazı ve gerçekçi olarak görevlere talip olabiliriz. Böylece gasp etmek, emeksiz ele geçirmek isteyenleri de engellemiş oluruz. Örgüt ölçüleri, anlayışı ve düşüncesi ne kadar gelişirse diğer yaklaşımların da önüne geçmek o kadar imkan dahilinde olacaktır.

Firavunlar piramitlerinden utanacaklar

Yeşilin yavaş yavaş kaybolmaya yüz tuttuğu yaz sıcağında, sararan otlara basa basa topraklarımızdan geri çekiliyorduk. Dengesiz bir savaştı, ne tanklarımız, ne de kobra helikopterlerimiz vardı. Ellerimizde kleşlerimiz, yüreklerimizdeki her hücre patlayacak birer gülleye dönmüştü. Yıpranmış küçük cep takvimimi çıkarıp baktım. Bin dokuz yüz doksan iki yılının ağustos ayındaydık. Yılın bu ayında, bu topraklarda sıcaklık insanları bunaltır, doğayı kavururdu. Ağustos'un yirmi altıncı gününü, bitmeye yüz tutan mavi mürekkepli kalemimle bastıra bastıra karaladım. Altına şu notu düştüm;

"İnsanlığın beşiği topraklarımızdan geri çekiliyor olsak bile, bu topraklara insanlığı yine bizler getireceğiz."

Katılımlar her geçen gün daha da çoğalıyordu. Doğu'dan, Kuzey'den, Güney'den binlerce genç saflarımıza akın akın geliyordu. Sınırlarda kurduğumuz kamplardan Xankûrkê, Çukurca ve Haftanin'de yeni katılımları eğitiyorduk. Türk ordu güçlerinin bu kampların istihbaratını alıp buraları vurmayı hedeflediği söylentileri içimize kadar sızmıştı. Böyle bir yönelime karşı ellerimizde kazma kürek, durup dinlenmeden mevzi kazıyorduk. Yeni arkadaşları bir an önce askeri bakımdan güçlendirmeye çalışıyorduk.

Söylentiler gerçekleşmişti. Özel savaş güçleri saldırıya geçmişti. YNK ve KDP peşmergeleri güneybatıdan, Türk ordusuysa kuzeyden saldırıyordu. Geliştirilen operasyonun adını "Sandviç Operasyonu" koymuşlardı. Yani bizi yenilebilecek hazır bir yemek olarak değerlendiriyorlardı. İki taraftan bizi kıskaca alıp ezeceklerdi. Kendini tüketen canavar, çarkları altında ezdiğini yiyecekti. Bir tür ayakta atıştırma tarzıydı.

İki taraftan saldırdılar. Odak noktaları yeni savaşçıların eğitim kamplarıydı. Saldırıyı ilk karşılayanlar da onlar oldu. Katılımların fazla oluşu, yeni güce öncülük yapma sorumluluğunu yüklüyordu. Çok gençtiler. Birçoğu çocuktu. Savaşmak çocukların işi değilken, savaşıyorlardı. Önceki eylemlerde birçok tecrübeli arkadaş şehit düşmüştü. Bu yüzden yeniler savaşırken öğreneceklerdi.

Kırk gün kırk gece süren çatışmada büyük direnişler yaşandı. Kolu-bacağı kopanlar, bombasını bedeninde patlatanlar oldu. Düşen yoldaşlarımızın silahlarını omuzlayıp, öne atıldıktan iki dakika sonra, uçakların bombardımanı altında şehit düşenleri gördüm. Oligarşik rejime duyulan öfkeyi ve bunun insanın psikolojisine yansıyışını anladım. Son nefesini verirken on beş yaşındaki Agit gözlerini iri iri açarak; "Mevzi düştü mü?" diyordu. Oysa bizim topraklarımızda hasat zamanından sonra kırk gün kırk gece süren düğünler kurulurdu. Ninelerimiz o uzun gecelerde hoşgörü ve sevgiyle yoğrulmuş masalları alınlarındaki dövmenin büyüsünde anlatırlardı. Yaşlı parmaklarının arasındaki tütünden katran karası duman havaya savrulurken, ninelerimizin eteklerine iyice sokulurduk. Yıldızları ne kadar parlak olurdu. O zaman, ninelerimizin eteği kuş tüyünden yataklara dönüşürdü. Peri'nin suyuna aksetmiş yıldıza bakarken uyurduk. Çocuklar erken mi inanırdı masallara?

Kırk gün kırk gece süren çatışmalardan sonra, komutanlarımızın "geri çekilin!" talimatıyla, geri kalan tek geçiş hattımız olan PAK kampının olduğu vadiye doğru geri çekilmeye başladık. Yer yer kontrolden çıkışlar yaşansa da, güç PAK vadisine doğru ilerliyordu. Biz PAK kampına girdiğimizde bizden önce de gelenler olmuştu. Kimileriyse yorgun argın hala gelmekteydi. Uzaktan daha birçok grubun geldiğini görüyorduk. Gelenler ayrı ayrı kayaların ve küçük kovukların arasına yerleşiyordu. Yaralılar, şehitler, hastalar hepsi bir aradaydı. Türk ordu güçleri tarafından takip ediliyorduk. Tedbirlerimizi almak; tepeleri tutmak zorundaydık. Küçük birimler halinde tepelere yerleştik. Aşağıda bin iki yüze yakın arkadaş vardı. Kayaların arasına gizlenilebilecek farklı mekanlara dağılmışlardı, göremiyorduk. Fakat onları korumamız gerektiğini biliyorduk. Sürekli yer değiştiriyorduk. Arkamızda PAK vadisi vardı. Sağımızda Haftanin sırtları, solumuzda Batufa sırtları. İki sırtın kesiştiği ve aşağıya PAK vadisinin açıldığı noktadaki tepeleri tutuyorduk. Gücümüz geliyordu. Bulunduğumuz yerden arkadaşları izliyordum. Ali arkadaş hızlı adımlarla yanıma doğru yaklaştığında;

– Heval Hamza, bölük komutanımız seni çağırıyor, dedi. Baktım, komutanımız biraz ötede dolaşıyordu.

– Tamam heval Ali, dedim.

İlerlemeye başladım. Bir battaniyenin içinde yaralı bir arkadaşı getiriyorlardı. Yaklaştılar. Baktım arkadaşın bacağı kesik. Fırlatılan bu bakış, bir dakikalığına her şeyi durdurdu. Her şey hareketsizdi. Bir anda komutanımızın yanına vardım. Birkaç kişi daha vardı orada. Benim geldiğimi görünce:

– Heval Hamza, Roza ve Ali Botan, siz gelin.

Üçümüz arkadaşların arasından çıktık. Biraz yürüdük. Komutanımız bize dönerek işaret parmağıyla Batufa sırtlarını gösterdi:

– Oradaki sivri ucu görünen en büyük sırta gidin ve oradaki mevziye yerleşin. Sorumlu sensin Heval Hamza, dedi.

Ali Botan ve Roza'yla yürüyoruz. Roza arkadaşı uzaktan da olsa tanıyorum. Geri çekilirken, susuz arkadaşlara su, yaralılara omuzdaş olandı. Bu tür durumlarda böyle arkadaşlar hep çekim merkezi olurlardı. Tüm arkadaşların dikkatini çektiği gibi, benim de dikkatimi çekmişti. Bir saat önce bir yaralıyı omuzumuzda taşırken, Roza'nın elinde küçük bir pet şişesi, koşturuyordu. Yanımıza yaklaştığında sendeleyerek ayaklarımızın dibine düştü. Bacağı sertçe bir kayaya değdi. "Ah" dahi demeden sıçrayarak ayağa kalktı. Elindeki zemzem suyuymuşçasına bir damlasını dahi dökmeden koştura koştura bir yaralıya su yetiştirdi. O gittikten sonra Kamuran arkadaş;

– Ben Roza'ya bakarken şaşırıyorum. Çok yeni, ama o kadar koşturuyor ki.

Bizde ise sonsuz bir suskunluk. Kimsenin bir şeyi dillendirmesine gerek yoktu. Gerçeklik, hiçbir zaman sırra kadem basmamıştı. Roza gün gibi ortadaydı.

Tarif edilen sivri kayaya ve tepeye elimi uzatsam dokunacağım gibi geliyorsa da, sanki bir asırlık zaman diliminde yürüdük.

– Nihayet mevziye ulaştık, dedi Ali Botan.

Birkaç taşı kaldırarak üst üste koyduk. Mevzi doğal bir görünüme sahipti. Doğa bize bu mevziyi sunmuştu. Mevzinin büyükçe olması hem iyi, hem de olumsuzdu. Rahat hareket edebilirdik. Fakat, geniş olması koruyuculuğunu arka planda bırakabilirdi. Mevzi çok stratejik bir noktadaydı. Yorgunduk. Roza bir-iki taşı daha kaldırarak uygun yerlere yerleştirdi. Roza'yı tanıyalı çok kısa bir süre olmuştu. Mekan olarak farklı yerlerde de olsak, kendimi Roza'ya çok yakın hissediyordum. Yaşam canlısıydı. Her devrimci, cehennem gibi bu ortamda O'nun gibi olmayı başaramazdı. Ben de başaramıyordum. Yenilere yol gösteriyordu. Gençti, on sekizinde ya vardı ya yoktu. Kızıla çalan uzun saçlarını tek bir örgü halinde örmüştü. Örüğün bittiği yere lacivert ve beyaz çiçekli kumaştan tokasını takmıştı. Tokasının alt kısmındaki saçları, bir gonca gül gibi yusyuvarlak ve kıvır kıvırdı. Badem gözlerinde, unutulmuş sarı saçlı çocukların yürekleri, gülüşleri yansıyordu. Ali Botan parmakları tetikte oturduğu yerden uzaklara dalmıştı. Neyi düşünüyordu? Uzun süredir yıkayamadığı elbiseleri kendisine bol gelmeye başlamıştı. Yeleğini emaneten giymiş gibiydi. Roza'nın duruşu onu da etkilemiş olmalıydı. Üçümüz de susmuş uzaklara bakıyoruz. Saddam tarafından boşaltılan Batufa merkezinde son yıllarda yaşam yeniden doğuyordu. Toprağına bağlı Batufa halkı geri dönerek tarlalarını sürmüştü. Mısır ve buğday tarlalarına kuşbakışı bakıyordum. Batufa'nın içlerindeki kavak ağaçlarının başı göğe değiyordu. Havanın sıcaklığı Batufa'nın üzerine şeffaf bir sis perdesi örtmüştü.

Batufa'dan gözlerimi yavaş yavaş alıyorum. Altımızdaki ağaçlar toprağa yeşil elbise giydirmiş. Bir karış toprak arıyorum, ama bulamıyorum. Bulunduğumuz yerdeyse ağaçlar daha seyrek, kara ve yeşil iç içe. Etrafımızda göller olmalı, kurbağaların seslerini seyrek aralıklarla duyuyorum. Sessizliğimizi ara sıra esen meltemle kıpırdayan yapraklar, öten kurbağa ve ağustos böcekleri bozuyor.

– Nerelisin Heval Roza? dedim. Roza ve Ali Botan daldıkları uzaklardan dönüp bana baktılar.

– Nusaybinliyim. Düşman güçler sıkıştırıyor, ne kadar sürer bu durum?

Roza sanki bu anı beklemişti. Soran gözlerle bana bakıyordu. Belli ki tartışmak istiyordu.

– Bilmiyorum, dedim. Roza bana bakarak;

– Ben biliyorum, dedi.

– Neyi biliyorsun, diye sordum. Sorularımı cevapsız bırakıp sustu. O susunca bizler de susmuştuk. Sıcaktan boğazımız kurumuştu. Küçük bodur ağaçlarını yalayan esinti buz gibi bir damla suydu. Önderliğimiz suyun, savaşın tadını anlamlı kılan gizli hasretti yüreklerimizde. O yüce insandan "başaracağım" sözüyle ayrılalı çok zaman olmamıştı. Ali Botan bir noktaya kilitlenmiş, buğulanmış gözleriyle dalgın dalgın bakıyordu. Roza silahını hafifçe kaldırdı. Silahın yerini düzeltti. Silahını eski yerine bırakırken, sağlam durup durmadığını kontrol etti. Önüne düşen saç örgüsünü eliyle arkasına atarak.

– Yaşamın bu devingenliğinde, bilinmezi bilerek kalacağız.

Genç yaşına rağmen ondaki bu bilgelik ve olgunluk insanı şaşırtıyordu. Kobralar dolaşıyor, çatışmalar sürüyordu. Roza arkadaş;

– Diğer mevziye gidip arkadaşlara bakacağım, dedi.

"Kuralsızlık yapma" diyemeden mevziden fırlamıştı. Aradan iki-üç dakika geçmeden eğile eğile geliyordu. Yaklaştı, yerine geçmeden heyecanla gülümseyerek;

– Arkadaşlar çok iyiler, dedi.

Baktım, O'na yaptığının yanlış olduğunu anlatmalıydım. Konuşmama gerek kalmadan;

– Tamam, tamam, dedi.

Ağustosta öğleden sonraları sıcaklık daha da artarak insanı bunaltıyordu. Havan atışları devam ediyordu. Kobralar dolaşıyor, tespit ettikleri alanları büyük bir gürültüyle vuruyorlardı. Birden büyük bir sessizlik çöktü ve dünyamıza hakim oldu. Görmeyenler iki taraflı anlaşarak ara verdiğimizi zannederlerdi. Sessizliği fırsat bilen Roza yerinden kalktı. Elleriyle üstünün başının tozunu aldı. Yeleğini çıkardı, iki-üç defa silkeleyerek geri giydi. Tüm toz zerrecikleri sanki yeleğine sinmişti. Gömleğinin yakasını yeleğinin altından çıkararak düzeltti. Örüp bağladığı uzun saçları toz toprak içerisinde karmakarışık olmuştu. Saçlarını önüne alarak örüklerini yavaş yavaş çözdü. Elini tarağın dişleriymiş gibi kullanarak saçından iki üç kez geçirdi. Böylece saçındaki kaba tozları aldı. Saçlarını taramaya başladı. Savaşın sıcaklığındaydık. Roza da savaşan bir gerillaydı. Saçlarını başka yerde tarayacak zaman bulamayabilirdi. Bir çırpıda saçlarını eskisi gibi örüp bağlamıştı. Tarağını cebine koydu. Silahını kaldırarak kucağına aldı. Silahını temizliyordu. Tetiğinin tozunu iyice aldı. Uzun bir yolculuğa çıkacak da onun hazırlığını yapıyor gibiydi. Silahının temizliğini bitirdikten sonra yavaşça kaldırarak eski yerine koydu.

Roza bize doğru döndü. Belli ki yine soru soracaktı. Tam o anda şiddetli bir patlama sesi duyuldu. Üçümüz bir anda sesin geldiği yöne dönüp baktık. Bir havan büyük bir uğultuyla yaklaşıyordu. Nefeslerimizi kesmiş pür dikkat kesilmiştik. Havan nereye değecekti? Uğuldayan ses yaklaşıyordu. Gelip bizim mevzimizin altına o korkunç sesiyle değen havanın basıncından ve şiddetinden sarsıldık. Kulaklarımız sağırlaşmıştı, tozdan dumandan, bir yeri göremiyordum. Barut kokusu, toz-toprak nefessiz bırakmış, patlamanın etkisiyle kalbim durmuştu. Havaya fırlayan irili ufaklı taş parçaları üstümüze yağıyordu. O sis perdesinde belli belirsiz Roza'nın yere düştüğünü gördüm. İlk bir-iki dakika içinde ne olup bittiğini hatırlamıyorum. Ayağa kalktığımda elbiselerim delik deşikti. Hemen Roza'ya döndüm. Bedeni bir iki defa bir o yana bir bu yana hareketlendi. Gözlerim Ali Botan arkadaşın kanlar içindeki kafasını görüyordu. Belinden tutup Ali Botan'ı kaldırdım. Sürükleyerek mevzinin dışına çıkardım. Kafasından oluk oluk kan akıyordu. Kafasından önemli bir darbe almıştı. Elbiseleri paramparça olmuş, kan toprağa bulaşmıştı. Diğer mevziden bir arkadaş yetişerek onu elimden aldı.

Mevziye geri döndüm. Roza'nın sesi soluğu çıkmıyordu. Sanki cansız bir bedendi yerde yatan. Yaklaştıkça korkularım artıyordu. Şehit mi düşmüştü? İyice yanaştım, elimi uzatırken kararsız kalıp geri çektim. Biraz duraksadıktan sonra, elimi tekrar uzatıp nabzına baktım. Nabzı atmıyordu. Çaresizlik içinde boynuna baktım. Şah damarında hiçbir canlılık belirtisi yoktu. Yüzükoyun yerdeydi. Kaldırmaya başlayınca gözlerime inanmak istemezcesine geri bıraktım. Elbiseleri paramparçaydı, göğsü, karnı kanlar içindeydi. Yeniden Roza'nın cansız bedenini kaldırmaya başladığımda ellerim kan dolmuştu. Bedeninin karın ve göğüs kısmında darbeler almıştı. Gömleğinin on kısmının çoğu uçmuş, şalvarı kan-toprak içerisindeydi. Şarapnel parçası bombasına değmiş, bombası vücudun da patlamıştı. Bakamadım. Böylesine bir şehadeti hangi insan yüreği kaldırabilirdi ki? Aldığı darbe yaşama ihtimalini ortadan kaldırıyordu. Şarapnel parçası değdiğinde Roza toprak olmuştu. Toprak Roza'ya yakındı. Roza toprağa...

Yağmurun şiddeti getirir beni sana
Toprağın kokusu götürür
Namlular, namlular götürür Roza,
Sen bir bahar yağmuru
Sen bir günde dört mevsim
Dağların doruklarında mevzi
Namluda kurşun
Ve fırtınalarda gizli bir öfkeydin
Cansız bedenlerin gülüşlerini hatırla
Ufacık bebelerin çırpınışları
Seni kucaklamak için gözleri
nasıl yollarda
Neden
O kadar erken Roza?
Neden?

Sorularım o boğucu sıcaklıkta kana bulanan toprağa yapışıp kaldı. Zaman bir labirentte habire kayboluyordu. Roza'yı bir an önce gömmemiz gerekiyordu. Özel savaş güçlerini çok iyi tanıyordum. Onların eline bayan arkadaşlarımızın cesetleri düştüğünde sergilenen o vahşete, daha dünyanın hiçbir yerinde ve hiçbir dilinde ad konulmadı. Doğanın, yaşamın kanunları vardı. Toprak Roza'yı istiyordu. Diğer mevzideki arkadaşların hepsi yanıma gelmişti. Roza'ya ve toprağa şu sözü verdik;

– Roza'yı öyle bir saklayacağız ki, firavunlar dahi pramitlerinden utanacaklar.

Mezar için dikit şeklinde büyükçe bir kayanın altını seçtik. Kayanın altındaki yassı taşı kaldırarak yana ittik. Toprak gün yüzüne çıkmıştı. Toprağı ellerimizle ve ellerimizde kazımaya uygun ne varsa onunla kazıyorduk. Toprak yumuşaktı. Mezarın kazımı bitmişti. Gömmeden önce üstündeki eşyalara baktım. Yeleğinin cebinde ekmek kırıntıları vardı. Kırk gün kırk gece süren çatışmada erzakımız tükenmişti. Bulunabilirse ekmek kırıntıları yeniliyordu. Küçük mavi bir mendil ile tarağını yeleğinin üst cebinden çıkardım. Boynunda kolyesi vardı. Kolyesi annesinden mi kalmıştı? Çok sevdiği şehit bir yoldaşının anısı mıydı? Yoksa masalcı ninesinden mi yadigardı? Kolyesini yanımda ayakta duran Azime arkadaşa verdim. Azime arkadaş kolay kolay ağlamaz. Savaş içerisinde yüreği sertleşmişti. Elini uzatıp kolyeyi aldı. Arkasını dönüp yanımızdan hızlı adımlarla uzaklaşırken hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Boğazım düğüm düğüm oluyor ağlamamak için kendimi zorluyordum. Göz yaşlarım dudaklarımda mısralaşıp akıyordu.

Kana bulanmış ekmek kırıntılarıydı
Yeleğinin sol cebindeki
Sol kaburgandaydı namert şarapnel parçaları
Yere kapanmış yüz üstü cansız bedeninle
Kucakladım yüreğini
Sımsıkı sarıldığım sevdan
Ve boynunda taşıdığın
Yeminli kolyenin tılsımı neydi Roza?

Roza'nın yeleğini yüzüne kapattık. Roza bir gerillaydı ve gerilla elbiseleriyle gömülecekti. Cansız bedenini bulunduğu yerden yavaşça kaldırıp mezarına yerleştirdik. Firavunların piramitlerini yapan köleler değildik. Ali gibi her şeyden ve herkesten öğrenmesini bilen özgürlük savaşçılarıydık. Ali kendisine bir harf öğretenin kulu, kölesiydi. Bizlerse biz yaşamı ve yoldaşlığı öğreten Rozaların emir erleriydik. Vücudum titremeye başlamıştı. Yaşam öğreticimizin mezarını kalan son toprak parçalarıyla iyice kapattım. Yaş toprağın görünmemesi için O'nu kamufle ettim. Üç arkadaş, önceden getirdiğimiz yassı taşı kaldırarak mezarın üzerine yerleştirirken Roza'ya verdiğimiz sözü yineledik.

– Seni öyle bir saklayacağız ki Roza, firavunlar dahi piramitlerinden utanacaklar.

Arkamı döndüm, Roza'yı kalbime gömerek oradan hızla uzaklaştım.

Rozerin Dedar

Roza

I
Yağmurun şiddeti getirir
beni sana
Toprağın kokusu götürür
Namlular namlular götürür
Roza
Sen bir bahar yağmuru
Sen bir günde dört mevsim
Dağların doruklarında mevzi
Namluda kurşun
Ve fırtınalarda gizli bir
öfkeydin
Gözlerin saçların
hele saçların
Bakışların kıskandırdı düşmanı
Evet
Roza bir militandı
Nereden bilirdiki
Güzelleştikçe düşman
kuduracak

ve düşman kadar, kıskanç
Bir havan topuyla vurulacak
Senin için yazıyorum
Roza
Gözlerini, öfkeni
Sevdanı yazıyorum.
Bir günde dört mevsimi
Nasıl yaşadığını yazıyorum
Utansın gökyüzü
Utansın güneş
Utansın insanlık
boyun büken ağaçlar
Açmayan çiçekler
Korkaklar utansın
ve
Roza mevzideydi yine
Gülen gözlerle taradı saçlarını
Minicik avuçlarıyla, çocuksu

Kahkahasıyla taradı
Üç dakikalık bir tanışmaydı
seninle
Bir asrın tarihselliğini taşıyan
Öfken ne kadar da
Benziyordu öfkeme
Şarkılarımız ortak bir ağızdan
nasıl yankılanırdı
Ve nabız atışlarıyla kucaklaşan
Feryatlarımız nasıl unutulur
Dünya bilir Roza
Dağlara nasıl gelinlik giydirdiğini
Hudutların seni tutsak
edemeyeceğini
Mevzilerin birer mabet
durumuna geleceğini
dünya bilir
Kendi ellerimle gömdüm seni
Roza
İnanmayan ellerimle ağlarcasına

II

Kana bulanmış
ekmek kırıntılarıydı,
yeleğinin sol cebindeki
Sol kaburgandaydı
Namert şarapnel parçaları
Yere kapanmış yüzüstü
Cansız bedeninle kucakladın
yüreğini
Sıkı sıkı sarıldığın sevdan
Ve boynunda taşıdığın
Yeminli kolyenin tılsımı neydi
Roza
Doyasıya nefes almamızı bile
kıskandılar
Cansız bedenlerin gülüşlerini
hatırla
Ufacık bebelerin çırpınışları
Seni kucaklamak için
Gözleri nasıl da yollarda
Neden bu kadar erken Roza
neden!
Oysa sabrını dağlara
Dişlerinle kazmıştın sen

Burada.
Geceler çok soğuk
öfkeli kan rüzgarı
Titretiyor tenini
Ben şaşkın
tükenmiş, perişan halimle
haykırıyorum!
Bedenin ağlıyordu gözlerimde
Roza
Bedenin ağlıyordu
Tanrılara hasret güzelliğin
Venüs'ü
Kleopatra'yı
Ne leydiler dize getirdi Roza
O kadar güzelsin ki
Bitmez tükenmez
Bir uçurum hasretim
Bitmez tükenmez bir yangın
Kendi ellerimle gömdüm seni
Roza
İnanmayan ellerimle,
ağlarcasına

Suskunluk tepesini bilir misin
Roza
Yüksek bir kayanın üzerinde
Ruhları kutsanır insanların
Acı çeker bütün bedenler
Yırtıcı kuşların
Prometheus'un kalbini
parçalaması gibi
Parçalarken vücudunu
her damla kanın akışında
Nefes alırken toprak yeşerir
Ve her gülüşünde kutsal olan
ateş
gürleşir

III

Senin için
Sabahlara dek ağlarken
Tanrı Tiamat'ın gözlerinden
Dicle ve Fırat oluşur
İşte
Bu üç şey Roza
Ateş, toprak ve su
Senin tanrılara hasret
güzelliğinin eseridir.
seni
Suskunluk tepesinde
Tanrılarla yalnız bırakırken
Son defa gözlerine baktım Roza
Toprak dolu gözlerinde
uykunun derin sessizliği vardı
Ve derindi şarapnel yarası
Dağların kuytuluklarında
Toprak dolu gözlerinin

Sevgi dolu bakışlarını
Ellerimle kapamaya kıyamadım
Ellerim!
Kahrolası ellerim
Bir daha gözlerinin
açılmayacağını
bildiğindendi!
Gözlerim!
Kahrolası gözlerim
Bir daha seni göremeyeceğini
bildiğimdendi
Bu acı
Bu kahır, bu zulüm
Ahtapot kollarıyla sararken beni
Gecenin kaplan pençelerinde
Çırpınırken tüm bedenim
Avuçlarımda toprak
Dökerken yıldız
yağmurluğunda
saçlarına
damarlarında akan kan değil
Erimiş kurşundu inan

Ayaklarını
Küçücük ayaklarını
Bileklerine kadar
Toprağa gömerken
kıskanç havan topları
dinmek bilmiyordu
uçuşan şarapnel parçaları
Ehriman'ın kötülüklerini
saçarken
Pusuda iken bütün firavunlar
Kimseler sevmedi benim kadar
gözlerindeki
özgürlük haykırışlarını
Kimseler çekmedi benim kadar
kurşunların kahrını
ve
Kimseler

IV

Dicle ve Fırat kadar ağlamadı
Roza
Sevinsin alçaklar
Karıncalar
kurtçuklar
sürüngenler
Cellatlar sevinsin
O cellatlar ki!
Bin yıllardan bu yana
Kan kusturdu tüm
medeniyetlere
O cellatlar ki
Şeyh Saitleri
Pir Sultanları
Bedrettinleri!..
Acımadan katlettiler
Yaşam kaynaklarını…
Kör kuyulara gömdüler
Bölük bölük
tabur tabur
sürüyleydiler

Seni
Bütün özlemlerinden
Hasretinden
kutsallığından
koparmaya geldiler
kaygılanma
Yanındayım Roza
Tam yanı başında
Seni öyle bir saklayacağım ki
Firavunlar dahi
Piramitlerinden utanacaklar
Ve sen
Freşyaş kalesinin
Dört ırmak cennetine
huzur içinde gideceksin
Dağlara ölümsüzlüğü yazarak.

Geride bıraktığın
Nusaybin sokaklarında
Yalın çamur içindeki
Haylaz, ama
Pırıl pırıl lekelenmemiş
ruhlarıyla
Yaşamın en güzel oyunlarını
oynayan
çocuklar yok artık
Bütün oyunlarını
Kocaman postallarıyla
çiğnediler
Saklambaç oyunlarında
Saklanacak yer kalmadı
Hepside yıkıntılarda bir mezar
Çantası elinde
Önlüğüne bakarak özenle
yürüyen
Kalemini ve silgisini
avuçlarında sımsıkı saklayan
çocuklar yok

V

Bu sokaklarda
kalemler kırık artık
hepside paletlerin
keskin dişlerinde
kürdan oldu.

Duysun bütün evren
Üstü toprak
Altı toprak
Geceleri bir meşale gibi yanan
Küçük pencereli
Tahta kapılarıyla
her biri bir feryat tufanı olan
köy odalarının yanık koktuğunu
gör bak
bebesini sallayan
annenin elleri tutmuyor.
Beşikler birer kömür parçası
bütün ağlamalar
gökyüzüne asılmış

duymasın diye
akranları bebelerin
biliyorum.
Tandırını küller sarmış
baharla birlikte
mis gibi sıcacık kokan
tandır ekmekleri
şarapnel parçalarıyla dolu
bak
Gökyüzü utanç içinde
Her taraf demir yığınlarıyla
kaplı
Bütün radarlar keşifte
tüm telsizler katliam şifreliyor
dağ taş didik didik operasyon
Haykır Roza, haydi haykır!
Sen ki,
Atom çağında
Nükleer silahların
güdümlü füzelerle
İnsanlığın yok edilmek
istendiği
İnsanlığın yasak olduğu
bir ülkede
Yasa tanımayan bir militandın
Şimdi Nusaybin sokakları
sensiz
Sessiz sessiz ağlıyor
Ve sen gizemli çocukluk
sırlarımla
yaşamı terk ediyorsun
Olur mu Roza!
Bak
Namluya sürülmüş
Bütün gelinlikler
Yaşlılar
Kadınlar
Çocuklar
Namluya sürülmüş Roza
haydi haykır!
Çünkü haykırıyor milyonlar
Ve seni selamlıyor
Nusaybin sokakları
ağlarcasına…

Hamza Amed / 1992

DAĞLARDA GÖMÜLÜ GÜNEŞLE BULUŞAN BİR YÜREK

● Adı, soyadı: **Nedim TOPAL**
Kod adı: **Dr. Ali Abbas**
Doğum yeri ve tarihi: **Gercüş, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993, Zagros**
Şehadet tarihi ve yeri: **18 Ocak 2000**
Kocaköy-Reşadiye-Hasankeyf

Çıldırmış bir kış üstüne üstüne geliyordu Amed'in! Dağları kendi rengine boyayan kar her şeye hükmediyordu. Ve Amed, çocuklarını beyaz ölüme sarar gibi, yüksek dağlardan bulunduğumuz yerlere zamansız çığ düşmüştü. Çığdan kurtulan bir grup arkadaşla bulduğumuz malzemelerle derme çatma bir çadır kurmuş bekliyorduk. Neyi bekliyorduk ?

Uzanmaya imkanımız olmadığı bu çadırda oturduğumuz yerde uyuyabiliyorduk. O gece tarifini yapamadığım bir duygu çalkalanması yaşıyordum. Uyku kapımı çalmaya bu kez niyetli değildi. Gözlerimi karanlık gecenin içinde süzülen kar taneleri götürüyordu bir yerlere. Saat gecenin kaçı? Bilmiyordum! Hangi zamanın uğultusuydu, dışarıdan bize ulaşan ses. Hangi uzak diyarda hangi yıldız kaymıştı? Bilinmez!..

Radyolardan her saat başı haberleri takip ediyoruz. Hava durumunu öğrenmemiz gerekiyor, elimde yıpranmış eski sony bir radyo ve herkes olduğu yerde derin denilmeyecek bir uykuya dalmış. Radyodan spiker konuşuyor: " Hasankeyf'de teröristlerle girilen çatışmada iki terörist ölü ele geçirildi." Ve bir çığlık nereden niçin koptuğu bilinmez!..

Ama elimde olmadan çıkan bu çığlığa kendim de şaşırdım, çünkü bu çığlığın sahibi bendim. Oturarak emanet bir uykunun omzuna dayamış oldukları gözleri açılan yoldaşlar şaşırmış bana bakıyorlardı. Gece boyunca içimde gezinen sızıltı, bir çığlığın sırtında dört nal bir koşuya çıkmıştı. "O'dur, Abbas yoldaştır bu gece vurulan" dedim. "Yok sanmıyorum hem nereden çıkardın? O olamaz" diyerek her zaman olduğu gibi yoldaşlar beni teselli etmeye çalışıyordu. "Olabilir" kuşkusunu yaşayan gözlerini gördüğüm halde ve bunu onlar da biliyordu, ama yine de güç veren sözleri söylemekten geri durmuyorlardı.

Ve bir zaman sonra herkes sessizce oturduğu yerden süzülen karı izliyordu. Yağan kar bir tarih defteri gibiydi ve gözlerim yavaş yavaş bu sayfaları çevirmeye başlamıştı. Bir kan davasıydı her şeyi belirleyen, bizleri sürgünlere yollayan, aramızdaki uzak mesafenin adı töreydi. Oysa kuzendik, yakındık kardeşten de yakın. Ama orada töreler vardı. Bizleri var eden o yerden çok uzaklara gitmek istememenin bir nedeni olsa gerek İskenderun'a yerleşmiştik. '80'li yıllardı, Kürdistan'da mücadele durmadan yayılıyordu. Nedim yoldaşın babası da bu mücadelede kendi payına düşeni yapmaya çalışırken özel savaş güçlerinin eline geçmiş yoğun işkencelere tabi tutulmuştu. Belirli bir süre cezaevinde kalmıştı. Orada töre vardı ne duygular yaşandı bilmiyorduk yalnızca duyuyorduk. Ama mutlaka herkes etkilenmişti. İskenderun'un dağlık kesiminde kalıyorduk. Çünkü kendini sürgün eden Kürtlerdik.

Nedim yoldaş büyümüş okula başlamıştı. İlk, orta ve liseyi İskenderun'da okumuştu. Lise yıllarına geldiğinde törelerin yıkılması gerektiğini anlamaya başlamış olmalı ki, bir gün İskenderun'un o dar sokaklarının birinde bizleri görmüş "Dicle ve Fırat arasındaki bölgeye ne denir?" diye sormuştu. Hep bir ağızdan "Mezopotamya" demiştik. Töreyi yıkan ilk soru ve cevap buydu.

İskenderun'da büyümüştü, ama o buram buram tarih kokan bir Mardinli olmaktan bir şey yitirmemişti. Her şeyiyle farklıydı. Sokakta hep çocuk, evde ise olgun, sorunları çözen bir kişiliğe sahipti. O sokağa çıktı mı çocuklar "Nedim abi, Nedim abi" diye bağırır etrafına toplanırdı. Çocuklara hep Kürdistan'ı anlatır ve Mardin'den bize kalan çocuk oyunlarını çocuklara öğretir öyle giderdi.

Maddi durumları iyi olduğu için Nedim yoldaş hiç çalışmamıştı. Ama duruşunda, kişiliğindeki olgunluk ve istikrarlılık hep dikkat çeken taraftı. Liseyi bitirdikten sonra Ankara'da Tıp Fakültesini kazanmış ve üniversite yılları başlamıştı. Her insanın yaşamında belirleyici olan kişilikler vardır. Nedim yoldaşın da yaşamında belirleyici olan babasıydı. Yurtseverliği ve mücadeleye sempatisi babasıyla gelişmişti.

İskenderun'dan ayrılıp Ankara'ya gittikten sonra taşıdığı yurtsever duygular O'nun yurtsever öğrenci kesimiyle tanışmasını sağlamıştı. Ankara'ya gittiğinde üniversitede okuyan iki amcası daha vardı onlarla birlikte tuttukları bir evde kalıyorlardı. Daha sonra evlerinin dördüncü sahibi Ali Abbas Kaya (Cevahir) yoldaş oldu. Dört kişiden oluşan bu öğrenci evi Ankara'daki yurtsever öğrenci kesimi için önemli bir tartışma ve örgütlenme yeri olmuştu. Dönem dönem Nedim arkadaşın babası da Ankara'ya gider ve gerçekleştirilen eylemliliklerde yerini alırdı. Kimse onları baba-oğul olarak bilmez daha çok samimi iki yoldaş olarak tanırdı.

Ankara'daki bu öğrenci evinin ilk yolcusu Ali Abbas Kaya yoldaş oldu. Ali Abbas yoldaş saflara katıldıktan sonra okulda O'nun da yerini doldurarak çalışmaları Nedim arkadaş sürdürür. Okul tatilinde İskenderun'a döndüğünde her gelişinde O'ndaki değişimi herkes hissediyordu. Tarihe merakı büyüktü ve tarih konusunda oldukça derinleşmişti. Edindiği bilinç düzeyi, yaratılan geri töre zincirini kırmıştı. Ve herkesle konuşuyor, mücadeleyi anlatıyordu. *"tarih üzerine yoğunlaşın. Okuyun, ama yazılanların çarpıtılarak yazıldığını ve çelişkileri barındırdığını bilerek okuyun"* diyordu.

Okul tatilinin bittiği ve Ankara'ya döneceği gün yine o sokakta çocuklar önünü kesmişlerdi. Yine *"Dicle ve Fırat arasındaki bölgeye ne denir?"* diye çocuklara sordu. Çocuklar hep bir ağızdan " Mezopotamya" diye bağırırken, yalnızca Nedim arkadaşın kız kardeşi "Mejapotamya" demişti. Kız kardeşinin saçlarını eliyle okşamış ve İskenderun'un dar sokağında yürüyerek gözden kaybolmuştu.

Nedim yoldaş Ankara'ya döndüğünde, Ali Abbas Kaya yoldaşın şehadet haberini alır. Ve artık O'nun için Ankara'da kalmanın hiçbir anlamı kalmamıştır. Ali Abbas yoldaşın silahını omuzlamaya gidenler olmalıydı. Bu temelde '93 yılında okulu 3. sınıftan terk ederek Zagros üzeri saflara katıldı.

Aynı yıl aynı zaman içinde birbirimizden habersiz saflara katılmıştık. O'nun saflara katıldığını tesadüfen öğrenmiştim. Bu benim için önemliydi. Dağlarda bir kadın olarak özgürlüğü yakalama arayışım kadar törelerin yıkıldığı Kürdistan'da, kardeşten yakın kuzenimle karşılaşmak başka bir güzellik olacaktı. O'nun Zagroslar'da olduğunu öğrenmiştim. Ali Abbas Kaya (Cevahir) yoldaşın adını aldığını kod isminin de Abbas olduğunu bile biliyordum.

Aradan tam üç yıl geçmişti. Gelen giden her gurupta o yüzü aramıştım. Ama her geçitte O'nu görmesem de yeni yeni yoldaşlıklar edinmiş, savaşın acımasız yasaları içinde olgunlaşmaya doğru adım atıyorduk. Her eylem sonrası yorgunlukta, "şimdi O da dinleniyor mu" her eylem sıcaklığında "O da bu sıcaklığı yaşıyor mu" diye hep sormadan edemiyordum. Acımasız bir savaş devam ediyordu, bir kereye mahsus olsa da görüşebilecek miydik? Hayır, görüşmesekte O benden önce altın sarısı toprağımıza uzanmamalıydı. Ondan geriye kalmanın acısını ben yaşamamalıydım. Bunun bireysel bir yaklaşım olduğunu bildiğim halde yüreğime söz geçiremiyordum.

Yıl '96 ve Zap'ın Bahar tepesindeyiz. C. arkadaş bizlerle toplantı yapıyordu. Bir bahar havasıydı. Bu kez çevremizi yeşiller kapatıyordu. Toplantı ikinci güne sarkmıştı. İkinci gün toplantı yeni bir sürece başlamanın heyecanıyla bitmişti. Arkadaşlarla mangalarımıza gidiyorduk ve işte o an gelmişti. Karşımda Abbas arkadaş duruyordu. Yüzündeki o tebessüm hiç unutulmayacak bir sayfaya resmedilmişti. Şaşırmıştım şaşkınlıktan ne sarılabilmiş ne de konuşabilmiştim. Yalnızca ellerimiz birbirine uzanmış ve adı konulmayacak bir buluşma sağlanmıştı. Bu buluşmada binlerce töre yıkılmıştı. Bu sıkılan ellerde kan davası bir kristal cam gibi yere düşmüş paramparça olmuştu.

Ve yalnızca iki saatimiz vardı. Özgürlüğün bir kavşağıydı o ilk karşılaştığımız yer. İki saat sonra Etruş kampına öğretmen olarak gidecekti. O iki saate iki ömür ve bir tarihi sığdırmamız gerekiyordu. Zap suyu coşmuştu. Tüm sözcükler Zap suyuna karışarak ilerliyordu. Bu suyun akışı kadar hızlı geçmişti. O iki saat Abbas arkadaşla belki bir daha, ama mutlaka görüşürüz sözüyle vedalaşarak ayrıldık.

Zagros'ta uzun yıllar siyasi komiserlik yapmıştı. İçimizdeki geri yaklaşımlarla mücadelenin zorluğunu yaşamış, ama yılmamıştı. Zorluklarla kişiliğini yoğurmuş ve daha da derinleşerek sağlam bir militan kişiliğe ulaşmıştı. Yoldaşlar tarafından seviliyor ve doğal bir otorite sahibiydi. Ve hep tahmin ettiğim beklediğim şeyleri O'nda bulmanın sevincini yaşıyordum. Bir de "Tarih! tarih bilinci" üzerine tekrar tartışmayı da unutmadan ayrılıp gitmişti.

Aradan tam bir buçuk yıl geçmişti. Ve ben Amed'e doğru yola çıkmış soğuk bir aralık gününde Besta'ya ulaşmıştım. Sisli ve yağmurlu bir gündü. Amed'e geçecek grup kalabalıktı. Ve bize erzak getiren bir grubun geldiğini öğrendiğimde, belki bir kez daha görüşürüz umuduyla gelen grubun içinde bir şeyleri, birilerini arıyordu gözüm. Omzuma bir el dokundu, evet döndüğümde Abbas yoldaş o gülen yüzüyle karşımdaydı. "Görüşeceğiz demiştim" dedi. Bir yol geçidinde yine karşılaşmıştık. Sırtlarında bizler için iki günlük yoldan un taşıyıp getirmişlerdi. Yine zaman kısıtlıydı ve kısa bir zamana sığdıracaktık onca geçen zamanı. Etruş'u anlatmıştı en çokta çocukları, "yeni bir kuşak gelişiyor hem de zehir gibi bir kuşak" diyerek geleceğe dair büyük umutlarını dile getiriyordu. "Oradan çok şey öğrendim" diyordu. Etruş'un öğretmeni öğrenmesini de bilmişti. Mardin'e gideceğini söyleyince "neden Mardin" diye sormuştum. Gülerek "Tarihsel intikam için" diye cevap vermiş ve elimi sıkarak "Bu kez vedalaşmadan ayrılacağız. Çünkü biz buluştuk" dedim. Daha sonra Besta'nın sisi içinde kayboldu. O Mardin'e tarihi intikam için gidiyordu. Ben de Amed'e başkente gidiyordum. Araya tam üç yıl daha girmişti. 2000 kışı bize de ölümü beyaz beyaz dayatıyordu. Ve yaşamı, yaşamın gerçek dilinden öğreniyorduk. Töreler tüm Kürdistan'da yıkılmıştı. Yeni bir sürece girilmiş, halk olarak umudumuz, inancımız daha da büyümüştü. Ama bedeller ödenmeye devam ediliyordu. Ve çekinmeden bu bedeller verilecekti de, ta ki o büyük gün gelene dek. İşte böylesi bir gecede tarihi karıştırıp seni anımsayıp yaşadığım günün sonunda, şafağın çılgınca sökmeye başladığı Amed'de cihaz bağlantıları kurulmuştu.

"Hasankeyf'te düşmanla çatışmaya giren iki yoldaşımız teslim olmamak için son bombalarını bedenlerinde patlatarak şehadet mertebesine ulaşmıştır. Şehit düşen yoldaşlar, Abbas kod isimli Nedim Topal yoldaş ile, Fırat isminde gerçek sicilini bilmediğimiz İskenderun'dan katılan yeni bir arkadaştır" diyordu. Sözler bir yoldaşın dilinden dökülüyordu. Ve titrek hüzün doluydu bu ses. Tıpkı o an yüreğime saplanan bir ok gibiydi.

Ama inanmadım, yine bir geçitte karşılaşacaktık. Seninle Hasankeyf'te kalan bir yoldaşla karşılaştığımızda gözlerini dağların doruğuna dikerek anlatmıştı:

"Köye gitmişlerdi erzak getireceklerdi. İlk gün erzak çıkarmayınca yanındaki iki arkadaşı gönderiyor ve kendisi Fırat arkadaşla bir şikeftte saklanarak sonraki gün erzak getirmek için yeni bir yol arayacağını söylüyor. Sabah olduğunda ise ihbar sonucu etrafları sarılarak çembere alınıyorlar, kurtuluşun olmadığını görünce son mermisine kadar her iki arkadaş da çatışıyorlar. Son bombalarını da kendilerinde patlatarak şehit düşüyorlar. Onların şehadetleri bizleri çok etkilemişti. Abbas yoldaş hep aradığımız ve ihtiyaç duyduğumuz bir yer edinmişti yüreklerimizde ve yaşamımızda. Önderlik süreci başlatınca hepimiz anlamakta zorlanıyorduk. Ama Abbas yoldaş süreci en hızlı kavrayan ve Önderliğe anlam veren arkadaştı. İdeolojik olarak derindi 'her savaş büyük barışlar için verilir ve Başkan Apo'nun tarihsel savaşı da tarihsel bir barış içindir, bizler bunu anlayamadık' diyordu Abbas yoldaş" diye devam ediyordu O'nu anlatmaya.

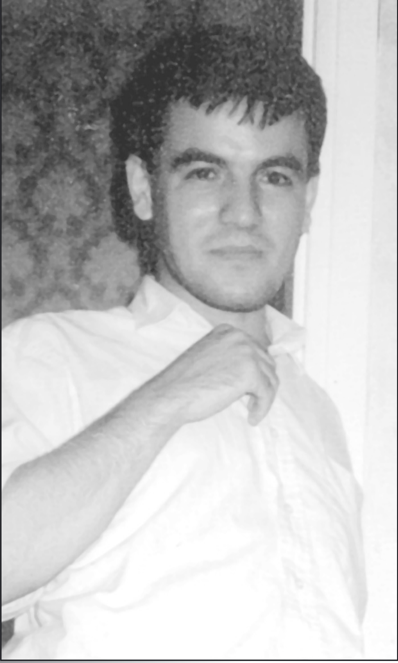
Yoldaşlar da inanmadı böyle gidişine. Besta'da ayrıldığımız daha doğrusu buluştuğumuz o sisli bir günde yine Besta'da görüşeceğiz. Kürdistan dağlarının her geçidinde, gözlerimiz o ela gözlerini hep arayacak. O, dönemin devrimcisiydi ve dönemin başladığı bir süreçte gitmiş olamazdı. Mutlaka ama mutlaka gelecekti.

Sisli bir gün ve bir ses! "Heval, heval Abbas'a söyle nöbet sırası ondadır" diyor yeni eğitim gören arkadaşlardan biri. Ve yeni şervanların eğitim mangasında yeni bir Abbas geliyor sisleri yararak.

Seni hiç anımsamadık çünkü hiç unutmadık. Onurlu yaşamın ve şehadetin önünde saygıyla eğiliyoruz. Şehitlerimizin ışıklı yolu bizlerin ışıklı yoludur.

Nedim TOPAL (Dr. Ali Abbas)

Mücadele arkadaşları adına
Koçerin Bağıra ve Avaşin Çağlayan

Yitirilen umutlar dağlarda yeşerdi

● Adı, soyadı: **Hasan ÖZALP**

Kod adı: **Firaz**

Doğum yeri ve tarihi: **Kistik köyü-Elbistan**

Mücadeleye katılım tarihi: **1994 sonu**

Şehadet tarihi ve yeri: **Nisan 1995 Kurtuluş köyü-Savur-Mardin**

Hasan arkadaş, yoksul, emekçi, gelişen devrimci mücadelelere karşı duyarlı bir aile yapılanmasına sahipti. Ekonomik zorluklardan dolayı Doğanşehir'e, oradan Karadeniz'e daha sonra tekrar Doğanşehir'e göç etmek zorunda kalmışlardı. Babasını, O henüz doğmadan öldüğü için hiç tanımamıştı.

Hasan yaşamı boyunca zorluklar ile mücadele eden tüm zorluklara karşı göğüs geren dirayetli, zorluklar karşısında sabırlı, inançlı ve inatçı bir duruşu olan; sempatik, sevecen insan sevgisi ile dolup taşan, mütevazı bir o kadar kendisini bilgi ile donatan bir yoldaştı. Yaşamı boyunca bulunduğu, yaşadığı ortamlarda sevilen, değer verilen bulunduğu her ortama farklı bir güzellik, farklı, renklilik katan bir yoldaştı.

Hasan çektiği tüm zorluklara rağmen yaşamı boyunca hiçbir zaman yılmamıştı. Lise sonrası girdiği üniversite sınavını kazanarak İTÜ Elektrik Mühendisliği bölümüne başlamıştı. İsveç'te bulunan ağabeyinin desteği ile üniversite yaşamına devam ediyordu.

Üniversitede okuduğu yıllar Ulusal kurtuluş mücadelesinin geliştiği yıllardı. Kürdistan ve Türkiye metropollerinde bütün Kürt halkı ayağa kalkmış, bütün nehirlerin denize akması gibi özgürlük mücadelesi ile bütünleşiyorlardı. Nusaybin ve Cizre'de başlayan serhildan, Amed'e oradan bütün Kürdistan'a ve Türkiye metropollerine yayılmış, Avrupa'yı da içine alarak Kürtlerin yaşadığı her tarafa ulaşmıştı. Kürt halkının bu kalkışına yurdunu seven üniversite gençliğinin duyarsız kalması düşünülemezdi tabi. Hasan arkadaş da bu süreçten yoğun etkilenen yurtsever gençlerden birisiydi.

1990-92 yıllarında serhildanların da etkisiyle Kürdistan ve Türkiye metropollerinden Kürdistan dağlarına insan selleri akıyordu. Yitirilen umutlar dağlarda yeşeriyordu. Özlemler dağlarda hayat buluyordu. Tüm sesler dağlarda yankılanıyordu. Kürdistan gençliği için tek çekim merkezi dağlardı. Gençliğin yüreğinde akan nehirler dağlarda buluşuyor, göllere dönüşüyorlardı. İşte Hasan arkadaşın bu yıllardaki yaşamı yani 1990-95 kadar fırtınalı geçen gençlik yılları korsanlarla, kominlerle, mitinglerle, yürüyüşlerle, forumlarla, işgallerle, gözaltıları ve cezaevi ile geçmişti. Ama dolu dolu geçen yıllardı.

1994 yılı hem 6 aylık cezaevi süreci hem de gerillaya katılım kararının netleştiği yıldı. Ve ardından da Kürdistan yolculuğu başlamıştı. Üniversite kampüslerinden kopup Kürdistan'a doğru giden yol, tarifi olmaz duygularla dolu geçiyordu Hasan arkadaş için. Yol uzun ve tehlikelerle doluydu. Ama bütün tehlikelere rağmen gerillaya ulaşmak için her şeyi göze almıştı.

14 kişilik bir arkadaş grubuyla ayrı ayrı yolculuk yapmış ve Batman ilk durakları olmuştu. '94'ün sonlarıydı. Batman hizbikontranın yoğun olarak örgütlendiği, Ulusal kurtuluş mücadelesine gönül veren yurtseverlerin katledildiği, faili meçhul cinayetleri ile ismini dünyaya duyurduğu, havalar karardığında sokaklarda yaşamın bittiği, kar maskeli insanların elindeki silahlarla, satırlarla ortalıkta gezdiği, ölümün bir hayalet gibi her tarafta pervasızca dolaştığı günler yaşanıyordu. Buna rağmen Batman'da kalmışlardı. Çünkü Batman, Agitlerin, Mazlumların örgütlenme mekanıydı. Ve hala Onların etkisi yaşanıyordu içten içe.

İki gün sonra Batman'ı terk edip Raman dağını aşıp Dicle'ye doğru yola çıkmışlardı. Korku ve tedirginlik içerisinde yollarına devam ediyorlardı. Polis noktaları, karakollar, korucu köyleri tek tek aşılıyor, hedefe daha da yakınlaşıyorlardı. Dicle'ye doğru giderken ilk çarpışmalarını da yaşamışlardı. Korucuların pususuna düşmüşlerdi. Ama yıllarca gerillaya öncülük ve milislik yapan Xoca ve Kasım arkadaşlar hiçbir zayiat vermeden grubu kurtarmış ve daha güvenli yollardan gitmelerini sağlamışlardı.

Sonunda noktaya ulaşmışlardı, ama buluşmaları gereken arkadaşlar yoktu. Ve uzun bir zaman da gelecek gibi görünmüyorlardı. Yaklaşık iki haftaya yakın bir süre bu alanda kaldılar. Erzakları da bitmişti. Ama iradenin üstünlüğü bu yoldaşları zafere ulaştırmış, sonunda arkadaşlarla buluşmuşlardı.

Hasan arkadaş yaklaşık iki ay kış eğitiminde kalmıştı. Bizler de daha sonra gidip aynı eğitim devresinde yer aldık. Hem askeri hem siyasi eğitimimizi beraber gördük. Baharla birlikte de düzenlemeler yapılarak pratiğe çıktık.

Kürdistan'da bahar demek yaşam demek, yaşamın yeniden yeşermesi, özlemlerin giderilmesi, hasretin bitmesi demekti gerilla için. Hasan arkadaş, pratiğe doğru yol alırken *"yüzyılların, binyılların intikamını alma zamanıdır"* diyordu. Artık O da özgürlük savaşçıları içerisinde yerini almıştı. Yaşamı O'nu üniversite kampüslerinden dağların doruklarına kadar taşımıştı. Artık elinde kalem değil, silah taşıyordu. Halkını hiç yok sayan, varlığını kabul etmeyen bir rejime karşı, halkının özgürlük umudu, yaşam kaynağı olmuştu. Bunun bilinciyle yaşayacaktı artık. Doğmamış çocuklar için savaşmak gerekiyordu, kendilerinin yaşayamadıklarını onlar yaşayabilsin diye. Kendileri özgür doğmamış, özgür büyüyememişti. Hiç değilse yeni doğacak çocuklar böyle büyümeliydi. Onların gelecekleri karartılmamalı, yürekleri köreltilmemeliydi.

Yeni savaşçılar ağırlıklı olarak Merkez karargahına aktarılırken Hasan ve O'nunla birlikte gelen bir grup arkadaş bölgede bırakılmıştı. Yeni savaşçı arkadaşlar yaşama farklı bir güzellik ve renklilik katmışlardı. Şehit Mahsun arkadaş *"bu bölgede yaşam sizinle daha anlamlılaştı ve renklendi herkes sizi yanına almak istiyor"* diyordu. Hasan arkadaş ve Ulaş arkadaşın bilgiliği, olgunluğu, mütevazılığı ve emekçiliği herkes tarafından görülüyor ve takdir ediliyordu. Partinin talimat ve çözümlemelerini bu iki arkadaşla beraber işliyorduk. Birisi emekçiliği mütevazılığı, çabası, insan ve yaşam sevgisi ile dikkatleri çekerken; diğeri bilgelik, olgunluk, öz disiplin, örgütçü ve askeri yöne eğilimi ile dikkatleri üzerine çekiyordu. İkisi de halk gerçekliğinden en uzak arkadaşlar olmasına rağmen, en fazla yaşamla bütünleşen, yaşamı seven, arkadaşlar tarafından sevilen, sayılan, değer verilen emekçi, fedakar, sevgi dolu yoldaşlardı.

Partinin V. Kongresi'nden sonra yapılan eylül konferansı ve Kongre'yi taşırma toplantıları ile bölgede ve eyalette yapılan planlama temelinde V. Kongre'yi selamlama ve ulusal kahramanlık haftasını kutlama amacıyla bir haftalık seri eylemlilik kararı alınmıştı. Bölgede kapsamlı bir devrimci operasyon başlatılacaktı. Bu temelde hedeflenen plan ve eylemleri yerine getirebilmek için herkes eylem planlamasına alınmıştı. Bizler de bu planlama içerisindeydik. Hepimiz mutluluktan adeta uçuyorduk. Yapılan eylemler coşkumuzu daha da artıyordu. Hasan arkadaş, Ulaş ve Serhat arkadaş bir araya gelerek katıldıkları eylemleri farklı farklı açılardan anlatıyor, yapılan hataları, eksikleri, nasıl yapılırsa daha iyi olabileceğini tartışıyor, öğrenmeye, anlam vermeye çalışıyordu.

Verilen savaşımı düşünce ile bütünleştirip, siyasal anlamını anlamaya çalışıyorduk. Zaten savaşın siyasetle bağlantısı doğru kurulamazsa o savaş olmaktan çıkar, terör olurdu. Aynı Türk devletinin halka uyguladığı kirli savaş gibi...

Hasan arkadaş bu eylemlerin birinde 5 kişilik bir ekiple, mayınlama grubunda yer almıştı. Görevlerini başarıyla yerine getirdikten sonra pusuya yatmışlardı. Amaçları eylem sonrasında müdahale için gelen tank, panzer veya askeri araçları pusuya düşürmekti. Beklenen de olmuş, eylem sonrasında tank ve panzerler gelmiş ve döşenen mayınlara basarak imha edilmişti. Ve eylemin en başarılı bölümü burada başarılmıştı. Diğer araçlara Hasan arkadaşın içinde bulunduğu pusu birimi silahlarla müdahale etmiş ve darbelenmişti. Eylem geri çekilmesinde bir araya geldiğimizde Hasan arkadaş adeta kanatlanıp uçacaktı mutluluktan. Zafer kazanan komutan edasını taşıyordu. Yüzünde mutluluk ve sevinç tebessümü hiç eksilmiyordu.

Eylem sonrası bulunduğumuz alanda çok kapsamlı bir operasyon başladı. İlk gün temas yaşanmadı, ikinci gün çekildiğimiz alanda operasyonun daha kapsamlaşacağı Türk ordu güçlerinin telsizlerinden anlaşılıyordu. Bu yüzden üç gruba bölündük. İki takım kendi alanlarında, karargah takımı bölgenin ortasında kaldı.

Gece çok uzun bir yürüyüş başlamıştı. Saatlerce yürümüş, uygun bir alanda konumlanmıştık. Sabaha doğru silah sesleri duyuldu. Cihazlardan anladığımız kadarıyla keşif grubu operasyonun öncü kolları ile karşılamış ve vurmuştu. Daha sonra da geri çekilme yapmışlardı. Selim arkadaş ve yanındaki arkadaşlar uygun bir yere ulaşmaya çalışsalar da bulundukları arazi çok elverişli bir arazi olmadığı için mecburen en uygun görülen yerlere mevzilenmişlerdi. Çatışma gün boyu devam etmişti. Operasyon çok kapsamlıydı. Batman, Diyarbakır ve Mardin'deki tüm güçler ağırlıklı olarak harekete geçirilmiş, yaklaşık 30.000 asker operasyona katılmıştı. Türk ordusu bu sefer sonuç almaya kararlıydı. Bahardan beri yapılan eylemlerde çok fazla kayıp vermişti. Bunun intikamını almak istiyordu. 7-8 çember atmışlardı, her yere indirme yapıyorlardı. Biz ise operasyon alanının dışına ancak tesadüf sonucu kendimizi atabilmiştik. Akşama kadar süren çatışmada özel savaş güçlerinin birçok saldırısı püskürtülmüştü. Selim arkadaş telsizle yanındaki yeni arkadaşlar için "bunlar canavar gibi, zorla tutuyorum Türk ordusunun ağır kayıpları var" diyordu. Özel savaş kurmayları çılgına dönmüştü. Hava karartmadan kesin sonuç alınması emrini veriyorlardı; bütün askerlere. Artık teslim alma umutları kalmadığı için en son çare olarak kobraları devreye sokuyorlardı. Ve kobra helikopterlerle hava savunmaşın çok elverişli olmayan coğrafya 16 yoldaşın şehadetine sebep oluyordu. Kanlarıyla suladıkları topraklar, yeşeren yaşamın müjdelerini veriyordu tüm Kürdistan'a.

BENİMLE GELİR MİSİN

● Adı, soyadı: **Remzi AYDIN**

Kod adı: **Mazlum**

Doğum yeri ve tarihi: **1977, Eruh**

Mücadeleye katılış tarihi: **Mayıs 1993 İstanbul**

Şehadet tarihi ve yeri: **1993, Gabbar**

Mazlum yoldaş '77 yılında Siirt'in Eruh ilçesinde dünyaya gelir. Küçük yaşta ülke topraklarını terk etmek zorunda kalır. Önce Mardin'e, sonra İstanbul'a yerleşirler. Emekle çok küçük yaşta tanışır. İlk okulu bitirir bitirmez kendi isteğiyle iş hayatına atılır. Böylelikle büyüdüğünü hem kendine hem de diğer insanlara kanıtlayacağını düşünür. Zekası ve akıl gücü ile çalıştığı için elini attığı her işte başarılıdır. Her işin üstesinden gelmek, kendine olan güveni daha da büyütmüştü.

Ailenin beş çocuğundan en büyüğüdür. Mazlum'un erken yaşta tanıştığı gerçeklerden biri de, evlerine giden gelen "devrimci abiler"dir. Bu O'nun olgunluk aşamasını yaşarken başına gelebilecek en güzel durumdur. Bu sayede dünyaya, insanlara ve kendisine bakış açısı değişir. Yaşıtlarının ötesinde bir olgunluğa, kararlılığa ve dürüstlüğe sahiptir artık. Devrimcilerle tanışması, yaşının üstünde giriştiği tartışmalar, arkadaşların da ilgisini çeker. Öğrendikçe aktif olarak çalışmalara da katılır.

Ama bu çalışmalar artık O'nu tatmin etmez. Çünkü özgürlüğü yaşamak için özgür dağlara ulaşmak istemektedir. "Özgürlüğün, sonsuzluğun, sınırsızlığın yeri dağlar" deyip kararını verir. Ama özgürlüğe tek başına yürümek Mazlum'a göre değildir. Kendisiyle birlikte kız kardeşini de götürme niyetindedir. Fakat kardeşinin buna hazır olup olmadığını bilemez.

Bir anlasa Mazlum'un içindeki fırtınayı, heyecana kapılıp gitmez mi peşinden. Tutup elinden yürümez mi özgür vatana.

Bir anlasa kırmaz mı zincirlerini.

Yürür mü acaba? Sırtını dayar mı Mazluma ve dağlara...

Mazlum fırsatını bulur ve sorar, kız kardeşinin ağzından tek bir söz çıkmaz. Yaptığı tek şey, abisine ellerini uzatmak olur.

Bu fikir, yaşıtları olan dayı kızı ve amca oğluna da söylenir ve kabul görür. Dört yürek birdir artık. İstanbul'dan Botan'a, Gabar'a coşkun yolculuk başlar. '93 baharının ilk aylarında özlemlerine kavuşurlar. Yeni yeni açan lalelerin, papatyaların, cıvıl cıvıl öten kuşların arasında baharın tadını dağlarda çıkarmanın heyecanını yaşamaktadırlar. Kendilerini yeni doğmuş gibi hissederler. Aslında kendilerini yeni yeni bulmaktadırlar.

Mazlum'un emekçi, saygılı, birikimli olması arkadaşlar tarafından hemencecik benimsenir. Olumlu özelliklerinden dolayı ortamda güven kazanır. Kısa bir zaman içerisinde de görev almaya başlar. Savaşta manga komutanı olarak görev yürütür. İki aylık askeri eğitimden sonra Uludere'ye geçer. Tartışmaktan sıkılmayan, sorunlara pratik zekasıyla çözüm gücü olan, olgun bir duruşa sahiptir. Yüreğinin sıcaklığı gözlerinde anlam bulur. Çekiciliği buradandır. Yüzündeki küçücük tebessüm gözlerindeki kahkahadır.

Mazlum'un ve yol arkadaşlarının çıktığı yol, uğruna mücadeleye giriştikleri inançları, ailelerinin de peşleri sıra arayışlara girmesine neden olur.

Mazlum özgürlük arayışındadır, babası da O'na ulaşma çabasında...

Ve nihayet Mazlum'la yakın bir yerde konaklamıştır. Mazlum'un kalp atışlarını duymaktadır. Mazlum buralarda özgür hissediyorsa kendini babası iki defa mutludur. Birincisi Mazlum'a yakınlığı, ikincisi Mazlum'un duyguları. Sabırsızca bekleyiş sürer. Yoğun operasyonlardan dolayı Mazlum o köye bir ay boyunca hiç inmez. Babası O'nu görememenin mutsuzluğu, yakınlarda olmasının güvencesiyle oradan ayrılır. Sabah erkenden yola çıkar. Ardından gelişinin ve mutluluğunun kanıtı olan uzunca bir mektup bırakır. Mektubun Mazlum'un eline geçeceğinden emindir. Gözü arkada ayrılmayacaktır. Mazlum'a seslenişin yolu böyle de olsa güzeldir. Sabahın alaca karanlığında ayrılır oradan. Henüz ayrılışının üzerinden yirmi dört saat geçmemiştir ki, Mazlum babasının ayrıldığı köye iner. Eline geçen mektuplar zaferi kazanmanın mutluluğunu ve heyecanını yaşatmıştır O'na. Babasını görmemiştir, ama babası yüreğini gömmüştür o mektuba.

Özgür yaşamın, özgür vatanın sahibi olamayınca sevenler, anneler, babalar hiçbir zaman bir araya gelemeyeceklerdir. Kazanılacak zaferin ardından gelecektir mutluluklar, beraberlikler, sevgiler... Mazlum zafere kilitlenmiştir. Her şey özgürlük dolu günler içindir.

Birkaç gün sonra yapılacak olan eylemin hazırlıkları başlar. Hergule ve Dirêştê boğazları arasına pusu atılacaktır. Mazlum pusu grubunun başında yer alır. Ve eylem yerine doğru yola koyulurlar. Ulaştıklarında mevzilenerek özel savaş güçlerini beklemeye başlarlar.

Bekleyiş, sonsuz gibi gelir insana, hiç bitmeyecekmiş gibi... Böyle anlarda uykuya dalmamak için ilginç uğraşlar keşfeder insan. Mazlum, köyün yıldızlarını seyretmeyi tercih eder. Kayan her yıldızın ardından bıraktığı izi gözden kaybolup, gökyüzünden silinene dek seyreder.

Nihayet soğuk bekleyiş sona erer. Ayak sesleri şimdi çok rahat duyulmaktadır. Tüm dikkatler hem sese hem silaha kaymıştır. Parmaklar tetiklere yaklaşır. Bir anda ayak seslerine, mermi, bomba sesleri eklenir. Eylem başarılıdır. Mazlum bu büyük başarının heyecanıyla bulunduğu mevziden fırlayarak yerdeki silahları almak ister. Tam eğilip silahları alacakken, yaralı bir askerin ateş açması sonucu yaralanır. Hemen arkasından gelen bir arkadaşı daha yaralanır. Mazlum kendini kurtarmaya çalışır. Bu defa arkadaşlarından kopar. Yarım saat boyunca yürür. Her adımda daha çok kan kaybetmektedir. Aşırı kan kaybından bir ağacın altına yığılıp kalır. Askerler tarafından bulunduğunda kendinden geçmiş bir vaziyettedir. Daha gözlerini açmamışken, yaşadığını anlayıp kurşun yağmuruna tutarlar.

Yaslandığı yerde şehit düşen Mazlum'un devrilirken ağacın dalına takılıp açılan cebinden babasının yüreğini emanet ettiği mektubun bir ucu dışarı çıkmıştır. Babasının yüreği Mazlum'un yüreğiyle birdir artık.

Mazlum'un bedeni de uğruna binlerce insanın kan döktüğü kendi toprağıyla birdir.

Berivan HERGULE

HALKIMIZA VE KAMUOYUNA!

● PKK Parti Meclisi

Parti Meclisimiz, V. Genel Toplantısı'nı ocak ayı sonunda yapmış, hızlanan ve yoğunlaşan siyasal gelişmeleri ve demokratik dönüşüm mücadelemizin ulaştığı düzeyi değerlendirmiştir. Uluslararası alanda 11 Eylül saldırıları ile gelişen yeni siyasal süreci, bunun bölgemiz Ortadoğu'ya yansıma durumunu, Irak'ta ve Güney Kürdistan'da yaşanan yoğun gelişmeleri, Kuzey'de ve Türkiye'de anadilde eğitim kampanyası etrafında gelişen serhildan hareketini, yine stratejik değişim ve partimizin yeniden yapılanma sürecini kapsamlı bir biçimde tartışan toplantımız, bu temelde geleceğe yön verecek tarihi öneme sahip kararlar almış ve aşağıdaki hususları kamuoyuna açıklamayı gerekli görmüştür:

1- 11 Eylül saldırılarıyla başlayan süreç, 21. yüzyıla damgasını vuracak olan yeni uluslararası sistemi yaratmayı hedefleyen, hangi yöntemlerle gelişirse gelişsin ve ne kadar zaman dilimine yayılırsa yayılsın sonuçta yeni bir uluslararası sistemi zorunlu olarak yaratacak olan bir süreçtir. Bu sürecin esas olarak '90'ların başında Sovyet sisteminin çözülmesiyle başladığı, 11 Eylül olaylarının ise 20. yüzyıl uluslararası sisteminin aşılması sürecinde yeni ve sonuca götürücü bir aşamanın gelişmesini ifade ettiği bir gerçektir. Nitekim bu sürecin birinci aktörü olan ABD'nin 11 Eylül saldırılarını üçüncü dünya savaşının başlangıcı olarak ilan etmesi ve uzun süreli bir mücadeleyi hedeflemesi bu gerçeği ifade etmektedir. Bu süreç içerisinde yaşanacak olan çok yönlü mücadele ile 20. yüzyıl uluslararası sisteminin ayakta olan yapıları, düşünce, siyaset ve ilişki tarzı tamamen aşılacak; 21. yüzyıla damgasını vuracak olan yeni uluslararası sistem bu temelde şekillenecektir. Değişim süreci hangi yöntemlerle yaşanırsa yaşansın, sonuçta 21. yüzyıla damgasını vuracak olan yeni uluslararası sistem, insanlığın her alanda yaşadığı küresel bütünleşmeye uygun olarak daha demokratik, barışçıl ve işbirliğini esas alan bir karakterde olacaktır.

Tarih boyunca olduğu gibi, 21. yüzyıl uluslararası sistemini şekillendirecek olan mücadelenin birinci planda bölgemiz Ortadoğu'da yaşanmakta olduğu ve sonucun da bu temelde yaratılacağı açık bir gerçektir. Nitekim 11 Eylül saldırılarını ortaya çıkartan çelişkiler Ortadoğu'da yaşandığı gibi, kısa süreli Afganistan Savaşı'nın ardından da bütün siyasi ve askeri yoğunlaşma Ortadoğu üzerine yönelmiştir. Böyle bir yönelim, 20. yüzyılın ilk çeyreğinde emperyalizmin böl-yönet politikası ve dünyayı paylaşma temelinde geliştirdiği savaş sonucunda şekillenen Ortadoğu statükosunun kendi içinde ne denli ağır çelişki ve sorunları taşıdığını, insanlığın yaşadığı ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel gelişme düzeyinden daha ileri gidebilmesi için bu ağır çelişki ve sorunların mutlaka çözülmesi gerektiğini herkese göstermiştir.

Her şeyden önce Ortadoğu'da hakim olan monarşik, otokratik ve oligarşik siyasi sistemlerin aşılması ve bölgenin bir bütün olarak kapsamlı bir demokratik değişim ve dönüşüm sürecini yaşaması zorunludur. Diğer yandan Kürtlerde ve Araplarda görüldüğü gibi mevcut bölünmenin aşılması, halkların kendi iç birlikleri ile bölge düzeyinde toplumların demokratik birliğinin yaratılması acil gereklilik durumundadır. Bunların gerçekleşebilmesi için de ciddi bir zihniyet devrimine, oldukça daralmış ve baskıcı içerik kazanmış olan milliyetçi, dini ve sol düşünce sisteminin aşılıp demokratik düşünce sistemine ulaşmaya ihtiyaç vardır. Bunlar gerçekleştiğinde bölünme ve baskı sisteminden kaynaklanan çelişki, çatışma ve işbirlikçilik aşılacak, halkların ***Demokratik Ortadoğu Birliği*** şekillenecektir. Ortadoğu'da çelişki ve sorunlar bir yumak halinde birbirine bağlı ve bütünlüklü olmakla birlikte, hepsinin temelinde de Kürt sorunu ile kendisini Filistin-İsrail çatışmasında gündemleştiren Arap-İsrail çelişkisi sorununun yattığı bir gerçektir. İç içe geçmiş sorunlar bölgesel bir çözümü gerekli kılmakta, bu da Kürt sorunu ile Filistin sorununa acil çözüm getirmeyi dayatmaktadır. Her iki sorunun birlikte yoğunlaştığı saha ise Irak olmaktadır.

Dolayısıyla Irak'ın alacağı sistem Ortadoğu sisteminin nasıl şekilleneceğini belirlemektedir. Bu açıdan Ortadoğu'da yoğunlaşan sistem mücadelesinin kendisini Irak üzerinde odaklaştırması anlaşılır bir durum olmaktadır. Irak'taki sistem mücadelesi yeni Ortadoğu sisteminin nasıl olacağını belirleyecek, bu da yeni uluslararası sistemin temel ölçü ve özelliklerini yaratacaktır.

Açıkça görülüyor ki, Irak üzerinde yoğunlaşan mücadelenin bölgesel ve uluslararası karakteri vardır ve bu mücadele eski sistem ile yeni sistem, eski statüko ile yeni statüko arasındaki bir mücadele olmaktadır. Önümüzdeki süreçte siyasi ve askeri düzeyde daha da keskinleşerek çözüm yaratmaya çalışacak olan böyle bir mücadelede partimizin ve halkımızın yeri, hiç kuşkusuz Kürdü inkar eden ve yok etmek isteyen eski statüko cephesinde değil, yeni bir sistem yaratmak isteyen değişim cephesinde olacaktır. Yine partimiz ve halkımız baskı, parçalama ve terör cephesinde değil, demokrasi, barış ve özgür birlik cephesinde saf tutacaktır. Çünkü Kürt halkının olduğu gibi, bölge halklarının ve dünya demokrasi güçlerinin çıkarları burada yatmaktadır.

Bu temelde partimizin V. Meclis Toplantısı, bir kez daha çözümü kendinde yaratmak amacıyla bütün Kürt siyasi güçlerini, parti, örgüt ve aydınlarını Kürt barışını, demokrasisini ve birliğini yaratmak için gereken demokratik değişimi yaşamaya ve ortak hareket etmeye çağırmayı gerekli görmüştür. Kuşkusuz Ortadoğu demokrasisini ve halkların demokratik birliğini yaratacak olan Ortadoğu halkları ve demokratik güçleridir. Bu çerçevede partimiz, demokratikleşme ve birlik çözümünün bölgenin kendi içinde ve bölge güçleri tarafından yaratılmasını arzu etmektedir. Bu amaçla Parti Meclisimizin V. Toplantısı, herhangi bir dış müdahaleye meydan vermemek için bütün bölge siyasi güçlerini, demokrat ve aydınlarını, dar ve dogmatik düşünce kalıplarını kırmaya, demokratik siyasi yapılanmaya ulaşmaya, bu temelde başta Kürt ve Filistin sorunları olmak üzere bölgenin ağırlaşan sorunlarını demokratik yöntemler ve işbirliği temelinde çözerek yeni demokratik ve birleşmiş Ortadoğu'yu yaratmaya çağırmaktadır. Elbette kendi sorunlarını çözemeyen ve çözümsüzlük içinde çevreye zarar veren ortama dıştan müdahale gelir. Ortadoğu'nun günümüzdeki durumu biraz da buna benzemektedir. Elbette bölünmüşlüğü ve antidemokratizmi içeren günümüz siyasi statükosuna, dıştan da olsa değiştirecek içerikte gelişecek müdahalelerin bir anlamı ve değeri vardır. Bu temelde partimiz, eski statükoyu korumaya çalışan dış müdahalelere karşı olduğu gibi, statüko değişikliğini hedefleyen dış müdahalelerin de değişimin demokrasi yönünde olmasına özen göstermesini ve bölgenin demokratik iradesini esas almasını gerekli görmektedir.

2- Tarihinin en güçlü değişim dinamiklerini ortaya çıkarmış olan Türkiye, değişimin önünde engel oluşturan dogmatik ve dar milliyetçi zihniyeti ve oligarşik yapıyı aşamadığı için günümüzde ağır bir ekonomik ve siyasi krizi yaşamaktadır. Bu yapısı nedeniyle 21. yüzyıl gerçeğine ve demokratik uygarlık çağına ters düşmekte, Ortadoğu'da ve dünyada yüzyıl geride kalmış düşünce ve politik sistemleri savunmakta, stratejik dost olarak gördüğü ABD politikalarıyla çelişkili durumları yaşamakta ve AB'ye giriş sürecini ilerletememektedir. Bundan dolayı da dünyanın en zengin kaynaklarına sahip olan Türkiye, geri kalmış, dışa bağımlı, yardıma muhtaç, açlık ve yoksulluğun kol gezdiği bir ülke durumuna düşmüştür.

Elbette Türkiye'nin içine düşürüldüğü bu durumun temel sorumlusu, hakim olan mevcut zihniyet ve ona dayanan oligarşik sistemdir. Dolayısıyla hiç de layık olmadığı bu geri kalmışlığı aşmak ve gelişmiş ülkeler düzeyine ulaşmak için, mevcut düşünce ve politik sistemin aşılmasına, köklü bir demokratik değişim ve dönüşümün yaşanmasına ihtiyaç vardır. Mevcut gerilik ve kriz demokratik bir düşünce ve siyaset yapısına sahip olamamaktan kaynaklanmaktadır. Demokratikleşememek de Kürt sorununa demokratik çözüm getirememekten kaynağını almaktadır. Dolayısıyla Türkiye'ye kaynaklarını heba ettiren krizin nedeni, Kürt sorunundan duyulan korku ve bu sorunda yaşadığı çözümsüzlük olmaktadır. Bu açıdan Türkiye'de her türlü gelişmenin önünü açacak olan demokratikleşmenin anahtarı Kürt sorununa demokratik çözüm getirmek olmaktadır.

Kürt sorununa Türkiye halkının da yararına demokratik çözüm getirebilmek için Kürt halkı şanlı bir mücadele vermiştir ve bu mücadelesini başarıya ulaştırabilmek için oldukça fedakar ve cesaretli bir tutumla devam ettirmektedir. 2001 yılı Newrozu'nda bir araya gelen yarım milyonluk Amed halkı, haykırdığı sloganlar ve gösterdiği tutumla bu gerçeği dile getirmiştir. Üniversiteden ilkokula kadar yüz binlerce Kürt çocuk ve gencinin, her türlü baskıyı göze alarak geliştirdiği anadilde konuşma ve eğitim istemi ile, bunun etrafında Kürt halkının ve demokratik güçlerin gelişen demokratik siyasal serhildanı, Kürt sorununun demokratik çözümünü geliştiren ve dolayısıyla Türkiye'de demokratik değişimi zorlayan en önemli güç olmaktadır. En temel insan hakkını esas alma doğrultusunda oldukça demokratik yöntemler içeren bu eylemlilik, ters yapılanması ve duyduğu korku nedeniyle Kürt sorununun çözümüne yaklaşmayan Türkiye devleti ve toplumu için tarihi değerde bir çözüm fırsatı sunmaktadır. Kürdün kendi dili ve kimliği ile kendini ifade etmesi Türkiye için paha biçilmez bir demokratikleşme dinamiği olmaktadır.

Ancak önemli bir tartışmayı yaşamakla birlikte, Türkiye aydın ve siyasetçilerinin bu gerçeği yeterince anlayamadığı, oligarşik yönetimin ise bu tarihi fırsatı elinin tersi ile iterek mevcut inkar politikasını şiddetle uygulamaya yöneldiği görülmektedir. Bu doğrultuda içte Kürtçe konuşmak ve yazmak isteyen çocuklar ve gençler üzerinde baskı ve tutuklama giderek artırılırken, dışta ise tarihin tanıdığı bu en demokratik ve insani hakkı terör diye damgalayabilmek için Türkiye'nin bütün kaynakları çeşitli devletlere ve sermaye örgütlerine peşkeş çekilmektedir.

Bu politikanın Türkiye'yi bitirmek ve Türkiye'de yaşayan herkesin geleceğini karartmak olduğu kuşkusuzdur. Sivil-asker Türkiye yönetiminin, Türkiye'nin gelişimi için demokratik değişim yoluna girmek istemediği, rantçı çıkar çevrelerinin soygun ve talanı için mevcut baskı ve sömürü sistemini şiddet yöntemleri ile sürdürmekte ısrarlı olduğu kanısı giderek güç kazanmaktadır. Bu noktada mevcut yönetimi bir kez daha uyarmayı tarihi görev biliyoruz. Unutulmamalıdır ki, partimizin geliştirdiği tek yanlı barış ve demokratik çözüm fırsatı ve halkımızın gösterdiği demokratik sabır ve duyarlılık sonsuza kadar geçerli değildir. 2002 yılı bu bakımdan yeni bir netleşme ve karar yılı olacaktır. Bu noktada sorumluluk duygusuna sahip ve demokratik bir yaklaşım içinde olan herkesin bir kez daha düşünmesi ve üzerine düşeni yapması zorunludur.

Kuşkusuz burada görev ve sorumluluk sadece mevcut yönetime ait değildir. Türkiye'de yaşayan herkesin, geleceğini belirleyecek olan bu durumla ilgilenmesi ve tutum geliştirmesi gereklidir. Kürt çocuklarına anadilde konuşma ve yazma hakkını bile yasaklayan bir Türkiye'nin özgür, demokratik ve yaşanılır olamayacağı, böyle bir Türkiye'nin AB dahil demokratik uygar dünya içinde yer alamayacağı açıktır. Dolayısıyla aydın, sanatçı, yazar, Türkiye'yi seven herkesin, bu gerçeğin derin bilincine vararak ve yüksek bir sorumluluk duygusuyla hareket ederek Kürt halkının yükselttiği demokratik taleplere sahip çıkması, Kürt halkının demokratik eylemliliği ile birleşerek dogmatik zihniyeti ve baskıcı siyaseti kıracak bir demokratik değişim mücadelesini geliştirmesi gerekir.

Halkımız 15 yıllık kahramanca direniş ardından günümüzde de demokratik mücadelenin şahane örneklerini vermektedir. 20. yüzyıl sisteminin inkar ettiği ulusal, kültürel ve demokratik haklarımızı bir bir elde etmek için doğru ve etkili bir demokratik mücadele çizgisi tutturmuştur. Bu mücadele dünyanın en haklı, en insani ve en demokratik mücadelesidir. Dolayısıyla hiçbir tereddüde yer vermeden, insani, ulusal ve demokratik haklarımızı elde edene kadar, demokratik çerçevede ve oldukça yaratıcı yöntemlerle bu mücadeleyi büyük bir kararlılık ve ısrarla sürdürmek gereklidir. Bu mücadelede devletin yasakçı yapısını aşmak kadar Türkiye toplumunu bilinçlendirip demokratik birliğe çekmek, devletten bazı hakları istemek kadar Kürt dilini ve kültürünü geliştirmek için kendi özel yöntemlerimizi uygulamak ve çabalarımızı artırmak önemlidir. Dolayısıyla ulusal demokratik çözümü öncelikle herkes kendinde yaratabilmelidir. Her Kürt insanı bu uğurda çalışan bir militan olmalı, her Kürt evi bu uğurda bir okul haline getirilmeli, köyde, mahallede, kasabada, şehirlerde birleşerek, değişik kurum ve kuruluş örgütlenerek bu amaç doğrultusunda kullanılmalıdır. Kürtçe eğitim ve yayın hakkı istemimiz, sonuç alıncaya kadar asla vazgeçemeyeceğimiz ve her türlü demokratik yöntemi kullanarak mücadele edeceğimiz en temel insani istemdir. 2002 yılı bu haklı istem temelinde Kürt halkının demokratik eylemi yükselttiği ve demokratik çözüm gücünü geliştirdiği bir yıl olacaktır.

Halkımız bu büyük birlik ve mücadele ruhunun en güçlü örneğini, Önderliğimize yöneltilen uluslararası komplonun 3. yıldönümü olan 15 Şubat'ta göstermelidir. 15 Şubat, Kürdü dirilten, aydınlığa ve uygarlığa taşıyan büyük Önderliksel tarih içinde yaşanan bir kara gün, uğursuz gündür. Uluslararası gericiliğin umutlarımızı kırmak ve aydınlık gelişmemizi yok etmek amacıyla geliştirdiği bu kara saldırı gününü ruhumuzu temizleyerek, ulusal bilinci, ruhu ve birliği geliştirerek karşılayıp tersine çevirmemiz tek doğru tutumdur. Bu amaçla 15 Şubat sürecinde 'komployu lanetleme ve Önderlikle bütünleşme' şiarıyla demokratik eylemliliği çok yönlü geliştirmek en temel görevdir. Yediden yetmişe her Kürt insanı 15 Şubat'ı bu ruhla karşılamalı, karalar giyip yas ve oruç tutarak, işini ve diğer çalışmalarını bırakıp kendini bütünüyle mücadeleye vererek ulusal birliği ve ruhu en üst düzeye çıkarmalıdır.

3- Partimizin yaşadığı stratejik değişim ve yeniden yapılanma sürecini ve bu doğrultuda yürütülen pratik çalışmaları değerlendiren Parti Meclisi Toplantımız, Parti Önderliğimizin çizdiği yeni strateji doğrultusunda yeniden yapılanma çalışmalarının önemli bir düzeye ulaştığını tespit etmiş, bu çalışmanın kararlılıkla sürdürülmesini ve VIII. Kongre ile başarılı bir biçimde sonuca götürülmesini gerekli görmüştür. Bu doğrultuda yaratılan yeni örgütlenmeleri daha da geliştirirken, yeniden yapılanmayı tamamlamak için gerekli olan örgütsel çalışmaları kararlaştırıp bir plana kavuşturmuştur.

Bu çerçevede öncelikle AB sınırları içinde ve yine Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırları içinde PKK adıyla politik, örgütsel ve pratik çalışmanın yürütülmesini durdurmayı gerekli görmüştür. Bu andan itibaren AB ve TC sınırları içinde PKK adıyla herhangi bir çalışmamız olmayacaktır. Mevcut çalışma ve örgütsel yapımızın bu karar doğrultusunda yeniden yapılanması için gerekli çalışmalar hızla yürütülecektir. Bu vesileyle Avrupa'daki taraftarlarımızın bu karara uygun davranmalarını, başta YDK ve KNK olmak üzere yasal ve demokratik çerçevede kurulan kurum ve kuruluşlarda kendilerini örgütleyip faaliyet yürütmelerini istiyoruz. Yine Türkiye'deki sempatizan ve taraftarlarımızı, yeni sürece ve Önderlik çizgisine uygun olarak kendilerini örgütleyip mücadele etmeye çağırıyoruz. Bunlar ve benzeri kararlarla yeni sürece uygun örgütsel yeniden yapılanma çalışmalarımız devam edecektir. Esası demokratik dönüşüm olmakla birlikte, isim de dahil her türlü değişiklik ve yenilenme ileride gerçekleştireceğimiz VIII. Parti Kongresi'nde kesin bir sonuca götürülecektir.

Biz, Önderliğimizin çizdiği değişim ve yeniden yapılanma çizgisinde mutlaka yürümekte kararlıyız. Demokratik değişim ve dönüşümün başarı ve gelişme yaratacağına, tutuculuk ve değişmemenin ise çöküş ve çözülüş getireceğine inanıyoruz. Bu inançla bütün parti yapımızı ve halkımızı Önderliğimizin çizdiği değişim ve yeniden yapılanma çizgisinde kararlılıkla yürümeye, kendini yenileyerek sürece aktif ve başarılı katılmaya çağırıyoruz!

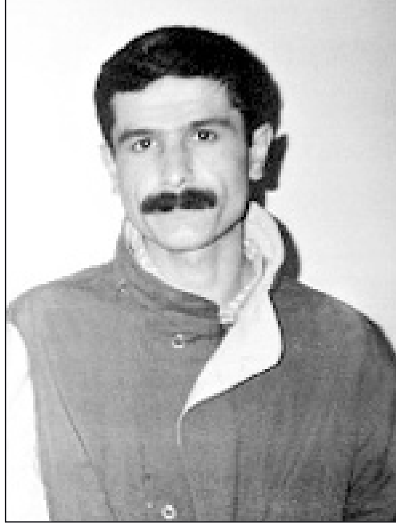
5 Şubat 2002

Baştarafı sayfa 32'de

Kürdistan Güneşi Ortadoğu'yu aydınlatıyor

Erdal AKSU

Hamdiye KAPLAN (Berwar)

M. Halit ORAL

"Kürt halkının Ulusal Önderine sahip çıkması, geldiği bilinç düzeyiyle bağlantılı açıklanabilir. Ulusal önderlikle ulusal özgürlük arasındaki bağın kavranması, bir halk için mutlaka olması gereken bilinçtir. Güneşimizi karartamazsınız sloganı, halkın bunun bilincine derinden vardığını göstermektedir."

Güneşimizi karartamazsınız şiarı bu duyguları en iyi ifade eden sözler olmuştur. Güneşin dünya için rolü ne kadarsa, Başkan Apo'nun da Kürtler içindeki yeri o kadardır. Önderliğe karşı komplonun Kürdistan halkını karanlıklara gömmek için yapıldığı en iyi bu sloganda ifadesini bulmuştur. Nitekim komplo gerçeğine karşı mücadelede en isabetli slogan bu olduğu için hemen tutmuştur. Artık Güneşimizi karartamazsınız sloganı ile Önderliği sahiplenme özdeşleşmiştir. Başkan Apo'nun Kürdistan tarihinde bundan sonra ***Güneş*** simgesiyle anılacağı kesindir.

En ücradaki Kürt bile bu ışıkta kendine geldiğinin farkındadır. Nitekim nerede bir Kürt varsa bu sloganı atmış ve "ben de bir Apo'yum" demiştir.

Bu kampanyada ulusal zaafı olan birlik olmama olgusunu ortadan kaldıran Önderliğine karşı Kürdün nasıl birlik ve ulus olduğunu göstermesini görüyoruz. Bir ailede bile birleşemeyen Kürt, sosyalleşmesi öldürülen Kürt, nerede iki kişiyse orada bir araya gelerek Kürt halkının tutumu ve duygusunu ulusal sorumluluk gereği olarak yerine getirmeye çalışmıştır. Böylece Önderlik şahsında kendi birliğine sahip çıkmaktadır. Ortak iş yapma alışkanlığı olmayan, örgütleşememe zaafını yaşayan halk, neredeyse tüm dünyanın içinde olduğu kompoloya karşı Kürdün gücünü birleştirerek yanıt vermiştir.

Kürdün ölçüleri, PKK'nin kuruluşundan itibaren yükselmeye başlamıştır. PKK'nin ideolojik dönemdeki yaşam ve mücadele ölçüleri bu konuda yeni bir dönem açmıştır. Zaten Kürt tarihindeki bu yeni çığırı anlamadan komplo sürecindeki fedakarlığı anlamak da zordur.

Başkan Apo'ya bu düzeyde bağlılığın bilinci de yeni değildir. PKK'nin ve Kürt halk tarihinin en büyük kahramanları Zindan direnişçilerinin bağlılıkları ve direnişi, Başkan Apo ve O'nun yarattığı değerlere karşı sorumluluğun gereği ortaya çıkmıştır. Başkan Apo'ya layık olmak ve O'na karşı yoldaşlık görevlerini yerine getirmek, bu eylemlerin en büyük gerekçelerindendir.

Diyarbakır Cezaevi direnişleri, her şeyden önce Apocu tarzın uygulanmasıdır. Yani en zor koşullarda ve imkansızlıklar içinde bir şeyler yaratmak olan önderlik tarzıdır. ***Kemal Pir***'in direnişin gecikmesinden dolayı kendilerine sitem ederken, *"kendi yaşamımız bu kadar mı önemli, biz olsak da olmasak da bu mücadele sürer, 'arkadaş' sürdürür, sürdürecek arkadaşlar var"* demesi, partinin en zor döneminde Başkan Apo'ya yapılan yoldaşlık göreviyle ilgilidir. Yine ***Hayri***'nin *"arkadaşın temposuna ayak uyduramadık"* diyerek yaratılan değerler konusunda Başkan Apo'nun rolünü ortaya koyması önemlidir. Bu yoldaşlar, Başkan Apo'nun tarzına, temposuna, çabasına ve kendilerine verdiklerine karşı, Başkan Apo'yu ve partiyi sahiplenmenin en yüce örneklerini sergilemişlerdir.

Güneşimizi karartamazsınız eylemliliğinin cezaevlerinde başlaması bu gelenekle yakından bağlantılıdır. Kimi tasfiyeci ve inkarcı bireyler çıkmış ve bu geleneği saptırmaya çalışmış olsalar da ***Hayri***, ***Kemal*** ve ***Mazlum***'un eylemleri Apocu düşüncenin pratikleşmesi olduğundan, cezaevi direnişçiliği Başkan Apo'ya bağlılığı derinleşerek arttırmıştır. Bağlılığın bu gün bu düzeyde gelişmesinde cezaevi direnişçilerinin ve şehitlerinin Başkan Apo'ya karşı duruşlarının rolü büyüktür. Nitekim Başkan Apo birçok çözümlemesinde yoldaşlık ve bağlılığın örnekleri olarak cezaevi şehitlerini vermiştir.

Kürt halk tarihi en başta da ideolojik önderlikten yoksunluk tarihidir. Bu eksiklik, ortaya çıkan siyasi önderliklerin şu veya bu gücün uzantısı olmasını beraberinde getirmiştir. Kürt halkı ilk önce düşüncede bağımsızlığı kazanmalıydı. Bu olduktan sonra her türlü siyasal mücadele ve çözüm Kürt halkına hizmet ederdi. Bu eksikliği gideren, ister istemez bu halkın bağlanacağı kişi olacaktı. Hele bu düşünce başarılı biçimde pratikleşirse, Kürt halkının onu yaşarken bile ölümsüzleştireceği açıktır. Başkan Apo, Kürtlerde varolan bu büyük eksikliği de doldurduğundan herkes kendini bu gerçeğe borçlu hissetmiştir. Dağda, şehirde, zindanda şehit düşen yoldaşların ilk önce attığı sloganın ***"Yaşasın Başkan APO"*** olması bu nedenle açıklanabilir. Her türlü slogandan önce bu sloganın atılması, bu sloganın bir kişiyi aşan nitelik taşıması nedeniyledir.

PKK hareketi, parti ismini almadan önce Apocular olarak anılmaktaydı. Parti kurulduktan sonra bile uzun süre böyle anılmıştır. Çünkü grup ilk önce Parti Önderliğimizin kafasında şekillenmiştir. Gruba önderlik edecek kişilik, çocukluktan beri gün gün yaratılmaktadır. Kendisinin de söylediği gibi ne aileye, ne aşirete, ne de herhangi bir siyasi mirasa dayanma söz konusudur. Az toprak sahibi bir köylü çocuğudur, Kürdistan'da siyasi liderlik yapanların ya da bir liderliği ortaya çıkaranların daha çok feodal kesim ve o kökenden gelenler olduğu dikkate alınırsa, bir sıfırdan başlamadan söz etmek yanlış olmaz. Birileri tarafından, ya da seçimlerle grubun başına geçmemiş, ya da geçirilmemiştir. Her şeyi iğneyle kuyu kazar misali ilerletmiştir. Bütün ömrünü ve her saniyesini sadece bir halkı güç ve irade sahibi yapmak için harcamıştır. Dayandığı hiçbir yer ve temel olmadığı gibi cesaret kırıcı etkenler daha fazladır. Sadece büyük bir haksızlık, baskı ve çaresizlik içinde bırakılan Kürt halkının önüne doğru bir mücadele çizgisi konursa gelişmenin kaçınılmaz olacağına inanç vardır.

Bu inançla, dünyanın sistem dışı bırakıp bir kenara attığı Kürt gerçeğine yüklenerek dünyaya rağmen bir özgürlük hareketi yaratmıştır. Halk, bunun nasıl bir irade, çaba ve tempoyla yaratıldığına her gün şahit olmaktadır. Kürde hiç kimsenin inanamayacağı bir irade, onur ve kendine güven kazandırmaktadır. '90'larda ayağa kalkması, her gün izleyerek sınadığı bir Önderliğin varlığına inanç getirmesindendir.

İlk önce militanların, partililerin ve halkın bir kesiminin ölümüne bağlandığı Önderlik, '90'lı yıllardan sonra tüm halkın bağlandığı ***Ulusal Önderlik*** haline gelmiştir.

Komplo direnişe geçen halk hareketiyle geriletildi

Güneşimizi karartamazsınız kampanyasıyla birlikte '80'lerin Diyarbakır Zindanı ve daha sonra dağda gelişen fedailiğin tüm halk tarafından benimsenmesinin en somut kanıtı görülmüş oldu.

Bir partide gelişen ölçülerin giderek halka yayıldığı bu kampanyada kendini çok açık biçimde dışa vurdu. Kürt halkındaki yurtseverlik ve fedakarlık ölçülerinin çok yükseldiğini dost-düşman herkes gördü. Fedai halk gerçekliği diyebileceğimiz bir gelişmenin ortaya çıkması, Kürt halkının kendine güvenini artırdı. Daha önce mücadeleyi sürekli gerilla ve militan kadrolardan bekleyen halk, komplo sürecinde mücadelenin öncülüğünü eline aldı. Mücadeleyi dağ ve gerilladan bekleyen anlayışın bu düzeyde kırılması, gelecek açısından çok umut verici bir gelişmedir. Komplo süreciyle birlikte '90'ların başında yükselişe geçen halk hareketinin yeni bir dalga olarak tekrar gündeme girmesi söz konusu oldu. Halk yalnız eylemlerle harekete geçmiyor, siyasal gelişmelere ilgi düzeyinin yükselmesiyle, siyasal eğitimini ve bilincini de bu süreçte yükseltiyordu.

Dünyada görülmemiş uluslararası bir komplonun Kürt halkına dayatılması, bir yönüyle Kürdü inkar eden sistemin Kürdü imtihanı gibi oldu. Dünyanın en büyük haksızlığına uğrayan bu halk, bu defa Önderliğine yapılan bu haksızlıkla karşı karşıya bırakılıyordu. Bu kompoloya sessiz kalmak Kürde layık görülen zulüm düzenini kabul etmek; direnmek ise Kürdü ret eden sistemin kabul edilmediğini, edilemeyeceğini göstermek olurdu. Kürt halkı bu direnişiyle, her şeyden önce Kürde yer vermeyen dünya düzenini en iyi biçimde teşhir ediyordu.

Kompoloya karşı nasıl mücadele verildi denirse, halk için gerekeni yaptı denilebilir. Kürt halkının mücadele birikimi ve tecrübesinin önemli oranda harekete geçtiğini söylemek abartılı olmaz.

Önderliğin Rusya'ya çıkışıyla birlikte halk derhal harekete geçti. Cezaevlerinde başlayan fedai eylemlilikleri ve halkın dört parçada yüksek duyarlılığa ulaşması, aynı zamanda Kürt halkının daha yüksek ölçülerde kendini yeniden yaratması olmaktaydı. Sahiplenilecek değerler ve ulusal görevler daha da netleşiyordu. Roma süreci ile birlikte halkın hareketliliği tüm komplocuları şaşırtacak niteliğe bürünüyordu. Komplo sürecinin kendileri için daha tehlikeli sonuç verme ihtimali ortaya çıkıyordu. Bu durum, komplocuların korkularını arttırarak kompoyu daha pervasızca sürdürmeye yönelmelerine yol açtı. ABD, hiçbir zaman olmadığı kadar uluslararası hukuku ve teamülleri açıkça çiğneyerek devreye girdi. İtalya ve Avrupa'yı Başkan Apo'yu çıkarmaları için baskı altına aldı. Avrupa ise hukuk ve demokrasi içinde karar verdiğinde, kendi Kürt politikasını kendi eliyle boşa çıkarmış olacaktı. Halk hareketi, hem ABD, hem Avrupa'yı çok sıkıştırdı. Komplo, Kürt halkının büyük bir direnciyle karşılaşmıştı. Fedai eylemlilikleri, halkı sarsıcı ve ateşleyici rol oynuyordu. Burada, 17 Kasım 1998'de Rusya'da kendilerini yakan **Ahmet Yıldırım** ve **Remzi Akkuş** yoldaşları özellikle anmak gerekir. Yine 29 Ekim 1998'de, cumhuriyetin kuruluş yıl dönümünde uçak kaçırarak yaşamını feda eden değerli yurtsever **Erdal Aksu**'yu da saygıyla anmak gerekiyor. Aslında tüm Kürt halk fırsat bulsa benzer eylemler yapardı. Halkın tek düşündüğü bu kompoloyu nasıl boşa çıkaracağıydı. Eğer Başkan Apo defalarca çağrı yaparak bu fedai eylemliliklerinin önünü almasaydı tarihte görülmemiş düzeyde fedai eylemleriyle karşılaşılacaktı. Bütün durdurma çabalarına rağmen onlarca insanın kendini yakarak şehadete ulaşması, Kürt halkındaki fedakarlık çıtasının ne kadar yükseldiğini gösterir. Güneşimizi karartamazsınız ve fedai eylemlilikleri Kürt halkındaki ölçüleri ileriye çeken bir rol oynadı. Hemen hemen en ileridekini de, en gerideki bir adım daha öne doğru yürüdü. Herkesin duruşunda bir ilerleme sağladı. 70 yaşındaki kadınlar ve çocuk yaştakilerin öne atılan bu adımdan geri durmamaları, o dönemde Kürt halkının nasıl bir dinamizm içerisine girdiğinin kanıtıdır.

Bu eylemlilik sürecinin gösterdiği diğer bir gerçek ise, Başkan Apo'nun işbirlikçi ve hain dar bir çevre dışında tüm Kürtlerin ortak paydası haline gelmiş olmasıdır. PKK ve gerilla hareketinin ulaşamadığı kesimlerin de Başkan Apo'nun etkisinde olduğunu ortaya koymuştur. Başkan Apo'nun *"bize karşıt olanlar da bizim varlığımızla yaşıyor"* demesi böylece somut ifadesini buluyordu. Kürt olduğunu kabul eden herkes, Başkan Apo'nun bir Ulusal Önder olduğunu bu tutumuyla dışa vuruyordu.

Kürt halkının Ulusal Önderi'ne sahip çıkması, geldiği bilinç düzeyiyle bağlantılı açıklanabilir. Tarihte hep öndersizlikten çektiğini, özellikle de halkın düşüncesini, duygusunu ve moralini yükselten önderlik olmadan bir halkın mücadelesini süreklileştirmenin mümkün olmadığını deneyleriyle bilince çıkardığının dışa vurulması yaşanmıştır. Ulusal Önderlik'le ulusal özgürlük arasındaki bağın kavranması, bir halk için mutlaka olması gereken bilinçtir. Güneşimizi karartamazsınız sloganı, halkın bunun bilincine derinden vardığını göstermektedir.

Roma süreci, PKK'nin Kürtlerin siyasi hareketi olduğunu ve tüm halkı temsil ettiğini, hiçbir tartışmaya yer vermeyecek biçimde ortaya koydu. Tüm Avrupa ve dünya kamuoyunun Başkan Apo'nun durumu ve halkın bu tutumuyla ilgilenmesi, bu gelişmelerle bağlantılıdır. İtalya basınının ve televizyonlarının en önemli gündemi olması, Başkan Apo'yla dayanışmanın en üst düzeye çıkması, PKK aleyhindeki kampanyaları da önemli oranda boşa çıkarıyordu. AB ülkelerinin yapmak zorunda kaldığı toplantılar da böyle bir ortam da gelişti. Eğer ABD'nin yoğun baskıları olmasaydı, Başkan Apo'nun Avrupa'da kalması ve siyasi çalışmaları orada sürdürmesi mümkün olacaktı. Çünkü böyle bir halk hareketi ve direnci görülmemiş bir şeydi. Başkan Apo orada kalamadıysa bu halkın sahiplenmesinin azlığından değil; ABD baskısının özellikle İtalya üzerinde fazla olmasındandı. İtalya üzerinde yoğun baskı yapıldığı gibi, diğer ülkelerin kapıları da bu baskılarla kapatılmıştı. Rusya'da DUMA'nın yüzde doksan sekiz oyla Başkan'ın Rusya'da kalmasını kabul etmesine rağmen, orada kalamaması bu baskıyla ilgilidir. Rusya'ya sağlanan ekonomik imkanlar ise, bu baskının tamamlayıcısı oluyordu. Herhalde Rusya'da hiçbir karar bu kadar oy çokluğuyla alınmamıştır.

Avrupa'daki halk, kış koşullarında Roma'ya akın ediyordu. Halk her sabah Başkan Apo'yu *"rojbaş Serokê min"* nidalarıyla selamlıyordu. Dondurucu soğuğa rağmen insanlar meydanı terk etmiyordu. İtalya bu sürekli eylem karşısında zorlanıyordu. Bu nedenle bu eylemin sonuçlandırılmasını istiyordu. Eğer Başkan Apo isteseydi meydanda süren eylemler bitmezdi. Bu süreç, Kürtlerin mücadele azmi yüksek bir halk haline geldiğini tüm dünyaya gösterdi. Halkın Başkan Apo'ya bağlılığının nedenlerini dünya kamuoyu da öğreniyordu. Kürt halkına çok şey kazandırdığı için bu bağlılığın olduğu kanaatine ulaşıyorlardı. Bu sürecin Kürt halkı açısından çok önemli kazanımlar getirdiğini söyleyebiliriz.

Kürt halkının birliği ve gücü de bu eylemlilikler içinde pekişmişti. Bütün halkların mücadelelerinde tüm halkı etkileyen olayların ve eylemlerin o halkın örgüt bilinç ve duygularında yeni aşamalar yarattığı bir gerçektir.

Komplo Kürt halkının iradesine karşı yapılmıştır

Güneşimizi karartamazsınız kampanyasına tüm toplumsal kesimler aktif katılmıştır. Kadınlar ise yine Başkan Apo'ya en fazla sahiplenen kesim olmuştur. En fazlada kadınlar, kendilerine çok şey kazandıran bir önderlik olduğunu bilmektedirler. Özgür kadın hareketini geliştiren, bu hareketin gelişmesi önündeki tüm engelleri kaldıran Başkan Apo'dur. Kadınlar, geliştirilen komplonun aynı zamanda özgür kadın hareketine karşı geliştirilen bir komplo olduğunu görerek her alanda en yüksek direnci ve katılımı gerçekleştirmişlerdir. Kadına değer veren İsa ve Mani'ye ilk önce kadınların sahiplenmesi gibi bir durum, komplo sürecinde Başkan Apo'ya karşı da kendisini ortaya koymuştur. Kadınlar bu Güneş'in ilk önce kendilerini aydınlatan güneş olduğunu bilmektedir. Kadının kendi öz örgütlenmesine kavuşması da bu eylemliliklerdeki etkinliklerini arttırmıştır. Yaşlı kadınlar bile ömürlerinin son demlerinde kendilerine verilen değeri görüp toplumda itibar sahibi haline geldiklerini anlayınca, kendilerine bu günleri gösteren Başkan Apo'ya vefa borçlarını ödemek için fedai eylemlerine katılmışlardır. Kürt kadını şahsında Kürde verilen yeni yaşamdır. Kürt, kendisine yeni bir yaşam veren Önderine sahip çıkmaktadır. Kürdün canlanması bu yeni yaşamın canlanmasıdır. Kadının bu yaşam içindeki yeri ise yaşamın demokratikleşmesinin ifadesidir. Demokratikleşen toplumların ise potansiyel güçlerinin harekete geçtiği toplumlar olduğu biliniyor. Demokratik olmayan toplumlar tüm

güçlerini ortaya koyamazlar. Uluslaşmanın da demokratik devrimin derinliği ile birlikte güçlendiği bilimsel bir olgudur. Güneşimizi karartamazsınız kampanyası, Kürt uluslaşmasının derinliğinin Ortadoğu toplumlarındaki en ileri düzeyi yakalamaya doğru geliştiğini göstermiştir. Birçok yerde gelişen eylemlerin PKK'nin örgütlenmesi ve talimatıyla olmadığını biliyoruz. Halkın doğal önderlerinin ve doğal sorumluluğun bu eylemlerde önemli yer tutması bu demokratik uluslaşma gerçeği ile ilgilidir. Bu süreçte halk, yaptığı her eylemi yetersiz görmektedir. Daha etkili ve nitelikli eylem yapması için kendine önderlik edilmesini ve yol gösterilmesini beklemektedir. Halk, ne yapsa da kendini Başkan Apo'ya borçlu hissetmektedir.

Kürt halkı bu dönemi aynı zamanda dünyaya karşı onuruna nasıl önem verdiğini gösterme vesilesi yaptı. Şimdiye kadar hep başka güçlerin uzantısı olan ve isyanları böyle değerlendirilen Kürt halkı, ortaya koyduğu tutumuyla bağımsız iradeye sahip olduğunu, gücünü şu veya bu yerden değil, bizzat kendi örgütlülüğü ve bilincinden aldığını kanıtladı. Bu yönüyle dikkate alınması gereken güç olduğunu ve dünyada yerini almayı hak ettiğini ispatladı. Böylece Ortadoğu siyaseti içinde sınırlandırılan ve siyasi dengelerin unsuru görülen durumu aştığını göstererek, Kürdü inkar eden mevcut dünya sisteminin meşruiyetini ortadan kaldıran siyasi niteliğe kavuştuğunu tüm siyasi güçlere dayatmış oluyordu. Başka güçlerin Kürtlerin siyasi kaderini çizdiği dönem kapanmış oluyordu. Komplo süreci Kürt halkı açısından çok ağır bir durum olan Başkan Apo'nun esaretiyle sonuçlanmış olmakla birlikte, eğer sonuç çıkarılırsa birçok bakımdan olumlu gelişmelere yol açacak yeni bir dönem de başlamış bulunmaktadır.

Kürt halkının iradesini güçlü biçimde ortaya koyarak, Kürt sorunuyla ilgili tüm güçlerin yüzünü saklayamayacak kadar net açığa çıkarması diğer önemli bir gelişmedir. Komplo süreci ile netleşen 21. yüzyıl, Kürt stratejisinin ortaya çıkmasında Kürt halk hareketinin netleştirici niteliğinin belirleyici rolü olmuştur. Mücadelenin şiddeti, her zaman gerçeklerin daha çıplak görünümleriyle ortaya çıkmasını sağlar. Kürt halkının Güneşimizi karartamazsınız kampanyası ve fedai eylemlilikleri tüm güçlerin bütün kozlarını ortaya koymasını zorladığından, olguları daha gerçekçi değerlendirmek de kolaylaşıyordu. Başkan Apo'nun esaretiyle birlikte İmralı'daki çözümlemelerde en rafine düşünceye sahibim demesi, bu sürecin söz konusu özellikleriyle anlam kazanmaktadır.

Başkan Apo'nun Kenya'da Türkiye teslim edilmesi sonrası halkın gösterdiği tepki ***"Önderliksiz yaşam olmaz"*** duygusunun somut ifadesidir. Önderliğin esaretini kendi esareti olarak görüyordu. Komplo, Kürt halkının iradesine karşı yapılmıştı. Bu nedenle esaret altında bile kendi iradesi olduğunu ilan ederek Önderliğin dört duvar arasında bile esir edilemeyeceğini tüm dünyaya haykırıyordu. Başkan Apo'nun fiziki varlığının dört duvar arasında olduğu, ancak düşüncelerinin Kürt halkının yüreğinde ve beyninde özgürce bundan sonra da hükmünü icra edebileceğini daha ilk günden halk kendi duruşuyla gösteriyordu. Halk, kendisine kölelik ve esaret kabul ettirilmediği müddetçe, Başkan Apo'nun mevcut konumunu da kabul etmeyeceğini ilan ediyordu. Çünkü halk dün de bugün de yarın da Başkan Apo'ya karşı tutumun kendi özgürlüğüne karşı tutum olacağının bilincine varmıştı. İmralı'da dört duvar arasında tutulan Kürdün özgür iradesi, yeni Kürdün kendisiydi. Zaten komplo, uluslararası güçlerin ve sömürgecilerin denetiminden çıkan yeni Kürde ve onun özgür iradesine karşı gündeme getirilmişti.

Komplonun başlamasıyla birlikte bu gerçeği gören halk, Güneşimizi karartamazsınız sloganı ile başlayan kampanyaya tüm gücüyle katıldı. Komploya karşı güçlü bir direniş hareketi gelişti. Halkın bu bilinci ve katılımı aslında daha başından komployu başarısızlığa uğratan bir niteliğe dönüştü. Belki Başkan Apo'nun esareti önlenemedi ancak, komplonun başarısızlığa uğratılmasında bu süreçteki eylemlerin ve bunun yeniden yarattığı halk gerçekliğinin rolü belirleyicidir. Bugün PKK ve halk, komplocu zihniyet devam etse de bu komplonun başarısızlığa uğratıldığını söylüyorsa, bunun temelinin bu süreçteki halk gerçekliği olduğunu görmek gerekir. Başkan Apo ve PKK'nin yeni siyasal stratejisi, komplonun başarıya gitmesini engellediyse, bunun dayandığı zeminin böyle güçlü bir halk gerçekliği olmasındandır.

Komploculuk Savunmalarla deşifre edilmiştir

Aslında Başkan Apo esir edilmeden önce komplo önemli oranda geriletilmişti. Komployla planladıkları her şeyi kolay yapamayacaklarını görmüşlerdi. ABD Dışişleri Bakanı'nın bile halkın tepkisini bu kadar beklemediklerini itiraf etmesi, bu gerçeklikle ilgilidir. Başkan Apo'yla halkı ayıramayacaklarını çok iyi anlıyorlardı. Komplonun meşruiyetini ve ahlaki yanının olmadığını görüyorlardı. Başkan Apo'nun esaretinde pervasız oldukları kadar, bir çok şeyi gizli yapmaları da bu nedenledir. Komplo, Ulusal demokratik hareketi tümden mahkum ve tecrit edecek biçimde hesaplanmıştı. Ancak mahkum ve tecrit olanın komplocular olduğundan söz edebiliriz.

Komplocular, tüm Kürt halkını, siyasi ahlakı ve demokratik vicdanı karşılarında bulmuşlardı. Artık komplo, bundan sonra tüm bu gerçeklerle mücadele etmek zorunda kalacaktı. Nitekim bugün, Başkan Apo şahsında Kürt halkı ve demokratik değerlerle komplocular arasında mücadele sürmektedir. Gerileyen komplocular olurken Kürt halkı ve demokratik değerler kendisini tüm bölgeye ve dünyaya dayatmış bulunmaktadır. Başkan Apo duruşuyla, çözümlemeleriyle, dışarıda da Kürt halkı ayağa kalkışını sürdürerek bu mücadeleyi yürütmektedirler.

Başkan Apo AİHM'e verdiği savunmalarının son sözünün son paragrafında şöyle demektedir: *"Uğradığım komplonun tamamen farkındayım. Bu savunmam yalnız bana değil, tüm insanlığa karşı komploculukla üstün gelmeye ve günlerini gün etmeye çalışanlara ilk etkili cevabımdır. İntikam almayı kendime pek yakıştıramadım. Eğer binde bir ihtimal olabilecek öz varsa, düşmanı bile dost yapmak insanlık karakterimin ayrılmaz bir parçasıdır. Ama eğer fırsat bulur ve gerekli görürsem komploculardan nasıl intikam alındığını bir daha insanlığa bu yönlü lanetli yaklaşımlarda bulunmayacak kadar akıllarını başlarına getirmeyi sağlayacak kahramanlık eylemlerinin ve savaşçılığının nasıl olduğunu göstermeyi isterdim.*

İnsanlık ve özgürlük kazanacak tüm komplocu zorbalık ve yalancılık kaybedecektir."

Gerçekten de bu savunmalar komploya karşı verilen ve etkisi sürekli olacak en güçlü cevap niteliğindedir. Aslında komploculardan intikam almanın en etkili yöntemidir. Bu savunmalarla komploculardan en büyük intikamın alındığını bile söyleyebiliriz.

Komplocular her şeyden önce Ortadoğu'yu bir kaos içine sürüklemek istiyorlardı. Gelişen ve kapsamlı demokratik halk hareketini boğarak Ortadoğu'yu karanlık kaderine mahkum etmeyi düşünüyorlardı. Ortaya çıkan demokratik dönüşüm gücünü boğmak, bölge dışı ve bölgedeki tüm gerici güçlerin arzusuydu. Bu yönüyle gerçekleştirilen yalnız Kürdistan halkına karşı değil, tüm Ortadoğu'ya kapsamlı bir komplo dayatmasıdır. Başkan Apo savunmalarıyla komplocuların tarihsel ve güncel temelleriyle tüm ipliklerini pazara çıkarıyordu. Komploculuk deşifre oluyor, karanlık hiçbir şey kalmıyordu. Tarih, ideoloji ve siyaset çözümlemeleriyle yalnız Kürt halkının değil, tüm Ortadoğu'yu aydınlatan Güneş haline geliyordu. Bırakalım komplocuların başarılı olması ve bu Güneş'i karartması, bugün bu Güneş tüm Ortadoğu'yu aydınlatmaktadır.

AİHM'e verilen savunmalarla Kürdistan'da başlayan Rönesans ve reform Ortadoğu'yu içine alacak biçimde harekete geçmiştir. Bu coğrafya, her zaman yeni düşünce, ideoloji ve dinlerle atak yapmıştır. Ne zaman düşünce kuruma ve dogmatizm yerleşmiş, bu coğrafya rolünü yitirmiştir. Şimdi demokratik uygarlık çözümlemeleriyle Ortadoğu, bu öncülüğü alacak düşünce gücüne kavuşmuştur. Bu durum, Ortadoğu'nun yeni bir uygarlıksal hamle sürecine girmesi anlamına gelmektedir.

Her düşünce militanları ve fedaileri olduğunda maddileşir ve pratikleşir. Demokratik uygarlığın militanları ise, Başkan Apo'nun etrafında ateşten top olarak bu Güneş'in sürekli parlamasını sağlayan Kürt halkıdır. Kürt halkı, Ortadoğu aydınlanmasının öncü gücü olmayı hak etmiştir. Çünkü Başkan Apo'nun ve demokratik uygarlık çözümlemelerinin Güneş ve Güneş ışınları olduğuna en fazla anlam veren Kürt halkıdır. Kürt halkı, demokratik uygarlık çözümlemelerinden sonra Güneşimizi karartamazsınız kampanyasını yeni bir aşamaya götürmenin imkanına kavuşmuştur. Çağdaş Premetheus olan Başkan Apo'nun elindeki ışığı yayma rolünü yerine getirme iddiasındadır. Bu nedenle yeni slogan *"Kürt güneşi Ortadoğu'yu aydınlatıyor. Ortadoğu da bir daha dünyayı aydınlatacak"* olacaktır.

Değişen kazanacak değişim karşısında direnen ise kaybedecektir

Baştarafı sayfa 5'te

Kişinin tarihi rolünü oynamasının zamanı gelmiştir

Parti kadrosu ve militanı yeni dönemi bütünlüklü ve güçlü bir biçimde geliştirme yeteneğine sahip olduğunu gerektiği gibi gösterememiştir. Belirttiğimiz eğilimlerin etkili olduğu bir ortamda güçlü ve bütünlüklü bir gelişmenin yaşanmasının zor olacağı açıktır. Bu sürecin ardından başlayan dönemde parti kadro ve militanlarının asgari düzeyde yeni sürece girmeye hazır oldukların belirtmek mümkündür. Değişim sürecinin tamamlanması da bunu göstermektedir. Eğer kadro ve militan yapısı hazırlanmasaydı değişim ve dönüşümün son sürecine girmek mümkün olmazdı. Kaydedilen gelişmeler önemlidir.

Kadro, militan ve halk değişimin son aşamasına hazırdır. VIII. Kongre'yle sürecin kesin bir karara bağlanmasının ardından hızlı bir pratikleşme kaçınılmaz bir görev olarak kendisini dayatacaktır. İşte o zaman parti kadrosu, militanı ve halk yeni dönem için söylenmesi gereken sözü söyleyecektir. PKK'nin yerine oluşacak yeni oluşumun belirlediği ölçüler içerisinde kadro ve militan kendisini aşarak katılım sağlayacaktır. Her şeyden önce yeni oluşum, geniş kesimleri harekete geçirme görevi ile karşı karşıyadır. Bunu büyük bir esneklik ve yaratıcılıkla sağlarken, bugüne kadar mücadelede sınırlı rol oynayan kesimleri rol sahibi yapacaktır. Demek oluyor ki, parti kadrosu politik, esnek ve yaratıcı olma özelliklerini sonuna kadar geliştirecektir.

Sorun Kürt halkının tümünü mücadeleye çekmekle de sınırlı değildir. En önemlisi, egemen ulusun demokratik güçlerini de hem Kürt sorununun çözümü hem de genel demokratikleşme mücadelesine kazandırmak görevi vardır. Kaldı ki, Kürt halkının hala küçümsenmeyecek bir bölümü ya mücadeleye seyircidir ya da mücadelenin dışındadır. Bunların kazanılması görevi, başarı için şarttır. Diğer taraftan ise Kürt sorununun demokratik birlik temelinde çözümünü esas alan demokratik gelişme, egemen uluslar içerisinde zayıf bir konumda bulunmaktadır. Uygun araç ve yöntemlerle Kürdistan'ın her parçasını egemenliğinde bulunduran ülke halklarını mücadeleye kazanma görevi kendisini dayatmaktadır. Kürt halkının başka çözüm alternatifi yoktur. Kendisi kadar egemen ulusların da mücadeleye kazandırılması çözümün tek yoludur.

Bu dönemde kadro ve militan esnek yaratıcı ve kapsayıcı olma gücünü ideolojik gelişmeyle sağlayabilir. Önderliğimizin Demokratik uygarlık çizgisi, kadro ve militana bu düzeyi kazandırabilir. Tabii ki bunun için de çok yoğun bir ideolojik eğitime ihtiyaç vardır. Daha önceki dönemin birikimleri yeni dönemin görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye yetmez. İdeolojik derinlik her türlü gelişmenin vazgeçilmez koşuludur. Aksi durumda yeni mücadele çizgisinin yetersiz kadro ve militanda tıkanma tehlikesi yaşanabilir. Pratikleşme süreci başlıyor derken, bu ideolojik eğitimin yadsınmasını getirmez. Tam tersine ideolojik eğitim de pratiğin diğer bir boyutudur.

İdeolojik düzeyi yükseltmek en az örgütlenme ve eylem kadar gereklidir. Eğitim, örgütlenme ve eylem birbiriyle birlikte vardır. Bunlardan birisinin aksatılması sürecin bütünen tıkanması anlamına gelir. Çizgi netleşirken, çizgiyi uygulayacak kadro ve militanı yaratmak temel bir görev oluyor. Diğer bir ifadeyle kadro kendisini yaratma görevini yerine getirerek yeni dönemin diğer tüm görevlerini yerine getirebilir. Öncelik onun kendisini eğitmesidir. Yeterli ideolojik düzey kendisi ile beraber kitlelerin örgütlenmesini ve eyleme kaldırılmasını beraberinde getirecektir. Böylece ayağa kalkan kitleler rejimi değişime zorlayacak, demokratik birlik çözümünü gerçekleştirme sürecine girecektir. Artık çok dar kalıplarla bir örgütlenme durumu yok. Geniş bir yelpazede kalıcı ve geçici, dar ve geniş, her örgüt biçimi içinde demokrasi güçlerini düzenlemek ve harekete geçirmek kadroda son derece bilinçliliği ve çok yönlülüğü gerektirir. Demek oluyor ki, esneklik ve kapsayıcılık yeni dönemin kadroda gerektirdiği temel ölçülerdir. Bunlarla birlikte yaratıcılık, çok yönlülük ve sonuç alıcılık özelliklerinin gelişkin bir düzeyde ortaya çıkarılması gerekir. Bütün bunlar da gelişmiş bir bilinç düzeyini zorunlu kılar. Bu çerçevede dönemin görev ve sorumluluklarına yaklaşan kadro kesin kes başarılı olacaktır.

Çalışma tarzında kendisini sınırlandırma ve dıştalayıcılık dönemin özelliklerine terstir. Demokratik gelişme süreci çeşitli toplumsal kesimlerin farklı düzeyde katılımını gerektirir. Bundan dolayı da, kadro ve militan herkese hitap etmek, onları etkilemek örgütlemek ve harekete geçirmek gibi bir çalışma tarzını esas almalıdır. Toplumun bir kesimini kazanma, diğerini dıştalama yine en kolay kazanılanla kendisini sınırlama, diğerlerini kazanma çabası içine girmeme sürecin ruhuna uygun hareket etmemek anlamına gelir. Bugüne kadar, Kürt halkının belli kesimleriyle sınırlı kaldık. Şimdi bizim propaganda-ajitasyon, örgütlenme ve eylem faaliyetimiz en geniş birimleri kapsarken, egemen ulusları da demokrasi mücadelesine kazandırmak sorumluluğumuz ve görevimiz açığa çıkmaktadır. Bunu her kadronun yapamayacağını belirtik. Demokratik uygarlık çizgisini güçlü bir biçimde kavramadan, söz konusu görevleri yerine getirmek mümkün değildir.

Her dönemden daha çok bu dönemde ideolojik düzey gereklidir. Hangi yönden bakılırsa bakılsın, gelişmiş bir ideolojik düzeye dayanılarak yeni süreç geliştirilecektir. Kadro ve militanın bu çerçevede kendisini yeniden ele alması ve netleşen süreç içerisinde her bakımdan katılımını güçlendirmesi dönemin kaçınılmaz gerekliliğidir. Tabii ki, süreç çözümün pratikleşmesini istiyor. Herhangi bir gelişme yeterli görülemez. Her adım çözüme katkıda bulunmalıdır. Olgunlaşan koşullar doğru ve yeterli öncülükle birleştirilerek, çözümlere gitmek mümkün olacaktır.

Kişinin tarihi rolünü tam oynamasının zamanın geldiğini söyleyebiliriz. Herkes oynaması gereken rolü tam da bu dönemde oynamalıdır. Hiçbir gerekçe onu bu görev ve sorumluluklarından alıkoymamalıdır. PKK kadro ve militanı nasıl ki yarattığı mücadeleyle mevcut gelişmeleri hazırlamışsa, demokratik birlik çözümünü de ortaya koyacağı yeteneklerle sonuca götürmelidir. Söylenmesi gereken söz, içinden geçtiğimiz süreçte söylenmelidir. Bunun bir gereği olarak da, tüm yetenekler konuşturulmalıdır. Dönemin gerektirdiği tarz, görev ve sorumluluk anlayışı belirttiğimiz çerçevededir. Daha farklısı sürecin ihtiyaçlarına cevap veremez. İnancımız odur ki, kadro ve militanımızın yanı sıra; demokrasi güçlerinin bütünü bu dönemde var gücüyle harekete geçecek, Ortadoğu'nun giderek hızlanan demokratikleşme sürecine girilerek sorunlar bu süreç içerisinde çözüme kavuşturulacaktır.

15 Şubat'ın dördüncü yılı daha büyük bir başarı ve mücadele yılı olacaktır

Baştarafı sayfa 7'de

İnsanın kendisini eğitmesi ve örgütlemesi ciddi ve büyük bir olaydır

Geçmişe baktığımızda PKK'nin gerçekten şanlı ve destansı bir mücadele yürüttüğünü görebiliriz. PKK doğuşu, savaşması kahramancaydı. Bu gerçekliği hiç kimse inkar ve tersyüz edemez. Büyük militanlar ortaya çıkarttı, tarihin tanıdığı en güçlü mücadele adamlarını yarattı. On binden fazla kahraman şehit ortaya çıkarttı. En zor koşullarda, en zayıflatılmış Kürt toplumu içinde bunu yarattı. Bunun ne kadar büyük bir güç olduğu ortadadır. Hiç kimse Kürt insanının ve halkının bu düzeye geleceğini umut etmiyor ve buna ihtimal vermiyordu. Kürt demeyi bile çok tehlikeli görüyorlardı. Kürdistan'da savaşılabileceğini, ulusal demokratik gelişme yaratılabileceğini söylemeyi bir delilik olarak sayıyorlardı. Herkes dudak büküyor, yan dönüp gidiyordu, kimse buna itibar etmiyor, ihtimal bile vermiyorlardı. En olumsuz koşullarda bu mücadele gelişti ve çok büyük imkanlar ortaya çıkardı. Daha 1979-80'lerde halk henüz başlangıç halindedir, ama büyük bir devrim gücü olduğunu, büyük bir canlılık ve yaşam emaresini içinde taşıdığını ortaya koydu. İyi yönlendirilseydi 12 Eylül bu biçimde direngen olamazdı. En azından 12 Eylül'ün saldırısına karşı anında onu karşılayıp boşa çıkartacak bir direniş rahatlıkla ortaya çıkarılabilirdi. Kürdistan da, Türkiye de buna uygundu. Gençlik ve halk böyle bir mücadeleye büyük güç veriyor ve katılım gösteriyordu. İşte burada bu büyük değerleri yerli yerince, doğru bir biçimde zamanında kullanamama ortaya çıktı. Bu da kadronun, öncünün, yönetimin eksikliğidir. Bütün bu değerleri bir stratejik taktik çizgi ve planlama doğrultusunda yerli yerince kullanarak büyük mücadele ve başarıya dönüştürmekle yükümlü olanların eksikliğidir. Eğer bu yeterince gerçekleşseydi daha '80'ler sürecinde çok büyük bir devrimsel gelişme, halk hareketi Kürdistan'a ve Türkiye'ye dayatılabilir, bu değişip dönüşmeyen inkarcı sistem parçalanıp aşılabilirdi.

Daha önceki süreci hatırlarsak; 15 Ağustos sürecinde dar küçük grupların en zor ortamlarda başlayan mücadelesinin '90'ların başında nasıl büyük bir halk hareketi ortaya çıkardığını, dünya halklarına bir esin ve coşku kaynağı olacak kadar güçlü bir eylemliliği ortaya koyduğunu çok iyi biliyoruz. Bu kesinlikle anlaşılmaz ve inkar edilecek bir durum değildir. Aslında burada da sistem çok büyük ölçüde darbelenmiş ve büyük bir halk gücü ortaya çıkmıştı. Halk, gençlik, gözünü kırpmadan bütün değerlerini veriyor; fedai çizgisinde kendisini mücadeleye sevk ediyordu. Gerçekten daha ileri sonuçlar alınabilirdi. Parti Önderliğimiz birkaç kez *"başardığımız devrimi elimizden alıyorsunuz"* derken bunu kastediyordu ve bu bir gerçektir. Bu mücadele sistemi daha ileri bir düzeyde parçalayabilirdi. Ama yine iyi yönlendirilmedi, iyi örgütlenmedi, doğru ve yeterli taktik uygulamaya kavuşturulamadı. Onun için '90'ların başında kalıcı siyasi sonuçlar verme noktasına ulaşamadı. Arkasından çetecilik bu zayıflıklara dayanarak neredeyse binlerin şehadeti, milyonların emeği temelinde ortaya çıkartılmış bütün değerleri yok etmeyi hedefleyen bir saldırı geliştirdi. Bunun karşısında da varlık gösterilemedi. Yeni yol bulma yönünde Önderliğin yürüttüğü çabalar yeterince desteklenerek yeni strateji temelinde gerekli değişim ve yeniden yapılanma zamanında sağlanamadı. 1995-96'ya gelirken her şeyi değiştirme ve sorunu çözüme götürmenin imkan dahilinde olduğunu söylemek bir abartma değildir. Yaşanacak gelişmeler kesinlikle bu yönlü olacaktı, ama bu sabote edildi ve biz sabote edilmesini engelleyemedik. Bunun nedenlerini sorguluyoruz; zayıf yaklaştık, çok kararlı olmadık, kendimizi iyi vermedik. İnsanın yaşadığı basitlikler, böyle büyük bir dava içerisinde başarımızı gölgeleyen hataların, eksikliklerin ortaya çıkmasına yol açtı.

Demek ki, insanın kendisini eğitmesi, örgütlemesi olayı ciddi ve büyük bir olaydır. Öyle küçük görülmemeli, insan hafife alınmamalıdır. İnsan her şeyin yaratıcısı olarak rol oynamaktadır. İnsanın ruh hali, psikolojisi, düşünce durumu, davranışları, yaşam tarzı, bir amaca bağlanması, o amacı uygulamak üzere kendini mücadeleye sevk etmesi, bunda kararlılık, tarz, tempo, üslup belirleyici oluyor. Bunu Önderlik değerlendirmelerinden, pratiğinden rahatlıkla çıkarabiliyoruz. Aynı şekilde kendimizi de bu noktada iyi sorgulayabiliriz. Biz aynı şeyi gösteremedik ve birçok yerde basit tutumlar büyük dava önünde engel oldu. Küçük rahatsızlıkları siyasi neden yaparak kendimizi, çevremizi, arkadaşlarımızı zorlayıcı roller oynadık. Küçük gibi görünen birçok şeyin nasıl büyük politik, askeri sonuçlar doğurduğunu şimdi dönüp geçmiş pratiğe baktığımızda, onu gerçekçi bir çözümlemeye tabi tutuğumuzda rahatlıkla görüyoruz. Dolayısıyla eğitim bunu aşmak oluyor. Eğer gerçekten çizginin gereklerine uygun bir kararlılık, katılım, duruş, kendini eğitme, çizginin gereklerini görerek anı anına pratikleştirme, pratikte başarıyı sağlayacak tedbirleri önceden görüp mücadele etme gibi bir durumumuz olsaydı, gelişmeler kuşkusuz daha farklı ve çalışmalarda sağlayacağımız başarılar da çok daha ileri düzeylerde olacaktı. Eksikliği burada gösterdik ve bunun önemli olduğunu, nasıl büyük bir tehlike olduğunu 15 Şubat'ta büyük bir acıyla sarsılarak gördük.

Bu anlamda komplonun yıl dönümünde 15 Şubat'ı iyi idrak etmeli, bundaki rolümüzü, sorumluluğumuzu sorgulamalıyız. Elbette her şeyin başına bunu koyup böyle bir çözümlemeyi esas alacağız. Burada yıkılmadan, ezilmeden, ama kenarından, üstünden atlamaksızın kendi sorumluluğumuzu görerek, yüksek bir sorumluluk duygusuyla yaklaşıp en azından sonrası için başarılı sonuçlar çıkaracak dersler temelinde bir gelişmeyi kendimizde yaratmalıyız. Böyle yaparak 15 Şubat karşısındaki sorumluluğumuzu hiç olmazsa bir nebze aşabileceğimizi, affettirebileceğimizi hesap etmeliyiz. Parti Önderliği; *"açık yapamıyorsanız içinizden kendi kendinize itiraf edin"* diyordu. Onun için açık tartışmalar değil, ama her arkadaş kendi içinde, parti çizgisi doğrultusunda, 15 Şubat karşısında durumunu değerlendirebilmelidir. Böyle bir yoğunlaşmayı mutlaka herkes yaşamalıdır. Bu olmadan, kendini değiştirmeden, kendini yenileyip güçlendirmeden, 15 Şubat'a karşı çıkmak, uluslararası komployu yenecek bir mücadeleyi ortaya çıkarmak mümkün olamaz. Her şeyden önce bunu yapmayı esas almalıyız. Bu bizim için kötü bir şey değildir, iyi bir şey, geliştirici olandır. Bu, borcumuzu ödetendir, bizi tarih ve halk karşısında yüz akıyla rol oynamamıza yol açandır. O açıdan elbette böyle bir sorgulamayı, özeleştiriyi en fazla da 15 Şubatlarda, uluslararası komplo gerçeğinde yapacağız. İyi sorgulama yaptıkça özeleştirel yaklaşım geliştirdikçe, düşünce olarak kendimizi yenileme, derinleştirme, yüksek bir sorumlulukla doğru-yanlış ayrımını yaparak anlayışımızı derinleştirme; ruhumuzu, duygularımızı temizleme, kararlılığımızı, irademizi pekiştirme ve bu temelde yeni bir mücadele yılına daha güçlü girmeyi esas alacağız.

Doğru ve samimi yaklaşırsak 15 Şubat gerçeği bize bunu yaptırtacak kadar derin bir gerçektir. 15 Şubat'a karşı Parti Önderliğimizin yürüttüğü mücadele gerçeği ve halkımızın böyle bir Önderlik mücadelesiyle birleşme gerçeği de bizi başarıyla kendisini yenilemeye götürecek kadar güç verecek durumdadır.

Bunlardan aldığımız güçle dördüncü mücadele yılına giriyoruz. Ve bu mücadele yılının daha başarılı, sonuç alıcı, yetkili bir pratik çalışma yılı olacağını belirtiyoruz. Bunun iddiası, kararlılığı içerisinde olduğumuzu söylüyor, bu temelde bir kez daha komploya karşı mücadelenin öncülüğünü yürüten Önderliğimizi, halkımızı selamlıyor, tüm yoldaşları parti yönetimimiz adına 15 Şubat gerçeğinden derin dersler çıkartarak, yeniden yapılanan Apocu hareketin yeni dönem mücadelesine kendini yenileyip güçlendirmiş olarak girmeye çağırıyor, selam ve saygılarımızı sunuyoruz.

15 Şubat komplosu özünde kadına dönük komplodur

Baştarafı sayfa 11'de

Parti Önderliğimize dönük komplonun en fazla da kadına dönük bir komplo olduğunu vurgulamıştık. Önderliğimiz, daha ilk çıkışından itibaren, sistem gerçeği karşısındaki kararlı mücadeleci ruhundan ve eyleminden dolayı büyük bir tehlike olarak ele alınmış ve komplocu yaklaşımlar en başından beri, adeta binlerce yıllık tarihi tekerrür ettirmek istercesine dayatılmıştır. Tarihte olduğu gibi ilk elden, Fatma şahsında yine kadın aracılığıyla Önderliğimizin mücadelesine bir komplo dayatılmak istenmiştir. Önderliğimiz *"Enkidu olacak mıydım?"* sözleriyle ifade ettiği gibi bu en eski, ama en çok kurumlaşmış komployu, Enkidulaşmayarak boşa çıkarmıştır. Önderlik gerçeği, Enkidulaşmanın yani geleneksel, düşünen kadın gerçeğinin, kendisiyle birlikte toplumu da nasıl düşürdüğü gerçeğini çok iyi görerek ve bununla kıyasıya bir mücadele vererek, geleneksel kadınlığı ve erkekliği öldürmeyi esas alarak, toplumu parçalandığı en temel halkadan, tekrar yaratmayı mücadelesinin merkezine oturtmuştur. Tanrıçalıktan aşama aşama düşürülerek fahişeleştirilen, hiçleştirilen ve sistemin temel ayağı konumuna çekilen kadını tekrardan tanrıçalığa yükseltmeyi, Enkidulaşıp, halkını ve insanlığı yarattığı sistemle katleden erkeği ise öldürerek Enkidu'yu tekrar halkının, bilinçli insanı yapmayı esas almıştır. Önderliğimizin, mücadelesini, bu en temel esasa oturtması, sistem açısından en büyük tehlike olmasını da beraberinde getirmiştir. Sistemi, bin yıllarca gizlemek istediği, ama en temel dayanak halkası olan cinse dayalı sömürüyü, çelişkiyi çözümlemeyi esas alarak çözmek istemiştir. Kadının, Önderlik gerçeğine sarılışı ve mücadeleşme gönül vermesi de en fazla da bu noktadan gelişmiştir. Binlerce yıllık sömürünün, çelişkinin çözülüşünü, mücadelesini ve zaferini orada görmüştür. Bu anlamda kadın mücadele tarihimiz boyunca, yaşadığı tüm eksik ve yetmezliklere rağmen, aktif öncü rolünü oynamıştır. Zilanlarda, Semalarda zirveleşen bu öncülük gerçeği, bir bütün kadın mücadelesine mal olmuştur. Böylesi bir ideolojiyle mücadele veren kadına sistemin saldırısı ***"Önce kadını vurun"*** temelinde olmuştur. Önderlik gerçeği bu saldırı karşısında ise ***"Önce kadını kurtarın"*** şiarıyla mücadeleyi derinleştirmiştir.

Önderlikle olmanın dili başarmaktır

Parti Önderliğimizin İmralı'da en son geliştirdiği savunmalar başta 15 Şubat komplosu olmak üzere tarihteki tüm komploların nasıl ele alınması gerektiğine en büyük cevap olarak ele alınmalıdır. Tarihin ilk komplosunun özüyle geliştirilen diğer tüm komploların ve tüm bu komploların zirvesi olan 15 Şubat komplosunun, tarihi, bilimsel çözümlemesini yapmıştır. Bir bütün olarak tarihi, bilimsel bir analize tabi tutarak, geliştirdiği çağ değerlendirmeleriyle insanlık sorunlarına, Ortadoğu ve Kürt sorununa ve en temelde de kadın sorununa en gerçekçi, en güçlü çözümleri geliştirmiştir.

Reel sosyalizmin yıkılışı ardından, insanlığın içine girmiş olduğu derin ideolojik kimlik bunalımının çözümünü yaptığı değerlendirmelerle ortaya koymuştur.

İnsanlığın gelmiş olduğu aşamanın, sınıflı toplumdan sınıfsız topluma geçişinin ara süreci olduğu tespitiyle bu ara sürecin ideolojik kimliğini tartışmıştır. Nasıl ki, insanlık sınıfsız toplumdan sınıflı topluma geçerken, yaşanan ara süreçte, aşama aşama kadın bitirilmiş, tüketilmiş ve erkek renginde sömürü sistemine geçmişse, sınıflı toplumdan sınıfsız topluma geçişin ara sürecinde ise kadının tekrardan neolitiğin özü ve ruhu temelinde yükselişi, gelişimi ve kadının rengiyle eşitlikçi, özgürlükçü topluma geçileceğinin tespitini yapmıştır. Çağın yaşadığı ideolojik kimlik bunalımının kadın eksenli çağdaş demokrasiyi esas alan bir ideolojik kimlik şekillenmesiyle aşılacağını bilimsel verilere dayandırarak ortaya koymuştur. Neolotiğin çağdaşlaşan biçiminin, sürecin temel karakteri olması gerektiğini vurgulamıştır. Yani insanlık kaybettiği noktada kurtuluşu esas alırsa kazanacaktır. İnsanlık başına gelen ilk tarihi Sümerli rahiplerin oluşturduğu komployu çözdükçe ve neolotiğin özüne dönmeyi esas aldıkça başaracaktır. Önderliğimizin ideolojisini dayandırdığı temel nokta budur.

En genelde insanlık açısından geçerli olması gereken bu ideolojik yaklaşım, insanlığın tüm çağsal sorunlarına da çözüm getireceği gibi insanlığı kurtuluşa götürecektir. Bu ideolojik yaklaşımın daha somutta Ortadoğu ve Kürt sorununa indirgenmesi gereğine de dikkat çeken Önderliğimiz, Ortadoğu'da kadın eksenine yaşanacak demokratikleşmenin tüm sorunların çözümü olacağını ortaya koymuştur. Yine Kürt sorununun çözümü açısından da aynı eksenli bir mücadeleyi temel yaklaşım olarak belirtmiştir.

Bu anlamda geliştirilen ideolojik kimlik temelinde başta Kürt kadınları olmak üzere Kürt halkının yürüteceği demokratikleşme mücadelesi komploya verilecek en büyük cevap olduğu kadar toplumun kurtuluşunun da garantisi olacaktır. Demokratikleşme mücadelesini her alanda yürütmek, kitlesel eylemlilikler düzenlemek, aktif örgütlenmelere gitmek temel görevlerimiz olarak karşımızdadır. Siyasal, sosyal ve her alanda demokratik örgütlülükler yaratmak en başta kadınlar olmak üzere tüm halkımızın yürütmesi gereken esas çalışmalardır. Yine hukuksal alanda mücadeleyi yürütmek, üç kuşak hakları temelinde evrensel, yasal haklarının mücadelesini sürdürmek temel alınmalıdır.

15 Şubat komplosunun dördüncü yılına girerken parti ve halk olarak bu komplonun acısını, öfkesini hiçbir biçimde dindirmemiş ve komploya hiçbir biçimde alışmamış olsak da, her zamankinden daha fazla bir bilinçlenmeyi, aydınlanmayı ve mücadele kararlılığını yaşadığımız da bir gerçektir. Komploya nasıl bir cevap olunacağının her zamankinden daha fazla bilincindeyiz. 15 Şubat'a karşı intikam duygularını dorukta yaşıyoruz. Ama bu kez Kürdün intikamının farklı olması gerekmektedir. Kendini bitiren, tüketen, saldıran bir intikam değil, demokrasi ve barış haykırışına dayalı özgürlük, özgürleşme mücadelesini yükseltmek olmalıdır intikamımız. Bu anlamda 15 Şubat'ı bir lanet günü olarak sürekli ele alsak da bugünü duygusallıklara dayalı göz yaşlarıyla, ağlayışlarla değil, yapamadıklarımızdan ders çıkararak ve acımızı güce, göz yaşlarımızı bilince dönüştürerek, mücadele kararlılığımızın geliştiği güne dönüştürmeliyiz.

Bu komplo karşısında en fazla da kadının etkilendiği bir gerçektir. Bin yılların kurumlaştırdığı kölelik zincirlerinden kurtulmanın yol göstericiliğini, mücadelesini en doğru temelde kadına gösteren, öğreten Parti Önderliğimiz olmuştur. Parti Önderliğimiz bir halkın biricik umudu olduğu kadar en fazla da kadının özgürlük umududur. Bu umudun boğdurulmasını amaçlayan komplo karşısında kadının yaşadığı etkilenme bu anlamda doğaldır. Ancak bu etkilenmeyi güce dönüştürmek en temel mücadele gerekçesi yapmak da tarihi sorumluluğumuzdur. Güçsüzlüklerimizin, komplonun gelişimine zemin olan yetersiz yoldaşlığımızın derinlikli bilincine vararak güçlenmek, doğru yoldaşlığı yakalamak temel yükümlülüğümüzdür. Bu anlamda komplodan sonra geçen 3 yıl zarfında kendi güçsüzlüklerimiz ve yetmez yanlarımızla önemli bir mücadeleyi yürüterek ciddi bir kararlılık düzeyine ulaştığımızı rahatlıkla söyleyebiliriz. "Önderlikle olmanın dili başarmaktır" anlayışıyla komployu ve süreci karşılamanın bilinci her kadında olması gereken yaşam anlayışıdır. Kadının, özünde kendisine dönük olan bu komplo gerçeğini böylesi bir bilinçle ve mücadele kararlılığıyla ele alması gerekliliği yaşamının temel gerekçesi olmalıdır.

KÜRDİSTAN GÜNEŞİ Ortadoğu'yu aydınlatıyor

Başkan Apo'nun esir edilişinin üzerinden üç yıl geçti. Komplonun başlangıcı olarak görülebilecek Ortadoğu'dan çıkıştan bugüne üç buçuk yıl geçti. Bu üç buçuk yılı aynı zamanda her bakımdan bir netleşme süreci olarak değerlendirmek daha doğru olur. Özellikle ***"Güneşimizi Karartamazsınız"*** kampanyasını başlatarak 9 Ekim komplosuna cevap veren Kürt halk gerçekliğinin ne olduğunun görülmesi, bu süreçte en fazla üzerinde durulması gereken olgu olduğu düşüncesindeyiz.

Güneşimizi karartamazsınız kampanyası ve komplo sürecindeki fedai eylemliliklerini yalnızca ortaya konan eylemliliğin yoğunluğu ve kahramanlıklarıyla ifade etmek yetersiz kalır. Güneşimizi karartamazsınız eylemliliği birçok bakımdan değerlendirilebilir. Bu eylemler ilk önce cezaevlerinde başlamış daha sonra tüm Kürt halkı tarafından sürdürülmüştür. Bu eylemlerin yediden yetmişe Kürdün olduğu her yerde çok zengin yöntemlerle süreklileşen biçimde gerçekleşmesi, yalnız Kürdistan tarihinde değil, dünya tarihinde de ender görülen bir durumdur. Bu eylemlerde, parti-cephe örgütlerinin planlamasından çok, kitlelerin Başkan Apo'ya bağlılığı temelinde kendiliğinden harekete geçmesi, hatta parti-cephe örgütlerini zorlayarak harekete geçirmesi söz konusudur. Birçok yerde kitlelerin parti-cephe örgütlerini pasiflikle ve harekete geçmemekle suçladığı biliniyor.

"Kürt halkı Başkan Apo'ya bağlılığı, tarihte yarattığı kendini var eden tüm değerlere bağlılık olarak görmektedir. Tarihsel değerleri ile yeniden buluşmaktır bu bağlılık. Kürdün tarihinden, kültüründen ve bunların bilincinden yoksunluğun her türlü kötülüğün nedeni olduğu düşünülürse, bu bağlılığın ulusal, siyasal değeri iyi anlaşılır."

Başkan Apo'nun Ortadoğu'dan çıkışını halk başından itibaren kaygı ve dikkatle takip etmiştir. Başkan Apo'nun yaşamını kendi yaşamı, Başkan Apo'nun varlığını kendi varlığı, O'nu kendisinde ve kendisini O'nda görmesi tüm netliğiyle dünyanın gözleri önüne serilmiştir. Hiçbir siyasetçinin veya din adamının böyle bir sevgiye ve sahiplenmeye daha yaşarken sahip olduğunu söylemek zordur. Burada sahiplenmenin niteliği önemlidir. Herhangi bir siyasetçiye bağlılık gibi bir durum söz konusu değildir. Daha içten, daha derin, daha fedakar ve duygulu sahiplenme vardır. Daha doğrusu kendisi dışında sevdiği birine değil, Başkan Apo'yu sahiplenme, bizzat kendisini sahiplenme olduğu için başka örneklerle kıyaslanamaz. Başkan Apo yalnız kendisine ve ülkesine sahip çıkmıyor, onun özgürlük mücadelesini vermiyor, bunlardan daha fazla yüz yıllardır moral dünyası yıkılan, duygusu ve düşüncesi hiçleştirilen Kürt insanının moral ve duygu dünyasını bir çağlayan haline getiriyor. Bu nedenle Başkan Apo'yu kendisini yeniden yaratan olarak görüyor.

Bu açıdan Güneşimizi karartamazsınız kampanyası ve fedai eylemliliklerini önderlik ve halk gerçeği boyutunda değerlendirmek zorunludur. Yeni halk gerçekliğini de ancak böyle anlayabiliriz.

Kürt tarihinde siyasal bir önder ilk defa bu düzeyde ulusal çapta etkiye sahip olmaktadır. Dört parçada ve her alanda etkili olan bir önderliğe daha önce rastlanmamıştır. Aşiret ve parça önderliğini aşan ve tüm ulusu kucaklayan önder olmak, Kürdistan gibi bir ülkede büyük bir çaba ve mücadele ister. En önemlisi de o önderi halkın kendisinden biri olarak görmesi gerekir. Kendisinden biri olarak gördüğü bu önder eğer ulusal zaafını gidermişse o zaman ulusal önder sıfatına layık görür. Hiç kimseye hiçbir kurum ve makam tarafından ulusal önder sıfatı verilemez.

Her ulusun güçlü ve zaaflı yanları vardır. Ulusların zaafları farklı farklıdır. Bu zaaflar, söz konusu ulusun geri, köle kalmasına yol açar. Ancak bu ulusal zaaf giderilirse halk ayağa kaldırılır, özgürleştirilir ve gelişmeye götürülür. Kürt gerçeğinde ise parçalanmışlık, bölünmüşlük bir araya gelememe, aşiretçi feodal egemen güçler ve sömürgecilik tarafından birliğin parçalanması ulusal zaaftır. Başkan Apo, bu gerçeği sosyalleşmenin öldürülmesi ve iki kişinin bile bir araya gelmemesi biçiminde ifade etmektedir. Neredeyse iki kardeşin birbirini sevemediği bir halk gerçekliği söz konusudur. Ortak paylaşılacak değerler o kadar azaltılmıştır ki, bir araya gelme bile anlamsız hale getirilmiştir.

Başkan Apo, başından itibaren ulusal zaafı Kürt toplumsal yapısı ve kişiliğinde çözerek Kürdün zayıf yanını güçlendirmeyi en önemli çalışma olarak önüne koydu. Daha küçük bir grupken tüm ulusal ve toplumsal zaafların bu grup içinde yenilgiye uğratılması, önderlik çalışmasının önemli bir yanını oluşturmaktadır. Yoldaşlık ilişkilerindeki büyük sevgi ve bağlılığın geliştirilmesi, Kürdün temel zaafı olan birlik olamama ve ortak iş yapamamanın değiştirilmesi hareketidir. Başkan Apo, Kürdün yeni ve çağdaş özelliklerini ilk önce kendisinde, daha sonra PKK'de somutlaştırarak halka yayma çalışmasını her zaman önemli görmüştür. Kürt halkının özgürlüğünün yalnızca siyasal program, taktik, eylem ve örgüt biçimleriyle gerçekleşmeyeceğini çok iyi bilmektedir. Çünkü bu tür çalışmalara hakkını verecek bir halk gerçekliği bulunmamaktadır. İlkel Kürtlük bilinciyle çağdaş ve başarıyı sağlayacak bir çalışma yapılamayacağını çok iyi bilmektedir. Bunun için ilk önce ilkelliği içinde ölüm döşeğine yatırılmış halkı diriltme sorunu ile karşı karşıya bulunmaktadır. Başkan Apo'nun yeni Kürdü yaratma hikayesi bu gerçeklikle bağlantılıdır.

Önderlik çalışması insanı yeniden yaratma sanatıdır

Yeni halk yaratmayı, yani yeni ölçüler yaratmayı ilk önce kendi çocukluğundan başlayarak nasıl gerçekleştirdiğini Başkan Apo tüm çarpıcılığıyla ortaya koymaktadır. Bu süreci ***"İlk isyandan halk savaşına"*** adlı çözümlemesiyle tüm Kürt toplumunun incelemesine sunmuştur. AİHM'e sunduğu savunmalarda ***"Apo kimliği, klandan halk olmaya"*** başlıklı bölümde de bu serüveni özlü biçimde dile getirmektedir. Başkan Apo, yaratılan değerleri iğne ucuyla kuyu kazar misali ortaya çıkardığını söylemektedir. Bu çalışma aynı zamanda özgürlüğüne sevdalı, özgürlüğü için her türlü fedakarlığı yapacak bir halkı kuyumcu titizliğiyle işleyerek tarih sahnesine çıkarmaktır. Nitekim Başkan Apo *"benim bütün çabam kendi özgürlüğüne sahip çıkacak bir halk yaratmak içindir"* demektedir.

Başkan, Kürt halkına aydınlatıcı güneş olmuş, Kürt halkı da bu güneşin aydınlatmasıyla kendini tanımıştır. İnsanla, ne bir siyasi önder ne de bir peygamber bu kadar ilgilenmiştir. En azından çeyrek asırdır yeni insanı yaratma sanatını yeniden yeniden yaratarak ve icra ederek kendini Kürt insanına katmıştır. Kürt halkının *"hepimiz birer Apoyuz"* demesi bu çalışmanın kendisiyle ilgilidir.

Kürt halkı kolektif bilinci ve hafızasıyla Başkan Apo'nun kendisine verdiklerinin farkındadır. Başkan Apo çalışmasıyla Kürt halkını her yerde ayağa kaldırmış ve irade sahibi bir güç haline getirmiştir.

Kürt halkı çok şey almasına rağmen Güneş'in kendisini aydınlatmasına ve ısıtmasına sürekli ihtiyaç duymaktadır. Kürdistan devriminin zorluğu ve işbirlikçi önderlerin kendilerine yaşattıklarının bilincinde oldukları için, Başkan Apo'yu her türlü tehlikenin sigortası olarak görmektedir. O'nun ışınlarından faydalanmanın kişinin tüm dünyasında nasıl bir zenginlik yarattığını en iyi Kürt halkı bilmektedir. Yaşamadığı en güzel duyguları hazları ve sevgileri bu önderlikle yaşamıştır. Ulusal önderin bu verdikleriyle yaşamak neredeyse yaşamanın tek gerekçesi olmuştur. Eskinin yaşam olmadığını en iyi Başkan Apo öğretmiştir.

Başkan Apo, Kürt halkının tanrılardan ateşi çalarak insanlığa veren ***Preometheus***'udur. Özgürlük ateşini, özgürlük bilincini, Kürt aydınlanmasını her şeyini Kürdün eline veren O'dur. Bunlar anlaşılmadan Kürt halkının Önderliğine neden ölümüne bağlı olduğu da kavranılamaz.

Bir insana bu düzeyde bağlılığın en temel nedeni, o bireyin kendini bir birey olmaktan çıkarması olarak görülebilir. Bir bireyin, halkı yüreğine ve beynine sığdırması ya da kendini tüm halkın yüreği ve beyni yapması bu tür bir sevgiyi ortaya çıkarabilir. Başkan Apo da Kürdün tüm yeni değerleri ve ölçülerini kendinde kurumlaştıran önder olmuştur. Tüm tarihi değerleri, özellikleri ve bilincini de kendinde somutlaştırdığından, bizzat tarihten beslenme kaynağı haline getirmesi de bu düzeyde bir bağlılığa yol açmıştır. Kürt halkı Başkan Apo'ya bağlılığı, tarihte yarattığı kendini var eden tüm değerlere bağlılık olarak görmektedir. Tarihsel değerleri ile yeniden buluşmaktır bu bağlılık. Kürdün tarihinden, kültüründen ve bunların bilincinden yoksunluğun her türlü kötülüğün nedeni olduğu düşünülürse, bu bağlılığın ulusal, siyasal değeri iyi anlaşılır.

Güneşimizi karartamazsınız kampanyası biçiminde başlayan ve süren Önderliği sahiplenme dönemini, yeni Kürdün özelliklerinin ve ölçülerinin dışa vurulduğu dönem olarak görmek de doğrudur. Halk, şimdiye kadar kendine birçok şeyi verene karşı sorumluluğunu yerine getirmek için, kendine verilenleri Önderliği sahiplenme temelinde ortaya koymaktadır. Bu yönüyle "Bize verdikleriniz boşa gitmedi, şimdi borcumuzu ödeyerek sizlerin iyi öğrencisi olduğumuzu göstermek istiyoruz" demişlerdir.

Bir ulusun, toplumun, halkın özellikleri, zor günlerde kazandığı ölçülerle belirlenir. Çünkü iyilikler de, kötülükler de en çarpıcı biçimde bu günlerde kendini gösterir ve şekillenir. Bir halkın ateşte sınandığı bu dönemlerde, halkın gerçek anlamda yeniden yaratılışı yaşanır. Kürtler, neolitik dönemden başlayarak bazı özellikler elde etmiştir. Dış güçlere karşı dağları direnme alanları yapması, bu temelde bir etnik bilinç ve özgürlük tutkusu kazanması vardır. Ancak her koşulda yaşayabilen bir halk olması ve gerçek halklaşmanın en ileri tekabülü, modern çağların ölçülerinde yeniden yaratılmakla mümkündür. Zaten Kürt halkı, güçlü özelliklerle ayakta kalınabilecek dünyanın bu en zor coğrafyasında, yeni Kürdü ve onun özelliklerini yaratamadığı için varlığı bile tartışılır hale gelmiştir. Başkan Apo, özgürlük mücadelesiyle Kürdü ateşin ve zorlukların sınavına tabi tutarak, onu yeni ölçüleri kazandırma hareketine sokmuştur. Her gün bu ölçüleri daha da yükselterek insanlık ailesinin öncü halkı haline getirmiştir.

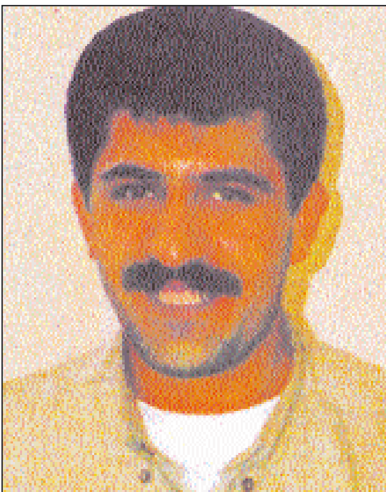
Kürt halkı Güneşimizi karartamazsınız kampanyası ile bir yandan bütün gücünü ortaya koyarak onuruna ve iradesine, yani Önderliğine sahip çıkarken, diğer yandan tüm dünyaya yeni Kürt halkını tüm yönleriyle tanıtmıştır. Özgürlüğünü ve onurunu sahiplenme konusunda çağdaş hiçbir halktan geri kalmayacağını gözler önüne sermiştir. Fedakarlığın en üst düzeyde görüldüğü bu sahiplenmeyi, yalnız duygusallıkla açıklamak mümkün değildir. Bu sahiplenmenin niteliği birkaç kişinin veya yalnızca militanların ortaya koyduğu ölçüler olarak görülemez. Yediden yetmişe tüm Kürt halkı bu mücadelenin içinde oldu. O güne kadar PKK'ye ve mücadelesine uzak duran bireyler ve çevreler bile benzer düzeyde bir duyguyu yaşadı. Başkan Apo ve O'nun kişiliği herkesin ortak paydası oldu. Her Kürt bu önderliğe bir şey borçlu olduğunu, Önderliğin yaşamı ve mücadelesi tehlikeyle karşılaşınca fark etti. Ateşten koruma çemberinin ortaya çıkması böyle gerçekleşti. Bu dönemdeki eylemlerin arkasındaki moral değer bu düzeyde kapsamlıydı. Her eylem ve her kendini yakma tüm Kürt halkının eylemiydi. Yananlar birey değildi. Bir halkın kendisini ateşten çember yapmasıydı. Bu nedenle kendini yakan her eylemci, bireysel acı duymadan kendini ateş topu haline getiriyordu. Kendini yakanların düğüne gider gibi gitmesi ve coşkunun doruklarında yaşaması bu gerçeğin kanıtıdır.

Ateşten kurulan çember Önderlik sevgisi halk ve ülke sevgisinin çemberiydi

Başkan Apo'nun Ortadoğu'dan çıkışıyla birlikte, evlerin tüm sohbeti bu yeni sürecin nasıl seyir izleyeceği ile ilgili oldu. Ev dışında da yalnızca bu konu konuşuluyordu. Herkes bir şeyler yapılması gerektiğinde hemfikirdi. Artık hiçbir şeyden korkmanın ve çekinmenin bir anlamı olmadığı düşüncesi Kürt halkının genel eğilimi oldu. Bu duyguların, bir toplumda ancak vazgeçilmez bir değer söz konusu olduğunda oluştuğunu çok iyi biliyoruz. Bu tutum, Önderlik söz konusu olursa her şeyimizi verebiliriz anlamına gelmektedir. Bu söylem de Önderlik sevgisi ve bağlılığı yurt ve halk sevgisi ve bağlılığı anlamına gelmektedir.

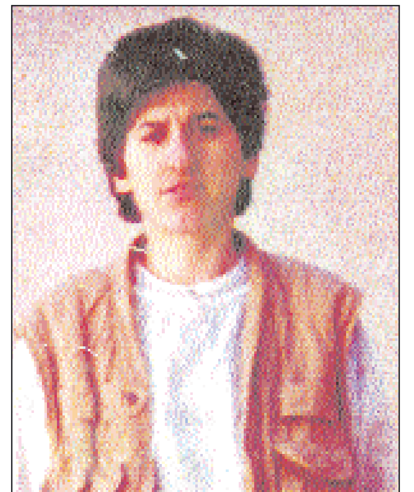
Devamı sayfa 29'da

Meral MAMYAK (Zinê Gulistan)

Barzan ÖZTÜRK (Murat)

Fatma ÖZEN (Rojbîn)

Ahmet YILDIRIM

Selamet MENTEŞ (Kurdê)